

Modelář 5

Modelář

Květen 2007

5

Z naší ZOO:
vosa
sršeň
pečený had

Avia B.534

Konečně!

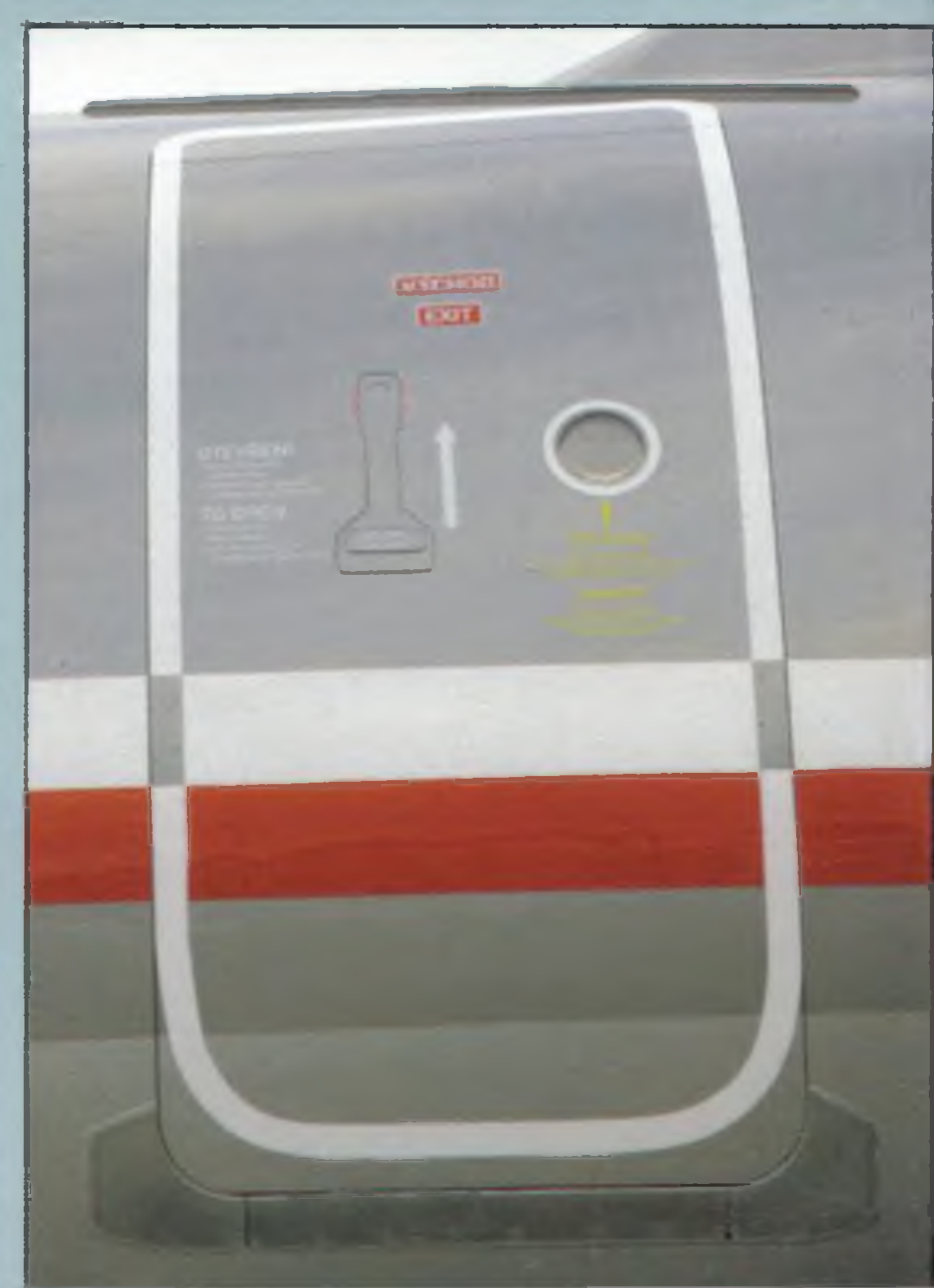
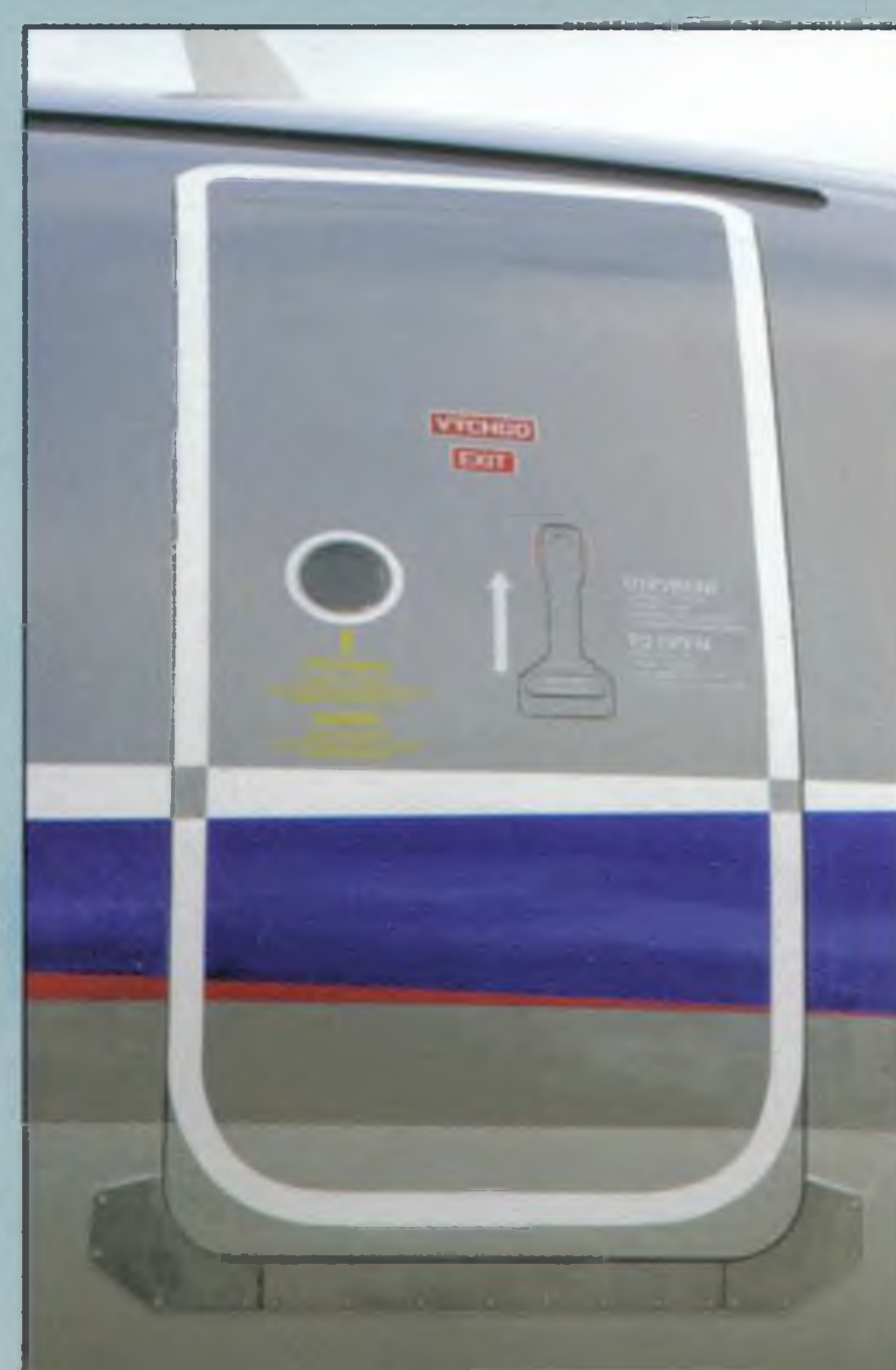
Ročník 58 • Cena 80 Kč/96 Sk

Airbus A319

První Airbus A319-115 (CJ) Vzdušných sil Armády ČR (výrobní a evidenční číslo 2801) poprvé přistál v Praze-Kbelích 30. ledna 2007 v 15.19 h

Foto M. Salajka

Tipy na výlet

Doufám, že jsme v tomto Modeláři pro čtenáře namíchali dostatečně pestrou směs typů a období. Hlavním lákadlem by měla být Avia B.534, kterou ve stavebnici firmy Eduard představujeme jako první hned ve dvou verzích. Dojmy našeho spolupracovníka potvrzují, že dlouhé zraní stavebnici prospělo a že se k asi nejznámějšímu a nejoblíbenějšímu československému stíhacímu letadlu budeme mít důvod vracet nad modely našich čtenářů. Naopak žhavou současností českého vojenského letectva, pardon, Vzdušných sil Armády ČR, zastupuje na stránkách Modeláře novoučký Airbus A319 v novém zbarvení. Lahůdkou by pro mnohé čtenáře měl být britský proudový Meteor. Že se v MPM připravují stavebnice dalších verzí není žádným tajemstvím, proto přinášíme po zajímavých schématech zbarvení v minulém čísle velmi podrobný výkres, který vznikl podle skutečného stroje, vystaveného v muzeu ve Kbelích a měl by tedy být přesný do nejmenších detailů. Přesvědčit se o tom můžete na vlastní oči, neboť muzeum je po zimní přestávce od tohoto víkendu opět otevřeno (připomínám, že v něm najdete i Avii B.534). Příznivcům vojenské techniky tentokrát posíláme pohlednici z bojujícího Vietnamu v podobě diorámy Barbecue, popis figlů použitých modeláři při stavbě modelů tanku Pz. 38 Ausf E/F a jednoho z méně známých německých nákladních automobilů, jakož i pozvánku na zahájení letní sezóny v muzeu v Lešanech. Protože se zdá, že zima definitivně odešla, je na čase si naplánovat výlety nejen do našich muzeí. Jezevčík už je na cestě - vydal se na jednu z nejprestižnějších světových soutěží stavitelů modelů vojenské techniky a nenechá si to pro sebe. Podrobnosti se dozvíte nejen v Modeláři, ale také v letním Sešitu, který už začínáme připravovat.

Martin Salajka

OBSAH 5/2007

Airbus A319	podklady	Martin Salajka	2, 67
Stoewer Kfz.2	1:35	Zdeno Bugáň	4
Jak-1b	1:48	Petr Marek	10
Triumph	1:72	Pavel Šenk	17
Pz. 38 Ausf. E/F	1:35	Adolf Herman	18
Martin B-26B/C Marauder	1:72	Libor Malý	22
Fw 190S-5	1:48	Josef Choreň	28
Barbecue	1:35	Zdeněk Petrovič	30
Gloster Meteor 8/9	výkres	Radek Vavřina	33
Gloster Meteor FR.9	1:72	Libor Jekl	36
Meteor NF.11	podklady	Martin Salajka	40
Blitzkrieg na západě	podklady	historie	42
Einheits Diesel Kfz.62	1:72	Petr Šourek	44
Airbus A319	1:144	Martin Decarli	46

Avia B.534	1:18	Zdeno Bugáň	48
Spitfiry pro Rhodesii	historie	Jan Máče	52
Mořský sršeň (CV-08 Hornet)	1:350	Zdeněk Krčmář	55
Pod pokličkou			59
Vosa útočí		Zdeněk Uj	64
Supermarine Spitfire F.22 a F.24	kamufláže	Jan Máče	68

Hlavním uživatelem letounů Spitfire F.24 byla 80. peruť RAF dislokovaná na počátku 50. let na letišti Kai Tak v Hong-Kongu. Po vypuknutí války v Koreji Spitfiry dostaly na trup i křídla černobílé identifikační pruhy, ale do bojových operací nebyly nasazeny. Příkladem může být Spitfire VN307 W2-T, který nad trikolórou nesl znak perutě

V lednu 1952 byla 80. peruť RAF přezbrojena na dvoumotorové letouny de Havilland Hornet a zbývajících osm Spitfirů F.24 převzalo Hong Kong Auxiliary Air Force. Letounům zůstal původní hliníkový nátěr s černým pruhem proti oslnění i výsostné označení. Jedinou změnou tak bylo odstranění kódu perutě, individuální písmena letounů však zůstala zachována

BRIEFING

MIERKA 1:35

VÝROBCA Plusmodel

Stoewer Kfz.2

ZDENO BUGÁŇ

„To je ale úchylný auto!“, Jindřich Štěrbáček, Praha 2007

Sú stavebnice, od ktorých už vopred niečo očakávame. Mnoho vyhraných cien, medzi nimi dokonca aj Model roka, a maloobchodná cena predurčujú stavebnicu Stoewer Kfz.2 od firmy Plus Model zákonite k tomu, že modelár od nej bude mať určité očakávania. O to viac však zamrzí, keď realita nie je až taká, ako sme si predstavovali.

Predloha

Modelárskej verejnosti pomerne neznámy ľahký terénny automobil Stoewer bol na moje prekvapenie často používaným univerzálnym vozidlom nemeckej armády počas celého trvania druhej svetovej vojny. Svoje využitie našiel na všetkých frontoch tohto konfliktu. Vozidlo bolo vyrábané firmou Stoewer, v rokoch 1937 – 1940 sa na výrobe podieľali aj firmy BMW a Hanomag. Práve z tohto dôvodu sa jednotlivé vozy v drobnostiach odlišovali. Podľa typu karosérií existovali štyri modely: Kfz.1 (štvormiestna verzia), Kfz.2 (spojovacia), Kfz.2/40 (údržba a opravy) a Kfz.3 (prieskumné vozidlo). Okrem staršieho typu R180 a typu 40 mali vozidlá pohon všetkých štyroch kolies.

Stavebnica

Malá pevná kartónová krabička nás v prvom momente prekvapí svojím bohatým obsahom. Veľké množstvo odlievaných dielov dáva tušiť, že stavebnica asi nebude určená pre začiatočníkov a ani nebude patriť medzi stavebnice na jeden večer. Diely sú rôznych stupňov kvality. Nájdeme tu perfektne odliate diely bez bublín s ostrými detailmi (motor, dvere), ako aj diely horšej kvality s bublinami a „blanami“ (diely podvozku, drobné súčiastky). Najviac ma zamrzelo množstvo bublín na dieloch, ako je kapotáž motora, maska chladiča alebo blatníky, kde chyby dokonale vidno. Dezén kolies bol na mnohých miestach poškodený. Čo ma však prekvapilo najviac, v mojej stavebnici bol vymenený jeden

z hlavných dielov – jedna z bočníc automobilu bola z úplne inej verzie, takže bolo jasné že pasovať k celku nebude. Na scénu musel nastúpiť tmel. Je možné, že toto bol len omyl typický pre nevyladenú „testovaciu“ verziu stavebnice, keby som však takéto niečo našiel v sériovej stavebnici, moje slová by boli oveľa tvrdšie.

Polyuretánové diely dopĺňuje rámik leptov dokonalej kvality, ktoré riešia detaily ako sú maska chladiča, detaily podvozku a interiéru, stierače, spätné zrkadlá a poznávacie značky. Plech je o niečo tvrdší ako napríklad plech od firmy Eduard, má to však výhodu že súčiastky sa tak ľahko nedeformujú. Diely ešte dopĺňajú dva drôty rôznych hrúbok na stavbu spätného zrkadla a výfuku.

Výrobca ponúka dve vozidlá, obe v rovnakej šedej farbe – jedno Wehrmachtu, druhé SS divízie Totenkopf, situované na východný front. Na zhotovenie presklenia je v stavebnici kúsok acetátovej fólie.

Samostatnú kapitolu tvorí návod stavebnice. Osem strán formátu A5 zahŕňa históriu vozidla, technické údaje, kusovník a značenie dielov, použité kamuflážne farby, stavbu a kamuflážne schémy. Farby sú spomínané len názvom, chýba akýkoľvek odkaz na kon-

krétno čísla farieb niektorého z výrobcov, konkrétnu farbu si musí modelár odhadnúť a určiť sám. Výhradu mám ku grafickému popisu stavby v návode. Jednotlivé kroky sú nakreslené veľmi schematicky a miniatúrne, chýba akýkoľvek pohľad na detail, čo mi robilo problémy najmä pri lepení malých kovových dielov, keď som nevedel, kam presne ktorý z nich nalepiť. Nastúpila metóda kvalifikovaného odhadu a dôkladné skúmanie externých podkladov.

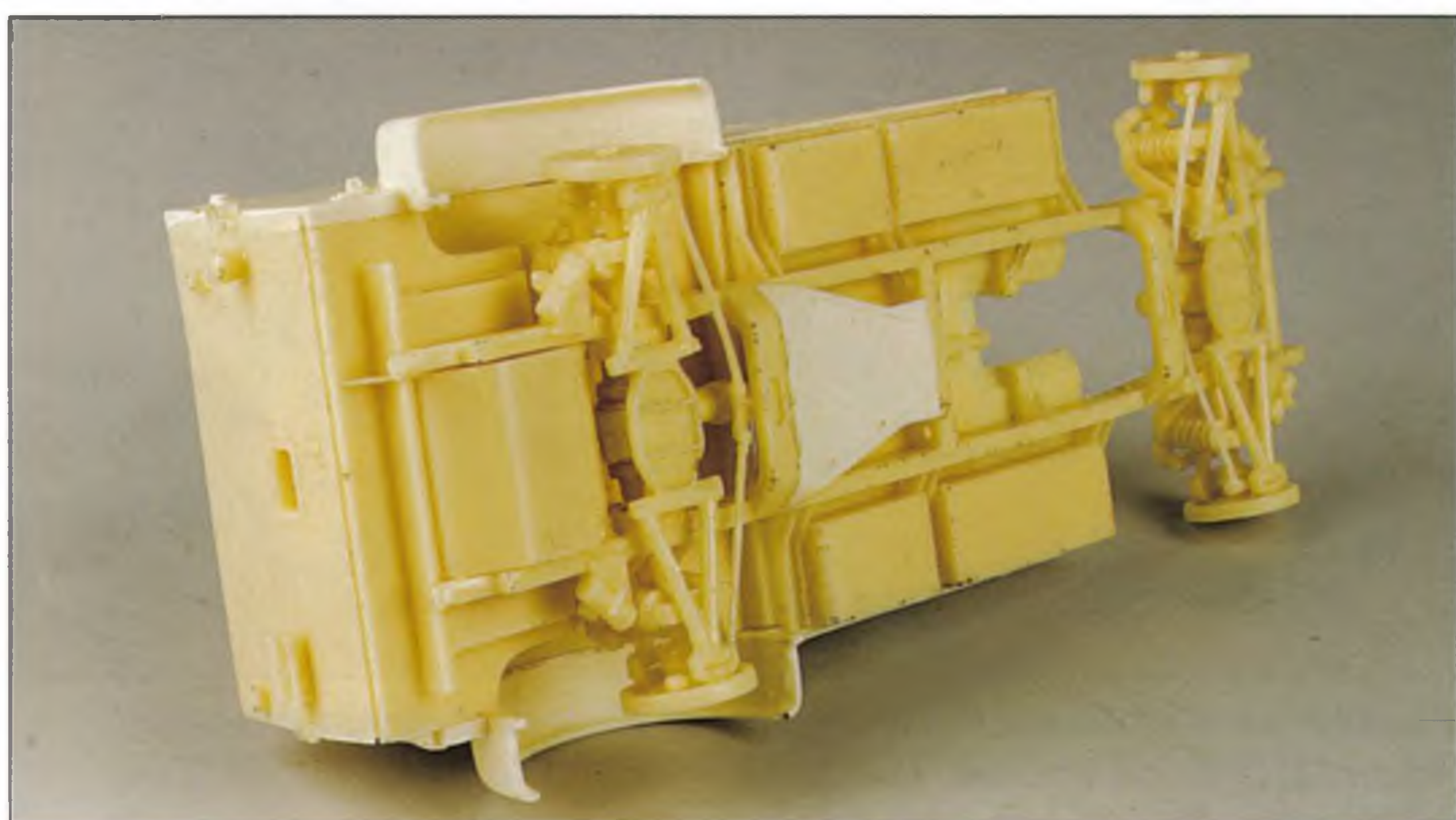
Stavba

Stavbu som začal zhotovením podvozku. Je to najzložitejšia časť stavby, podvozok je však v konečnom výsledku nádherne detailný, zamrzí akurát množstvo bublín na dieľoch.

Karosériu zhotovíme osobitne a prilepíme k podvozku. Na mnohých miestach mi na nej vznikli malé medzery, ktoré bolo potrebné zatmeliť. Leptané diely odporúčam lepiť až na konci stavby, inak z nich pri manipulácii s modelom väčšinu mnohokrát poulamujete – napríklad „zásterky“ som lepil každú asi na trikrát.

Pred farbením som mal model rozdelený na štyri časti – podvozok so zadnou časťou karosérie, predná časť karosérie, predné okno a kolesá. Tieto podzostavy som dával dokopy až po nafarbení.

Podvozok je nádherne detailný, mnohé diely sú však nekvalitne odliate a ich povrch hyzdí bubliny

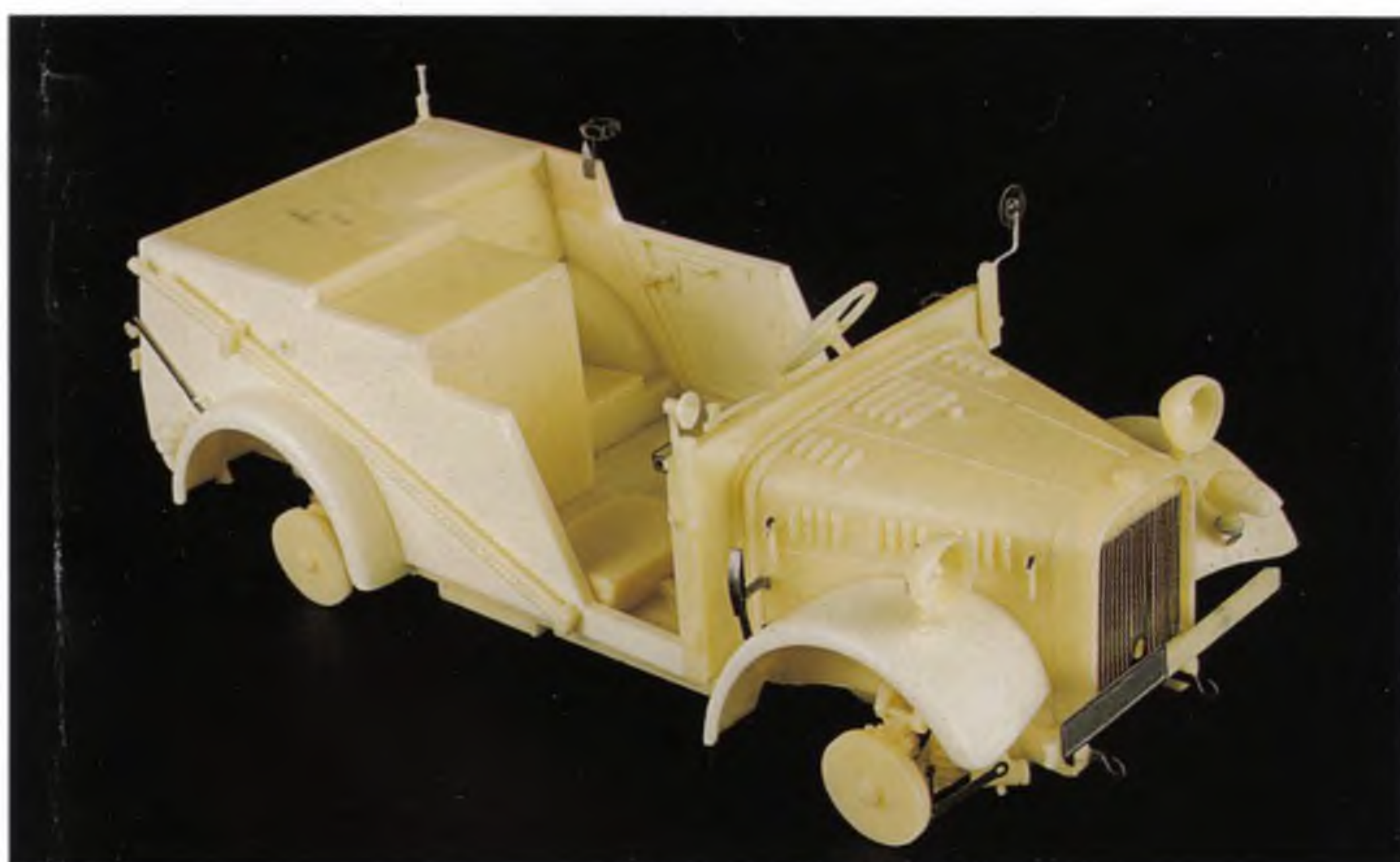
V mojej stavebnici bol chybný diel ľavej bočnice. Podľa môjho predpokladu bola omylom pribalená bočnica verzie Kfz.1, ktorú výrobca vydal o niečo neskôr

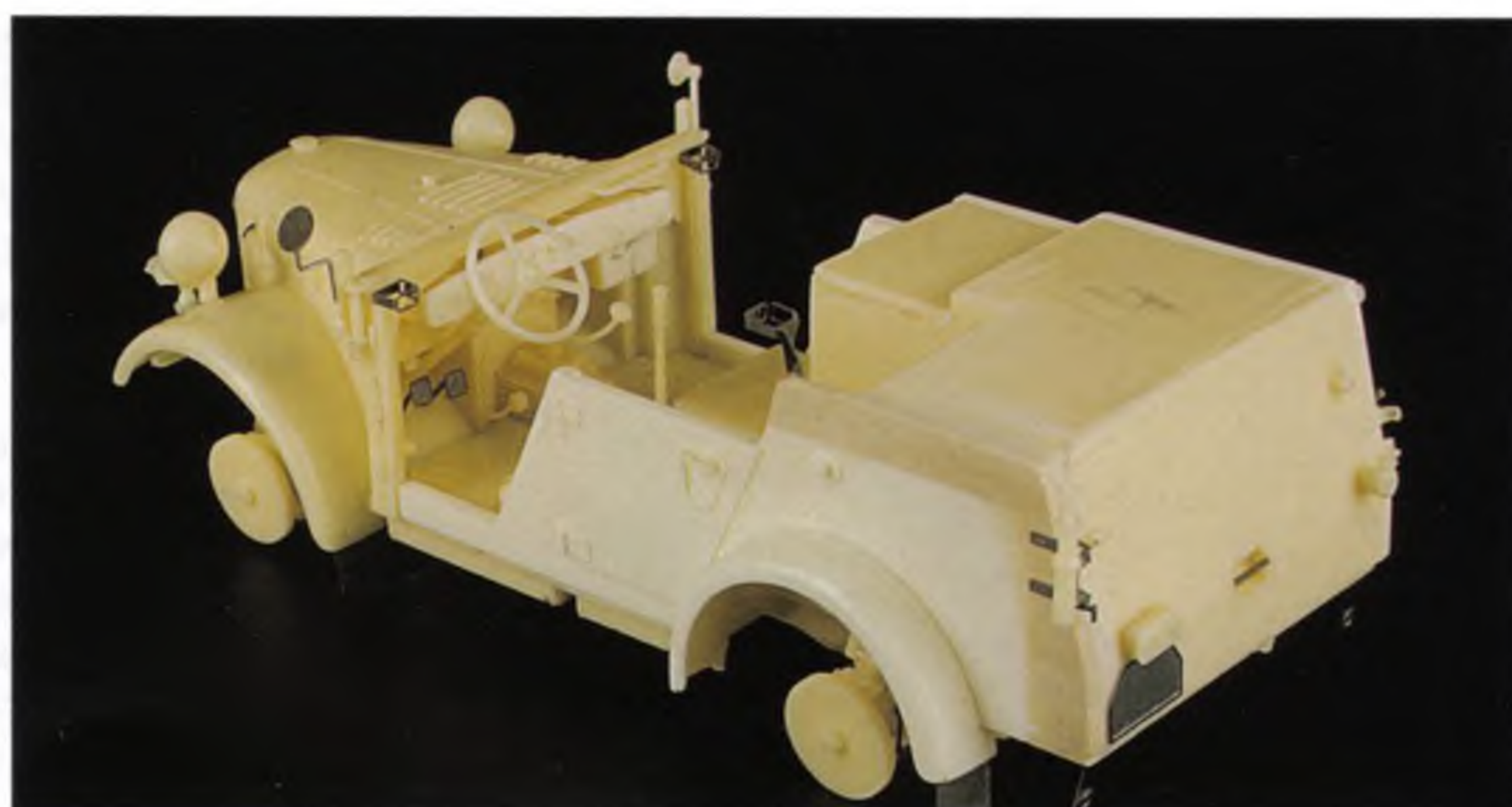
Vzniknutý priestor som zatmelil epoxidovým tmelom Gunze Mr. Epoxy Putty Strong a nechal približne dva dni vytvrdnúť

Tmelené miesto som vybrúsil brúsnym papierom hrúbky 200 namočeným vo vode a nakoniec vyleštil papierom hrúbky 1000

Leptané diely dokonale vylepšia detaily vozidla. Lepil som ich riedkym sekundovým lepidlom, lepené spoje očistil od prebytočného lepidla debondérom. Model som si rozdělil na niekoľko samostatných podzostáv a pripravil na povrchovú úpravu

Sfarbenie

Keďže jednotky SS akosi nemusím, vybral som si druhú schému, vozidlo Wehrmachtu z východného frontu roku 1943. Celé vozidlo bolo v skutočnosti nastriekané farbou Dunkelgrau, pre niektorých známou aj ako Panzer Grey. Pri predlohe, ako je táto, je najdôležitejším krokom správne určenie odtieňa jedinej použitej kamuflážnej farby. Od toho sa odvíja celkový úspech povrchovej úpravy. Ak sa zvolí odtieň nesprávne, výsledný dojem nezachráni ani najlepšia patina.

Originálna farba Dunkelgrau RAL 7021 bola používaná na nemeckých vozidlách už pred začiatkom vojny a predstavuje s farbou Dunkelgelb jednu z kľúčových kamuflážnych farieb vozidiel Wehrmachtu. Čerstvo aplikovaná Dunkelgrau mala tmavý odtieň, pričom postupom času vplyvom prostredia a poča-

sia bledla. Na matný povrch sa ľahko usádzal prach a nečistoty, preto vozidlá maskované touto farbou získavali prirodzenú patinu a maskovanie vo farbe prostredia.

Má sa teda za to, že čerstvá RAL 7021 na novom vozidle bola o dosť tmavšia, ako na ojazdenom kuse techniky napríklad na východnom fronte. Aby nebolo všetko tak jednoduché, jednotlivé série tejto farby sa v odtieňoch ešte líšili aj podľa výrobcu. Všeobecne sa však spomína, že Dunkelgrau RAL 7021 bola tmavá šedá, mnohokrát s miernym modrým nádychom, ako často vidieť na farebných historických fotkách. V letectve sa farba používala pod označením RLM 66, zvyčajne ako farba vnútorných priestorov lietadiel.

S týmto v hlave som sa pustil do vyberania správnej farby. K dispozícii som mal farby Gunze C40 – German Grey, Tamiya XF-63

German Grey, Vallejo Air 056 – Black Grey a Lifecolor UA022. Treba spomenúť, že čo farba, to iný odtieň. Najbližšie k vzorke uvedenej v publikácii Tomáša Chorého (Wehrmacht Heer Camouflage colors) má farba Gunze. Keďže však staviame model a do úvahy potrebujeme brať aj zosvetlenie farby s ohľadom na mierku, je potrebné túto farbu mierne zosvetliť. Farba Tamiya je zase naopak dosť svetlá, preto je vhodná najmä na striekanie ojazdenej techniky, napríklad tankov, ktorých náter už vybledol vplyvom prostredia. Farba Lifecolor je ešte svetlejšia a pre moje účely som ju určil ako úplne nevhodnú. Nakoniec som sa rozhodol pre farbu Vallejo Air, ktorá je o niečo svetlejšia ako Gunze, avšak stále dosť tmavá aby reprezentovala nie moc ojazdené vozidlo Wehrmachtu. Navyše už samotná má mierne namodravý nádych, čo bolo aj mojím cieľom.

Ak chceme predísť olupovaniu farby z reziny, je potrebné celý model nastriekať prípravkom Gunze Mr. Resin Primer. Povrch je po jeho aplikácii trochu hrubý, oplatí sa ho preleštiť mokrým brúsnyim papierom hrúbky 2000

Najskôr som nastriekal a vymaskoval biele označenie vozidiel Wehrmachtu na vozidle. Použil som farbu Mr. Base White 1000, ktorá kryje lepšie, ako štandardná biela Gunze

◀ Pre určenie správneho odtieňa kamuflážnej farby som si zhotovil malý vzorkovník, ktorý som potom porovnával s podkladmi. Ako najvhodnejšiu farbu som vybral Vallejo Model Air 056 – Black Grey

Farbu Vallejo som riedil originálnym riedidlom Vallejo v pomere 1 kvapka riedidla na 4 kvapky farby. Neodporúčam na riedenie používať iné riedidlá ani vodu, hore uvedená kombinácia sa mi zatiaľ osvedčila najlepšie ▶

◀ Keďže farba Vallejo je matná, obtlačky by po nanosení na ňu neprijemne striebri. Preto je potrebné miesta, kam ich nanesieme, prestriekať tlstú vrstvou lesklého laku

Obtlačky sú slabšou stránkou stavebnice, majú tendenciu trhať sa a prípravky Gunze na ne začínkovali až po niekoľkých pretretiach. Aj tak sa im však nepodarilo dokonale okopirovať povrch dielov, vidieť to najmä na poznávacích značkách ▶

Po nanosení obtláčkov som celý povrch zjednotil polomatným lakom Gunze. To zaručí, že model v konečnom dôsledku stratí „hračkovitý“ dojem a získa simulovaný kovový odlesk

Podobným spôsobom som nastriekal aj disky kolies

Pneumatiky kolies som vymaloval štetcom mioxom šedých a čiernej farby Vallejo na štetec

Všetky drobné detaily sú vyfarbené farbami Vallejo na štetec, najväčší dôraz som kladol na vyfarbenie rádiostanice Torn Fu. b1. Jednotlivé budíky rádiostanice som nakoniec pre dojem zasklenia zakvapnul lesklým lakom

Drevené časti boli najskôr namaľované pieskovou farbou Vallejo. Štruktúru dreva som naznačil olejovou farbou Umbra prírodná molitanom a výsledok zafixoval polomatným lakom

Svetlá sú vybrúsené do správneho tvaru a vyleštené prípravkom Tamiya Polishing Compound a opatrne prilepené k celku

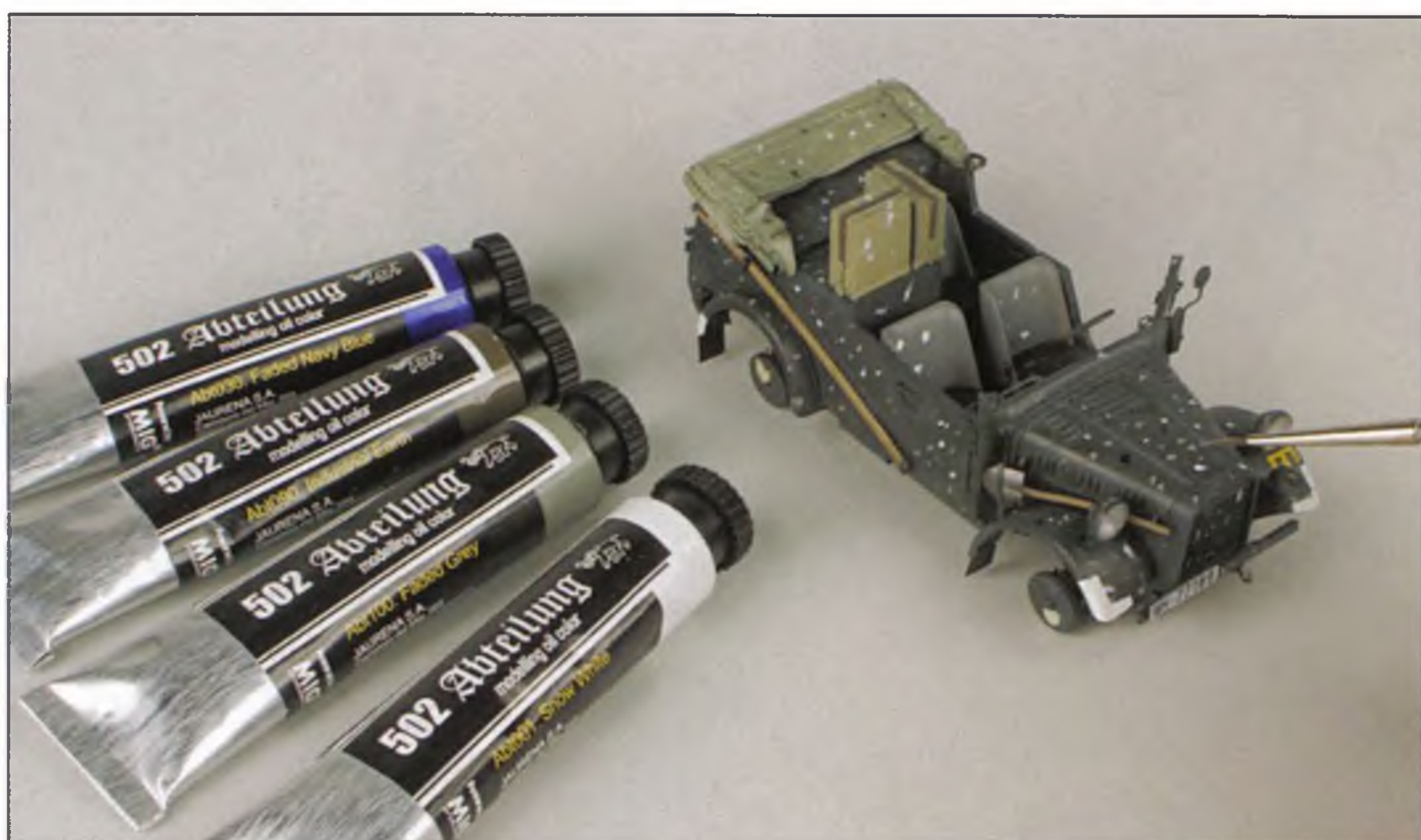

Veľkou škodou je, že obtláčky neriešia jednotlivé budíky prístrojovej dosky, dojem z nej by to veľmi vylepšilo

Patina

Prvým krokom patiny bolo naniesenie filtrov. Dva filtre som si zhotovil sám zo syntetických farieb Revell riedených riedidlom S6006 v pomere 95:5 v prospech riedidla a dva filtre som použil zo sady hotových filtrov Sin Industries. Filtre nanášame mäkkým okrúhlym štetcom a povrch nimi len zvlhčujeme, nezalievame

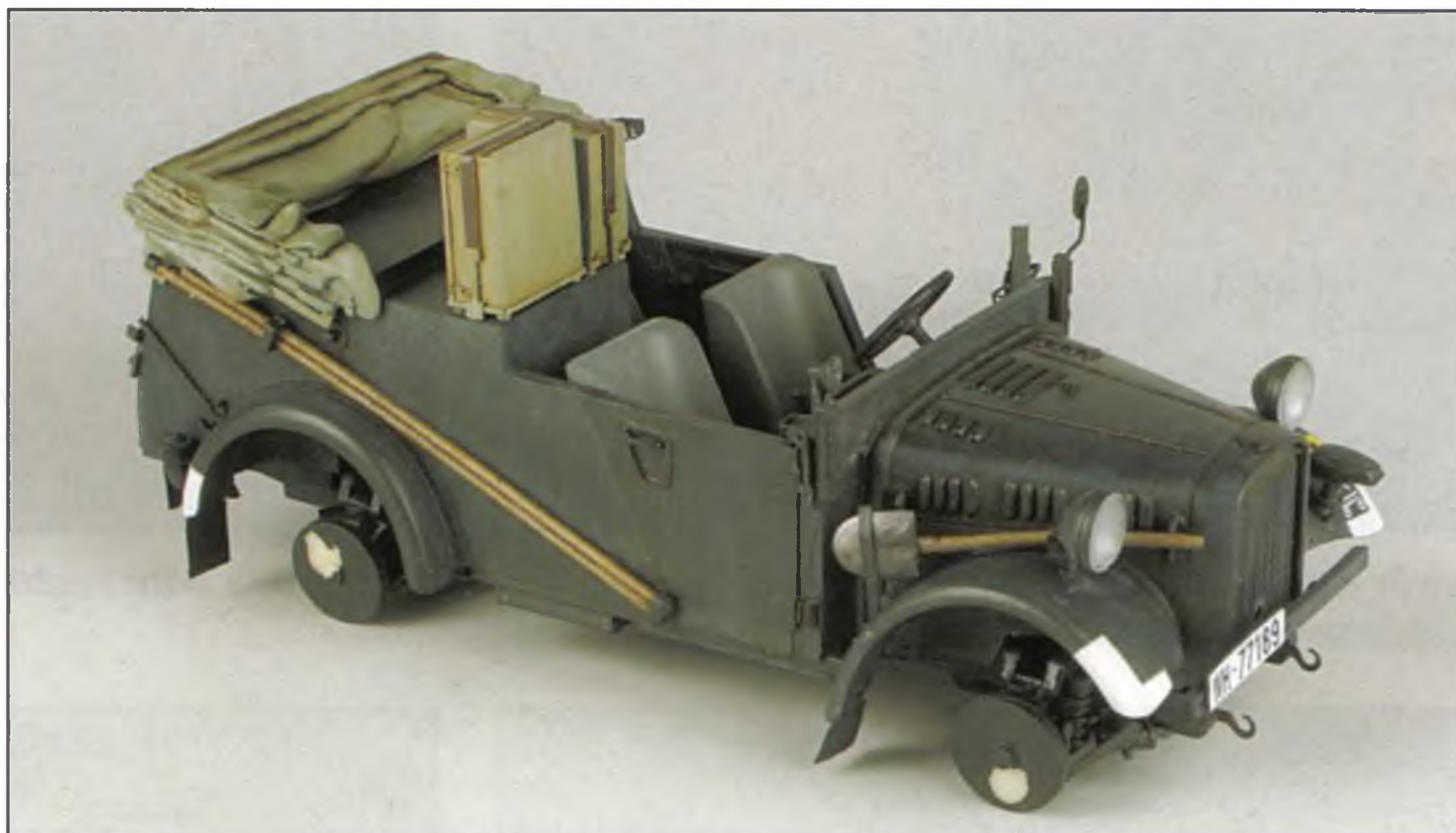
Technikou fading som simuloval vyblednutie a opršanie kamuflážnej farby. V prvom kroku som naniesol malé množstvá olejových farieb 502 Abteilung rôznych odtieňov na povrch tenkým štetcom

V druhom kroku som olejové farby rozpíjal terpentínom, na vodorovných plochách krúživými a na vertikálnych zvislými pohybmi

Nerovnosti povrchu som napustil nariedenou olejovou farbou Umbr prírodná

Rovnakým spôsobom som patinoval aj disky kolies

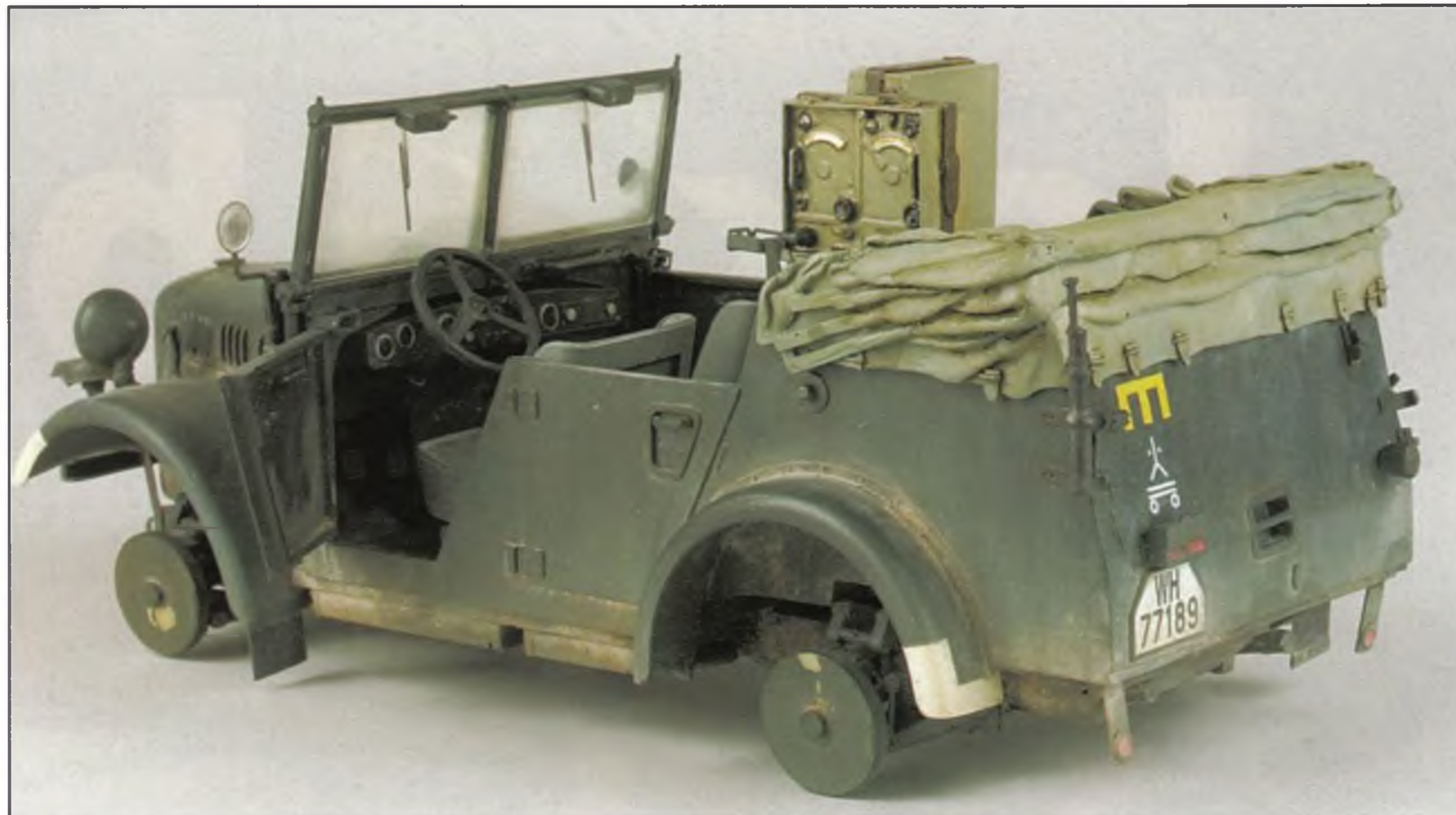

Podvozok a spodnú časť karosérie som „predprášil“ zmesou farieb Tamiya Flat Earth a Buff silne nariedených riedidlom Tamiya. Dôležité je túto techniku neprehať a nepravidelne nastriekať len niektoré miesta a nie celý povrch modelu

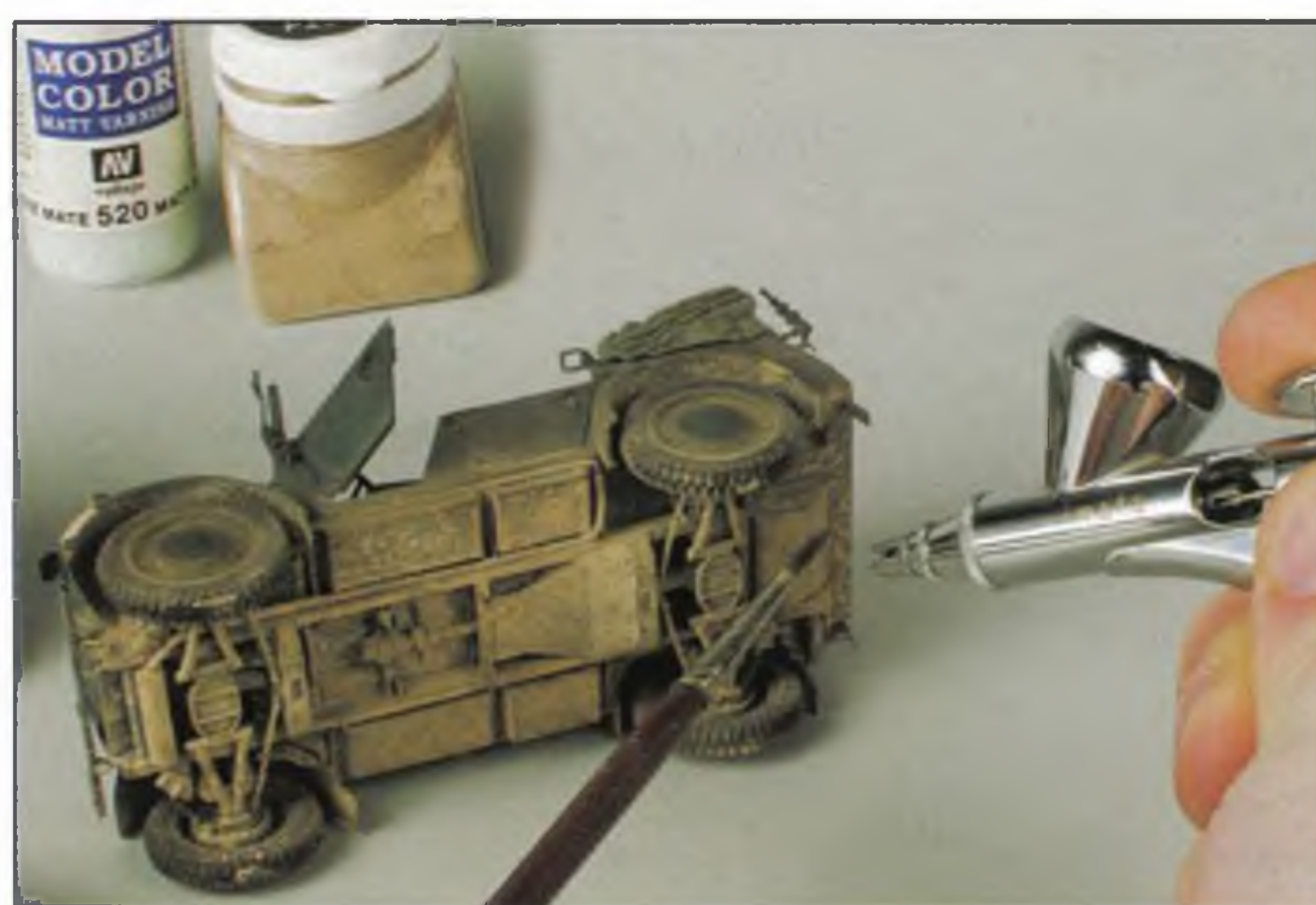

Hlavnú časť patiny zabezpečili pigmenty Mig Productions rôznych odtieňov. Nanášal som ich na predprášené miesta mäkkým štetcom

Pre ich zafixovanie do povrchu som ich zakvapol riedidlom Mig Productions a nechal vyschnúť. Tento krok pigmenty náhodne rozmiestni po povrchu a tým zabezpečí realistický efekt, ktorý by sme vlastnou snahou ťažko dosiahli

Malé množstvá pigmentu Dry Mud a sádry som zmiešal s matným lakom Vallejo a túto zmes silne narietil vodou. Mix som nabral na veľký štetec a vzduchom z prázdnej pištole som ho rozprskával na podvozok a kolesá vozidla a nechal zaschnúť

Obligátnych pár odrenín zabezpečila už tradične strieborná ceruzka

Záver

Polyuretanová stavebnica vozidla Stoeber určite nie je určená pre začínajúcich modelárov. Počtom dielov a náročnosťou stavby dá zabrať aj skúseným lepičom. Aj keď v ni-

ktorých bodoch nespĺnila moje náročné očakávania, môj celkový dojem z nej je pozitívny. Navyše stavebnicu tohto typu vozidla nikto iný nerobí, takže môžeme byť vďační, že sa do tohto počinu Plusmodel vôbec pustil. A výsledok je nakoniec model neokuka-

ného a zaujímavého automobilu, ktorý len tak ľahko na súťažiach nevidíte. A povedzme si pravdu, nemáte už aj vy niekedy po krk tých jednotvárných a opozeraných kýblvágnov?

Foto autor

Jak-1b

PETR MAREK; KPM Frýdek-Místek

Se stavebnicí Jaku 1b jsem si zpočátku nevěděl rady. Vždyť předlohou byl pro mne nezajímavý a nevýrazný typ – jednoduché tvary, hladké křídlo bez panelů, to se snad nedá ani slušně nabarvit a patinovat. Nakonec jsem se rozhodl výzvu přijmout, zkusit něco vymyslet a poprat se s hladkým povrchem, pro který, aby toho nebylo málo, jsem si vybral černo-zelenou kamufláž.

Stavebnice

Krásné čisté výlisky, velký arch barvených leptů, masky a čtyři zajímavé kamufláže. Tvarově jsem výlisky jen tak zhruba porovnal

s výkresy z publikace *Pěrvyj Jak* a zdály se mi v pohodě, bez nějakých závažných chyb. Vzhledem k tomu, že jsem stavbu pojal víceméně jen jako „krabičku“, dále jsem nad podklady moc nebádal.

BRIEFING

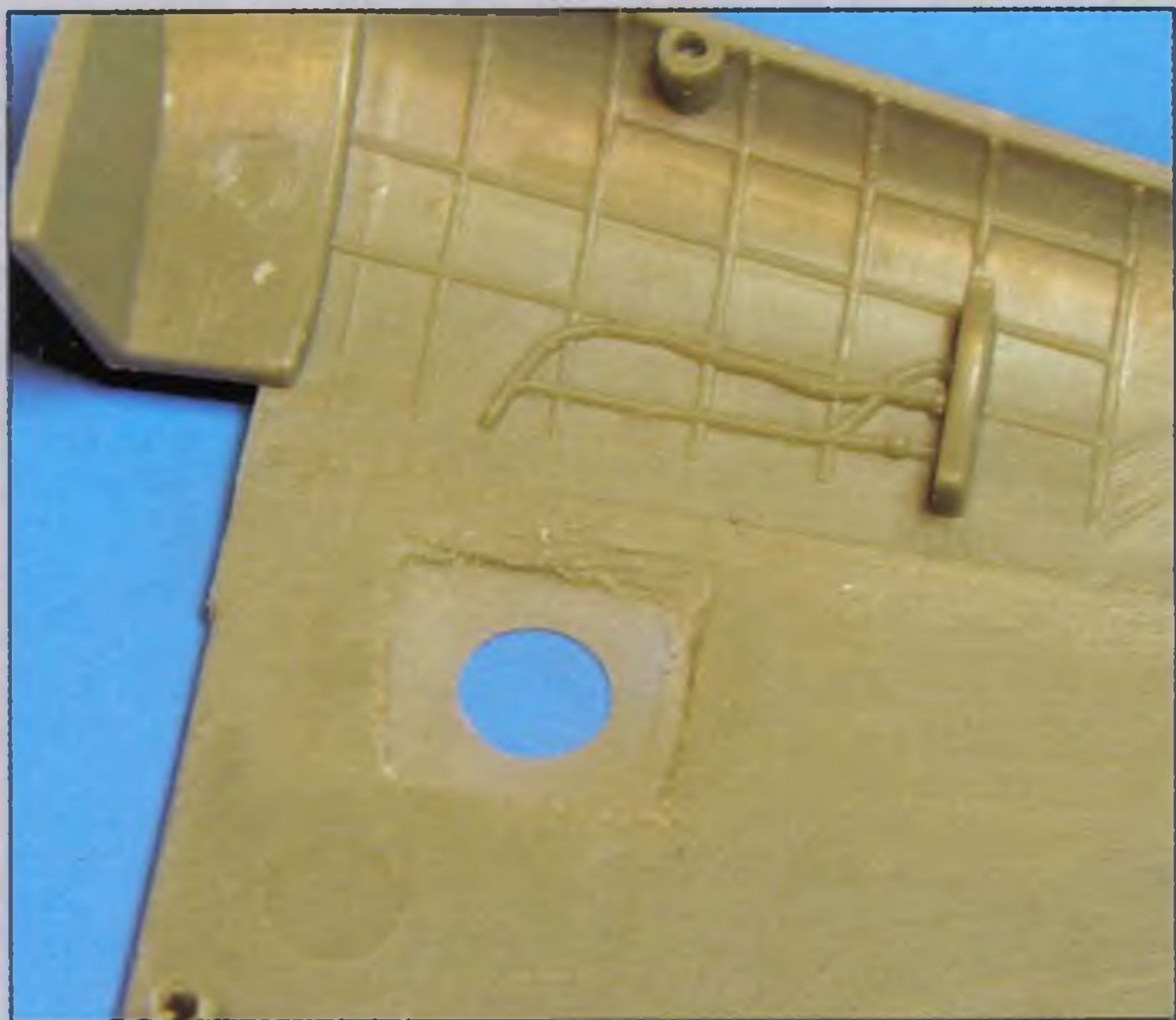
MĚŘÍTKO

1:48

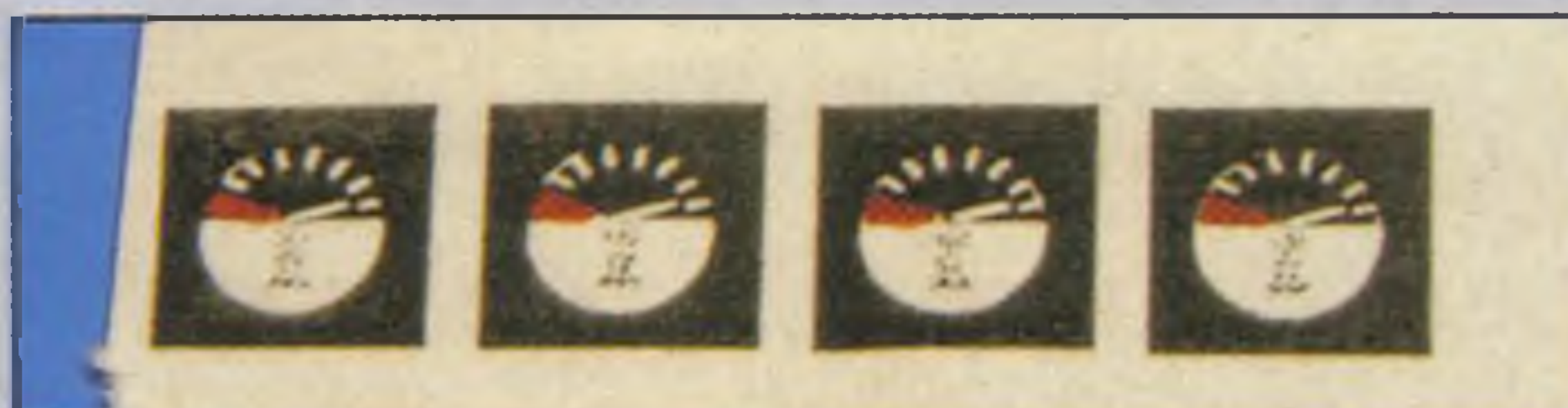
VÝROBCE

Eduard
(Accurate Miniatures)

Za vadu považuji tlustý překryt kabiny, který jsem si raději zhotovil nový, a místy trochu „ujeté“ obtisky. Jejich kladem naopak je, že si můžeme vybrat hvězdy a čísla buď s bílým nebo stříbrným lemováním, jak každý uzná za vhodné. Kamufláž jsem zvolil asi tu nejbarevnější – stroj P. M. Čuvileva v černo-zelené kombinaci s červeným krytem motoru a symboly sestřelů za kabinou.

Protože palivoměry v křídlech mi nepřipadaly příliš modelové, rozhodl jsem se je trochu upravit. Začal jsem ztenčením okolí otvorů

Budíky nabízené výrobcem neodpovídají verzi Jak-1b, vytiskl jsem si proto nové

Vystřížený číselník nalepený na kousek plastové destičky

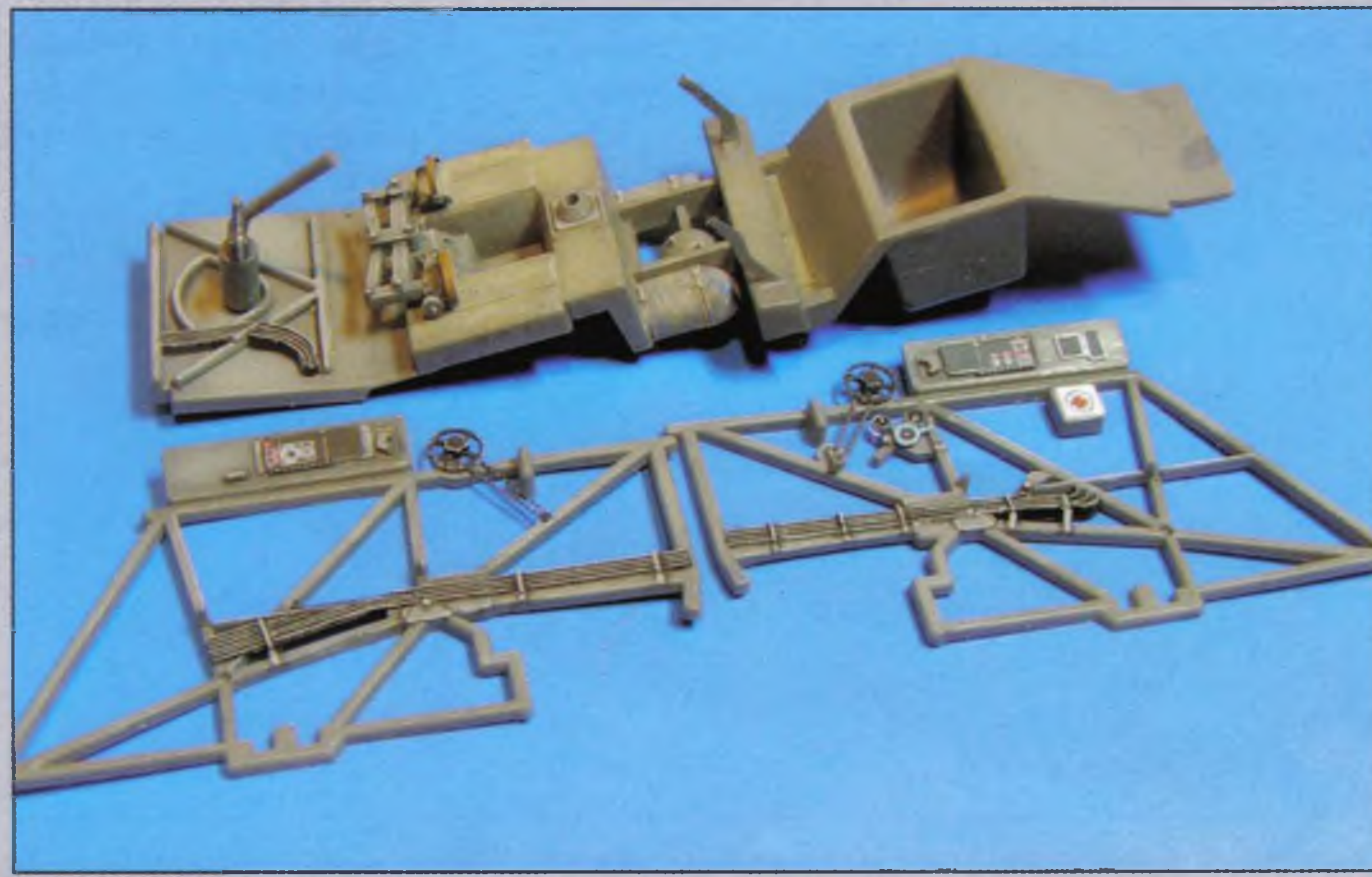
Celek přilepený z rubové strany do křídla, přístroj je zasklený acetátovou fólií zalepenou sekundovým lepidlem. Celek jsem přebrousil a vyleštil, aby byl zarovnaný s povrchem křídla

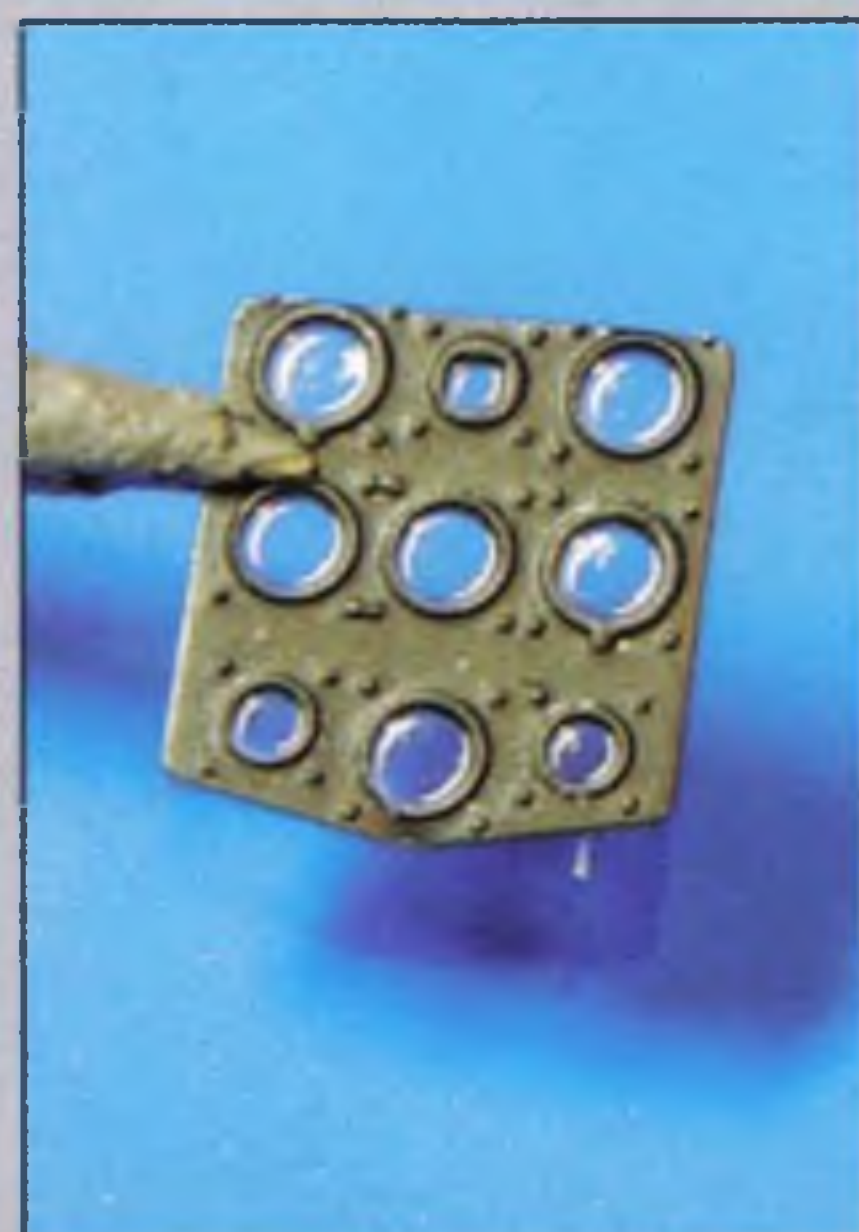
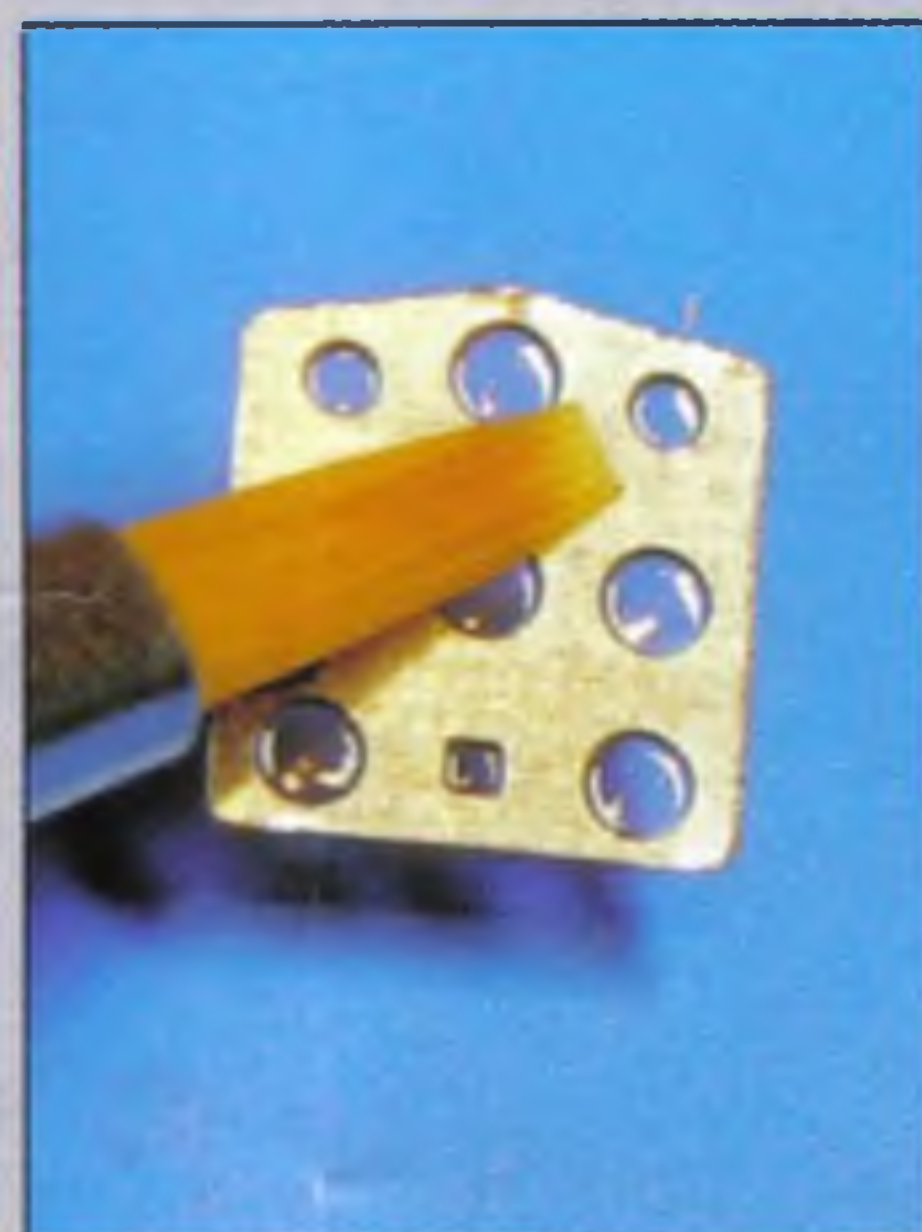
Plech kolem výfuků bylo třeba ztenčit. Nahoře je původní, dole již ztenčený

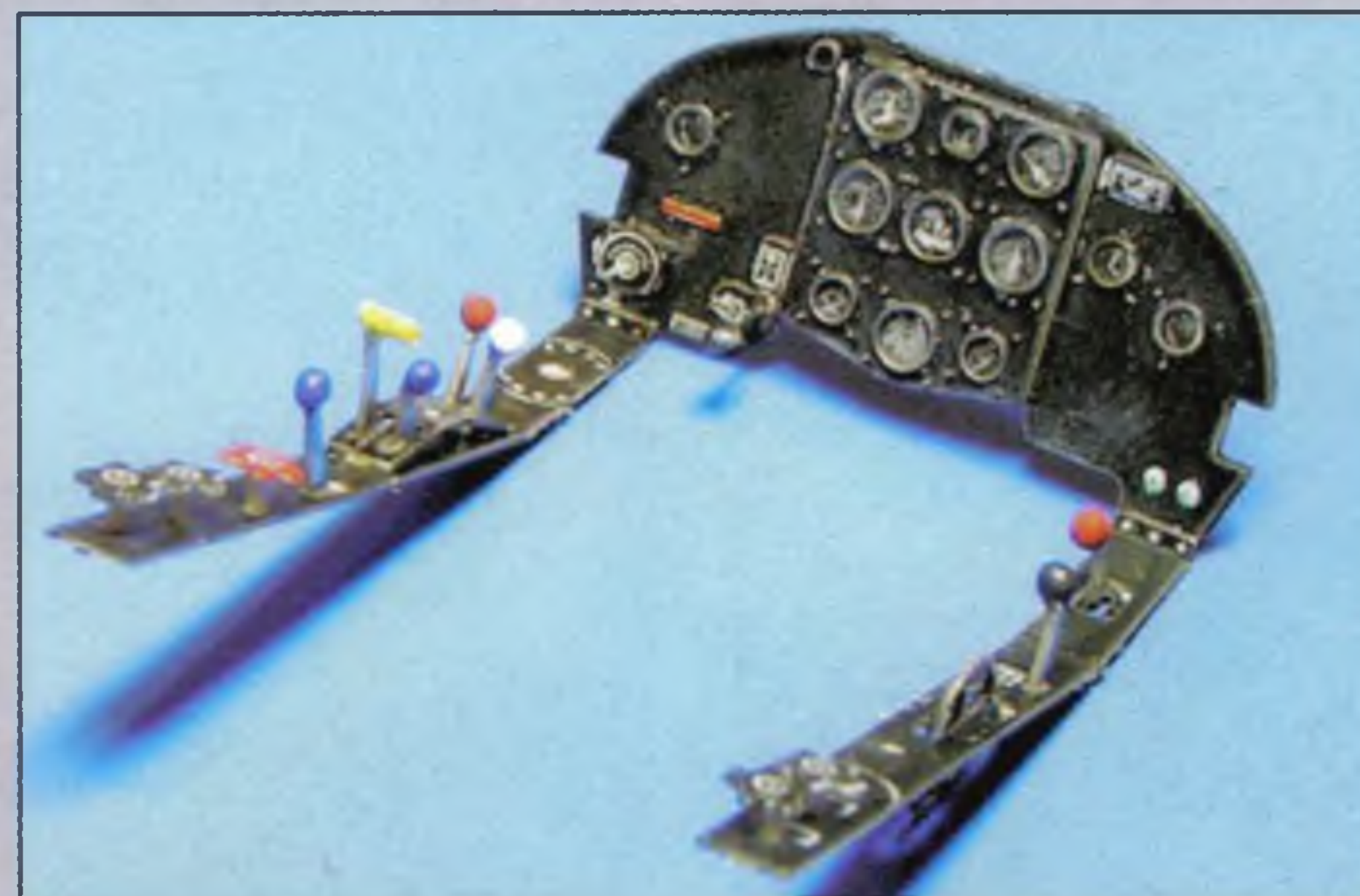
Odvrtané výfuky

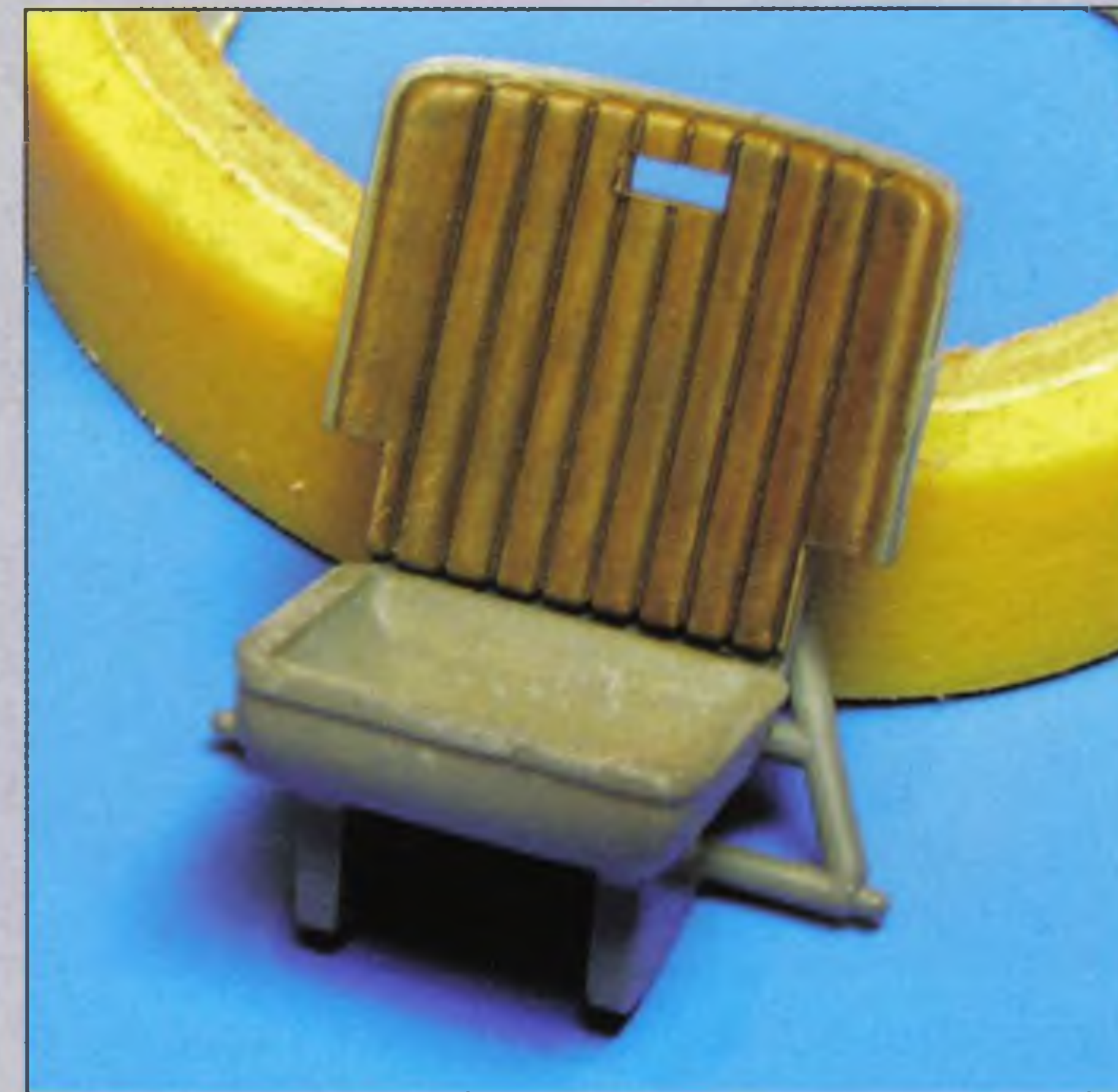
Po lehkém předstínování tmavě šedou barvou a vybarvení detailů jsem nanesl pigment Agama Prach a podlahu trochu zašpinil

Přístroje zasklívám velmi jednoduchou metodou. Z rubové strany nanesu plochým štětcem leštěnku Future, ale lze použít třeba i lesklý lak. Kapalina navzlíná do otvorů a krásně je vyplní, celek nechám zaschnout a nalepím Herkulesem na díl s potiskem přístrojů

Barvená palubní deska je perfektní. Jen jsem lehce suchým štětcem a světle šedou zvýraznil hrany přístrojů. Z ovládacích pák jsem vždy použil jen stopky a na horní konce nalepil kuličky z mosazného drátu, které vzniknou na konci drátu hodně zahřátého nad plamen

Nabarvené sedadlo

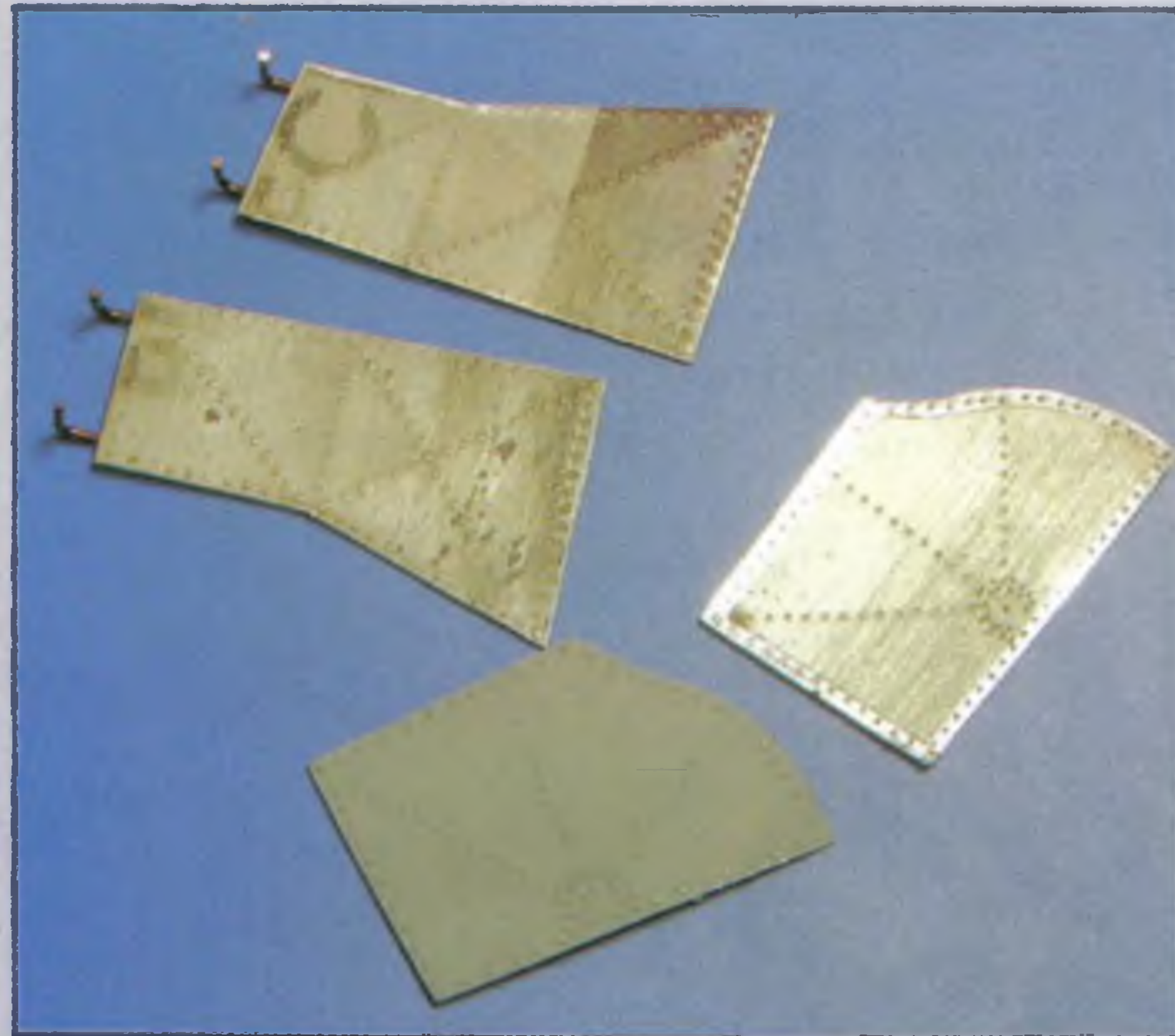
Pilotní prostor vypadá velmi hezky, kovové díly ho posunou o několik tříd nahoru

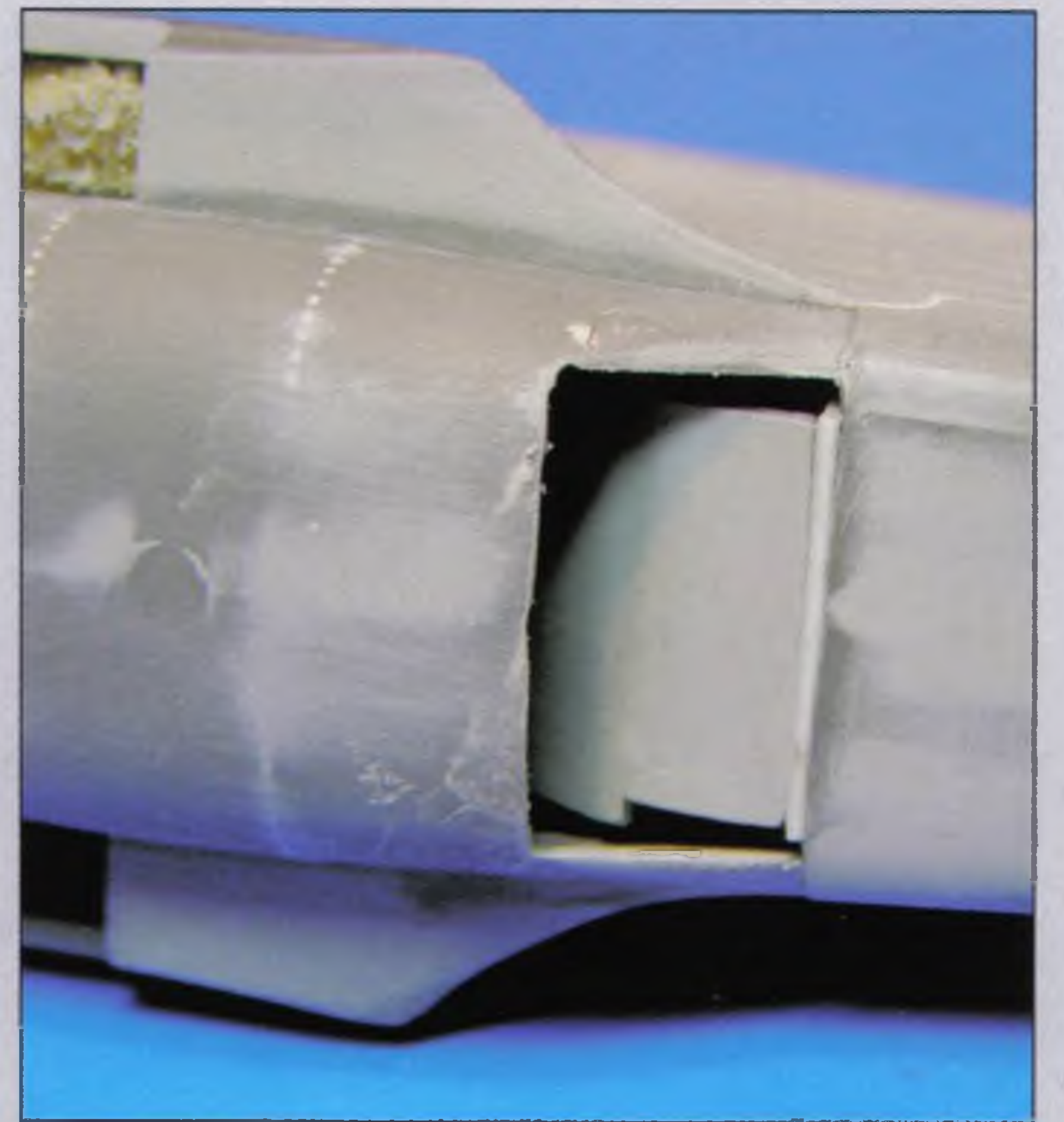
V šachtách bylo pár nepřesností, které jsem napravil kousky plastiku

V šachtách naznačený reliéf jsem pouze zvýraznil mikrotužkou a trochu patinoval olejovou barvou a pigmenty

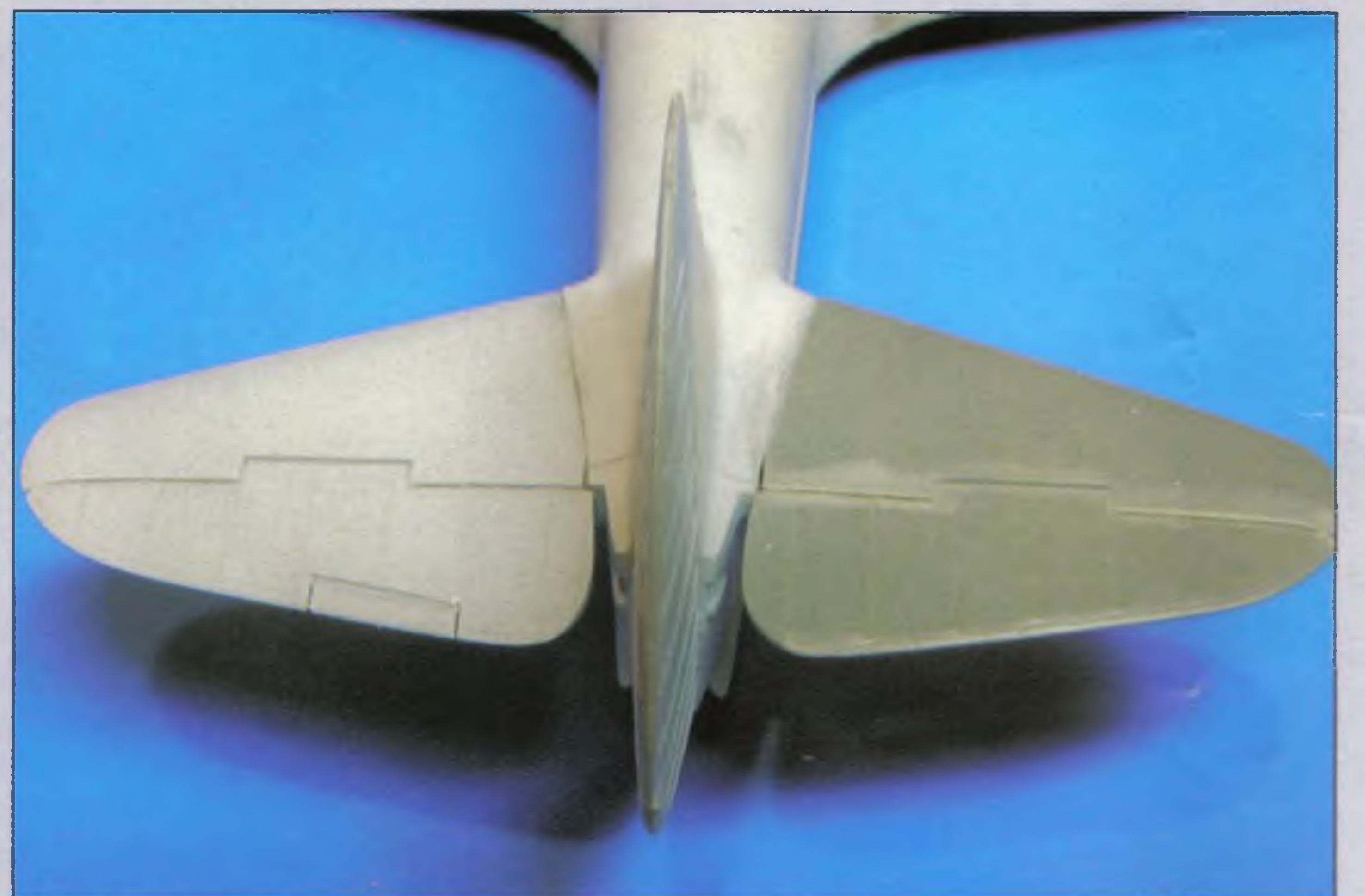
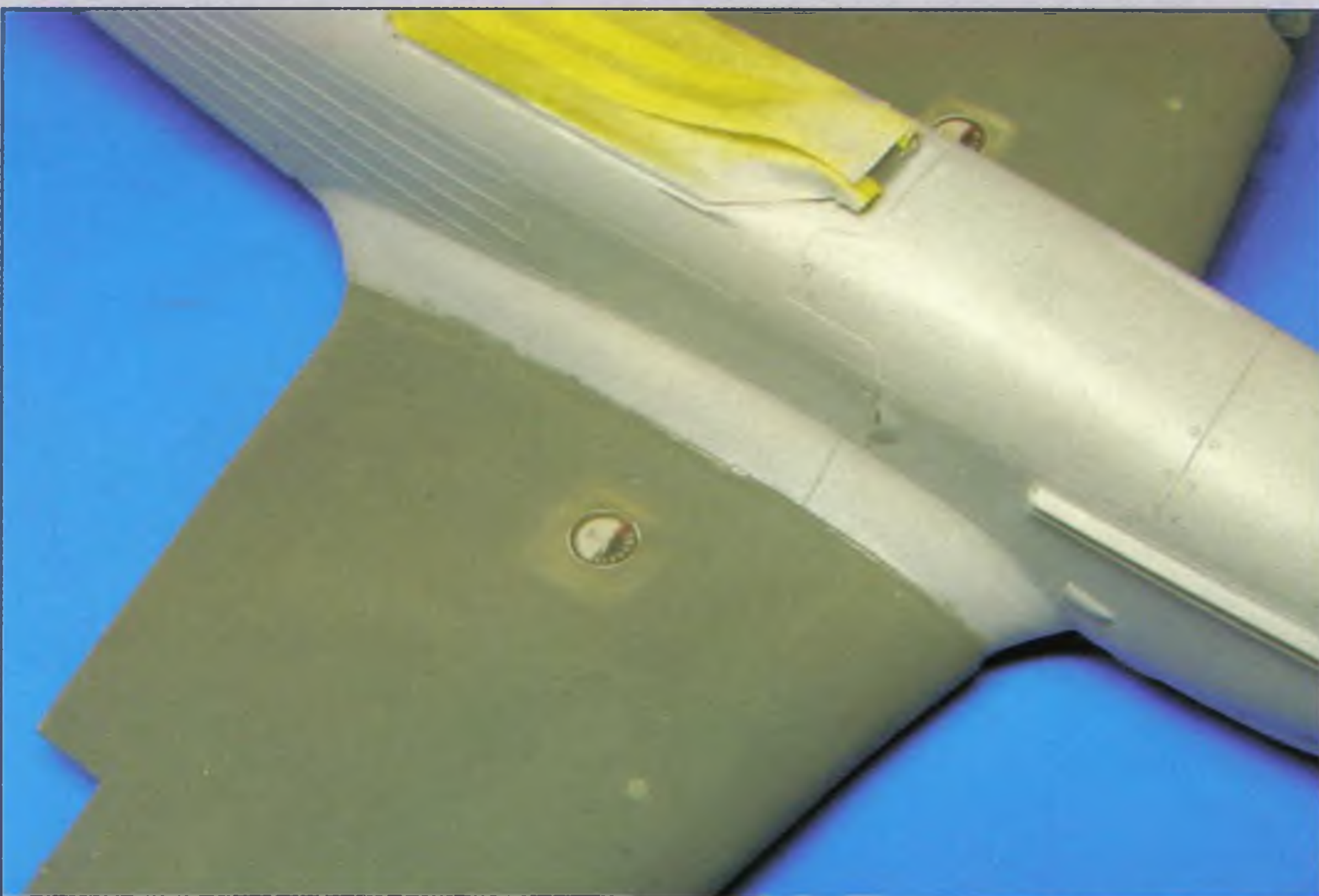
Jedním z nedostatků stavebnice jsou kryty podvozku. Jsou sice zhotovené hezky, ale příliš tlusté. Proto jsem zhotovil nové z kousku hliníkového plechu, který jsem z rubové strany onýtoval tak, aby nýty na lícové straně vysouply nad povrch. Na rubovou stranu jsem nalepil samolepicí fólii a ořízl ji podle tvaru krytu

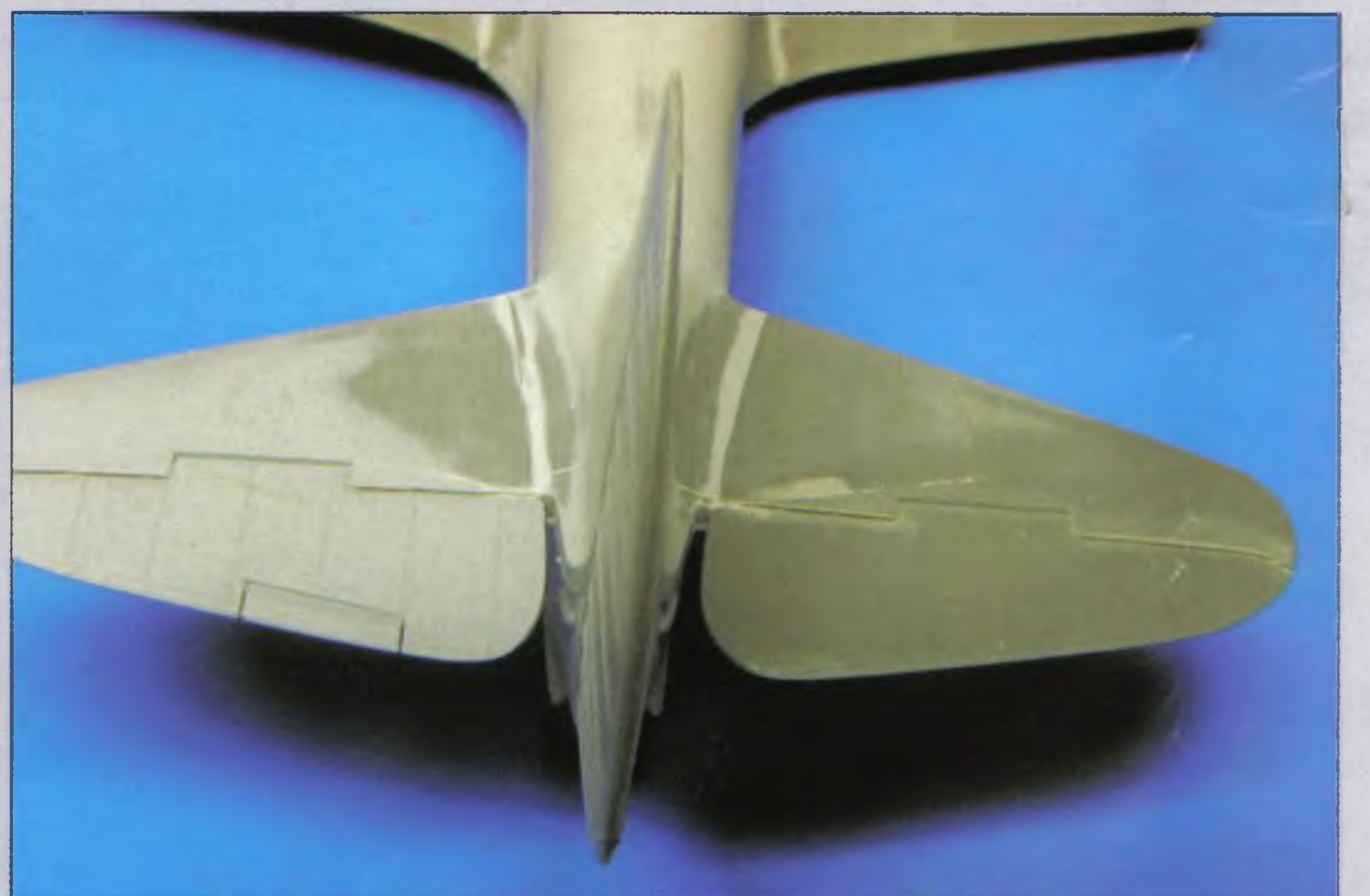
Ani s největším úsilím se mi nepodařilo pilotní prostor vlepit do trupu tak, aby v chladiči nevznikla mezera. Problém jsem vyřešil kouskem plastické destičky

Přilepení vrchní části trupu nečinilo potíže, ale menší tmelení si vyžádalo

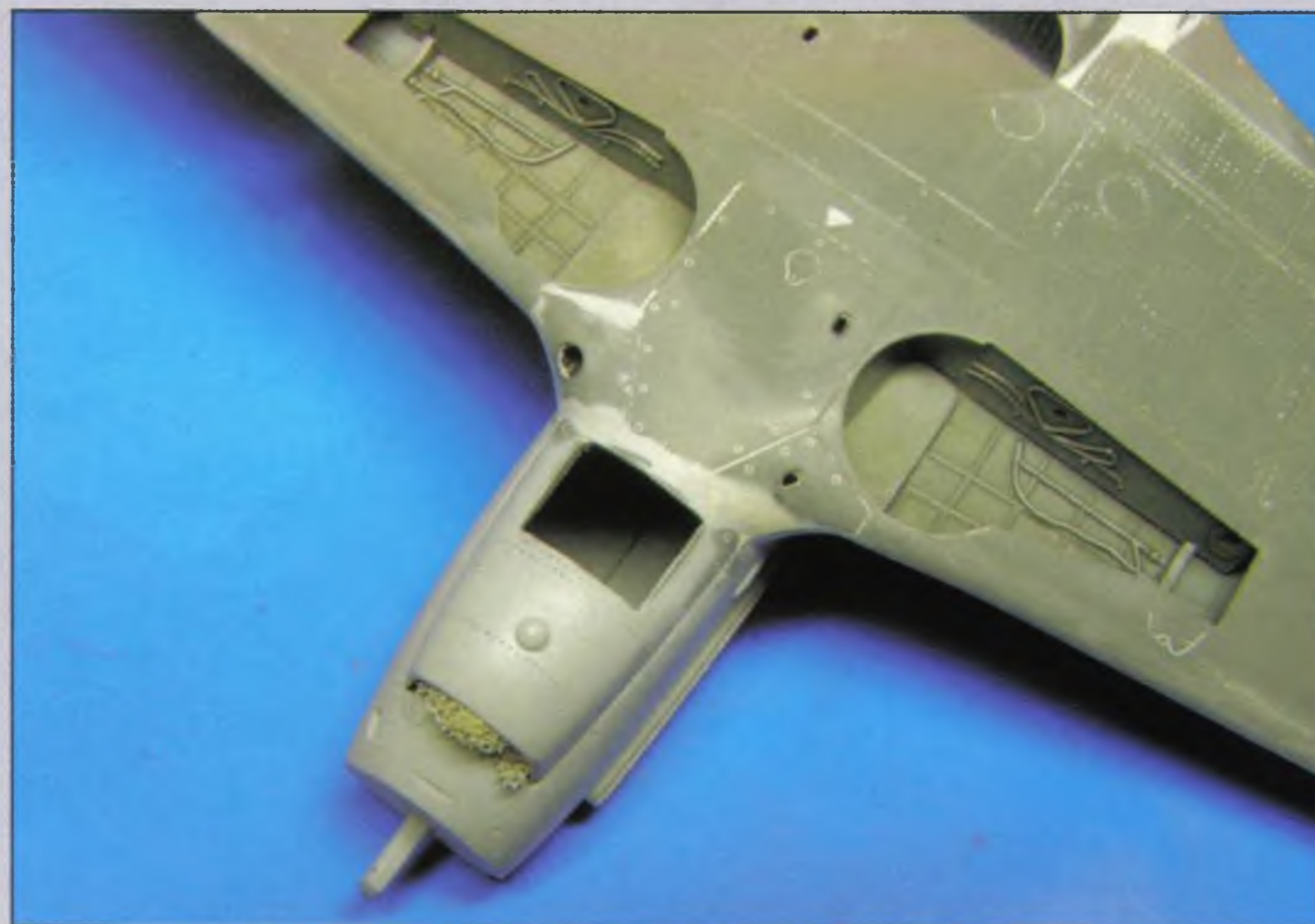
Spoje trup-křídlo a trup-výškovka lícuji velmi slušně

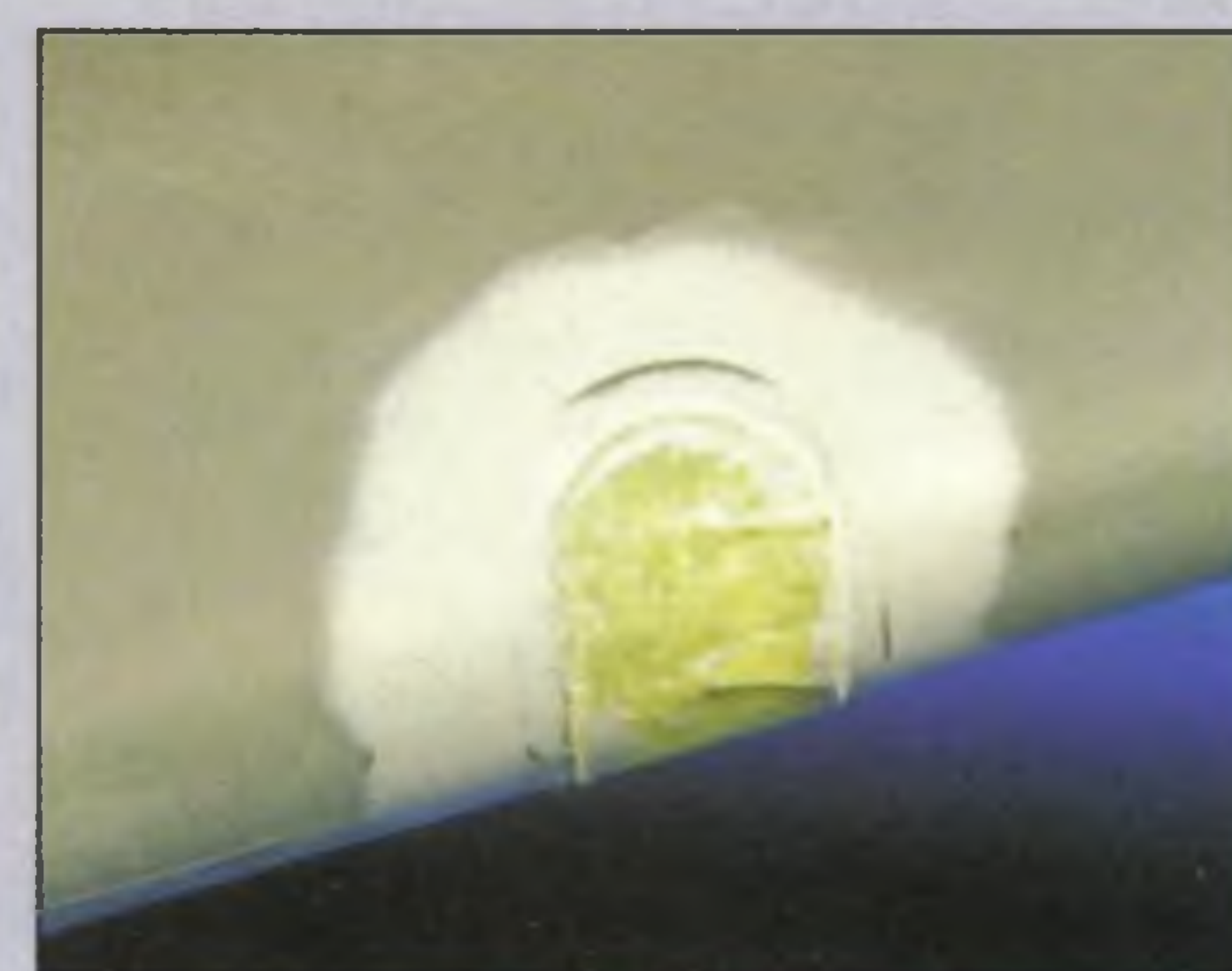
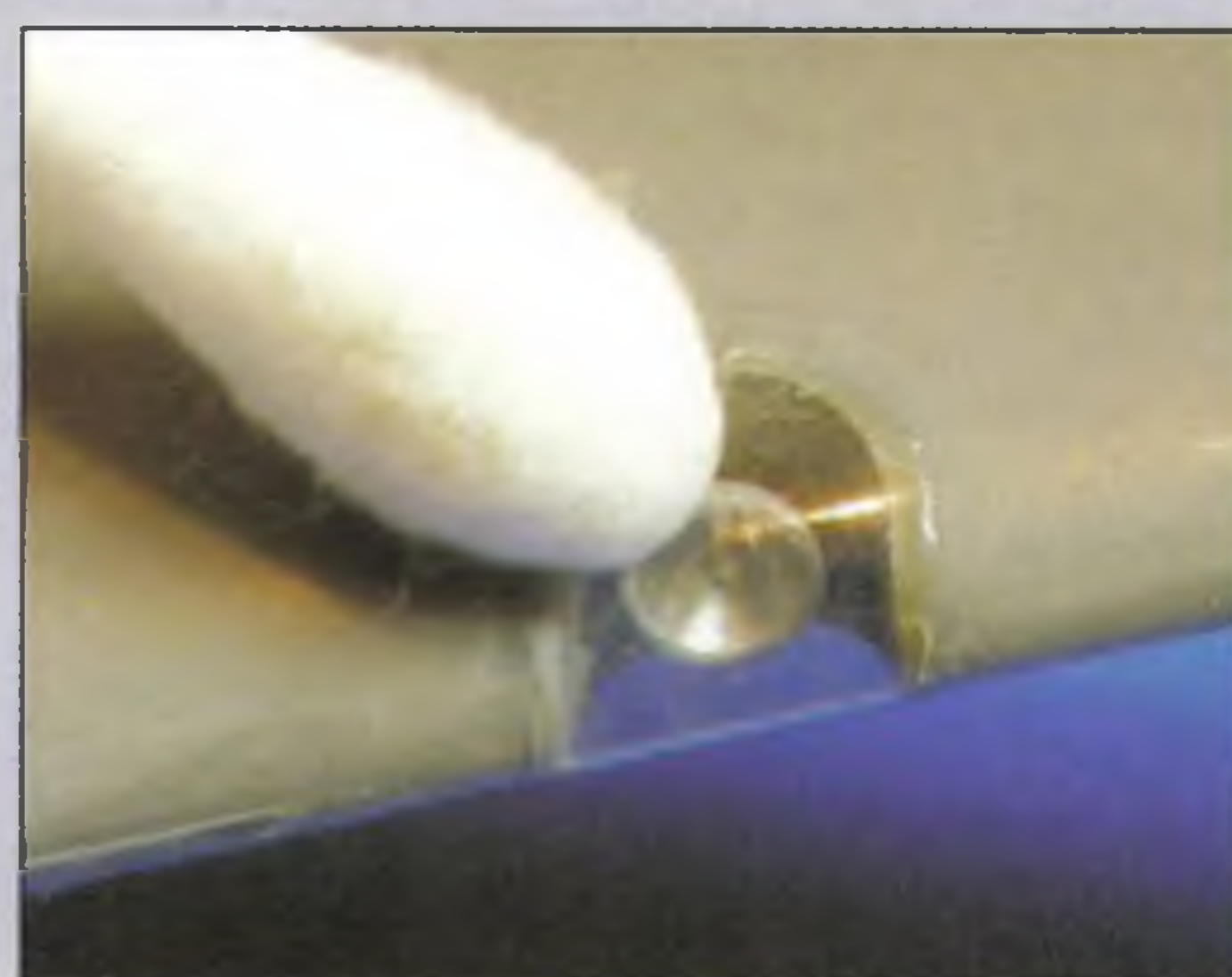
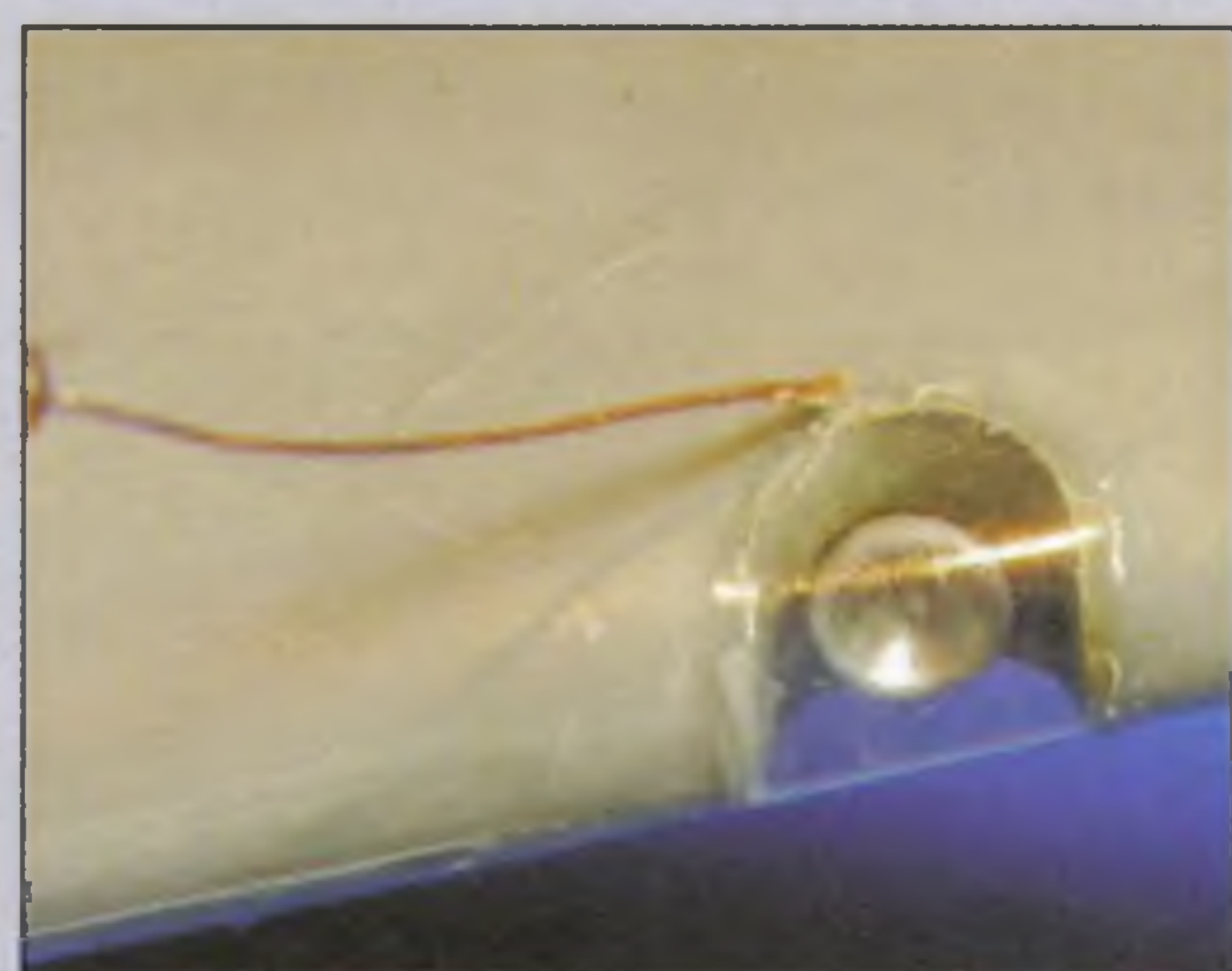
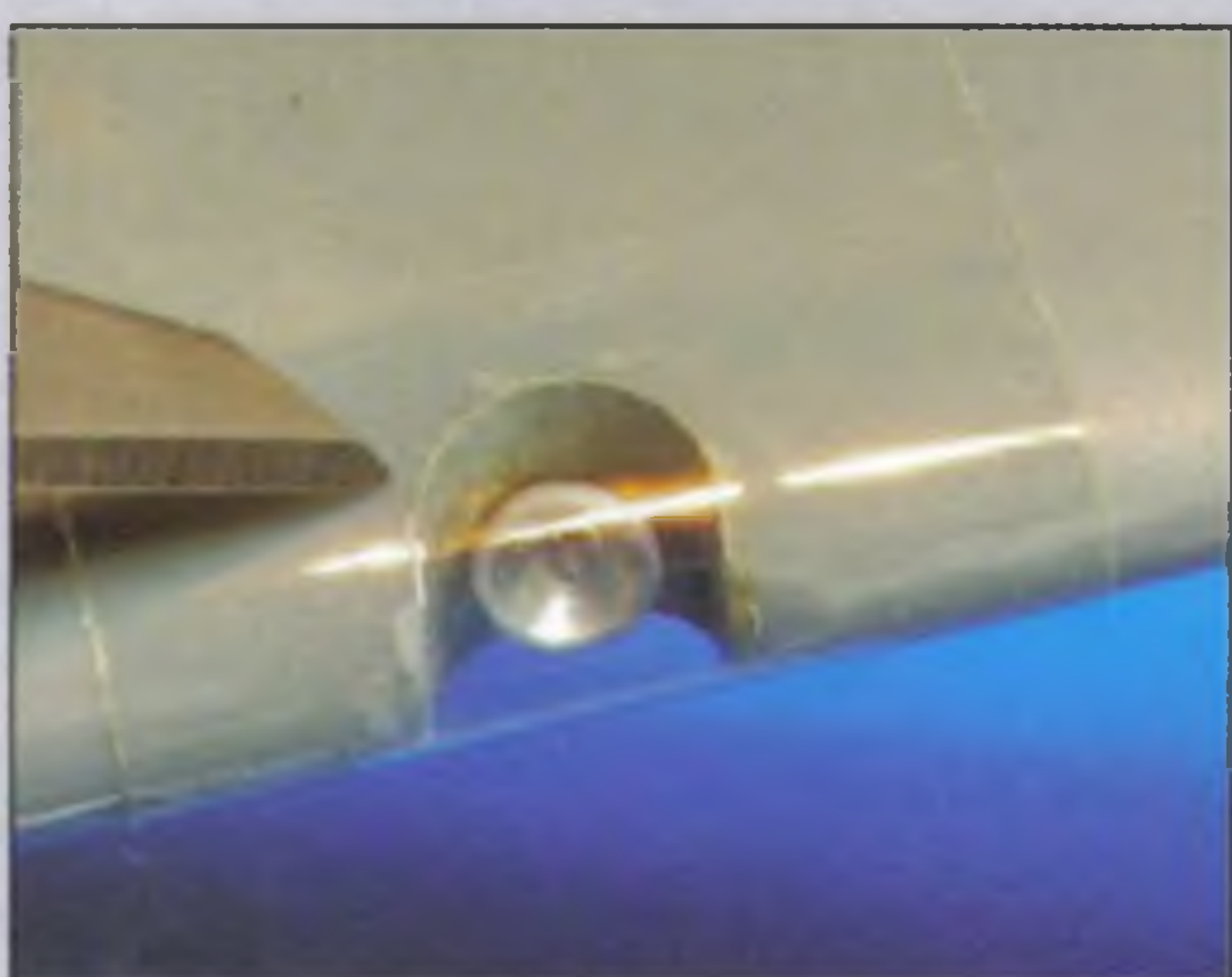
Přesto tyto spoje vyžadovaly lehké přetmelení

Prostor kolem chladiče a spodek trupu potřeboval tmelu trochu více

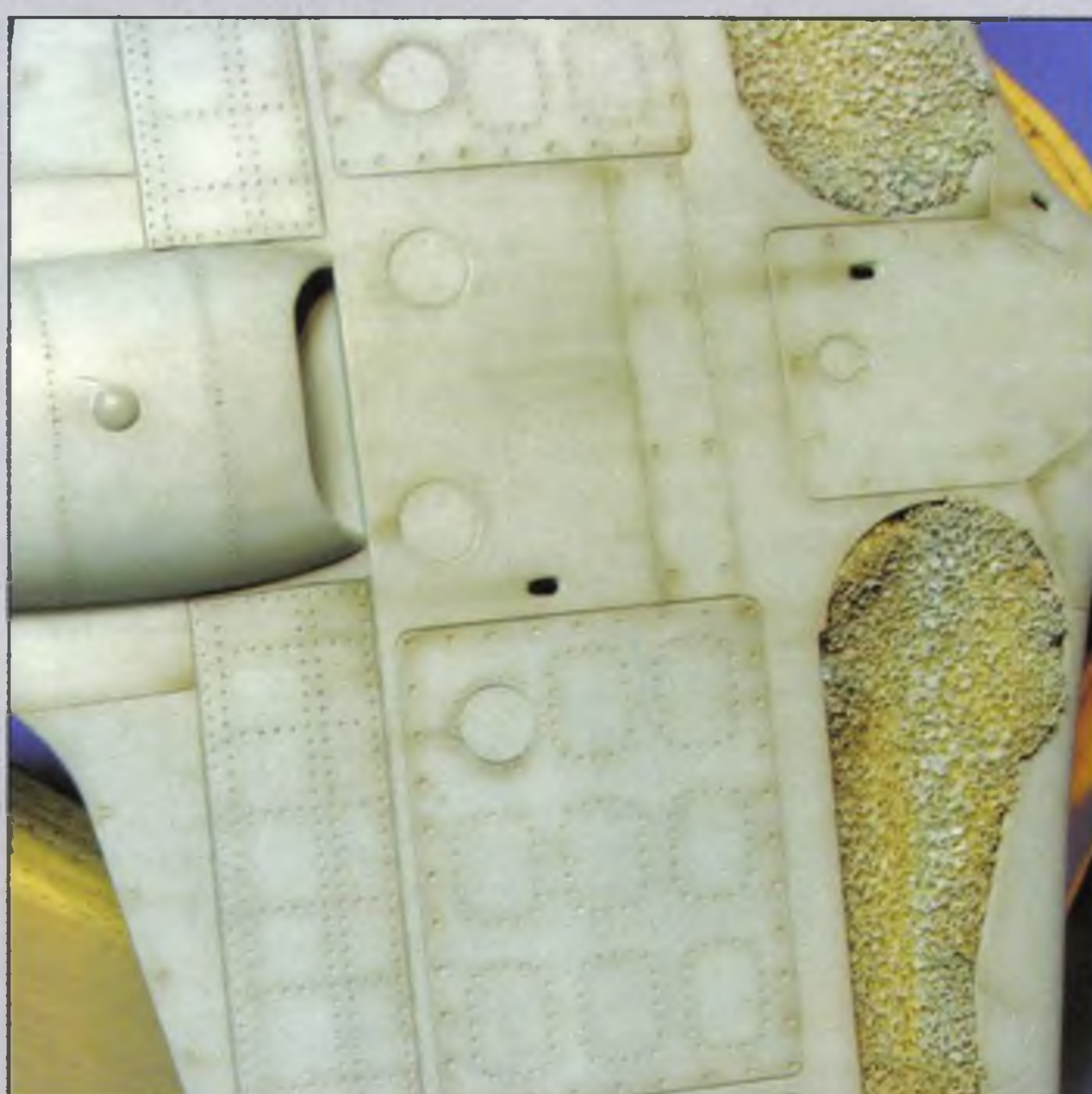
Také přední část trupu s křídlem nesedla zrovna stoprocentně

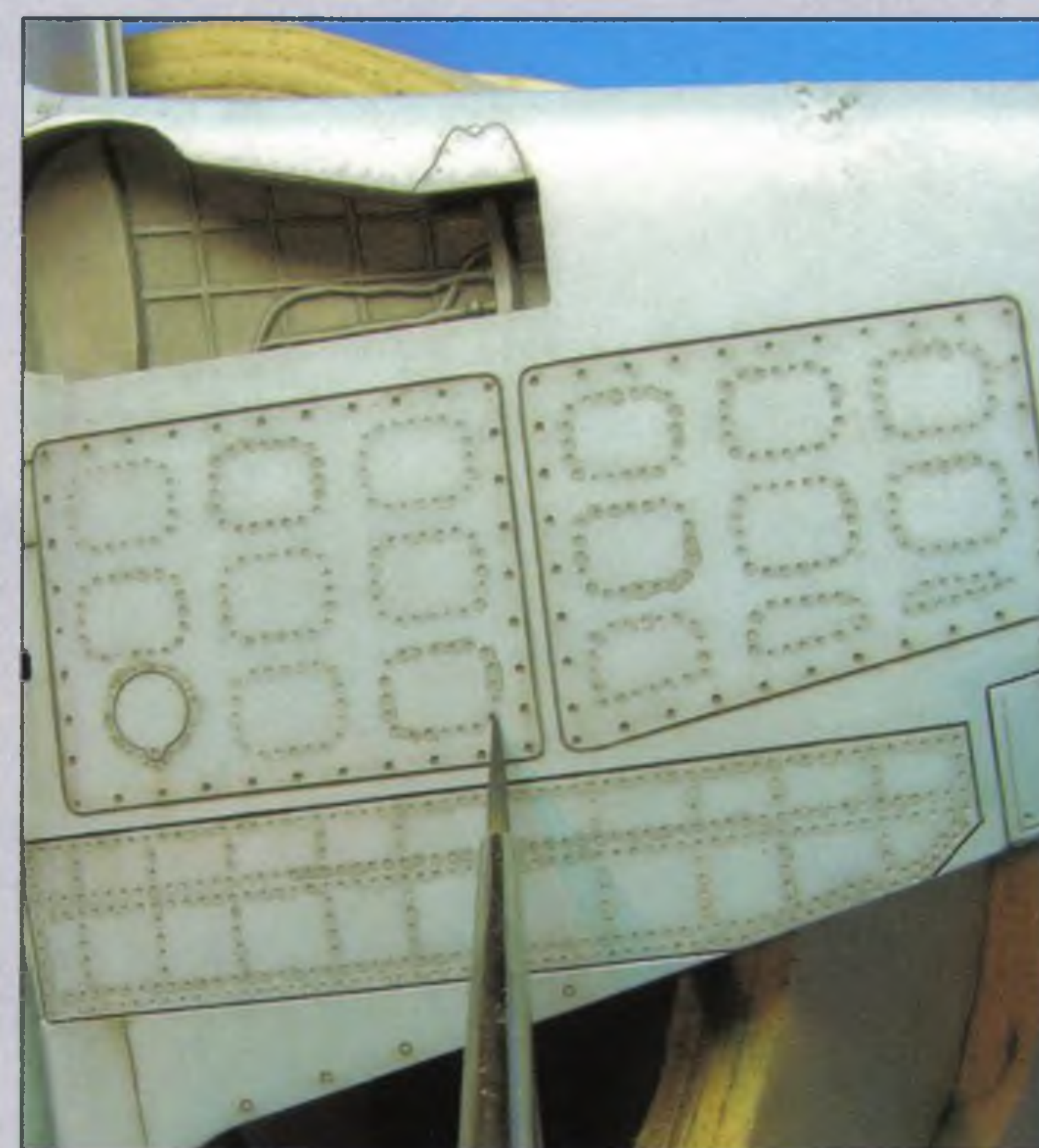
Další součásti, která není ze stavebnice příliš modelovou, je přistávací světlomet. Zhotovil jsem nový z kousku kulatiny, který jsem frézou zahloubil a vybrousil do požadovaného tvaru. Světlomet jsem „zasklíl“ čirou páskou Tesa. Nejdříve jsem nalepil kus pásky na křídlo přes náběžnou hranu. Pak jsem skalpelem pásku ořízl podle tvaru světlometu s přesahem asi 1 mm. Pásku pojistil vteřinák, přebytečné lepidlo jsem utřel debondérem. Světlomet jsem zamaskoval páskou a tmelem sjednotil s okolním povrchem. Nevýhodou postupu je, že na pásce velmi špatně drží jakákoliv barva i tmel, vše se snadno a lehce odlupuje, proto je třeba při odmaskování postupovat velmi opatrně. Další nevýhodou je velká náchylnost na promáčknutí při manipulaci

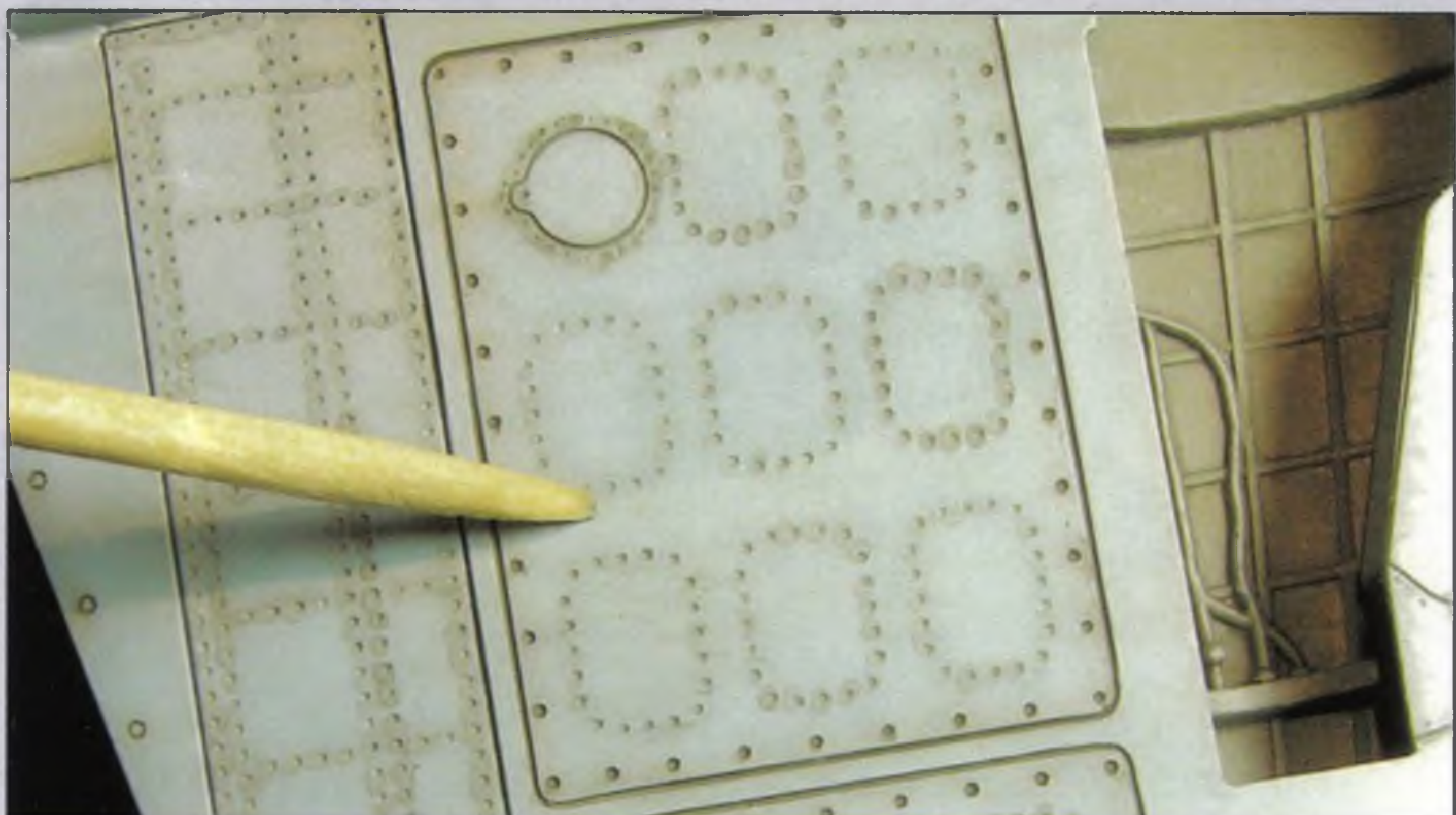
Kamufláž jsem začal nastříkáním spodních ploch světle modrou namíchanou podle oka z barev Gunze H62 a nějaké modré. Patinoval jsem velmi naředěnou černohnědou barvou nanášenou stříkací pistolí. Kryty palivových nádrží jsem zakryl maskovací fólií a vyřízl podle tvaru. Vnitřní hranu jsem pak lehce přestříkl černohnědou barvou

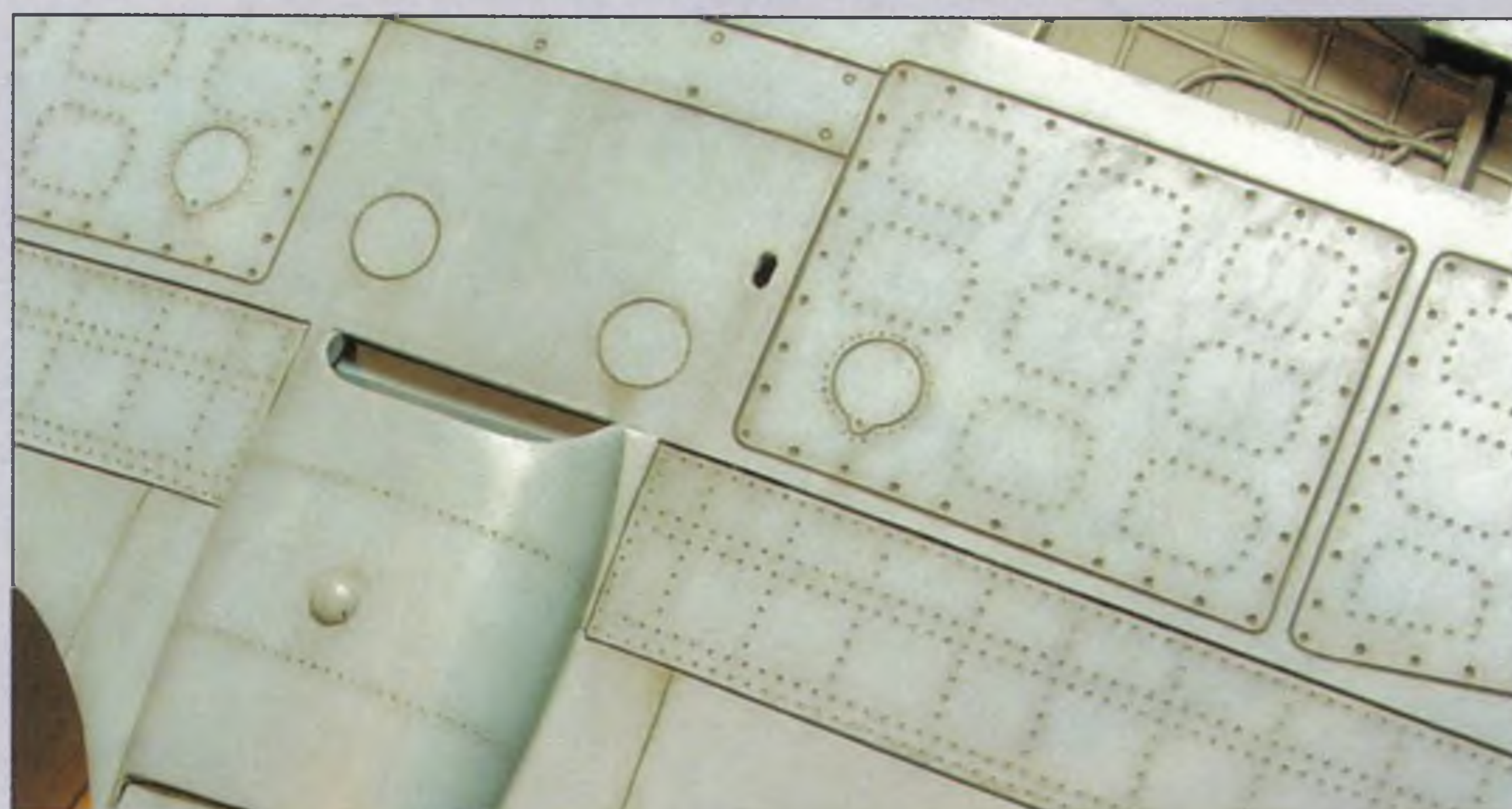
Na povrchu jsem podle své fantazie napodobil různé šmouhy. Kombinoval jsem postup stříkání černohnědé barvy a přes ni silně naředěnou světle modrou, dokud jsem s výsledkem nebyl spokojen

Před zvýrazněním paneláže tmavě šedou Vallejo jsem celý povrch nastříkal pololesklým lakem Gunze C181

Přebytečnou barva jsem setřel navlhčeným párátkem

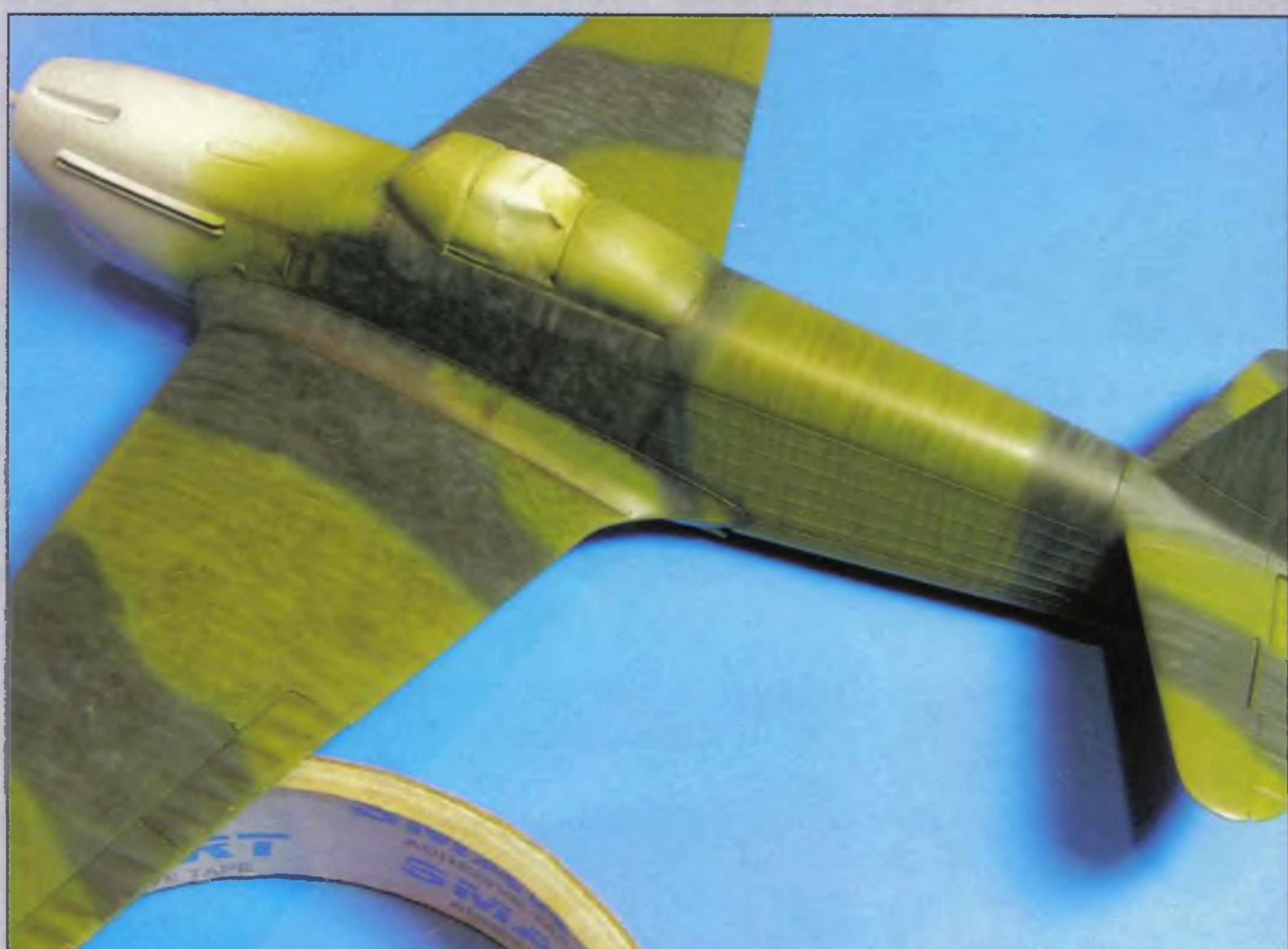
Hotový povrch. Odřeniný jsou naznačené světlešedou Vallejo a drobné šmouhy olejovkou odstínu Umbra přírodní

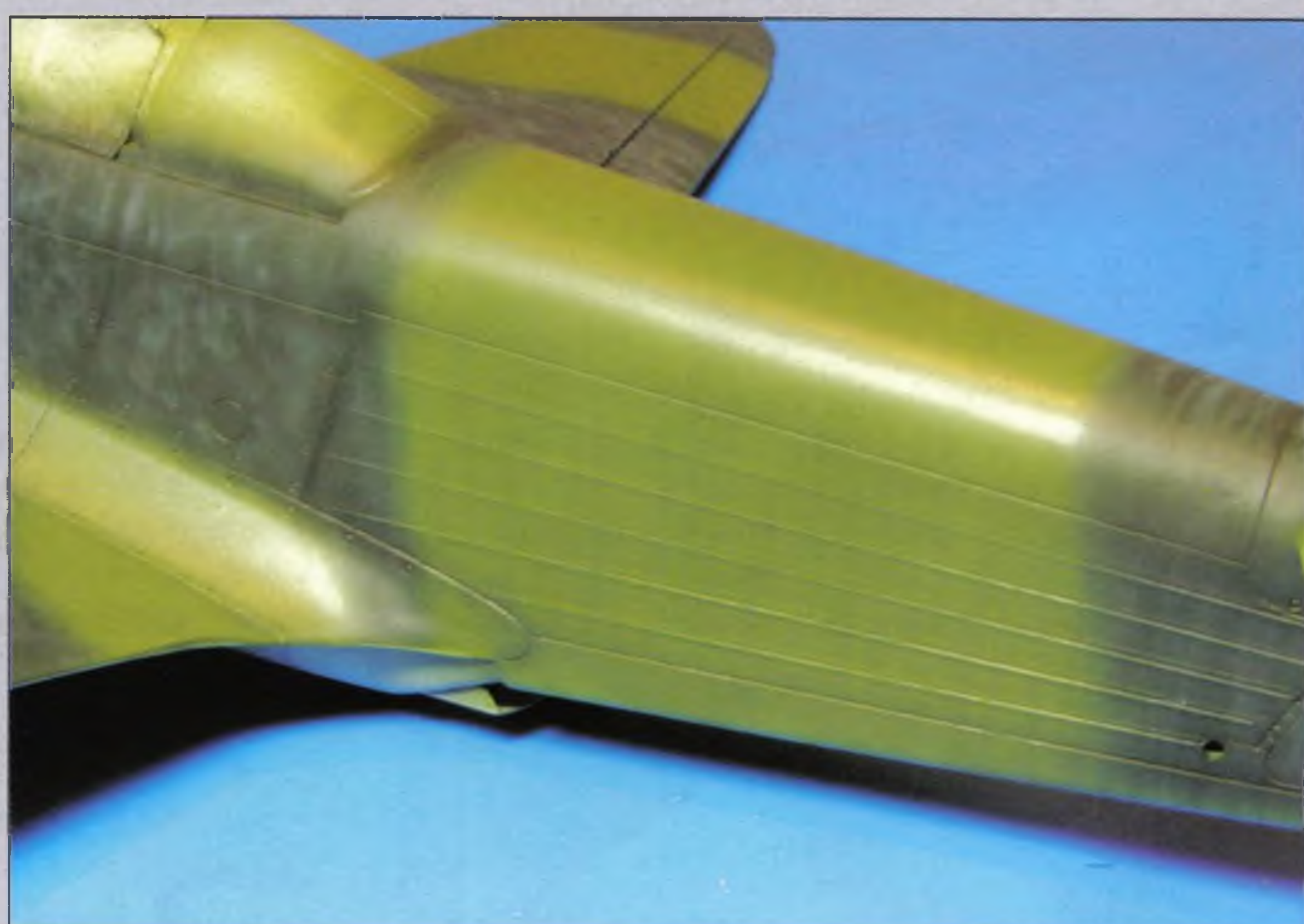
Vrchní kamufláž z barev zelené Gunze C303 a hodně tmavé šedé Gunze C33 s trochou bílé C62 jsem stříkal od ruky. Tmavě šedou jsem použil proto, abych měl ještě prostor pro znázornění opotřebeného povrchu a zvýraznění paneláže čistou černou barvou

Patinu jsem začal nastříkáním řady skvrn světle šedou a žlutozelenou přes původní nátěr

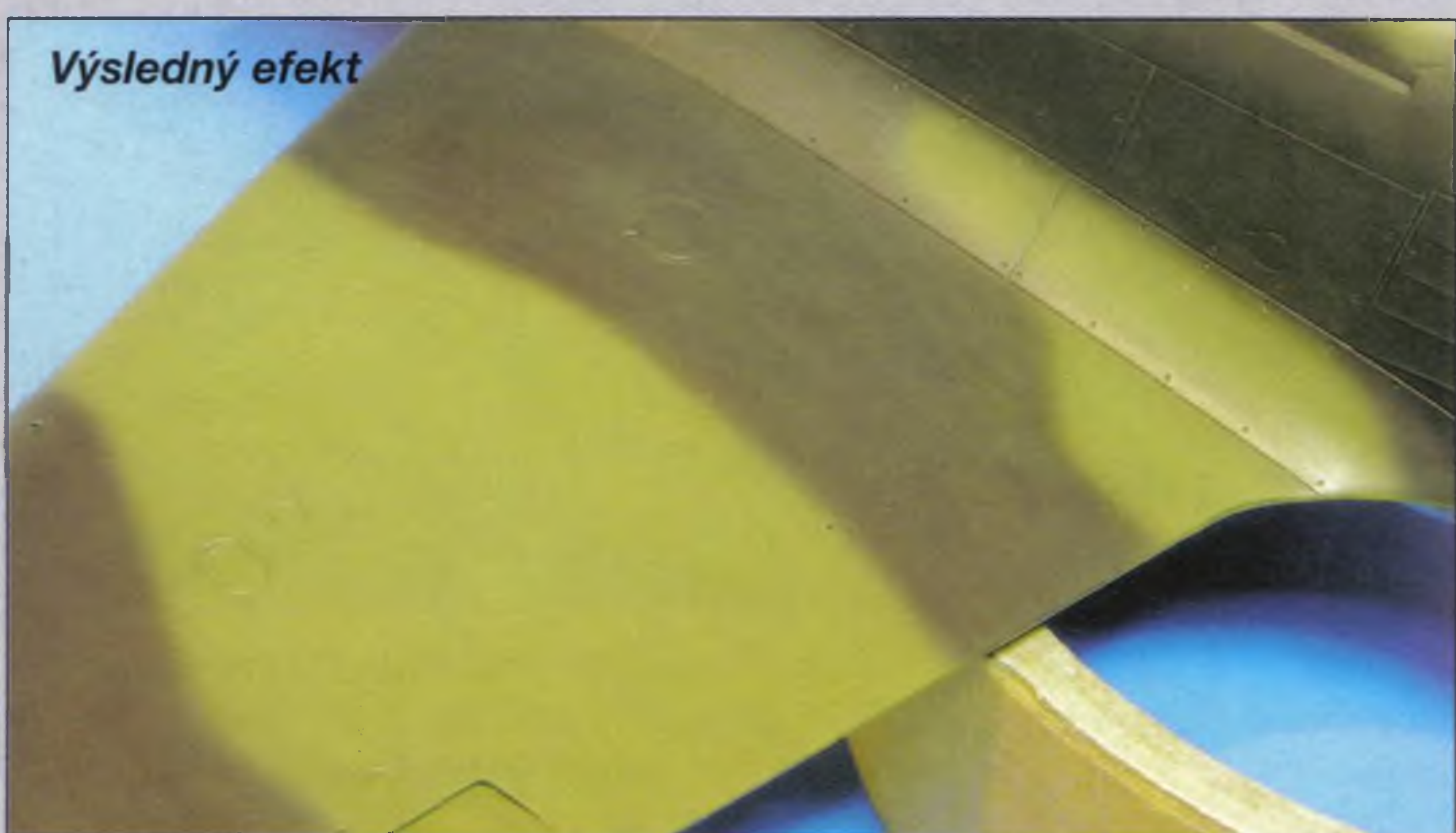

Nakonec přišla vrstva černohnědých skvrn

Opotřebení zelené je již utlumeno dalším přestříkáním kamuflážní barvou, stejný postup jsem použil i u černé

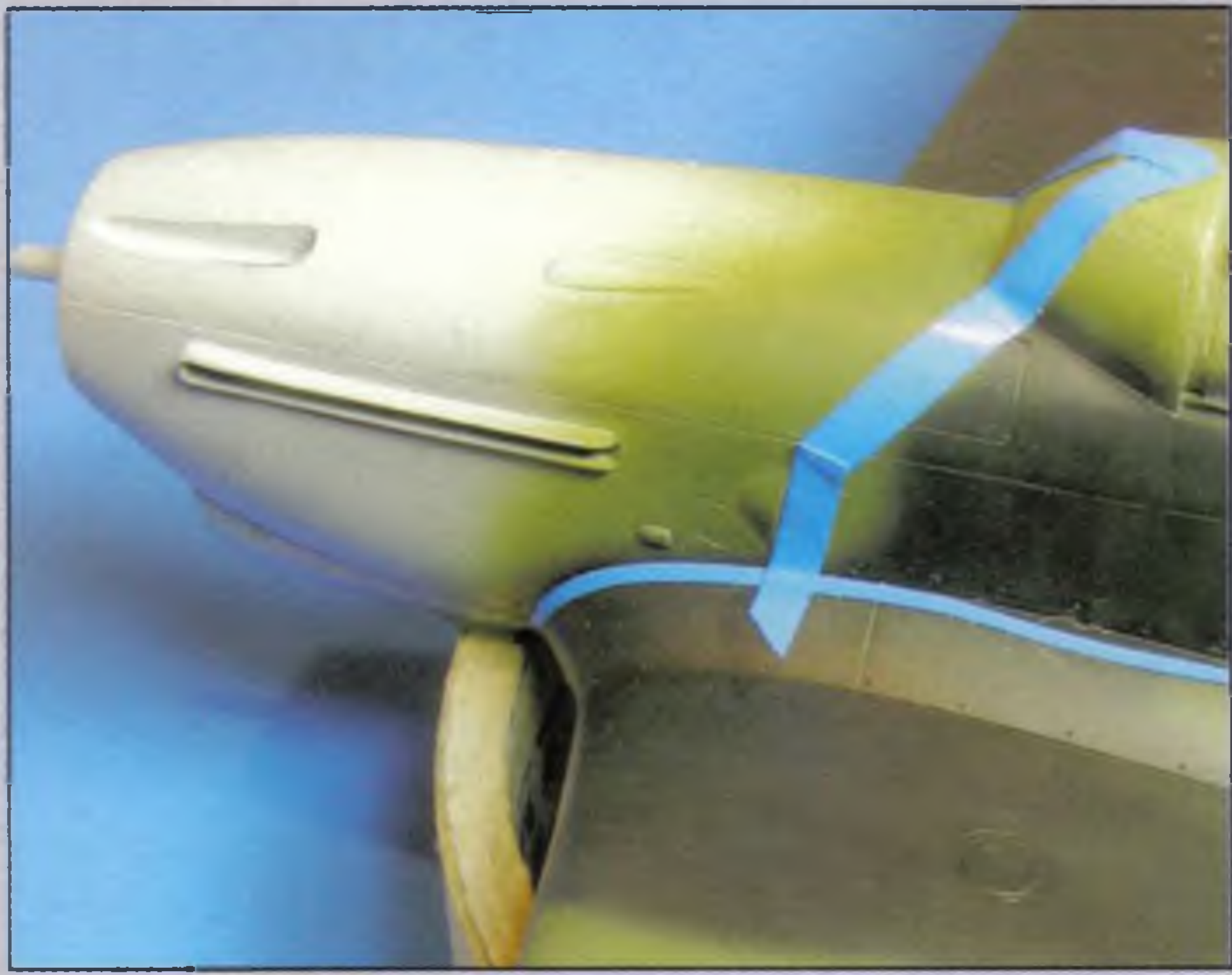
Konečný výsledek ▼

Výsledný efekt

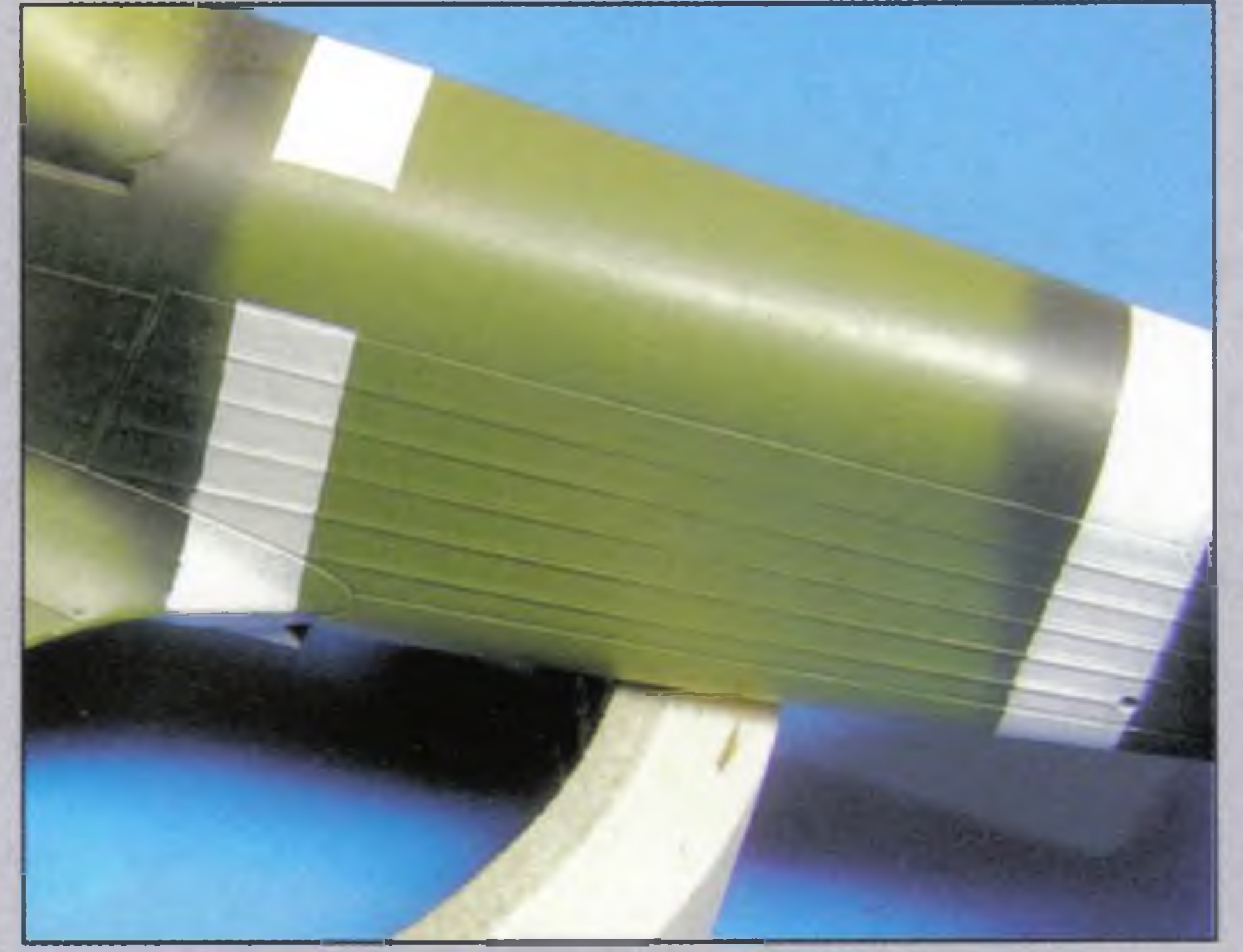
◀ Postup lze opakovat prakticky do nekonečna, dokud nejsme s výsledkem alespoň trochu spokojeni. Tentokrát jsem ale použil světlou prachovou barvu

Vymaskování červeného motorového krytu. Použil jsem konturovací pásku 3M

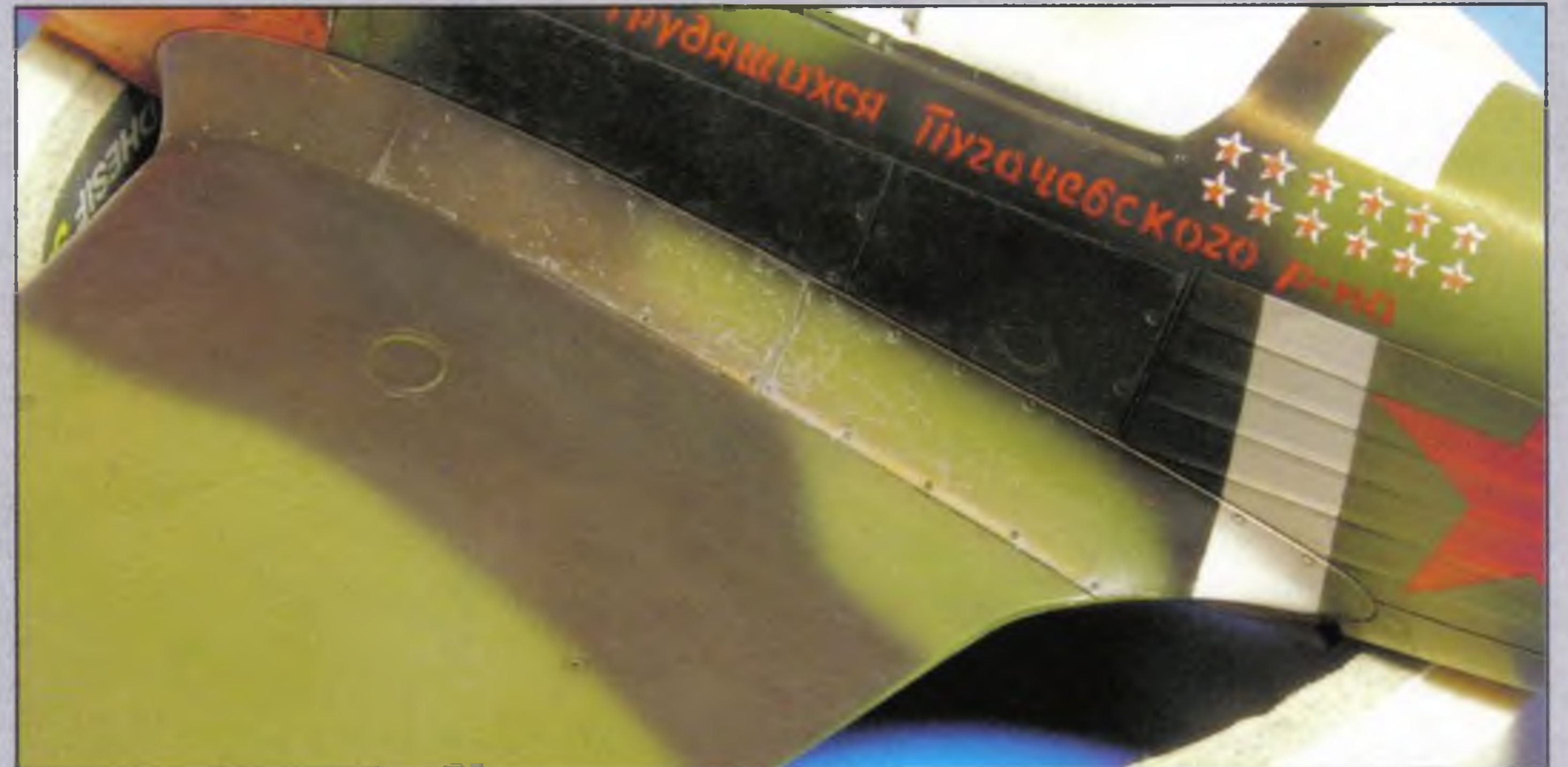
Červenou jsem nastříkal na bílý podklad a patinoval černohnědou Gunze

Nastříkat bílé pruhy na trup bylo snadné. Poté přišel na řadu lesklý lak

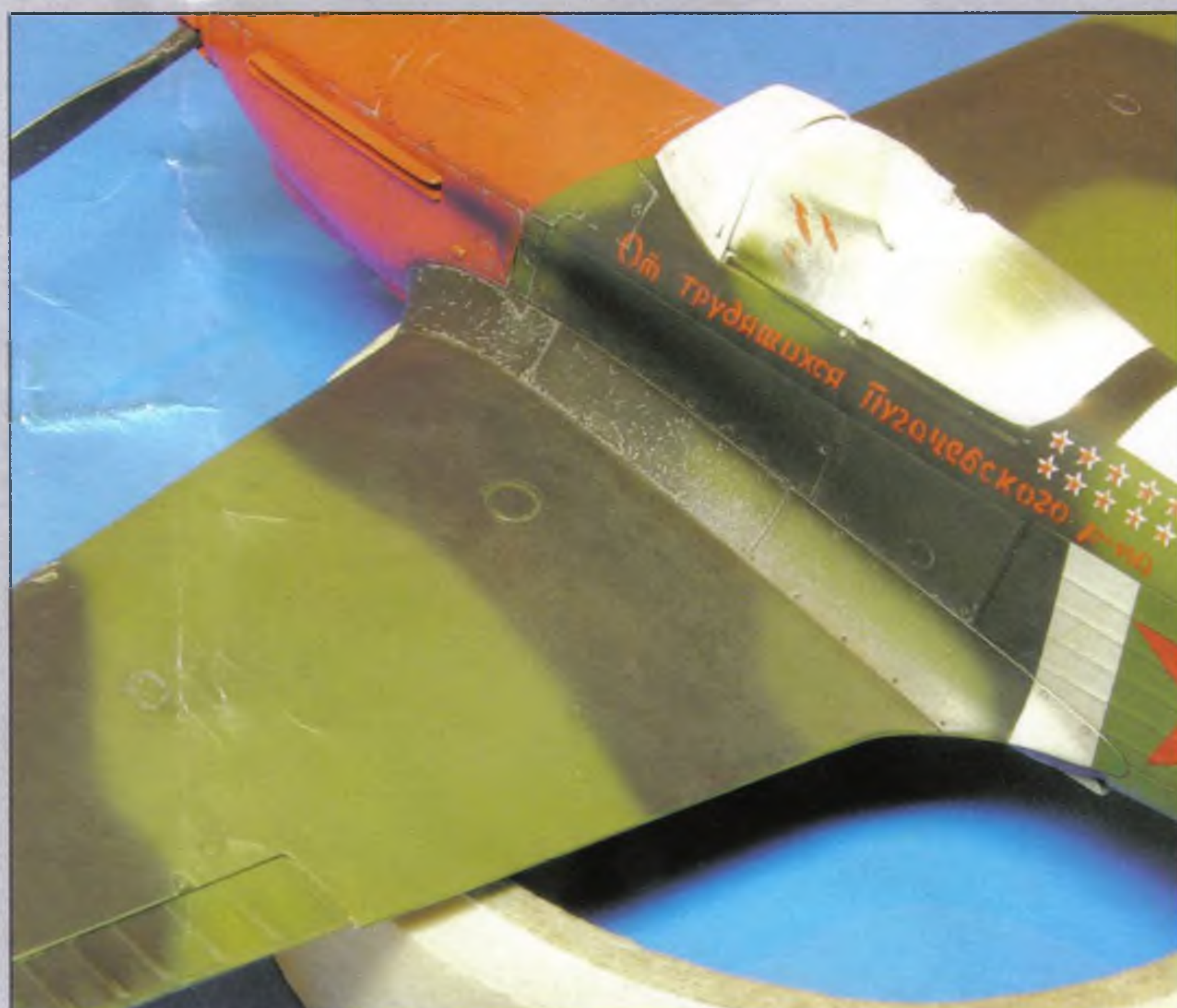
Obtisky ze stavebnice dobře kopírují povrch, ale na můj vkus jsou pořád ještě hrubé a musel jsem je několikrát přelakovat a zabrousit s povrchem. Bohužel hvězdičky sestřelů neměly zrovna ideální soutisk

V patinování jsem pokračoval odřeninami světle šedou Vallejo. Není dobré u toho moc přemýšlet, odřeniny nesmí mít příliš pravidelné tvary

Stále se mi zdálo, že boční panely splývají s povrchem, proto jsem jejich hrany lehce přestříkl světle šedou

Pokračoval jsem přidáváním odřenin a doladováním povrchu křídel. Očouzení od výfuků je nastříkáno černou Gunze C33. Paneláž je zvýrazněna černou Vallejo ředěnou čističem Vallejo

Na závěr jsem křídlo přeprášil pigmentem Agama Prach a zafixoval lehkou vrstvou matného laku

Závěr

Model se staví velmi dobře, bez vážných nedostatků, snad jen příliš hrubý překryt kabiny dojem trochu kazí. Díky doplňkům firmy Eduard je stavbu ještě příjemnější a model lze notně vylepší. Nezbyvá, než stavebnici doporučit.

Foto autor

Ostruhu a prostor kolem ní jsem lehce zaprášil barvou prachu

Antény jsou z rybářského vlasce s izolátory naznačenými hustým Herkulesem

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV PRAHA
VOJENSKÉ TECHNICKÉ MUZEUM LEŠANY

Den

se 4. brigádou rychlého nasazení

„Obrany národa“

a zahájení 12. sezóny v sobotu 26. května

otevřeno od 9:30,
zahájení ukázek historie
a současnosti 4. brn v 10:30

Triumph

PAVEL ŠENK, MK Apolo Kopřivnice

Triumph znamená vítězství. Ve druhé světové válce bylo jméno Triumph právem synonymem spolehlivého jednostopého stroje – motocyklu, který byl v Británii rozšířen tak, jako v Americe jeho slavnější bratr Harley-Davidson. Spousta jich proto sloužila v armádních a civilních složkách. Nejinak tomu bylo u RAF, kde je používali „empíci“, motospojky, nebo třeba vedoucí wingu k rychlejšímu přesunu od ubikací k hangáru.

V rozměrné krabičce sady zabírají dřívou většinu místa dvě krásná auta sloužící na letištích v Anglii nejen čtyřicátých let – jeřáb a tahač s podvalníkem. V koutku se na kousku rámečku tísni dva motocykly zhotovené společně s figurami jezdců. Zřejmě jezdí jen malou rychlostí, protože se drží frajersky říditelky pouze jednou rukou, přičemž druhou mají volně položenou na stehně (každý na svém). Odložil jsem zbytek sady a začal jednu motorku upravovat dle svých představ.

Jezdce jsem alespoň opticky oddělil od stroje proškrábáním skalpelem okolo částí těla, které se stýkaly s tělem motorky. Trošku jsem špičkou i zostřil detaily, podebral blatníky a očistil pneumatiky. S vypletením kol jsem se příliš nepáral – ráfek z měděného drátu nalepený dovnitř pneumatiky, dráty z tenkého ocelového drátku lepené prstolepem z obou stran kola tak, aby se alespoň trochu křížily. Přední kolo šlo parádně, při práci na zadním jsem se díky brašnám, výfuku a vidlici pěkně zapotil. Nahradil jsem ří-

dítka drátem (ruku řidiče jsem provrtal, říditka provlékl pěstí a zalepil). Drobné detaily jsem vytvořil z tenkého měděného a ocelového drátu, kousku alobalu a vteřináku. Za dvě hodiny (včetně přestávek) bylo hotovo.

Zbarvení

Jednoduché, vše barveno štětcem syntetickými Humbrolkami a Agamami a akrylovými Agamami (motor – ocel a hliník, výfuk – chrom,

tlumiče – hliník, tělo motorky – tmavě modrošedá, brašny – kožené, pneumatiky – černé).

Řidič má tmavou hnědou koženou kombinézu, černé holínky s šedým úpletem, bílou helmu s koženým vázáním a zátylkem. Patinoval jsem zapuštěním rozředěné olejovky. Umbra pálená s černou a zesvětloval technickou suchého štětce bílou olejovou barvou.

Jelikož motorka v jízdě sama od sebe nestojí na kolech, která mají pneumatiky široké necelý milimetr, ještě jsem zhotovil malou podložku. Základem je lakované dřevo, na něm trocha sádry s Herkulesem v podobě hliněné uježděné cestičky s okrajem začínajícího porostu ze statické trávy. Vše je barveno temperami.

Motorka jsem přilepil na podložku vteřinovým lepidlem na čepy z drátu v místě, kde se pneumatika dotýká povrchu. Sestavu jsem sjednotil lehkým zaprášením pigmentem CMK Tmavá zemina.

Doporučuji vyzkoušet podobnou stavbu, protože si hezky odpočinete od superdetailních letadel či bojovky, kde honíte bodíky na soutěži. Není lepší si do vitríny přidat něco jen tak, pro radost? Sám si odpovím – je! Na druhou stranu, až ukážete takový výtvar přátelům či známým, budou se na vás soucitně dívat a za vašimi zády mumlat cosi o Cholouškově a skotských střících... Ale to k tomu už patří, ne?

Foto autor

BRIEFING

STAVEBNICE	RAF Recovery Set
MĚŘÍTKO	1:72
VÝROBCE	Airfix

Pz. 38 Ausf. E/F

BRIEFING

MĚŘITKO 1:35

VÝROBCE Tristar

ADOLF HERMAN

Stavebnice firmy Tristar obsahuje díly pro variantu E/F používanou německou armádou a armádami jeho spojenců. V krabičce nalezneme velmi pěkné díly zhotovené čistě bez otřepů. Stavebnice obsahuje osm rámečků s díly tanku, jeden rámeček čirých součástek, malou planžetu leptů, rámeček s dvěma figurkami a aršík obtisků.

Všechny díly poklopů a krytů jsou zhotovené samostatně, stavebnice tak je vhodná pro snadnou zástavbu doplňkových sad. Při porovnání s podklady jsem zjistil, že asi jediným nedostatkem je špatný počet nýtů na krytech motoru (díly B29 a B30). Náprava byla snadná a zabrala pět minut – nadbytečné nýty jsem obrousil. Po prohlídce stavebnice jsem zvolil stavbu bez doplňků přímo z krabičky.

Stavba

Poprvé jsem se setkal se stavebnicí, jejíž díly lícovaly naprosto bezchybně a v průběhu stavby jsem tmel nevzal do ruky ani jednou. Při stavbě bylo třeba na některých člancích pásů odškrábnout jen malý zbytek stop po lisování a to bylo vše.

Díly poklopů mají z vnitřní strany velmi pěkně naznačené polstrování, stavebnice obsahuje závěr kanonu, kulometů a zaměřovače, takže je model možno postavit s otevřenými poklopy, což jsem využil.

Příjemná je koncepce podvozku s pohyblivými zacvakávacími článkovými pásy, které jsem vytvaroval a zafixoval lepidlem Humbrol Liquid Poly. Stavbu z dokonale líčujících dílů lze charakterizovat slovem bezproblémová. Model jsem v konečné fázi zkusmo položil na podložku s terénem budoucí diorámy.

Povrchová úprava

- Podklad:** Mr. Resin Primer
Základ: směs barev Tamiya XF-63, XF-1, X-22 – lesklý lak
Filtr: směs olejových barev Umбра přírodní, Pruská modř, Humbrol 33 černá matná
Zašlý povrch (fading): olejové barvy Sienna pálená, bílá, Pruská modř
Wash: směs „terpentýnu“ a olejové barvy Umбра přírodní, černá matná Humbrol 33
Odřeniny: Vallejo na štětec světlá šedá (podklad) a ocelová + černá (vnitřní část)
Náradí: barvy Humbrol a olejovky
Rez: stékající - olej Sienna pálená, rez v koutech - Humbrol 62, po mírném zavadnutí jsem ostré okraje rozmyl navlhčeným štětcem do ztracena
Výfuk: základ Humbrol 62; směs Sienna pálená + Humbrol 62, do které jsem po mírném zavadnutí zatupoval pigmenty Migproductions
Pásy: Tamiya XF-52
Zabahnění: směs resin Migproductions + sádra + pigmenty
Zaprášení: pigmenty a fixace terpentýnem
Zašpinění olejem: oleje černá + Umбра přírodní + lesklý lak Humbrol

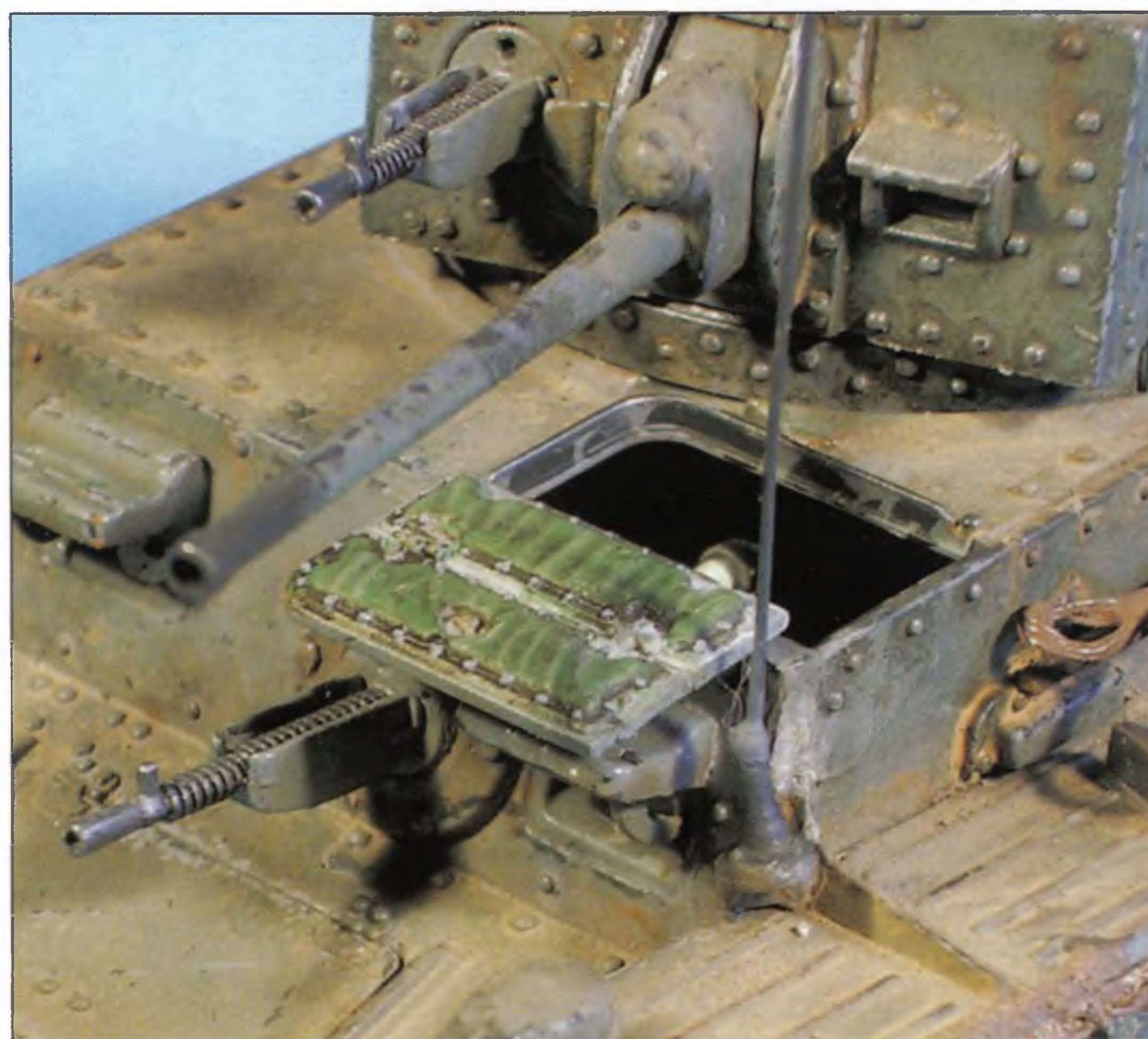
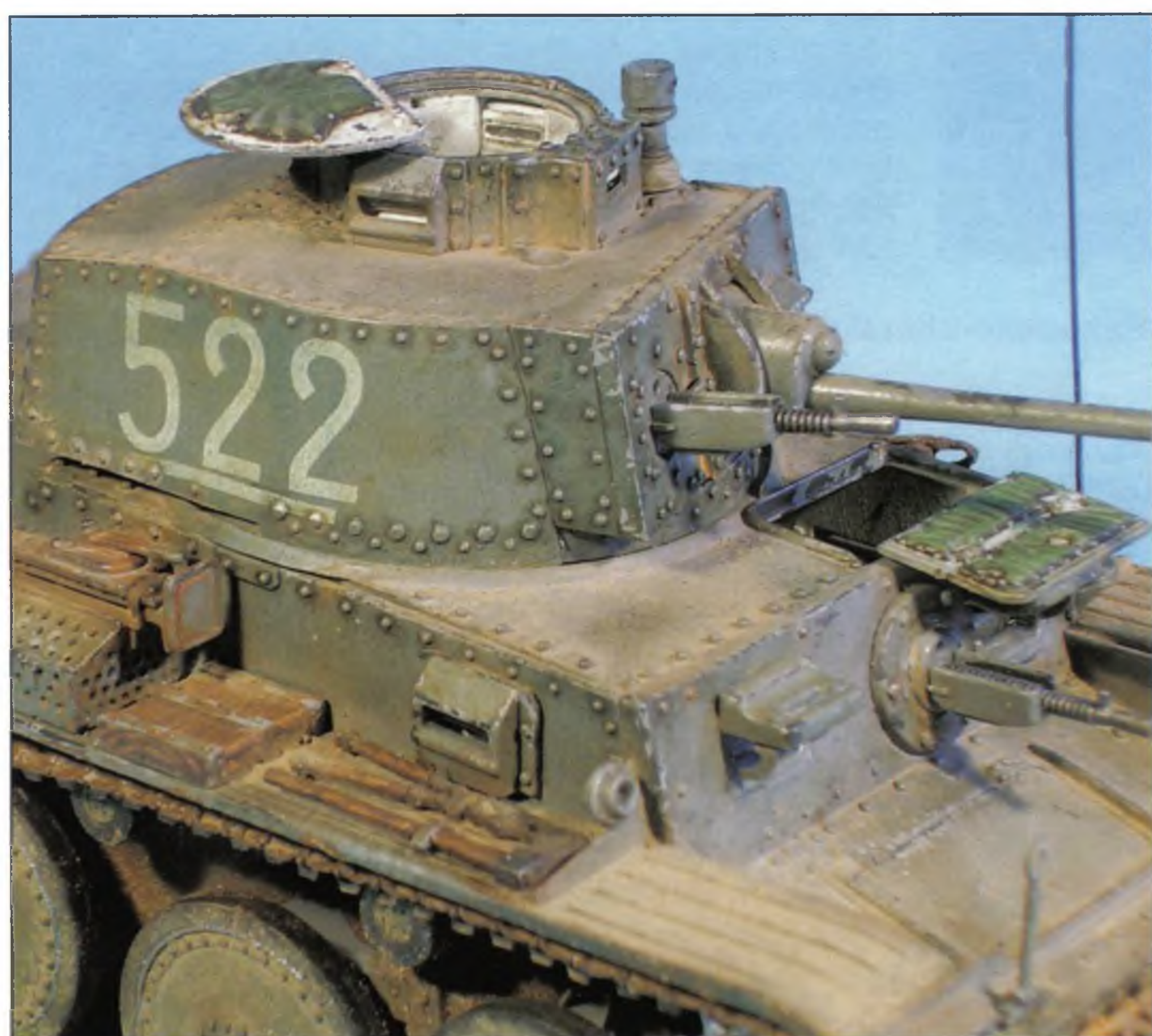

Foto autor

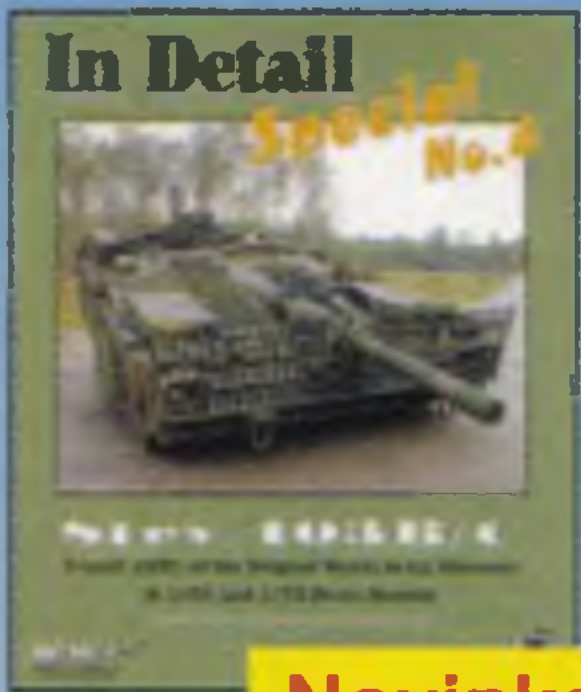
KNIHY

Objednávejte na adresách: v České republice - Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3 - Žižkov, tel.: (+42) 222 718 814, e-mail: obchod@aeromedia.cz
ve Slovenské republice - Magnet-Press Slovakia, s.r.o., P. O. BOX 17, 850 05 Bratislava 5, tel./fax: (+421-2) 67 20 19 51-53, e-mail: knihy@press.sk.

Předplatitelé u společností Aeromedia a Magnet-Press Slovakia mají slevu 10 % z ceny objednaného zboží!

K zásilce je účtováno poštovné ve výši 84-89 Kč dle ceníku České pošty a balné ve výši 20 - 40 Kč.

Veškerý sortiment zásilkového obchodu si rovněž můžete objednat na internetových adresách www.lectvi.cz a www.press.sk

Novinka

Strv 103 B/C in detail, Special No. 4

František Kořán, Jan Martinec, Jan-Willem de Boer
Fotomanuál věnovaný švédskému nekonvenčnímu S-tanku. Detailní snímky vozidla 103C ze sbírky Belgického královského vojenského muzea a fotografie modelů (1:72 a 1:35).
72 stran. Cena 599 Kč / 855 Sk

Stryker IAV in detail

Ralph Zwilling

První z publikací se zabývá verzemi M1126 ICV, M1127 RV, M1130 CV a M1132 ESV amerického obrněného vozidla sil rychlé reakce IBCT. Kvalitní fotografie a snímky detailů.
132 stran. Cena 649 Kč / 926 Sk

Novinka

Novinka

Messerschmitt Bf 109 F - G-4

Josef Andál a přátelé
Autentické čb. fotografie a barevné snímky detailů, perokresby, technické výkresy, barevné bokorysy. Text slovensko-anglický.
170 stran. Cena 668 Kč / 668 Sk

DVD tituly v anglickém jazyce

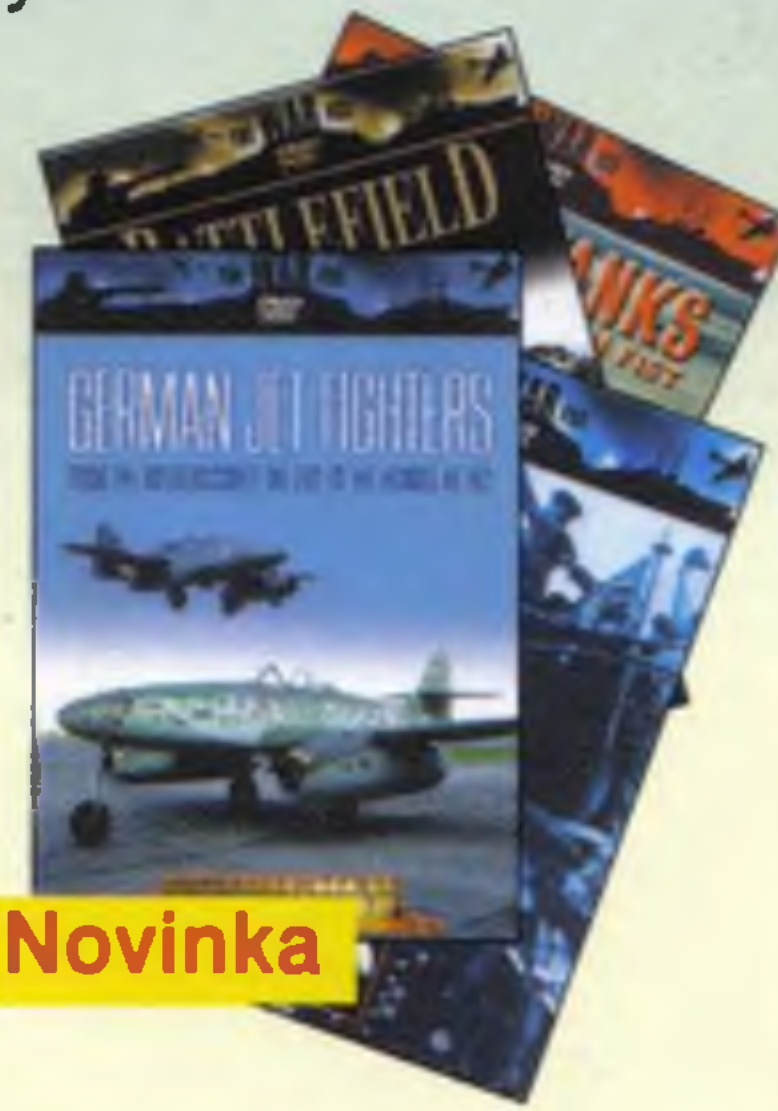
Cena za 1 DVD 299 Kč / 427 Sk

German Jet Fighters - 48 minut.

Killer tanks - The T34 tank - 45 minut.

The siege of Leningrad - 100 minut.

U-boat war - 55 minut.

Novinka

Novinka

DVD tituly s českým audio

Cena za 1 DVD 299 Kč / 427 Sk

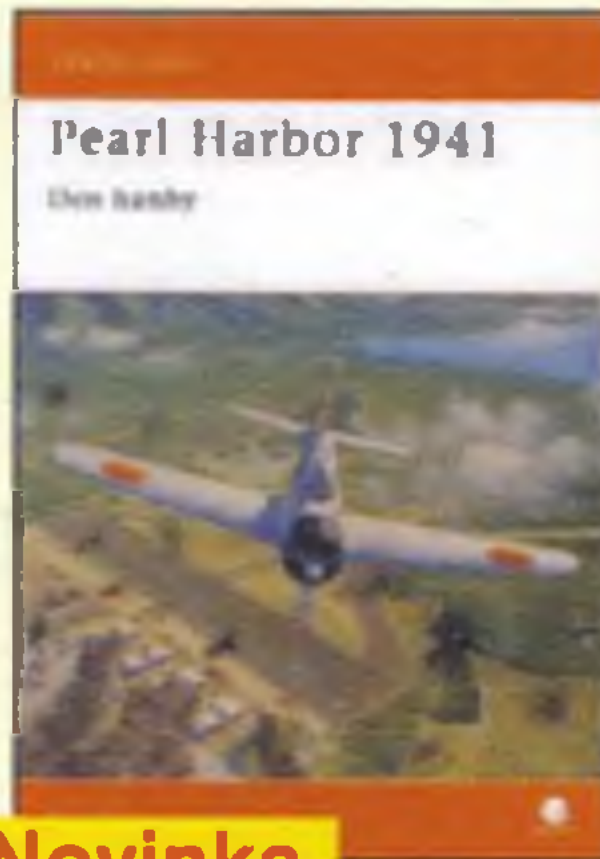
Kamikaze - 53 minut.

Letecké bitvy druhé světové války - 59 minut

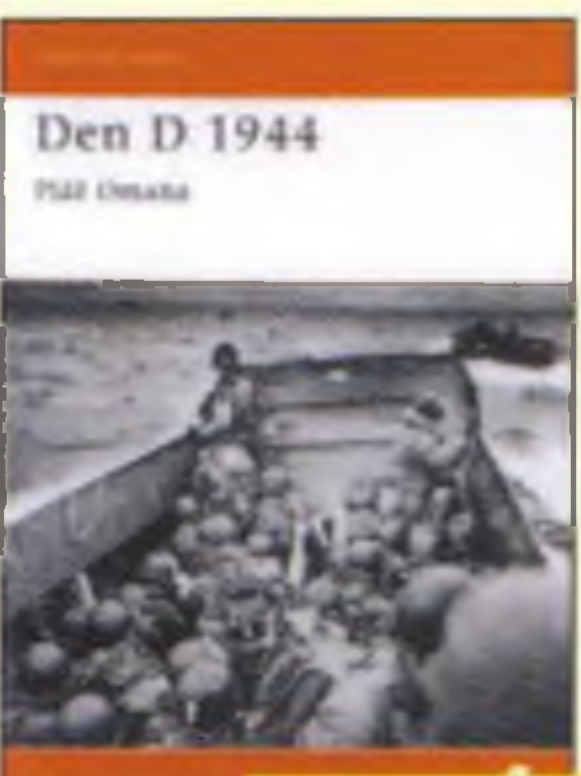
Pearl Harbor 1941

Carl Smith

Den 7. prosinec 1941 byl jedním z nejdůležitějších dní 2. světové války - dnem, který rozhodl o vstupu USA do války.
96 stran. Cena 239 Kč / 379 Sk

Novinka

Novinka

Den D 1944

Pláž Omaha

Steven J. Zaloga

Vylodění v den D s datem 6. června 1944 bylo nejmohutnější obojživelnou válečnou operací, jaká se kdy uskutečnila.

96 stran. Cena 239 Kč / 379 Sk

První křížová výprava 1096 - 1099

David Nicolle

V roce 1095 byzantský císař Alexios I. požádal křesťanské státy západní Evropy o pomoc proti Turkům, kteří sevřeli Říši po porážce Byzantinců u Mantzikeru v roce 1071.
96 stran. Cena 239 Kč / 379 Sk

Novinka

Novinka

Slavkov 1805

Ian Castle

Bitva u Slavkova patří bezpochyby k nejznámějším bitvám v historii. Nejen proto, že šlo o první Napoleonovo tažení, ale zároveň to byla první zátkávací zkouška pro jeho Grande Armée.

96 stran. Cena 239 Kč / 379 Sk

Samurajští velitelé 940 - 1576

Stephen Turnbull

Kniha zkoumá životy, vybavení, bitvy a z širšího hlediska postavení samurajských velitelů v období od vzniku instituce samurajů až po triumf Ody Nobunagy, který dovedl Japonsko na cestu ke sjednocení.

64 stran. Cena 169 Kč / 269 Sk

Novinka

Sovětský střední tank T-34/76

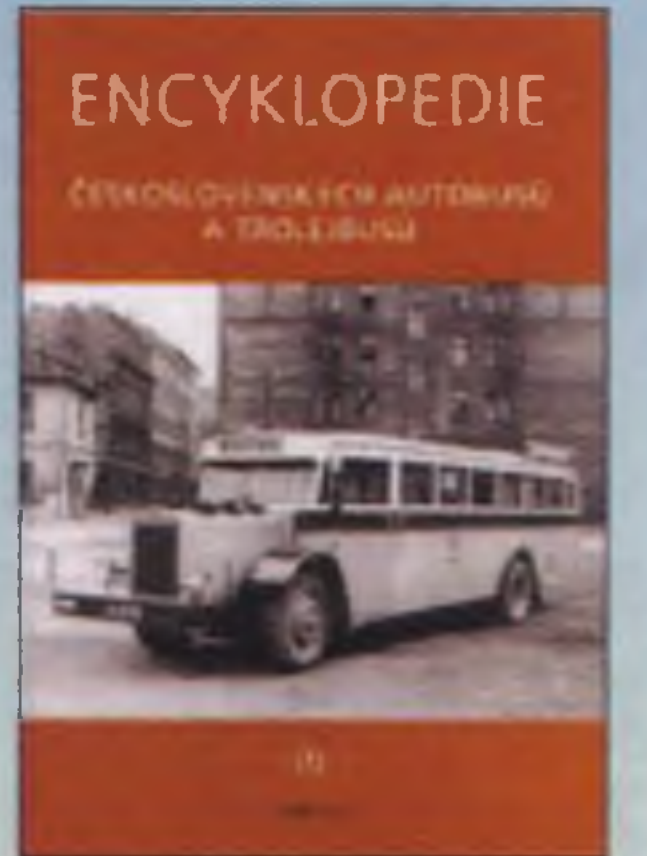
Milan Kopecký, Petr Štěpánek

Deset kapitol věnovaných ruskému tanku, dokreslených přes 200 fotografiemi, osmi stranami výkresů (1:35), perokresbami, technickými výkresy a barevnými bokorysy.
160 stran. Cena 590 Kč / 842 Sk

Encyklopedie československých autobusů a trolejbusů (I)

Martin Harák

Kniha popisující předlouhou historii prostředků hromadné dopravy osob u nás od jejího vzniku až do padesátých let minulého století. Množství fotografií, výkresů a vložená příloha.
237 stran. Cena 899 Kč / 1259 Sk

Encyklopedie československých autobusů a trolejbusů (II)

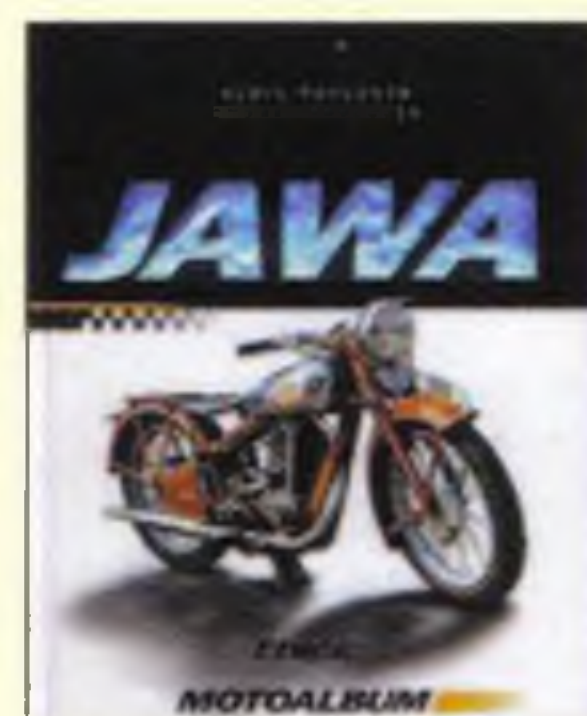
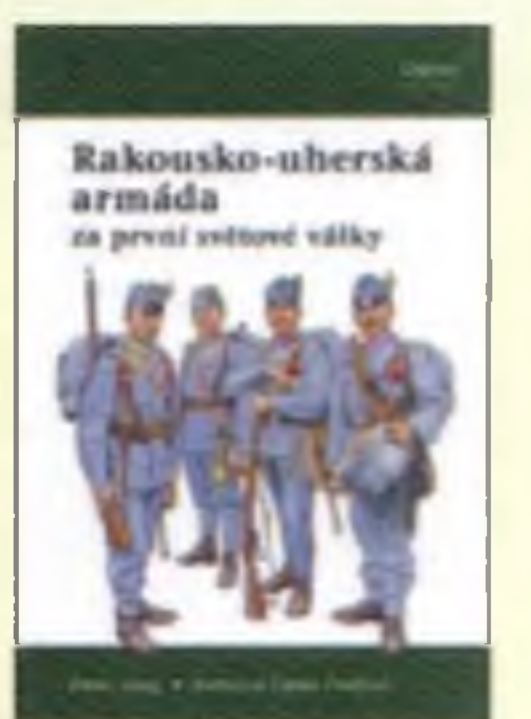
Martin Harák

Publikace se věnuje, obdobím po 2. světové válce počínaje a rokem 1989 konče, vozům městské hromadné dopravy, speciálním autobusům apod. Fotografie, dobové plakáty, výkresy.
221 stran. Cena 899 Kč / 1067 Sk

Rakousko-uherská armáda za první světové války

Peter Jung

Důkladný popis organizace, uniforem, výzbroje a hlavních bojových akcí rakousko-uherské armády doprovázejí cenné, podrobně komentované fotografie a detailní barvené kresby.
104 stran. Cena 299 Kč / 427 Sk

JAWA

Alois Pavlůsek, Ondřej Pavlůsek

Podrobný přehled klasických, závodních i sportovních motocyklů (a automobilů) značky Jawa, včetně prototypů, od roku 1929 do současnosti. Barevné i černobílé fotografie, technické údaje.
252 stran. Cena 429 Kč / 612 Sk

Opel Blitz in detail

F. Kořán, J. Moštěk a A. Veselý

Opel Blitz v českých a belgických muzeích a soukromých sbírkách. Fotografie rozličných modifikací vozidla, včetně snímků detailů.
108 stran. Cena 545 Kč / 778 Sk

Junkers Ju 52/3m

Bohumír Kudlička

Fotomanuál věnovaný populárnímu „třímotoráku“. Autentické snímky, barevné fotografie a snímky detailů muzejních letadel, perokresby, výkresy a barevné bokorysy. V anglickém jazyce.
88 stran. Cena 399 Kč / 569 Sk

Junkers Ju 87 vol. III

Marek J. Murawski

Třetí díl monografie se mimo jiné věnuje nasazení letadel Stuka v oblasti Středozemního moře a na východní frontě. Publikace obsahuje několik stran s barevnými bokorysy a obtiskový arch (1:72/48/32).
106 stran. Cena 469 Kč / 669 Sk

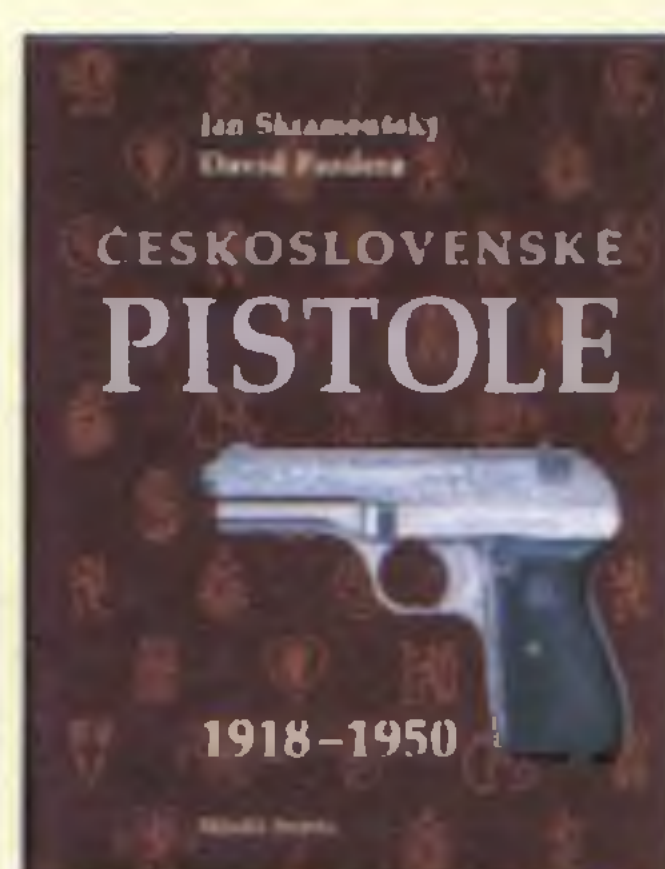

Československé pistole

1918-1950

Jan Skramoušský, David Pazdera

Ucelený soubor poznatků o historii vývoje a výroby samonabíjecích pistolí na našem území, doplněný řadou dosud nepublikovaných informací, barevných fotografií a perokreseb. Umožňuje vytvoření reálné představy o charakteru zbrojní výroby, jež byla budována již od prvních let vzniku samostatného Československa.
400 stran. Cena 469 Sk / 669 Sk

Panavia Tornado

Petr Cenker

Historie, bojové nasazení a technický popis letadla doplněný barevnými bokorysy fotografiemi, tabulkami a přehledem dostupných plastických modelů.
96 stran. Cena 149 Kč / 177 Sk

Dalrymple & Verdun Publishing

Obsáhlé publikace v anglickém jazyce. Každá 112 stran - cena 699 Kč / 1065 Sk.

Gloster Javelin Lightning Force Sea Vixen Shackleton

M24 Chaffee in detail

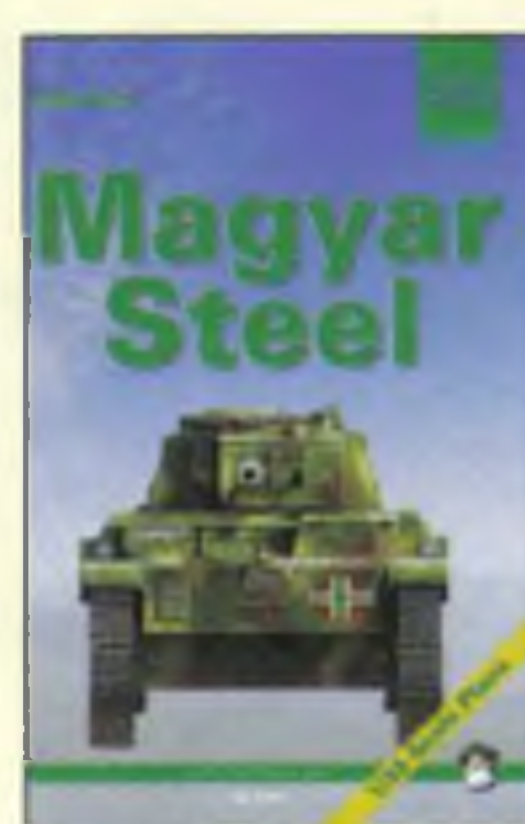
František Kořán, Martin Velek

Fotografie a snímky detailů amerického druhoválečného lehkého tanku M24 Chaffee ve sbírkách belgických a amerických muzeí.
72 stran. Cena 455 Kč / 649 Sk

Magyar Steel

Csaba Becze

Vozidla používaná maďarskými obrněnými divizemi, včetně vlastní konstrukce a čs. lehkého tanku LT-38, za druhé světové války. Fotografie, výkresy (1:35), barevné bokorysy.
84 stran. Cena 657 Kč / 938 Sk

Stará plavba na dolní Vltavě

Plavba mezi Prahou a Mělníkem ve 2. polovině 18. století a v 19. století
Miroslav Hubert

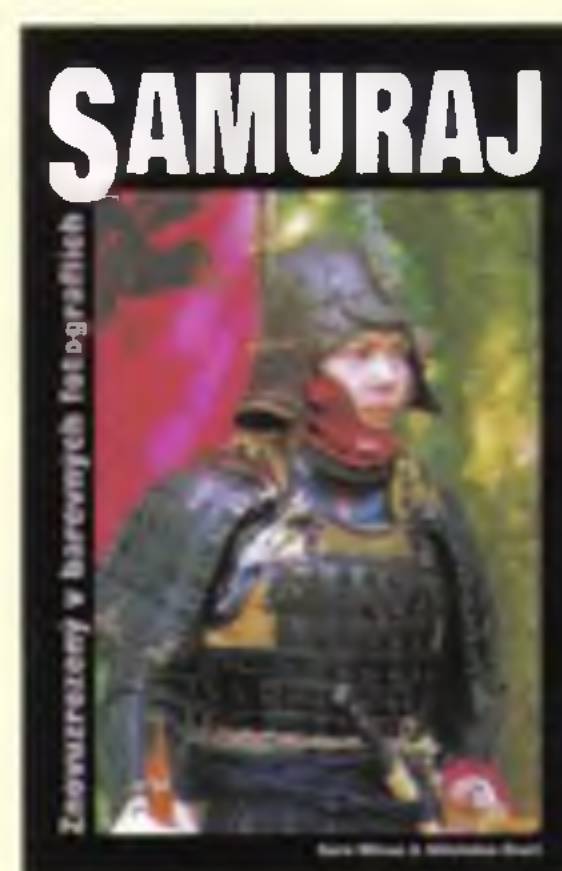
Dávno zaniklo šumění vody a pokřik plavců na starých vltavských lodích, skřípot navijáků v karlínském přístavu i přístav sám, rachot nýtovacích kladiv a záblesky svářeček v loděnicích. Snad proto byla napsána tato kniha.
105 stran. Cena 179 Kč / 212 Sk

Samuraj

Kure Micuo, Ghislaine Kruit

Historie samurajů a téměř 200 fotografií replik dobového oblečení, brnění a zbraní. Publikace je vhodná pro modeláře.
111 stran. Cena 250 Kč / 350 Sk

North American P-51 Mustang, P-82 Twin Mustang, 3. část

Jacek B. Żurek, Piotr Wiśniewski

Třetí část monografie populárního amerického stíhacího letadla se z větší části zabývá nasazením tohoto typu v Británii a dále obsahuje fotografie, výkresy v měřítku 1:48 a barevné bokorysy.
78 stran. Cena 250 Kč / 357 Sk

Fiat CR.42 Falco

Przemyslaw Skulski

Historie, vývoj a použití letounu na všech frontách 2. světové války. Titul obsahuje dosud nepublikované fotografie, barevné snímky dochovaných exponátů, výkresy (1:48) a barevné bokorysy.
144 stran. Cena 497 Kč / 709 Sk

Dornier Do 335 Pfeil (výkresy 1:72)

Ing. Radek Vavřina

Rozsáhlý speciál určený především modelářům. Obsahuje detailní technické výkresy prototypů Do 335V-1 až V-9 a verzí Do 335A a Do 335B v měřítku 1:72. Tištěno oboustranně.
80 stran. Cena 410 Kč / 585 Sk

Dornier Do 335 Pfeil (výkresy 1:48)

Ing. Radek Vavřina

Rozsáhlý speciál určený především modelářům. Detailní technické výkresy (formát A3, skládaný) prototypů Do 335V-1 až V-9 a verzí Do 335A a Do 335B v měřítku 1:48.
80 stran A3. Cena 560 Kč / 799 Sk

Letadla Luftwaffe, Část. 2

Marek Murawski

Encyklopedie letadel používaných druhoválečnou Luftwaffe - od Heinkelů po Sibely, včetně některých typů kořistních letounů. Fotografie, barevné bokorysy, třípohledové výkresy.
280 stran. Cena 379 Kč / 541 Sk

Bojové techniky starověkého světa 3000 př. n. l. - 500 n. l.

Taktika, bojové techniky, zbraně a výstroj starověkých armád vysvětlené prostřednictvím barevných s černobílých kreseb. Obsahuje 24 barevných taktických map a popisů klíčových bitev.
256 stran. Cena 499 Kč / 592 Sk

Zbraně I. a II. světové války

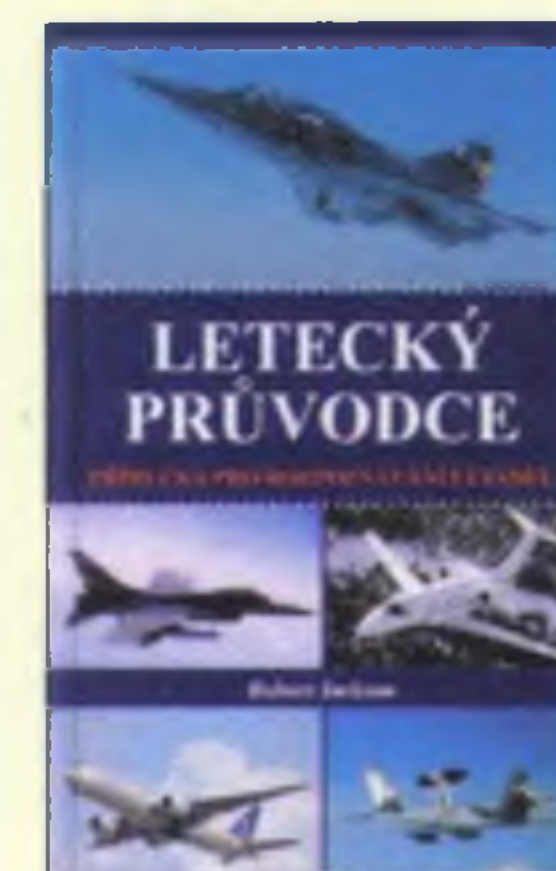
V. Dolínek, V. Francev a J. Šach

Fotografický atlas ručních palných a omezeně i chladných zbraní. Kvalitní fotografie s udaným rozměrem zbraně jsou vhodnou pomůckou pro modeláře.
256 stran. Cena 399 Kč / 569 Sk

Letecký průvodce

Robert Jackson

Ideální příručka pro začátečníky i letecké nadšence, obsahující základní informace, fotografie a třípohledové siluety téměř 200 letadel, která dnes můžeme vidět na obloze.
288 stran. Cena 399 Kč / 474 Sk

Polskie Skrzydła 6

Wojtek Matusiak

Šestý díl cyklu popisuje službu letadel Supermarine Spitfire I/II v polských perutích Royal Air Force a polských pilotů RAF. Barevné bokorysy, autentické snímky.
48 stran. Cena 390 Kč / 557 Sk

Zbraně SS

Gordon Williamson

Zbraně SS zůstanou pravděpodobně vždy tak trochu hádankou. Tato kniha usiluje o to, aby se stala základní příručkou ohledně zmíněného druhu vojska, a proto podává především souhrn informací.
223 stran. Cena 268 Kč / 382 Sk

V pilotním výcviku 1947 až 1949

Milan Hanák

Historie pilotního výcviku čs. vojenských pilotů šestého poválečného turnusu v letech 1947 až 1949, doplněná autentickými snímky jak letadel, tak i jejich pilotů.
82 stran. Cena 295 Kč / 421 Sk

Hitlerovy tajné zbraně

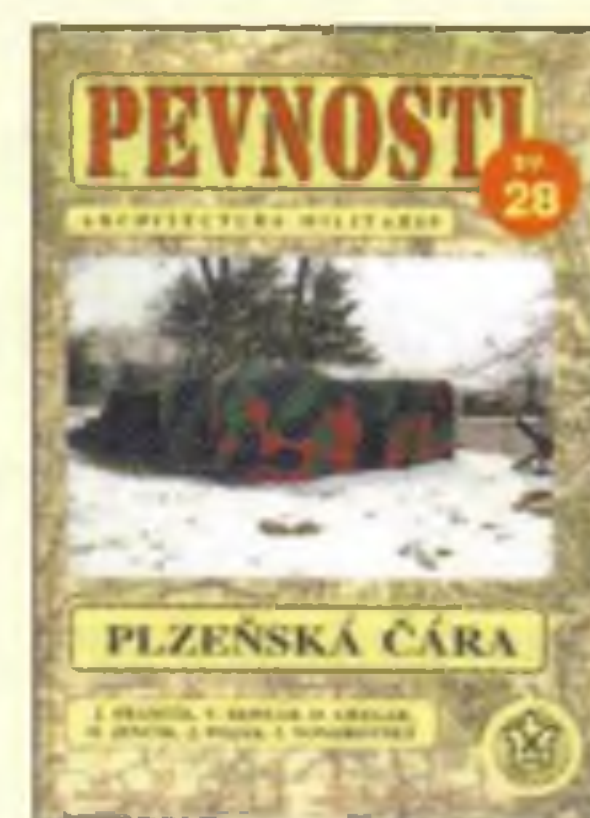
Třetí díl z cyklu Válečné šlenství, aneb jak se vyvíjely tajné zbraně ve Třetí říši. České a anglické audio.
53 minut. Cena 299 Kč / 427 Sk

Pevnosti sv. 28 - Plzeňská čára

kolektiv autorů

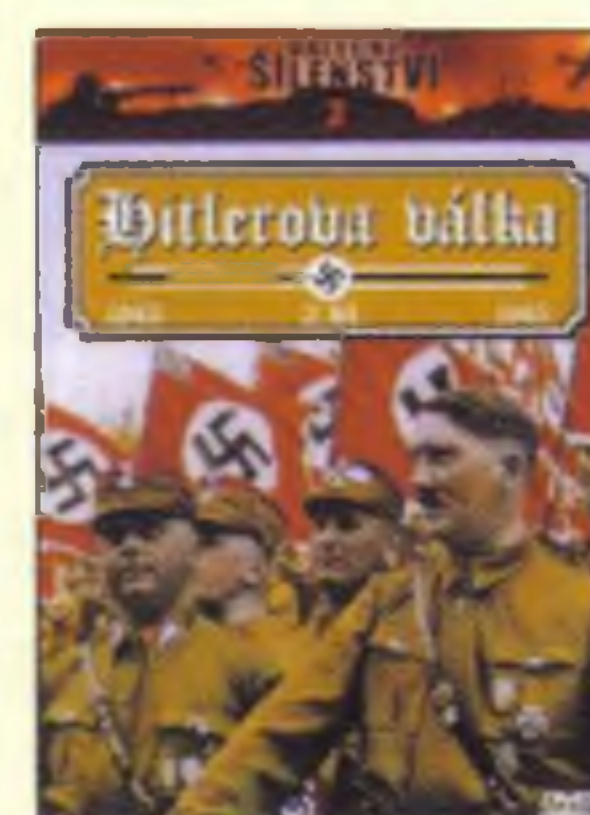
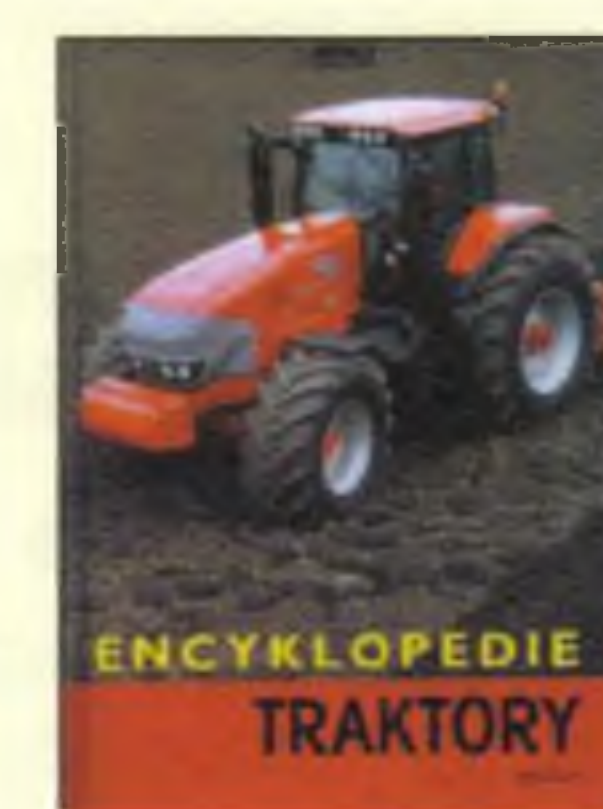
Publikace je věnována bývalému čs. lehkému opevnění v západní části ČR, jehož výstavba se uskutečnila ve druhé polovině třicátých let 20. století.
392 stran. Cena 400 Kč / 522 Sk

Encyklopedie traktory

Mirco De Cet

Publikace popisuje vznik a historii traktorů, obsahuje více než 100 profilů továrních značek, technické parametry a více jak 750 barevných fotografií.
Cena 399 Kč / 569 Sk

Hitlerova válka 1943-1945, 2. díl

Druhý díl dokumentu mapuje události od porážky německých vojsk v Africe až po konec 2. světové války.
58 minut. Cena 299 Kč / 427 Sk

Výrobce vdov

ING. LIBOR MALÝ; IPMS NYMBURK

Martin B-26 Marauder patřil ve své kategorii k nejrozšířenějším středním bombardérům USAAF, počtem 5156 strojů, vyrobených od února 1941 do března 1945, představoval přibližně jednu třetinu všech bombardérů této třídy výzbroje amerického armádního letectva. Maraudery se proslavily nejenom bojovým nasazením, ale i jmény, kterými je pokřtily osádky či pozemní personál. Nejznámějším strojem byl s 202 bojovými misemi „Flak Bait“. Dalšími slavnými Maraudery byly „Mild and Bitter“, který jako první ze strojů operujících ze základen ve Velké Británii úspěšně dokončil 100 bojových misí a „Hell's Belle II“ se stejným prvenstvím ve Středomoří. Přes 100 bojových misí absolvovalo více než 250 strojů, což je považováno za rekord z hlediska typu všech bombardérů nasazených na evropském bojišti.

Kamufláže

Hasegawa pro svou stavebnici zvolila tři kamuflážní schémata – B-26B-25MA „Flak Bait“, B-26B-50 MA „Miss Manchester“ a B-26C-45MO „Barracuda“. Dlužno říci, že v porovnání s dostupnými prameny jsou prvky zbarvení i označení z hlediska historické správnosti téměř bezchybné.

„Flak Bait“ ze stavu 449. BS, 322. BG je zachycen na několika fotografiích v různé li-

teratuře (např. FAOW). Vzhledem k počtu dokončených misí je stroj značně olétaný.

„Miss Manchester“ (441. BS, 320. BG) má v obtiscích malůvku svlékající se dívky v porovnání s dobovou fotografií noseartu zjednodušenou. Na druhou stranu je na stejném snímku pěkně vidět plát pancíře, který je znázorněn i na výlisku levé poloviny trupu.

BRIEFING

STAVEBNICE	Martin B-26B/C Marauder
MĚŘITKO	1:72
VÝROBCE	Hasegawa

„Barracuda“ od 495. BS, 344. BG, kterou jsem si vybral, podle návodu postrádá na vnitřních plochách motorových krytů a před kabinou antireflexní nátěr Olive Drab 41, ačkoli je v barvě kovu a takové stroje obvykle nátěry proti oslnění měly.

Barracuda má invazní černobílé pruhy, přičemž bílé byly podle nařízení z července a září 1944 z horních a spodních ploch křídla postupně odstraněny. V polních podmínkách se to řešilo tak, že byly zbarveny kamuflážní zelenou barvou, pravděpodobně britskou Dark Green. Pruhy jsou obsaženy v obtiscích, ale jejich barva je spíše blíží khaki. Pro lepší vzhled je lepší pruhy nastříkat, než se trápit s obtisky, většině modelářů pravděpodobně tato část obtiskového archu zbude.

Na strojích v barvě kovu byl jako podklad pruhů nanesen nejprve základní hnědošedý nátěr, často na větší ploše, než bylo potřeba. To vysvětluje, proč na fotografiích mají některé B-26 na horní ploše křídla podél invazních pruhů ještě dva další tmavé pruhy.

K nástřiku základovky jsem použil syntetickou barvu Tamiya XF-49, britskou zelenou zastoupila akrylová Tamiya XF-26 s příměsí XF-61.

Připomínku mám ke zbarvení podvozkových noh a příslušenství, které stavební návod obligátně udává jako stříbrné, avšak v mnoha případech byly tyto partie natřeny barvou Neutral Grey 43. Pokud si přece jenom vyberete stříbrnou, mělo by jít spíš o zaslou barvu kovu s odstínem do světle šedé. Platí to i o discích podvozkových kol. Stavebnice nabízí dva – s plným a středem a s paprsky. Podle stavebního návodu máme použít pro všechny tři verze plný, i když je ve schématu rozmístění dílů spolu s „loukočovým“ označen jako nepoužitelný(!).

Reduktor a klikovou skříň motoru Pratt & Whitney R-2800-43 máme podle návodu nabarvit Neutral Grey, ve skutečnosti byla používána Gloss Engine Grey ANA 513 (FS 16081), přičemž „domečky“ na hlavách válců a část příslušenství byly černé. Vnitřní plochy mají mít podle návodu bez rozdílu nátěr Zinc Chromate Type I (FS 34151), které odpovídá Interior Green ANA 611. Pozor, na internetu lze nalézt fotografie, kde plochy vypadají jako šedobílé!

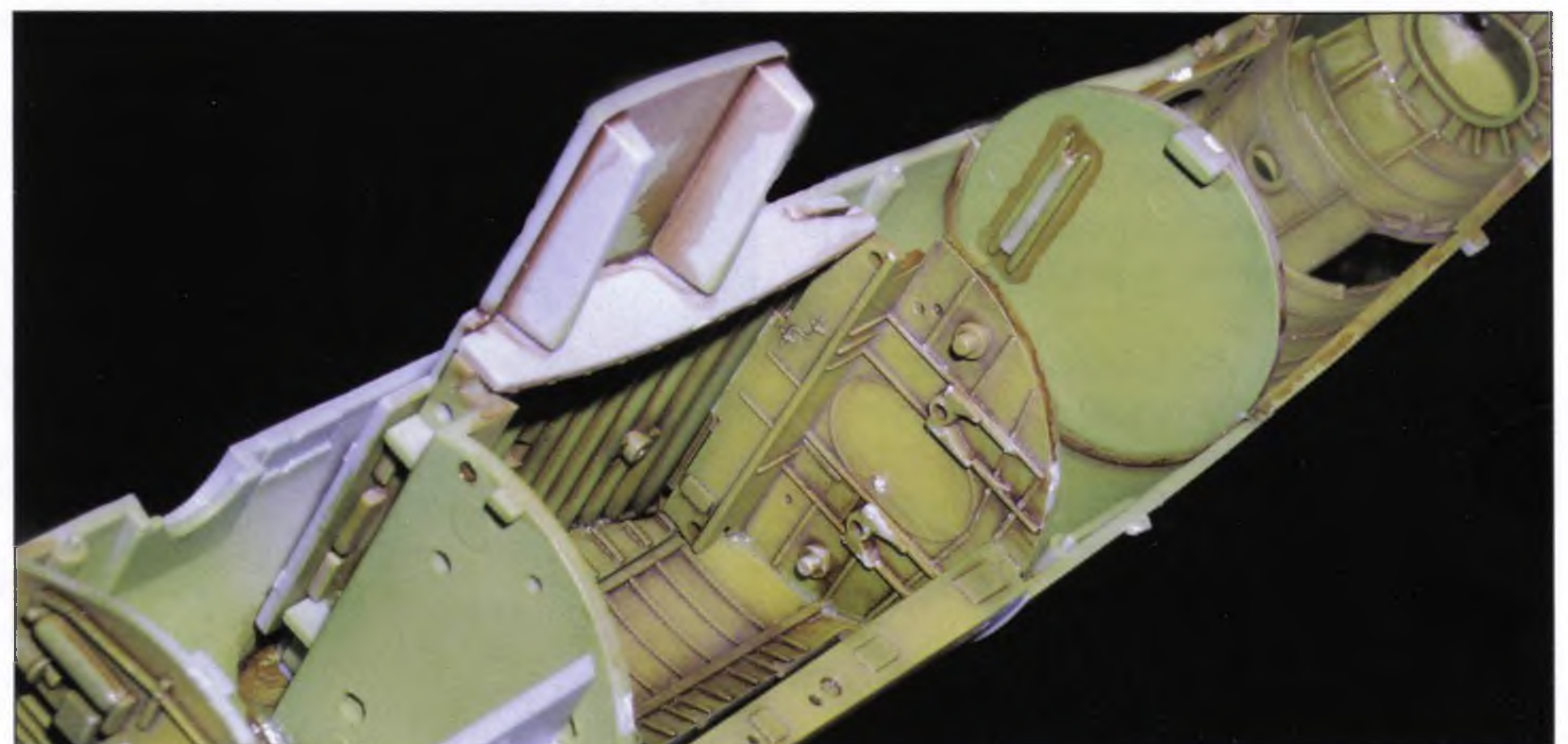
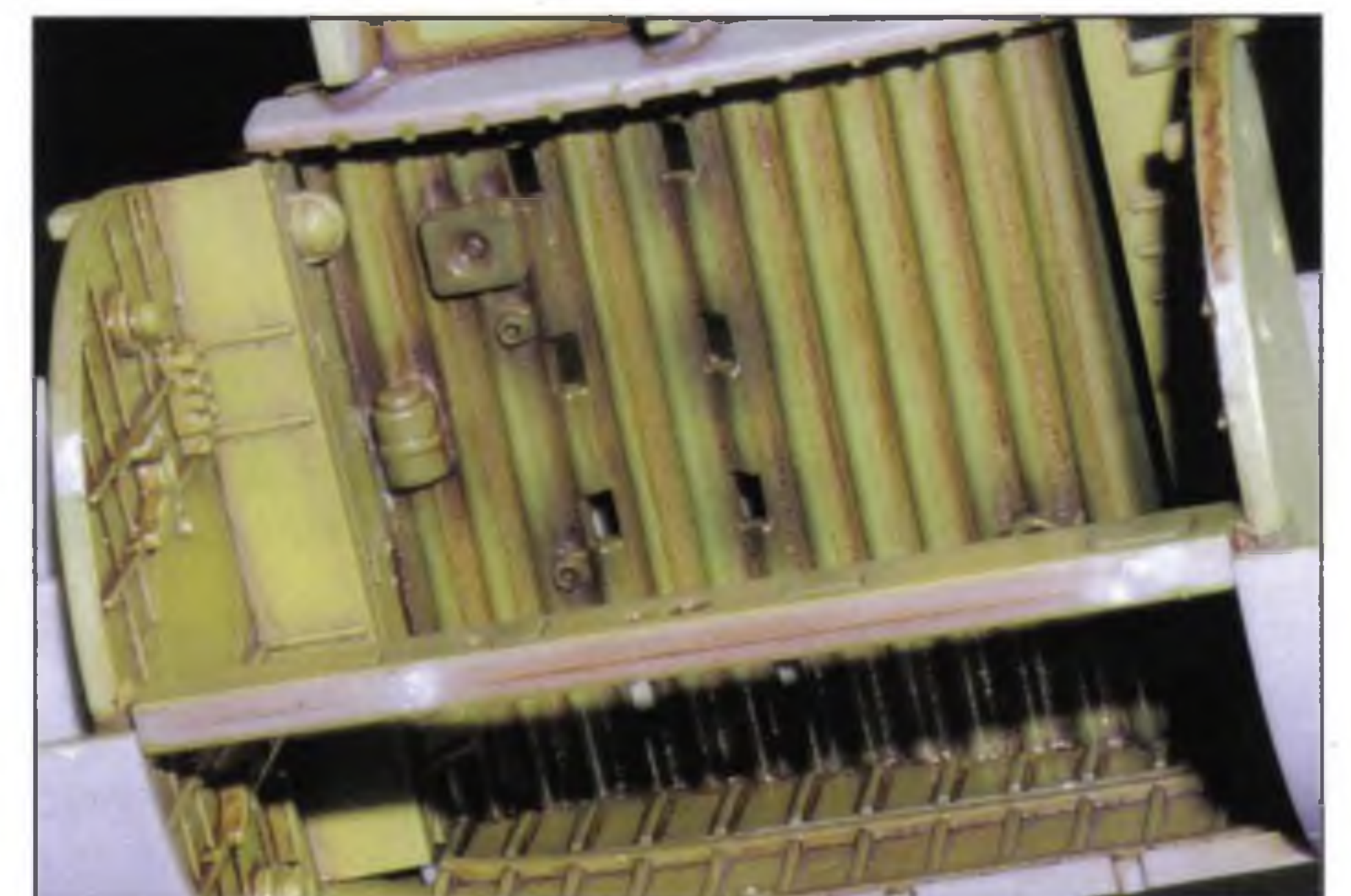
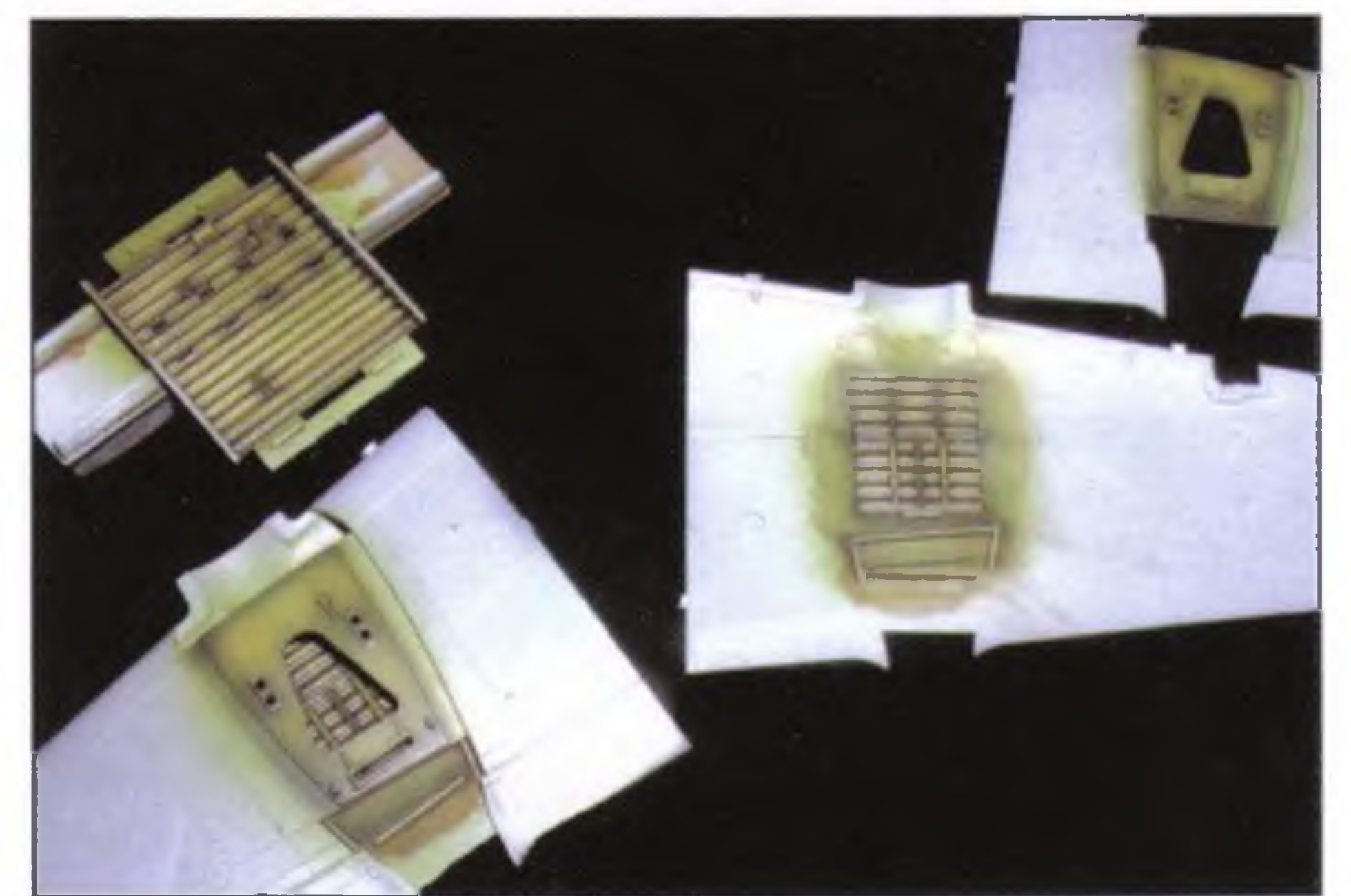
Stavebnice

Díly vypadají na první pohled pěkně a čistě, i když některé linky paneláže na trupu jsou hlubší a širší než okolní. Kořeny křídla a motorové kryty jsou kolem odnímatelných panelů opatřeny výrazným nýtováním, čemuž bych rozuměl. Dost dobře ale nechápu, že jsou stejně výraznými nýty zvýrazněny i tři podélné linky na spodku křídla u motorových gondol i oválné krytky tamtéž. Zbývající kulaté krytky zespodu křídla (celkem 10 na každé straně) žádné nýty nemají. Pro mě je humpolácké nýtování u motorů zbytečné nejenom pro rušivý vzhled spodku modelu jako celku, ale i kvůli velkým roztečím mezi nýty a jejich nepřírozeně velkému průměru. Schválně se podívejte do podkladů a uvidíte. Musím ovšem ocenit, že tvar a rozmístění krytek přesně odpovídá fotografii skutečného stroje, i když mezi křídélky a první vnější oválnou krytkou chybí spára kolmá na trup.

Rozpoznávací světla jsou pouze zvýrazněna rytím na obou koncích křídla, správně mají být pouze na pravé polovině. Poziční světla jsou také jenom vyrytá, bude tedy lepší je vyříznout a zasklít čirou hmotou. Žebra plátnem potažených ovládacích ploch příliš vystupují nad obrys a je vhodné je zbrouše-

takže druhý pevný kulomet v přídí u této verze nepoužijeme.

Pochvalu si zaslouží díly podvozkových šachet a pumovnice i systému zatahování podvozku.

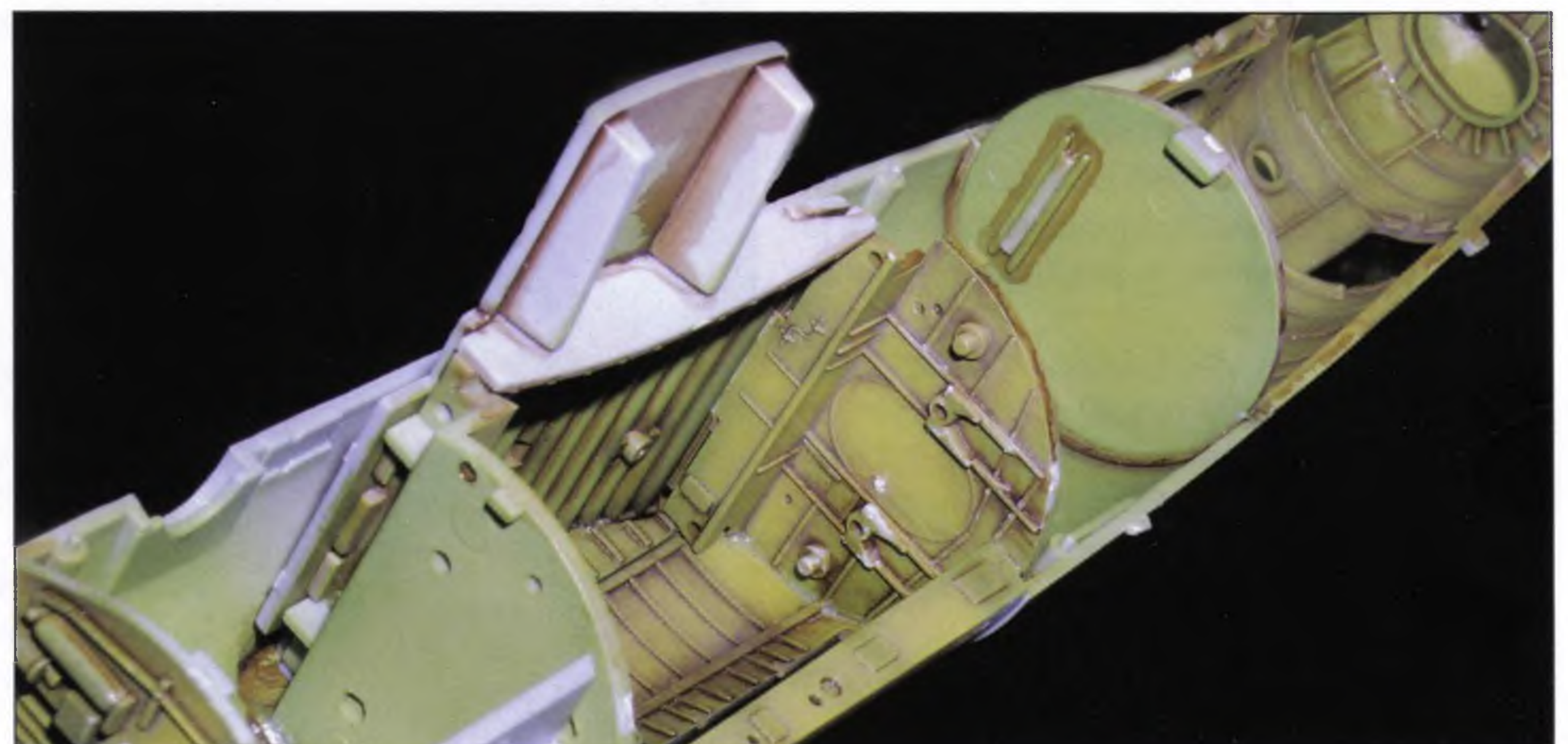
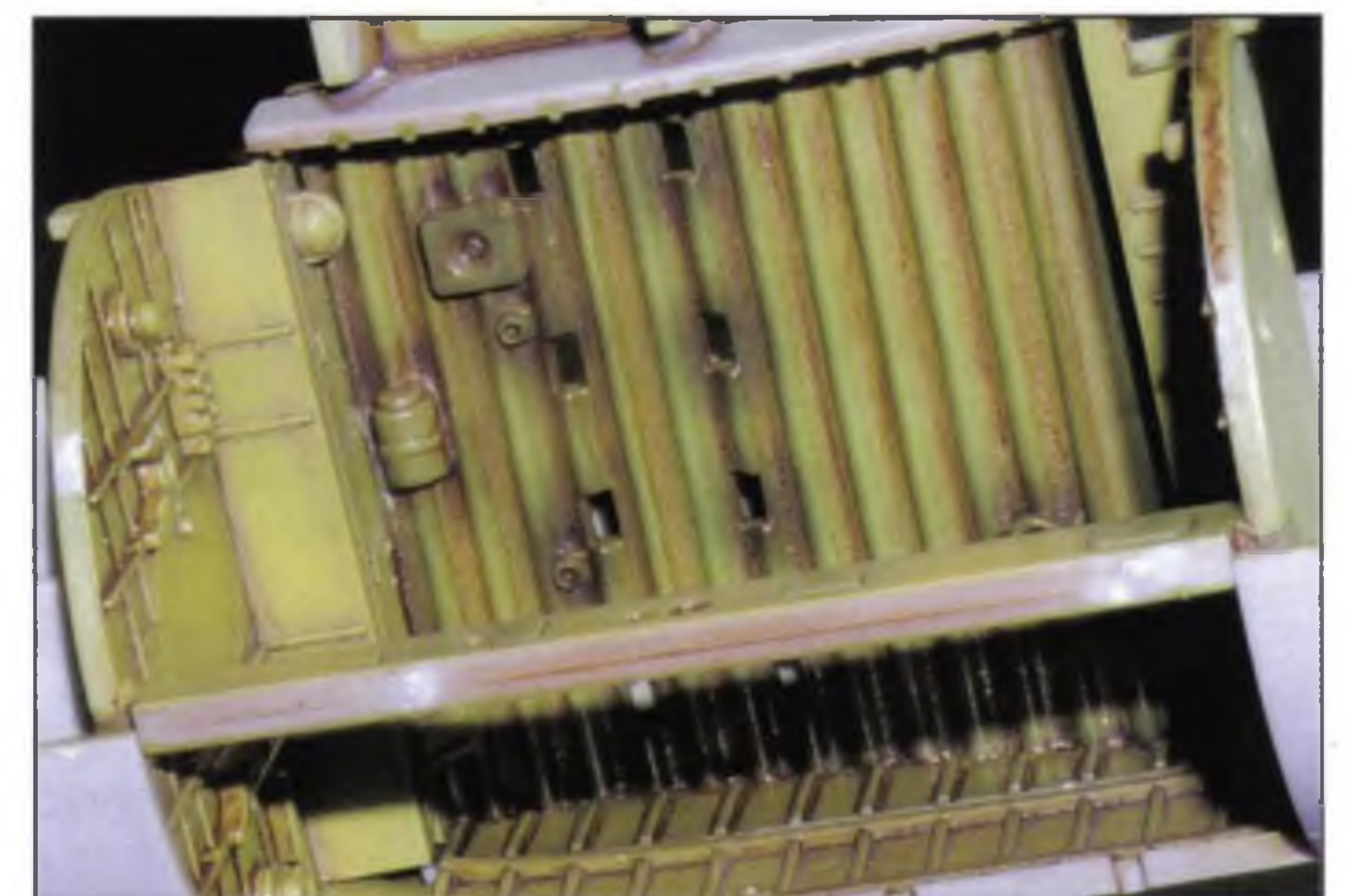
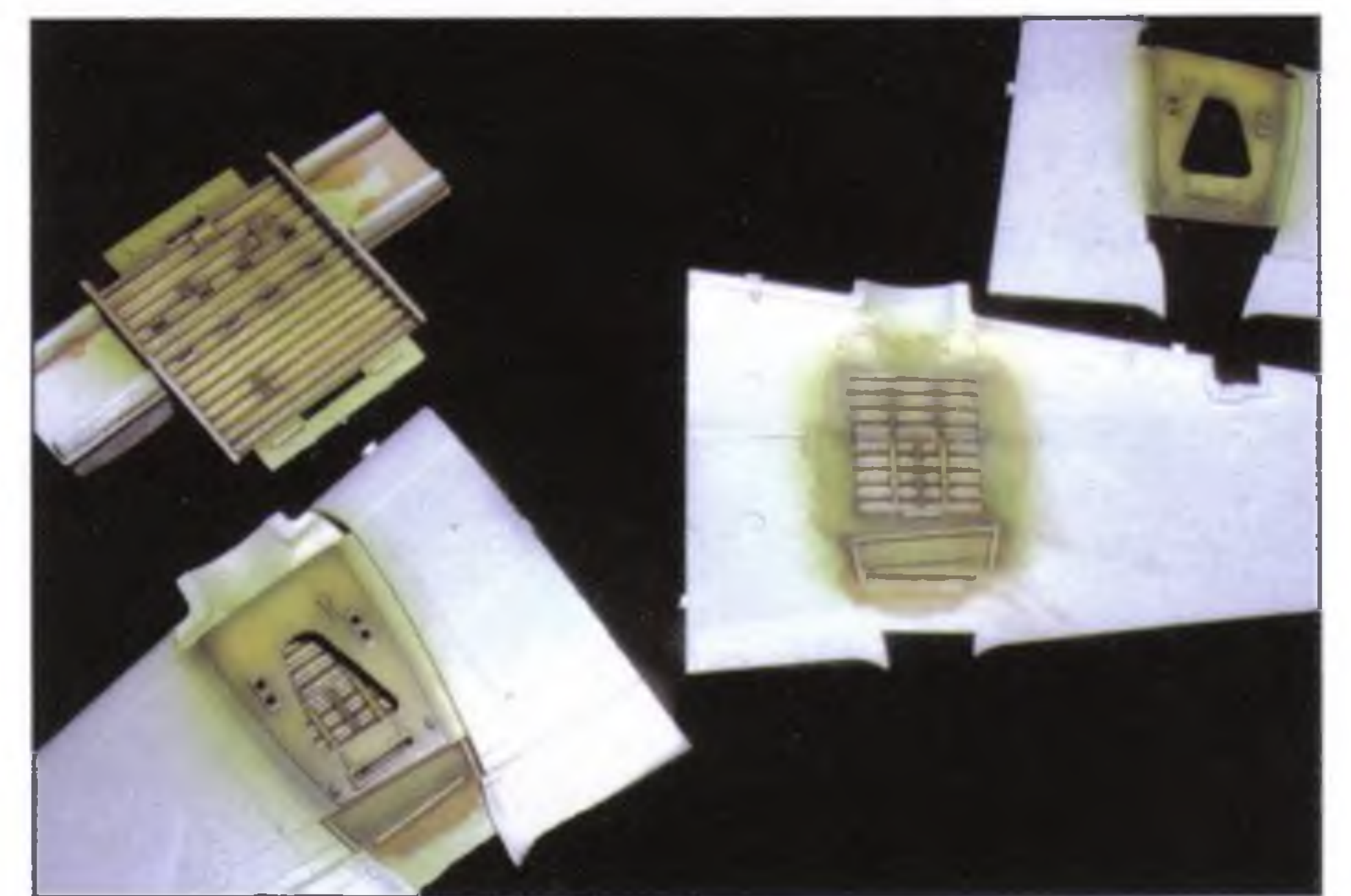
ním snížit. VOP je zhotovena z čírého materiálu kvůli dvěma malým okénkům v zadní části, na její horní i dolní části jsou kapkovitými výstupky znázorněna světla pro let ve formaci. Další dvě světla by měla být umístěna v zadní horní části krytu pravého motoru. Ta ve skutečnosti měla sloužit k udržení formace při bombardování, v praxi se ale stejně jako světla na VOP nepoužívala.

„Ploutev“ SOP se k trupu připojuje jako samostatný díl. Její špička netvoří pravidelný půloblouk, na který jsme zvyklí z výkresů, ale její přední hrana je pod vrcholkem zkosená strmě dozadu, což je v porovnání s fotografiemi správně. Koncové oblouky křídla také nemají tvar pravidelného půloblouku, což je ale špatně.

Střeliště v přídí je u verze B-26C vybaveno jedním kulometem uprostřed čírého vřetená,

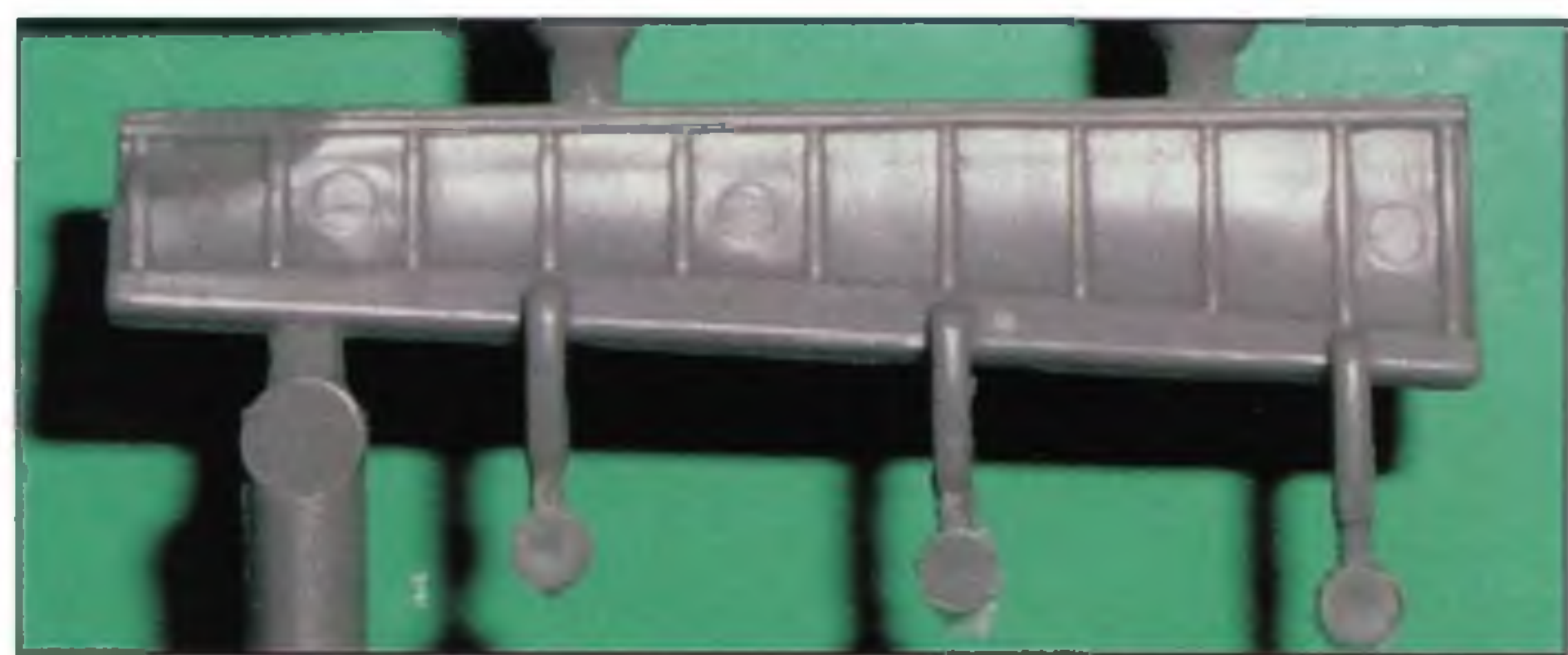
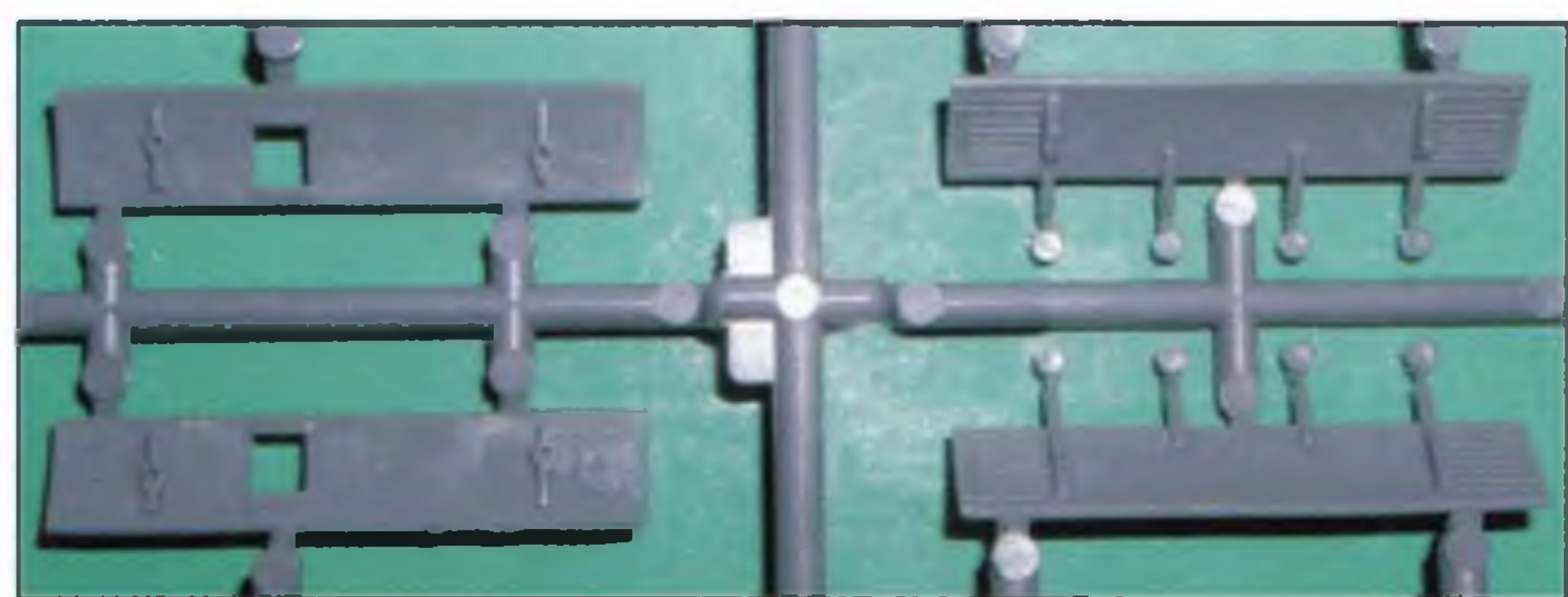
takže druhý pevný kulomet v přídí u této verze nepoužijeme.

Pochvalu si zaslouží díly podvozkových šachet a pumovnice i systému zatahování podvozku.

Vybavení těchto partií je velmi detailní a dle mého soudu bohatě postačuje ke zhotovení slušného modelu do vitríny. Problémem je, že na viditelných místech interiéru jsou v dílech výrazné stopy po vyhazovacích kolíčcích z formy, které musíme buď zatmelit nebo obrousit. Trpí tím kryty podvozků, dno předového podvozkové šachty i interiér trupu.

Trup má v místech, kde seděla osádka, nanačovaná žebra, ovšem podélníky nikoli. V návodu je umístění model řízení nakresleno vzhůru nohama.

Linky paneláže jsou při srovnání s několika výkresy zejména na křídle rozdílné. Největším oříškem pro mě byly nejenom rozměry modelu (hlavně délka), ale i tvar a šířka křídélek a klapek. K porovnání dílů jsem nakonec použil výkres G. R. Duvala, s jehož půdorysem je téměř totožný výkres v publikaci In Action No.50 na straně 12.

V porovnání s výkresem je rozpětí křídla v pořádku (v měřítku činí 30 cm). Problém je v tom, že křídélko je směrem k trupu o 3,5 mm kratší. Jeho hloubka v místě napojení k trupu je na odtokové hraně o 2 mm širší a světlotěmy v náběžné hraně jsou o jejich šířku posunuty ke koncovým obloukům křídla.

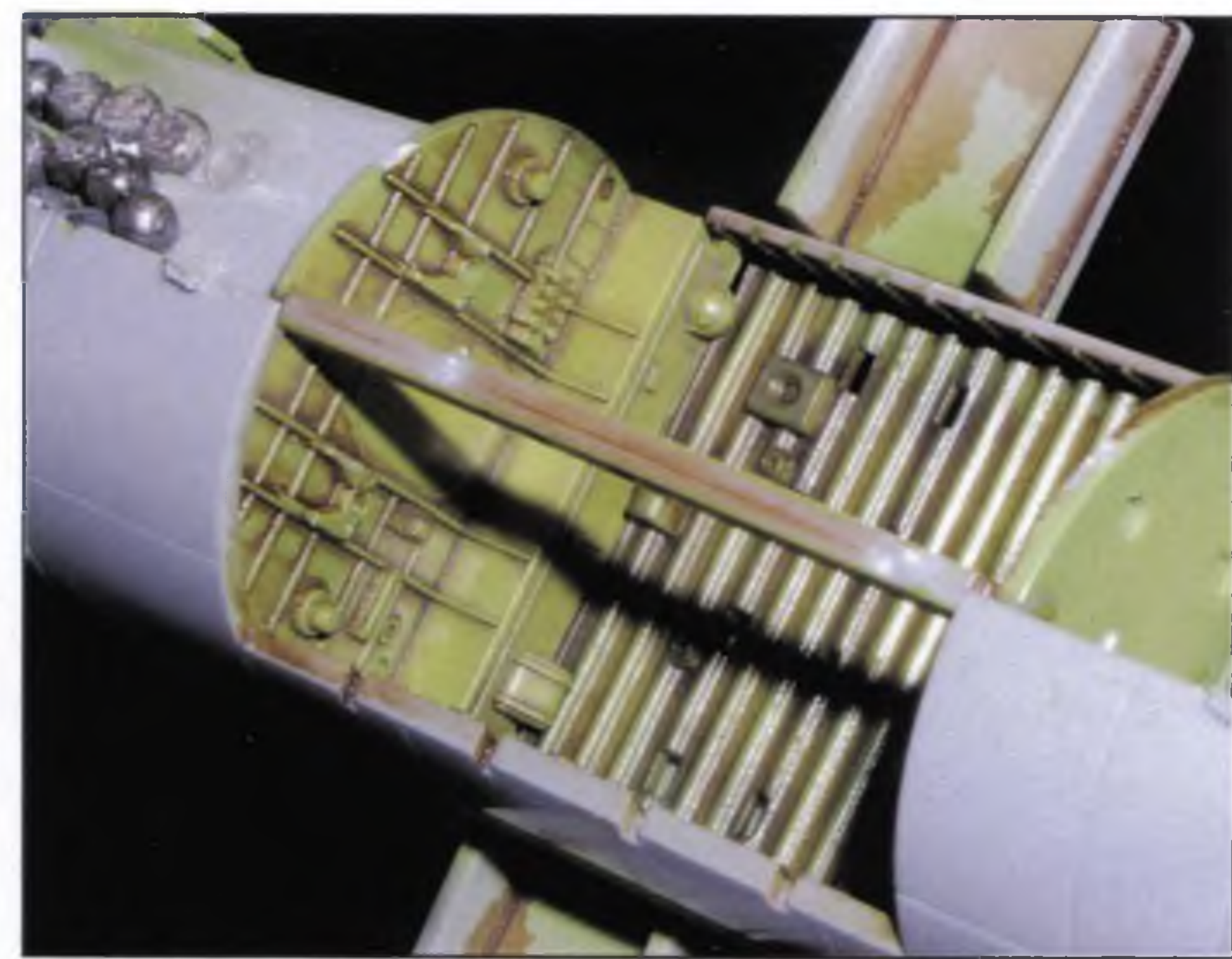
Dalším oříškem je délka trupu (v měřítku 24,65 cm). Ta by odpovídala výkresu, ovšem

se započítáním hlavní zbraní jak v přídí, tak v zadním střelišti. Trup modelu má beze zbraní délku 23,7 cm, trup na výkresu 23,1 cm. Model je ve srovnání s tímto výkresem o 3 mm delší v partii mezi zadní horní částí kabiny a náběžnou hranou křídla. Zbývající 3 mm délky navíc jsem lokalizovat nedokázal a netrápí mě to. Žádné řezy vedoucí k úpravě dílů podle výkresu se totiž nekonaly, protože ani výkres nemusí být úplně přesný.

Stavba

Nebyla tak jednoduchá, jak by se na první pohled podle kvality výlisků mohlo zdát. Na horní straně trupu jsou v místě vodicích kolíků propadliny, které musíme zatmelit. SOP mi po nasazení na VOP nelícovala a v přední části vznikla několikamilimetrová škvíra. Díly A7 a A8 na místa vzadu pod VOP také příliš nesesdnou.

Aby model nepadal na ocas, je potřeba do přídě vložit zátěž. Použil jsem rybářská olůvka, kterými jsem vyplnil mezery podél vany předového podvozku a prostor pod podlahou za přepážkou pilotní kabiny.

Dobré dvě desítky dalších olověných broků namočených ve vteřinovém lepidle jsem musel vecpat okénkem na pravé straně trupu, když už byl trup nabarven, protože po zkušmém posazení „na všechny tři“ zátěž v přídí nepostačovala. Při této delikátní operaci mi jeden brok vypadl z pinzety a na stříbrně nabarveném trupu zanechal šmouhu od lepidla skoro až k přídí...

Díru pro podpěru z čiré hmoty vzadu na spodku trupu jsem při stavbě zatmelil. Při lepení polovin trupu si dejte pozor na množství lepidla v místě podlahy těsně za předovým kuželem. Mně se v tomto místě vytvořila podél spoje na obou stranách propadlina, protože lepidlo poměrně měkkou hmotu narušilo a v místě styku podlahy s trupem ji vcuclo dovnitř. Lepší bude použít vteřinové lepidlo.

Trup a křídlo jsem sestavoval i barvil samostatně. Z trupu vystupující čepy nasazení křídla totiž značně ulehčují. Po nasazení do kolejniček v jeho vnitřku křídlo sedí poměrně přesně. Lepidlo stačí nanést jen na styčné plochy čepů. Nedojde tak k jeho výronu a spoj křídla s trupem se nemusí opravovat. Výtku si neodpustím ani v případě motoro-

vých krytů, které v horní části napojení na křídlo moc nesejí (jsou níž a schod se musí vyrovnat tmelem). Navíc mají nehezké předěly na nasávacích hrdlech, které je potřeba obrousit. Prosklení přední části trupu moc nelícovalo, kužel v dolní části přesahoval obrys trupu. Možné ale je, že to bylo způsobeno mou nepřesností při lepení trupu.

LITERATURA:

Martin B-26 Marauder USAAF & 1st TAF 1941-1945, Camouflage&Markings No.14
 B-26 Marauder In Action, Squadron/Signal Publications No. 50
 B-26 Marauder, Famous Airplanes of the World No.126
 B-26 units of the 8th and 9th Air Force, Osprey
 Martin B-26 Vol.1, Wydawnictwo Militaria č.137
Internet:
http://320thbg.org/320th_photo_archive.html
<http://b-26marauderarchive.org>
<http://vancell.pages.web.com>
<http://www.323bg454bs.org/Assets/40-1464/index.html>
<http://www.ipmsnymburk.com>
<http://lima.webpark.cz>

Závěr

Sečteno a podtrženo, Marauder je atraktivní typ, má ale některé neduhy, kterými trpí i další stavebnice v měřítku 1:72 vydané v poslední době firmou Hasegawa. Podle koncepce stavebnice se dá očekávat, že se časem objeví i další verze, časnější. Osobně si myslím, že za poměrně nemalý peníz by spotřebitel mohl dostat ještě vyšší kvalitu, jiné společnosti z Dálného východu to dokážou...

Foto autor

**NOVINKY
AFV 1/48**

HLX48185 GAZ-67B
HLX48186 KV-1/KV-2 Grills (HOBBYBOSS)
HLX48187 KV-1 mod.1941 (HOBBYBOSS)
HLX48188 KV-2 Early (HOBBYBOSS)
HLX48189 KV-1 mod.1942 (HOBBYBOSS)
HLX48190 KV-1 (1942) simpl.turret (HOBBYBOSS)
HLX48191 WILLIS JEEP (HASEGAWA)

Hauler
WWW.HAULER.CZ

www.airbrush-model.cz

specializovaný e-shop pro airbrush

airbrush pistole, kompresory, barvy, masky ...

GABBERT FENGDA PUMA SINTEC MONTEX

Fw 190S-5

BRIEFING

MĚŘITKO 1:48

VÝROBCE MPM

JOSEF CHOREN

Kvůli nahrazení dosluhujících Ju 87 ve všech ohledech modernějšími stroji Fw 190 bylo nutné pro zaškolení pilotů navrhnout cvičný dvousedadlový stroj podobných vlastností. Proto bylo přímo v opravárenských dílnách leteckých škol přestavěno několik desítek (většinou se uvádí 58 kusů)

jednomístných bojových Fw 190 verzí A-5 a A-8. I když úpravy nebyly náročné, díky dění na frontě se dvoumístná verze nedočkala sériové výroby a postavené stroje byly co kus, to takřka originál.

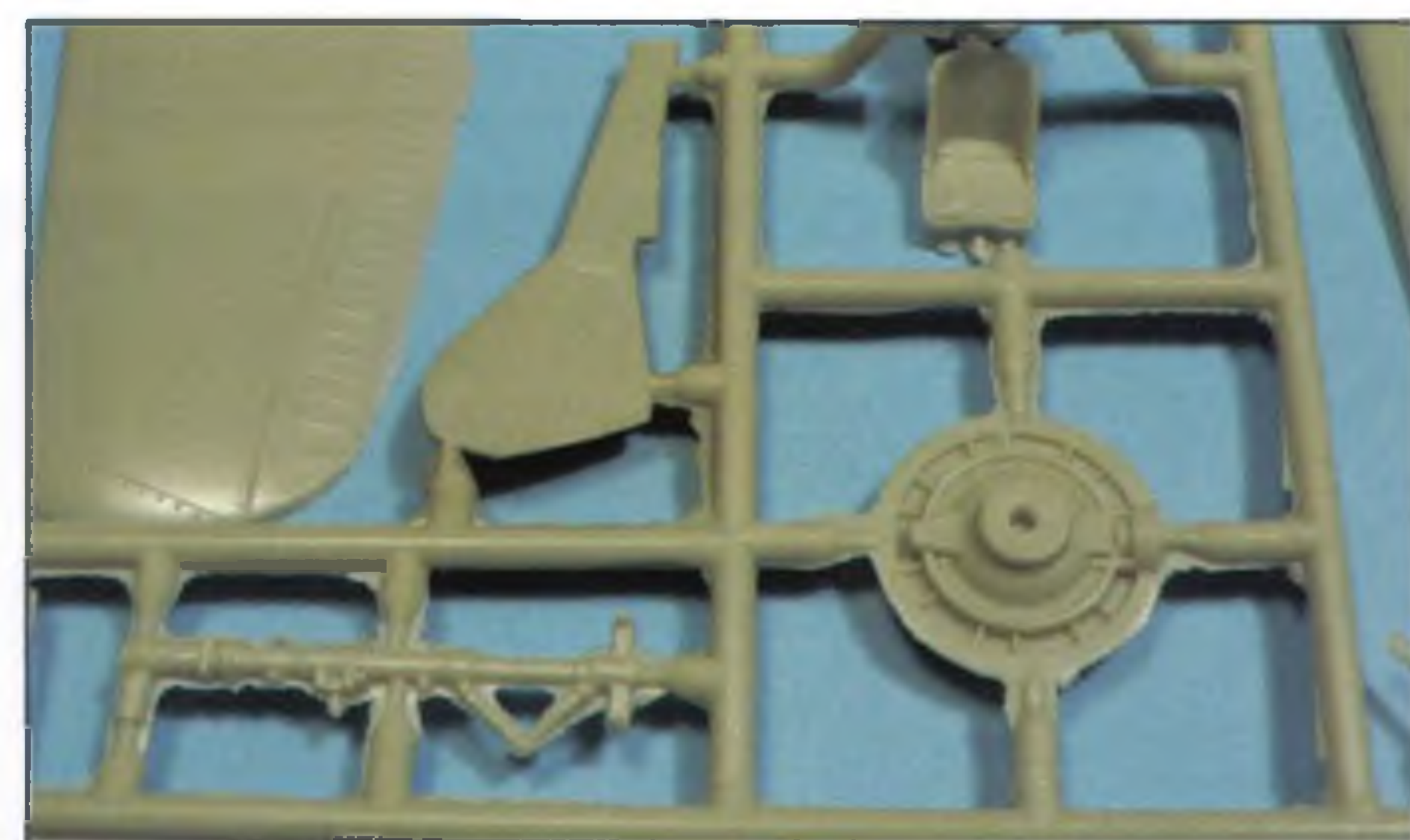

Stavebnice

Díky firmě MPM si můžeme postavit dvoumístný letoun jak v měřítku 1:72, tak 1:48 ve verzích

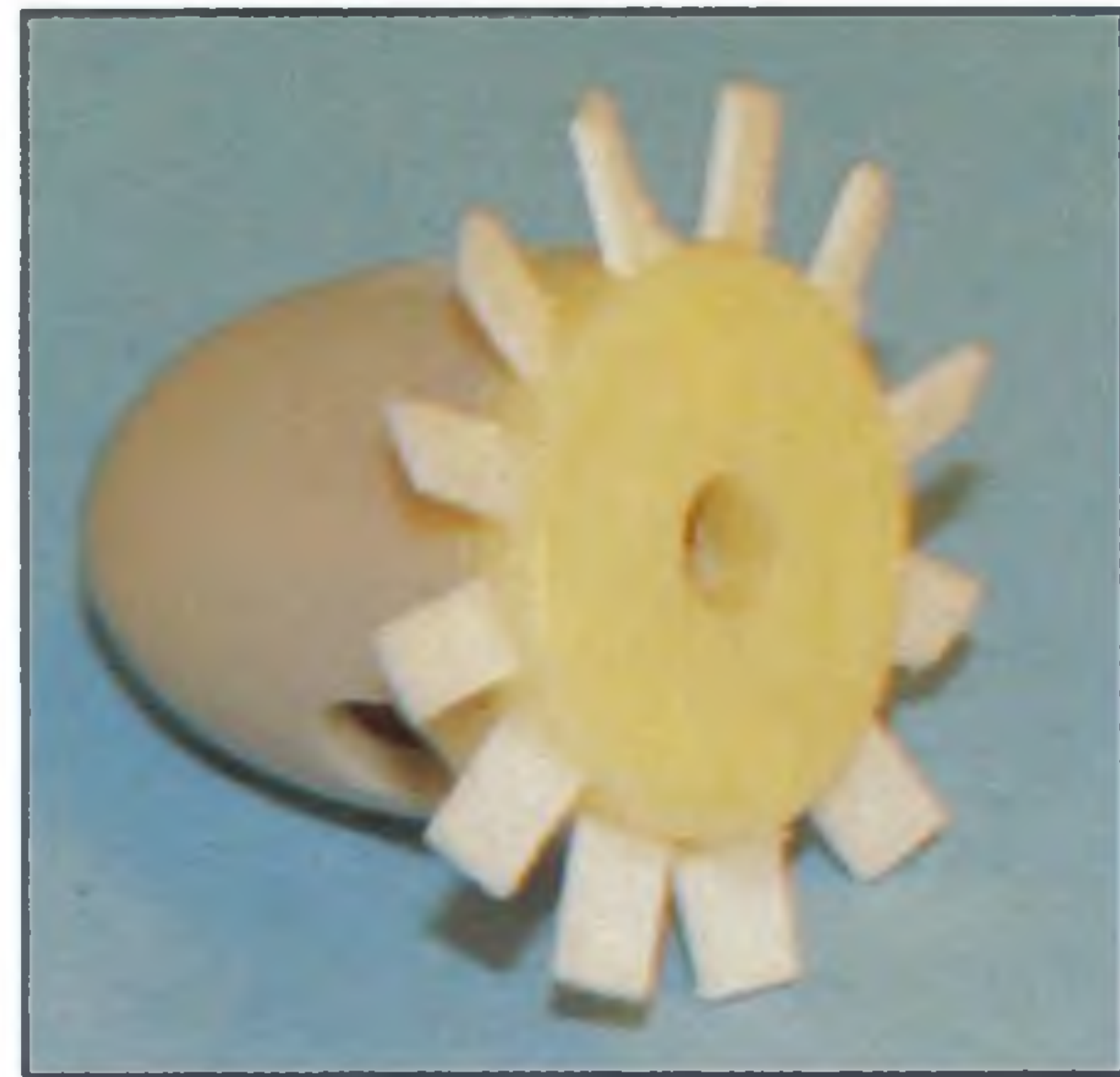
S-5 nebo S-8. Ve dvou rámečcích z šedého křehkého plastu je 35 dílů s jemným rytím do hloubky, ale plných otřepů. Na trupu v místě pilotního prostoru druhého člena osádky je vidět, že předloha měla původ v některé stavebnici verze A/F/G jiného výrobce. Ve snaze zvýraznit povrch ovládacích ploch autor stavebnice bohužel nepostupoval příliš čistě. K nápravě je třeba několik vrstev Surfaceru, což je zbytečná práce navíc.

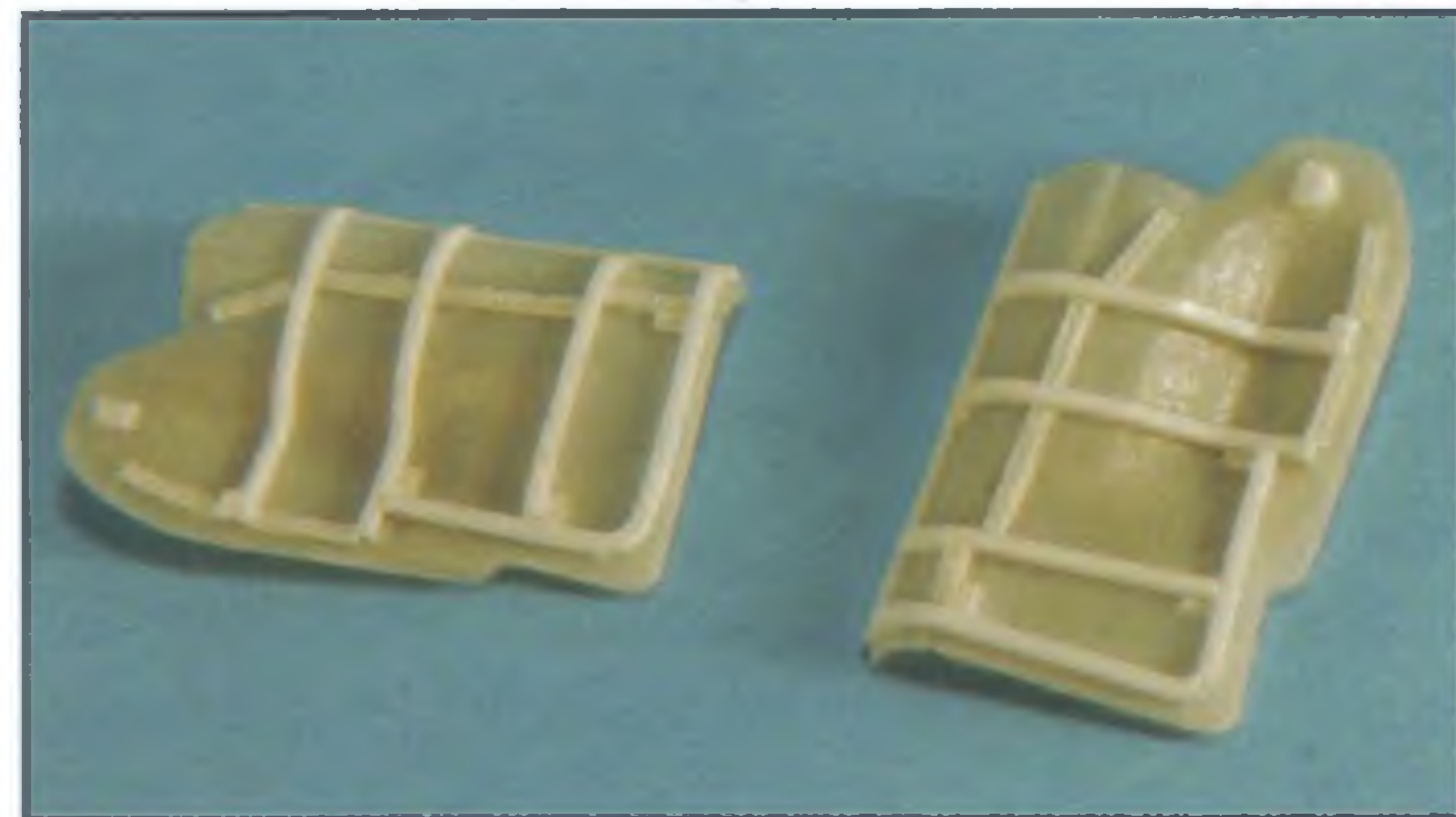
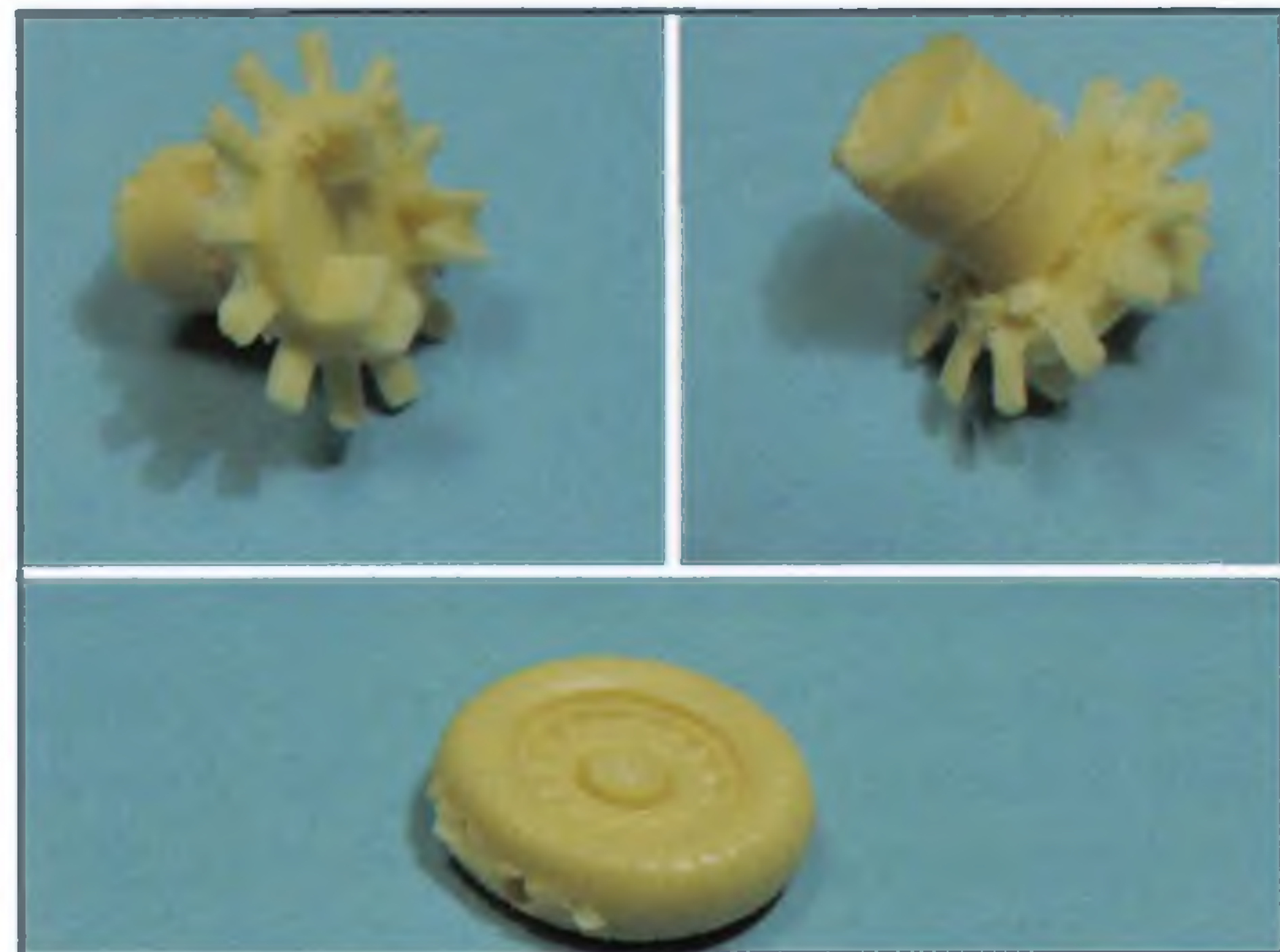
Překryt kabiny je z acetátové fólie, pro verzi S-5 i vstříkovaný. Stavebnice obsahuje planžetu leptů s palubní deskou, pedály řízení a poutacími pásy. Součástí shortrunových stavebnic MPM jsou polyuretanové odlitky, výjimkou není ani dvoumístný Fw 190. V odlitcích najdeme slušnou podvozkovou šachtu, kola hlavního podvozku na hranici použitelnosti (šišatá) a vanu pilotního prostoru, která může posloužit maximálně jako

vzor pro zhotovení nové. Je totiž odlitá vcelku s bočnicemi, ale příliš úzká. I kdyby se nám podařilo ji roztáhnout, bočnice by měly tloušťku asi 2,5 mm, což je v tomto měřítku dost i na pancíř tanku.

Vrtulový kužel s ventilátorem je použitelný, ale je třeba lopatky ventilátoru nahradit novými. Nechybí fólie s přístroji a obtiskový ar-

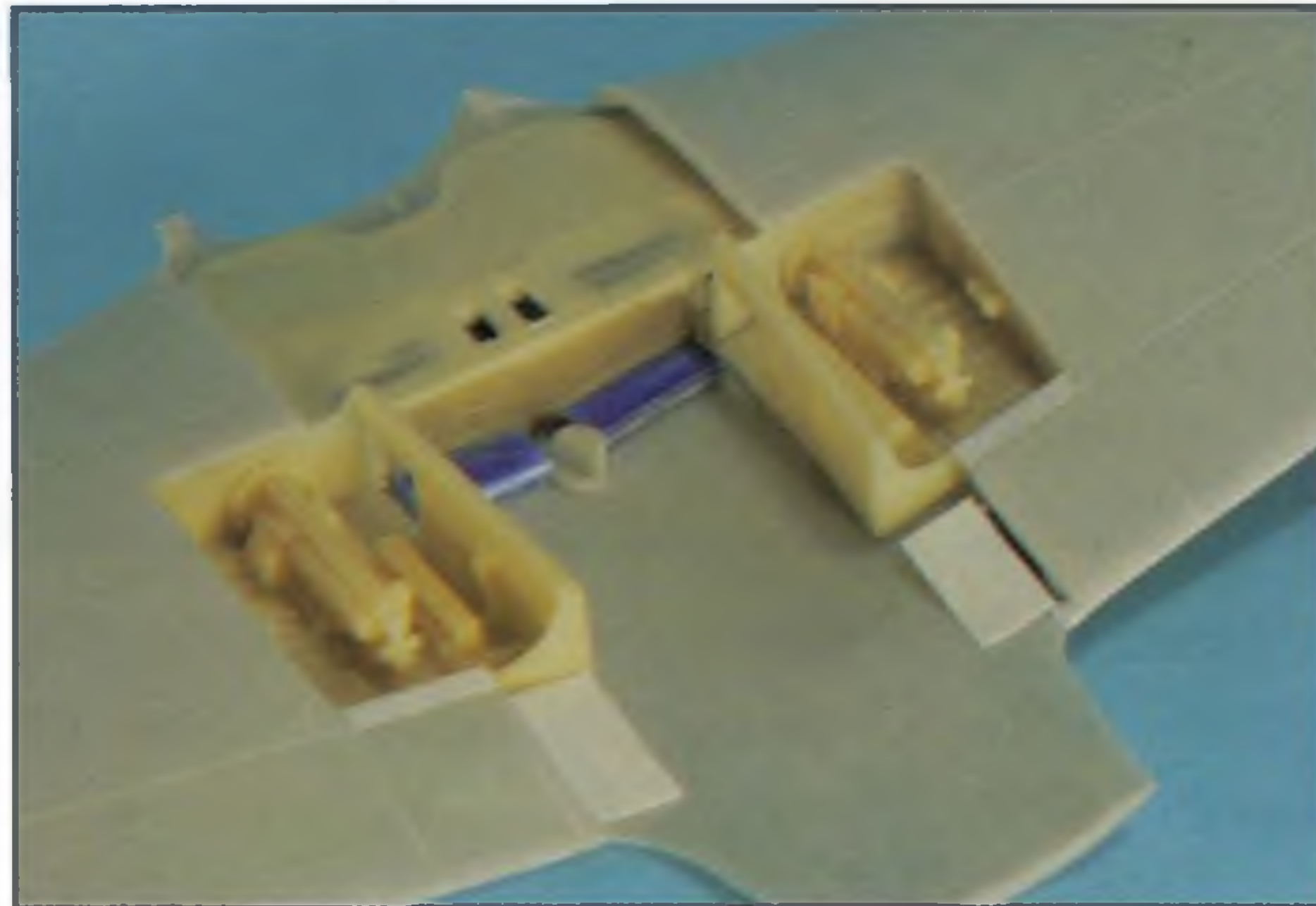
šík s popis-kami a znaky pro tři stroje S-8 a jeden S-5. Návod na čtyřech listech A4 také upozorňuje na rozdíly mezi verzemi.

Doplňky

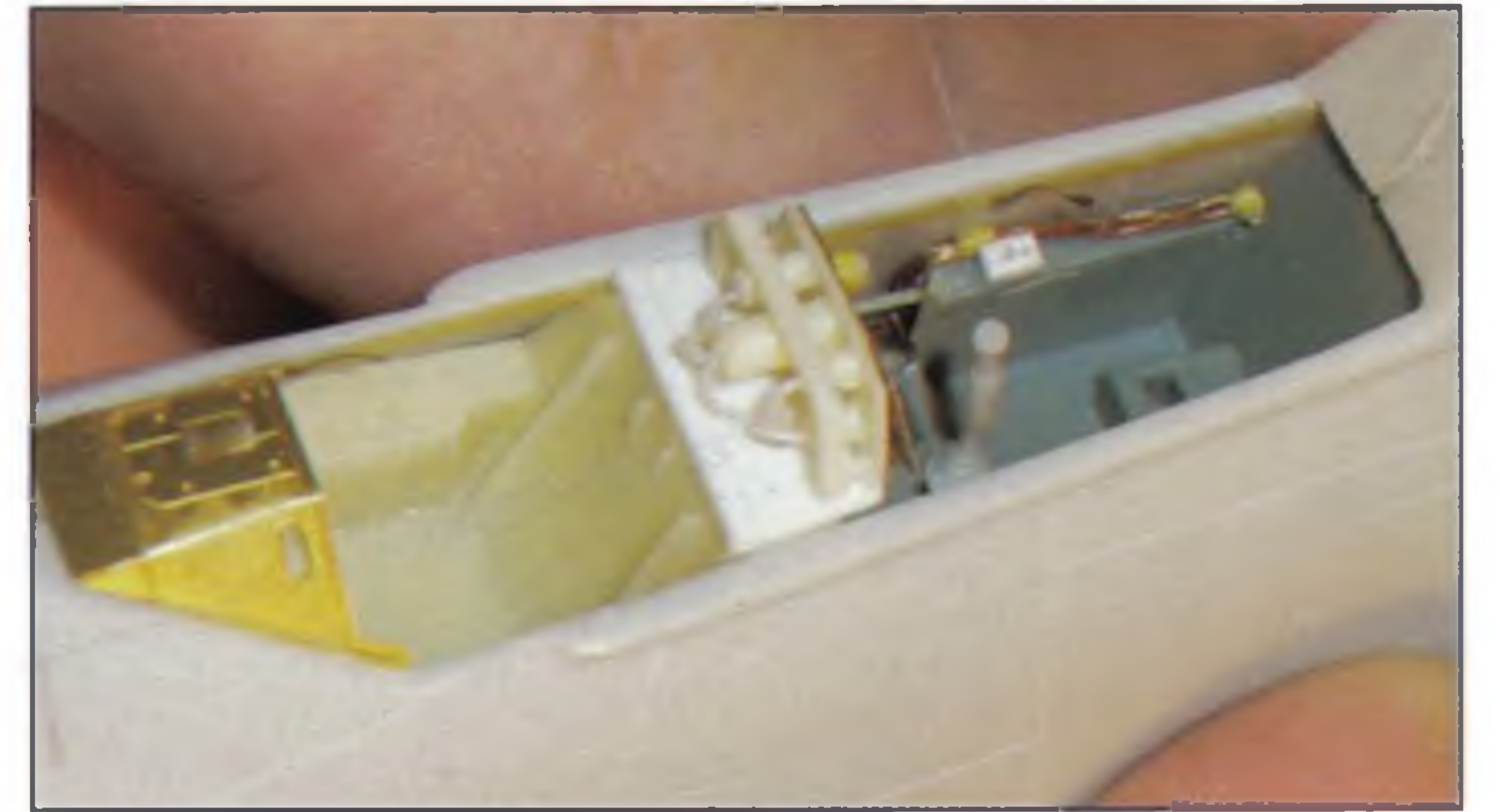
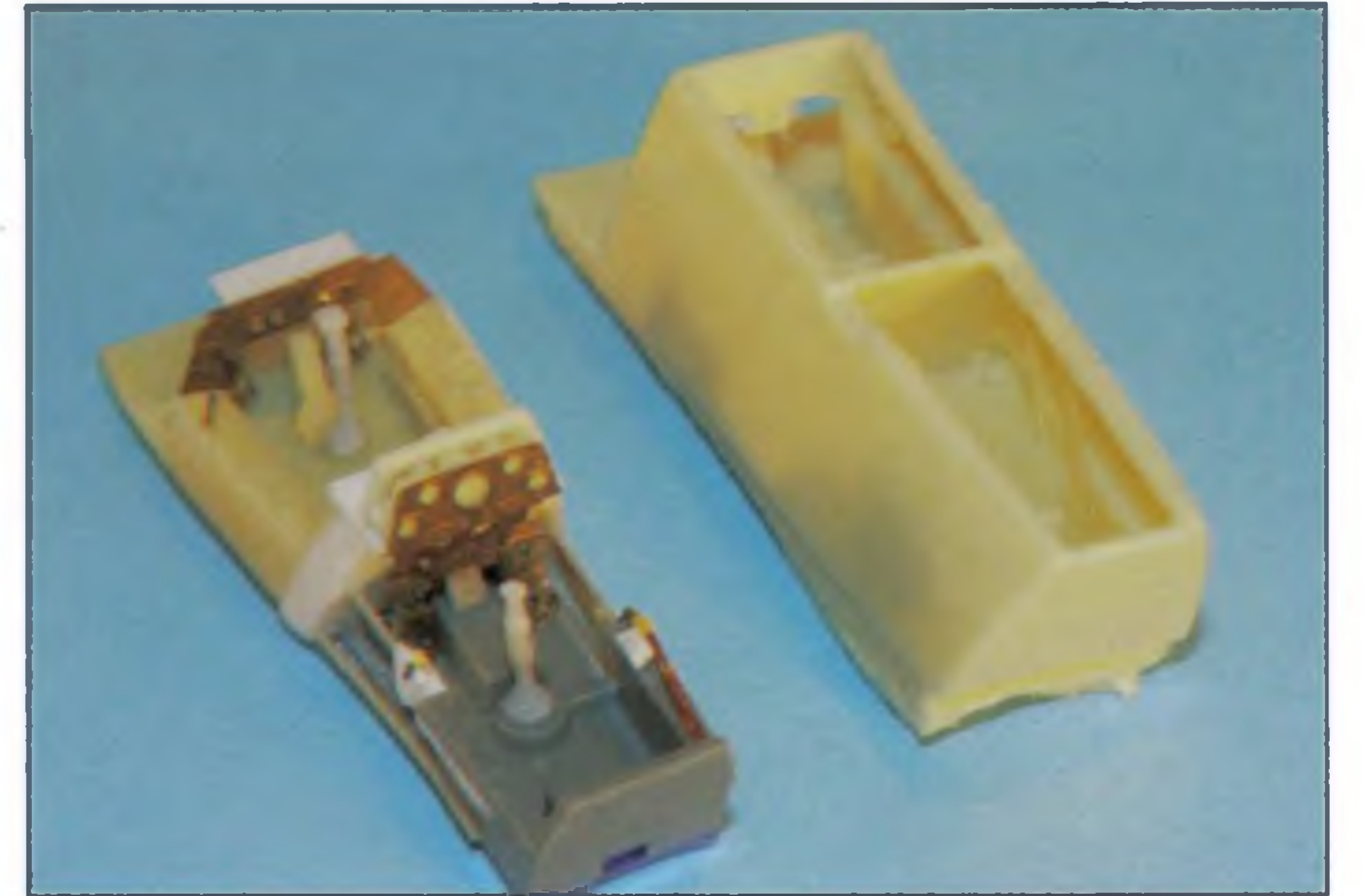
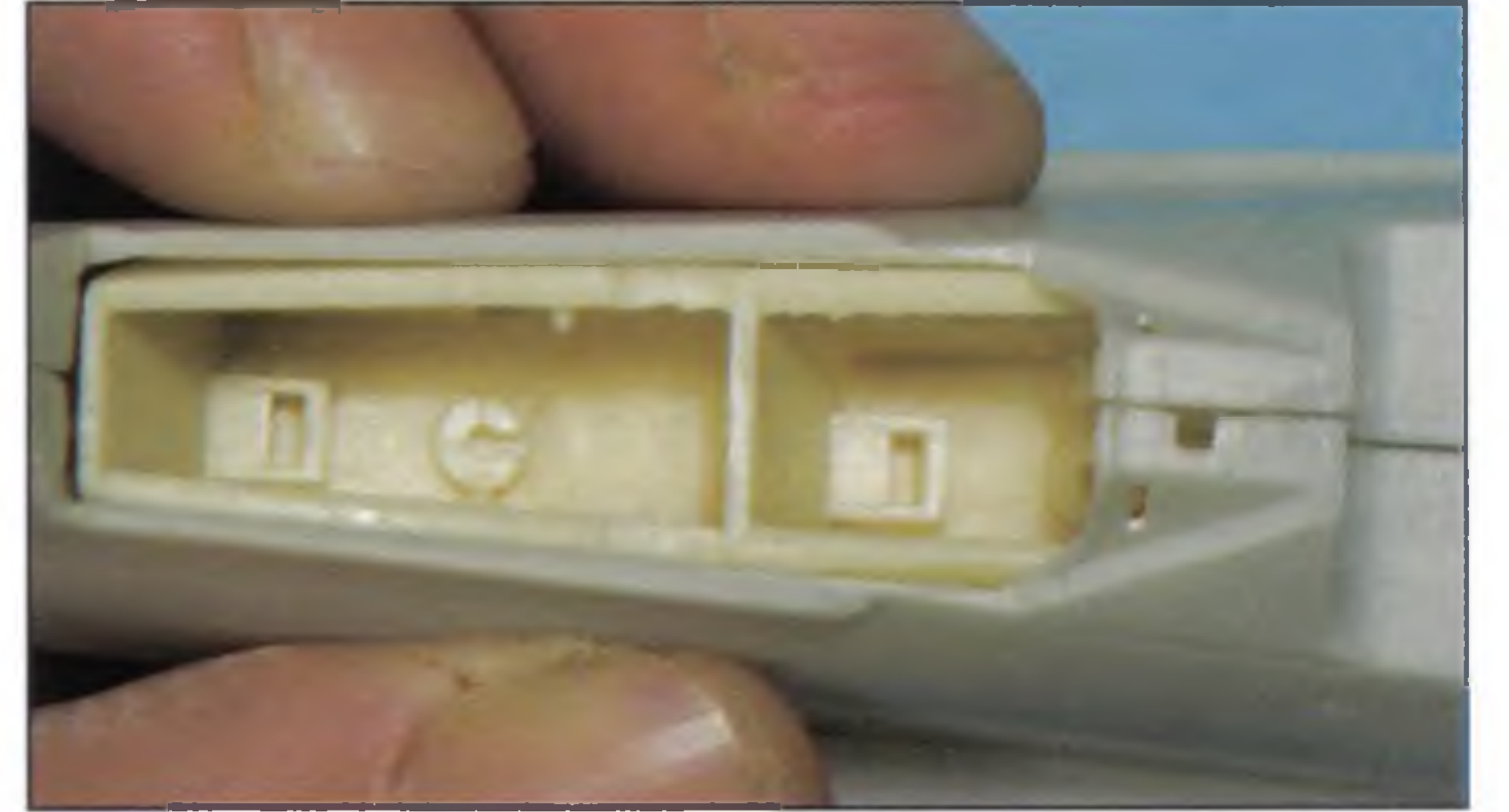
Při prohlídce domácího vrakoviště jsem našel nepoužité lepty Eduard na Fw 190G Revell a po změření obrytí vztlakových klapek stavebnice MPM jsem se rozhodl je otevřít – seděly na setinku.

Z konverzní sady R+V rezin mi zbylo kormidlo a leptaný štítek nad palubní desku, také jsem našel odlitky pilotního prostoru a schránky se zbraněmi v kořenech křídla mně neznámého původu, které jsem kdysi někde vyhandloval. Trochu jsem váhal, má li být školní stroj vyzbrojen, ale jelikož byly bojové stroje upravovány přímo v poli, odlehčil jsem model pouze demontáží křídelních zbraní a kanónů nad motorem. Tak je ostatně vyzbrojen i letoun vystavený v muzeu v Hendonu a bokorysy v publikaci In Action znázorňují dokonce plně vyzbrojené stroje.

Stavba

Začal jsem výrobou nového pilotního prostoru. Na odlitek z vrakoviště jsem narouboval vanu verze D-9 která mi zbyla ze stavebnice Italeri, vzniklý hybrid zespo- du vyztužil plastikem a broušením slícoval s trupem. Doplnil jsem boční pulty zadního prostoru, pedály, palubní desku, pár drátů, vše nabarvil RLM 66 a patinoval olejovými barvami.

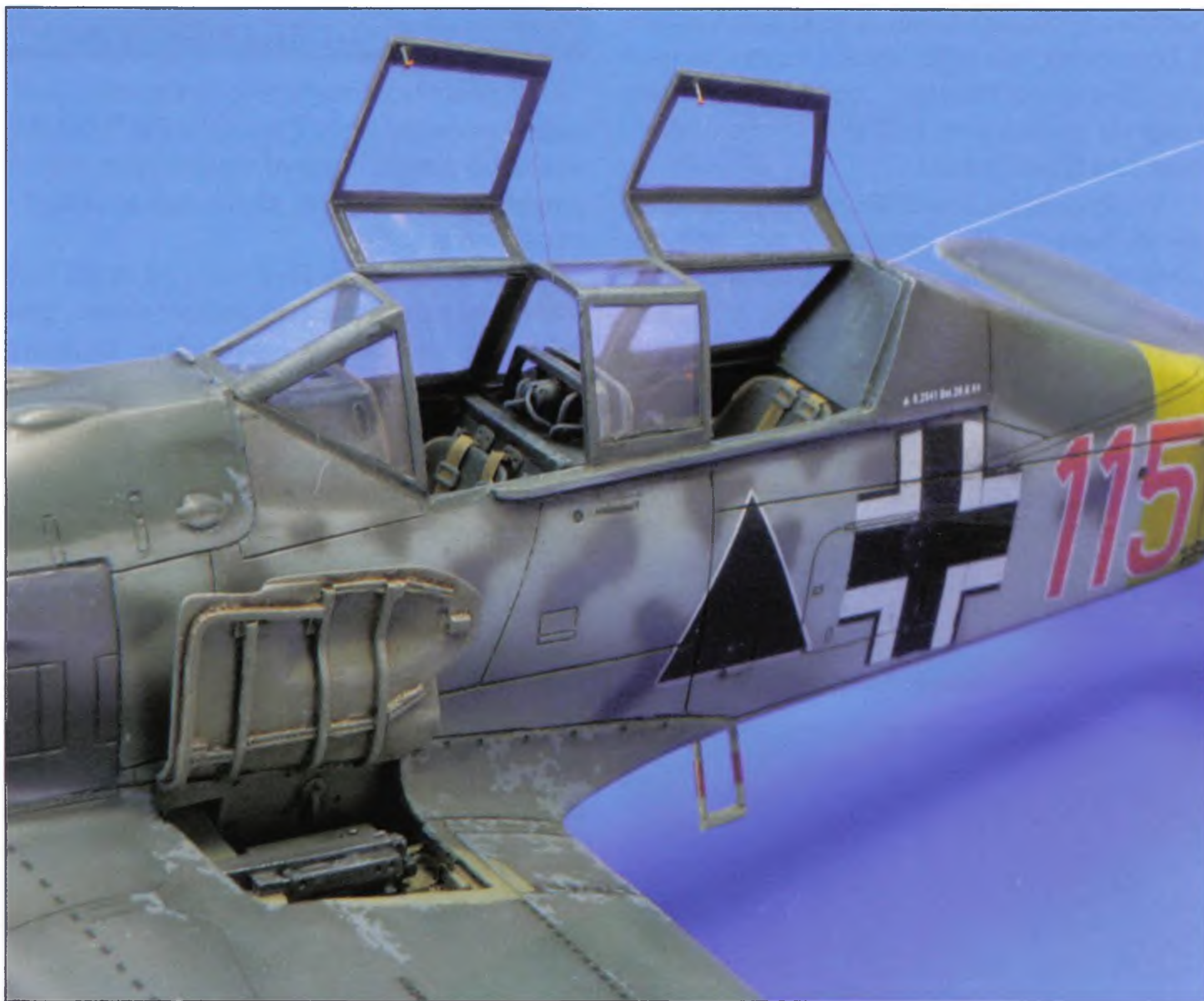

Současně jsem pracoval na sestavení křídla. Podvozková šachta sedla na místo bez drastického broušení, větší práci si zasloužily schránky na munici a vnitřní konstrukce křídla u klapek. Kryty zbraní jsem opatrně vyřízl z vrchních dílů křídla, ztenčil a doplnil na ně výztuhy.

Přední prstenek krytu motoru měl osazení naznačené pouze rytím, proto jsem nový tvar vysoustružil a díl vyleštil. Po slepení polovin trupu, čelního věnce a krytu zbraní jsem trup a křídlo (dosud oddělené) nastříkal několika vrstvami Surfaceru 500, pod vodou zbrousil a prohloubil rytí.

Až po této operaci jsem vlepil hotové vybavení pilotního prostoru a spojil křídlo s trupem. Nemám v oblibě tmel, a tak se snažím díly vždy co nejlépe slícovat, nastavit plastíkem či odřezat, aby sedly co nejlépe a spoje stačilo pouze zalít vteřinákem.

Asi největší úpravou prošly podvozkové nohy, za které jsem doma nenašel náhradu.

Po začištění otřepů a přesazené dělicí roviny formy bylo nutné doplnit detaily, které při opravě vzaly za své.

Podtlakově tvářený překryt v mé stavebnici měl povrchové vady, použil jsem proto stříkaný, který je sice tlustší, ale po vyleštění křišťálově čirý.

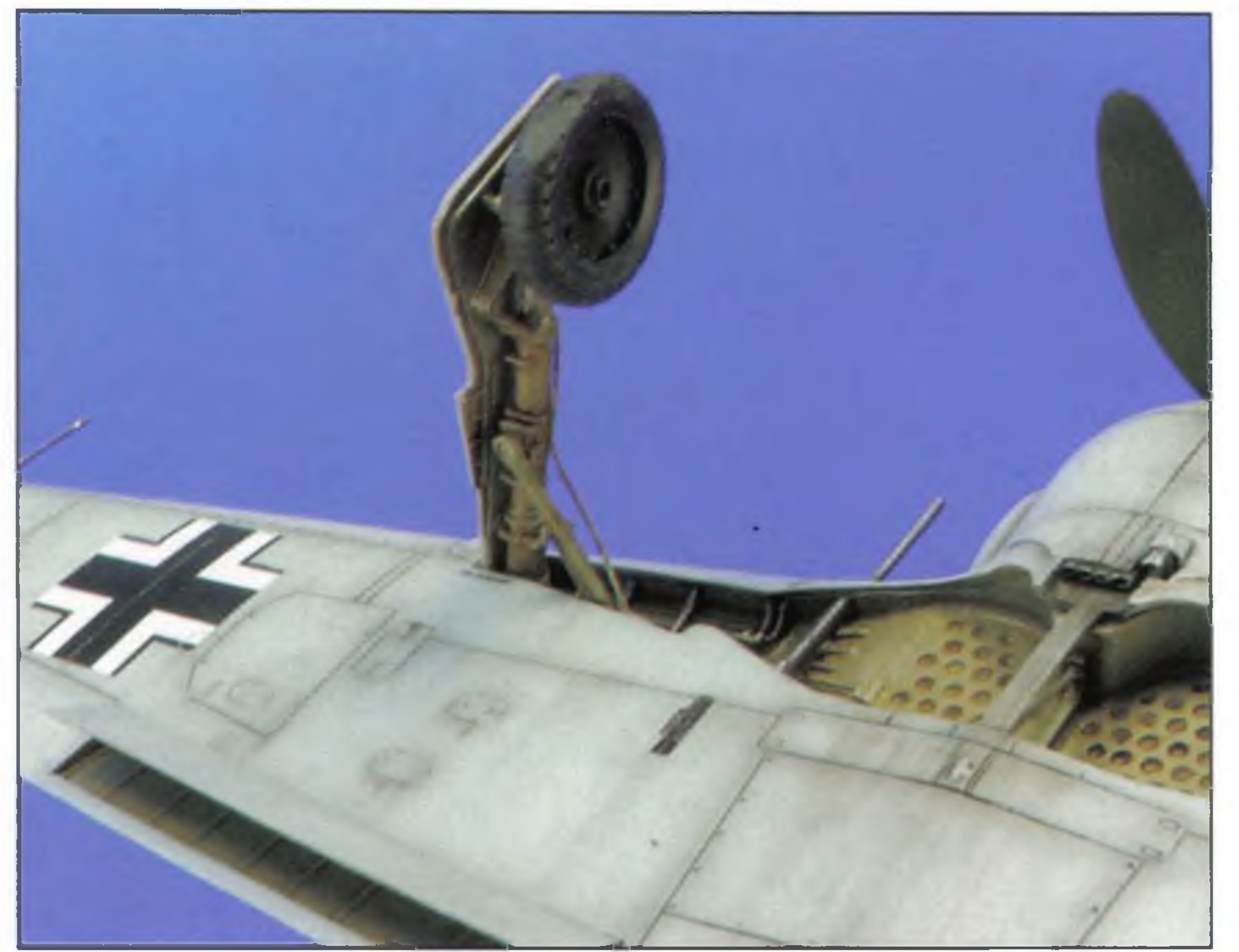
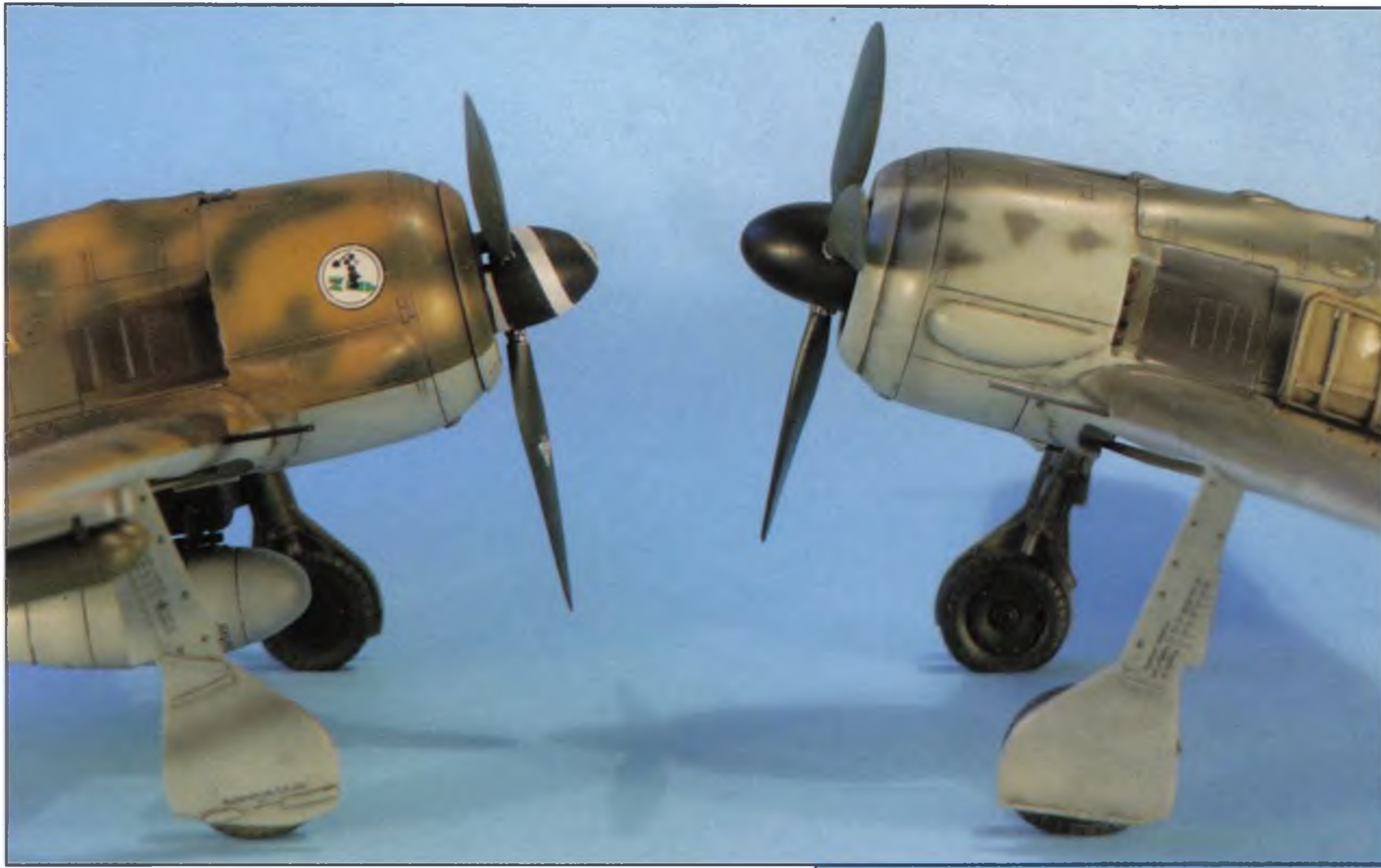
Kamufláž

Vybral jsem si asi nejpestřejší z nabízených strojů s červeným číslem 115, patřící neznámé jednotce. Letoun nesl standardní kamufláž z barev RLM 74/75/76. Nejdříve jsem

na model nanesl vrstvu Surfaceru 1000 a přešel ji flanelem. Poté jsem spodní plochy a boky trupu nastříkal odstínem RLM 76. Každou z kamuflážních barev jsem nanesl nejdříve v základním odstínu, pak mírně ztmavil pouze okolí linek paneláže a zákoutí a nakonec zesvětleným odstínem zjasnil středy větších ploch.

Lepivou „modelínou“ Tack-it jsem ohraničil vrchní část trupu a nastříkal pole RLM 74 a 75. Potom jsem stejným způsobem maskoval křídlo a postup opakoval. Pro zjemnění kontrastu polí barev RLM 74/75 jsem plochy lehce přestříkal velmi zředěnou směsí obou

odstínů v poměru 1:1. Nakonec jsem barvou RLM 75 od ruky nanesl skvrny na boky trupu a směrovky.

Po krycí vrstvě lesklého laku přišly na řadu obtisky, se kterými mi pomohly vodičky Agama. Napustil jsem spáry tmavou olejovou barvou, přelakoval povrch matným lakem Humbrol a natáhl antény.

Závěr

Ze stavebnice za velmi slušný peníz se dá postavit hezký Fw 190 netradiční verze. Pokud by stavebnice obsahovala i kvalitní odlévané díly, neměl bych žádné výtky. S plastovými díly shortrunových stavebnic je vždy o něco víc práce, ale trocha broušení za netradiční model ve vitrině stojí.

Foto autor

Blue Max

Tel: 244 400 046

GSM: 739 517 848

U krčské vodárny 63

Praha 4

Metro Budějovická

dva okrové paneláky za Poliklinikou

Prodejní doba

Po/Pá: 10.00-19.00 hod.

So: 10.00-15.00 hod.

Přijďte se podívat!

Desítky nových knih a časopisů

Bližší informace na

www.bluemax.cz

PUBLIKACE OSPREY

v češtině

za neuvěřitelné ceny

AFV Club

Centurion NATO 745 Kč

Sd. Kfz. 251 (3 in 1) 1290 Kč

(3 kompletní stavebnice v jedné krabici)

Night fight group

(3 in 1) 1390 Kč

(Sd. Kfz.251/22;

251/1 Falke;

7,5cm PaK 40)

Tristar

Pz. Kpfw. 38(t) Ausf. B 745 Kč

Flak 38 late / Sd. Ah.

51 425 Kč

Oshkosh 395 Kč

Figurines 75

195 Kč

Steelmaster 80

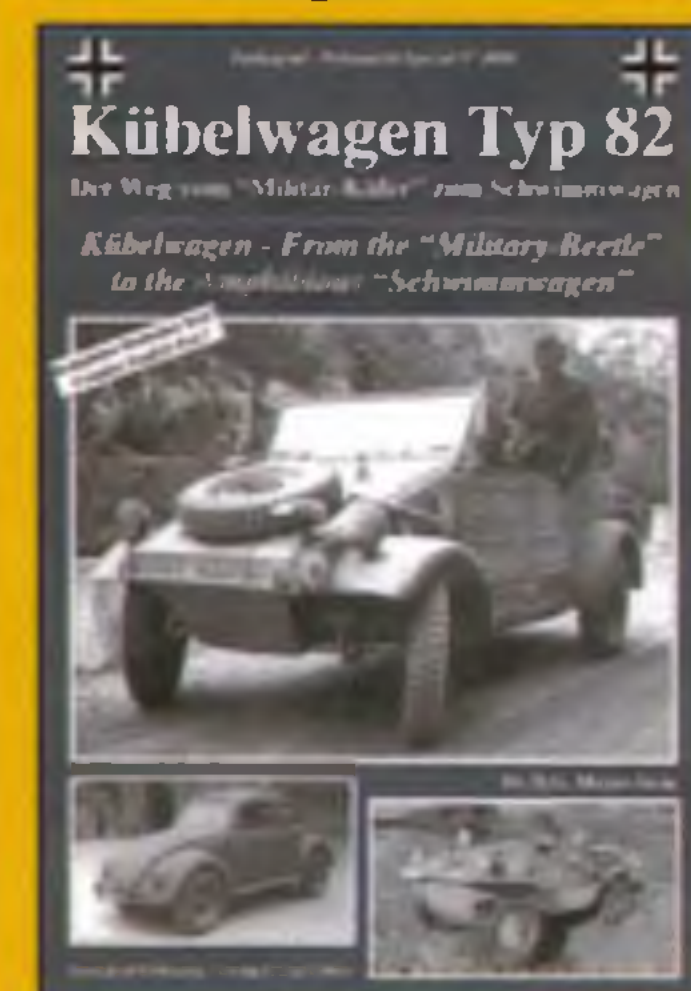
195 Kč

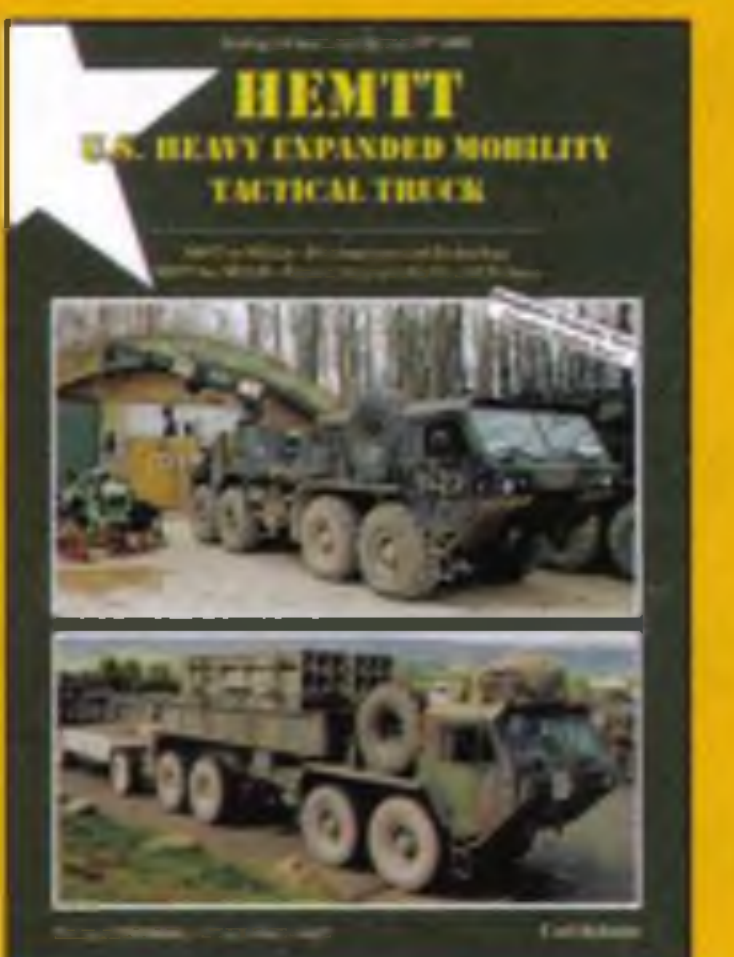
Hors serie 32

295 Kč

Tankograd

Kubelwagen 395 Kč

Skladem kompletní sortiment Gunze!

Barbecue

BRIEFING

STAVEBNICE M106

MĚŘÍTKO 1:35

VÝROBCE Tamiya

ZDENĚK
PETROVIČ

Ve Vietnamu
byly jako
podpůrné
palebné
prostředky
pro obrněné

jednotky americké armády používány i 4,2 palcové minomety M30 na transportérech M113, označených M106. Avšak efektivní dosah minometu M30 byl větší než odstup od nepřítele při většině bojů, proto byly M106 obvykle shromážděny na úrovni čet pro poskytnutí plošného krytí.

M106

Stavebnici M106 nabízí firma Tamiya. Je to sice starší kousek, ale pro rozšíření sbírky strojů z Namu mi stačil. Jako předlohu pro stavbu jsem si vybral stroj náležící do stavu 11. Armored Cavalry Regimentu z roku 1969, zobrazený v publikaci The M113 series z nakladatelství Osprey.

Na model jsem doplnil pancéřování velitelského stanoviště, zhotovil nové boxy na munici v pravé zadní části interiéru tak, aby se tam dal nastrkat mimo munice i jiný materiál, který posádka nezbytně potřebovala k boji. Gumové pásy jsem nahradil článkovými firmy Academy. Zobrazovaný stroj táhl 1,5 tunový vozík M332 (stavebnici vyrábí firma Verlinden), na který stačilo doplnit různé bedny na munici a jiný materiál.

Dioráma

Po prohlédnutí mnoha fotografií jsem se rozhodnul umístit M106 do vysoké trávy. Jako základ povrchu jsem použil jemně přesátý písek smíchaný s lepidlem Herkules, tráva „vyrostla“ z nastříhaného sisalu a zazeleňovala se pomocí několika odstínů zeleného a žlutého mořidla. Stromy jsou z různých kořínků a větviček, jejich listů z několika druhů koření.

Kapličku jsem přidal spíše pro oživení celé scény. Na její výrobu mi stačilo pouze několik kousků plastových destiček, sádra a tmel. Sochu Budhy mi dodal kamarád.

Zbývalo osadit figurky. Jsou z produkce firm Verlinden a Legend, více či méně upravené, stejně jako doplňky povalující se okolo. Posádka M106 je rozmístěna okolo ohniště, nad kterým si pro zpestření stravy z denních dávek pečce čerstvě uloveného hada. Na něj mi stačil kousek tmelu Milliput.

O barvení se moc zmiňovat nebudu, použil jsem syntetické barvy Agama, olejové barvy Umton, suché křídly a některé známé techniky barvení a patinování.

Foto autor

Gloster
METEOR F.Mk.8

1:72

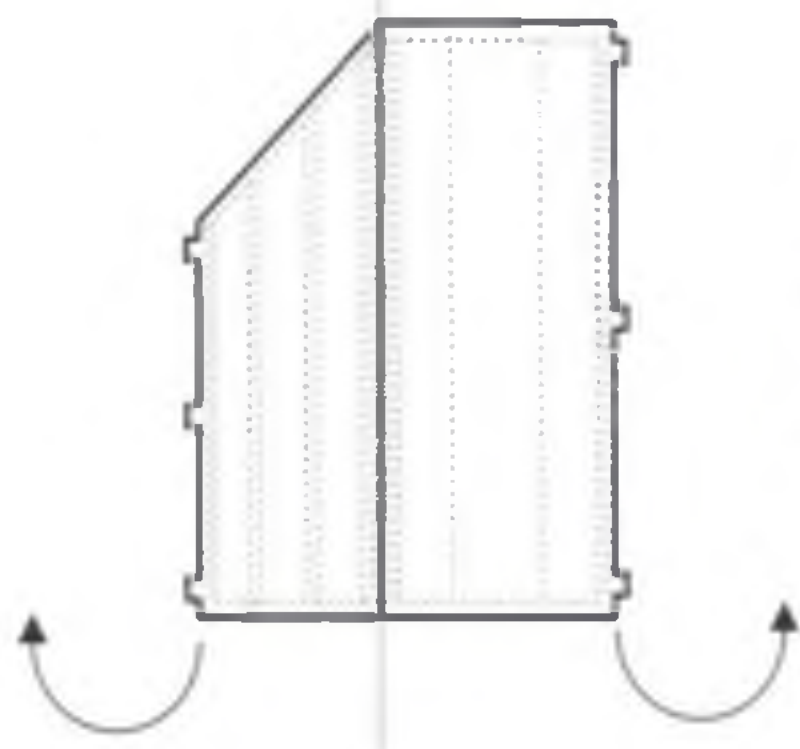
© Ing. Radek Vavřina - R.V.Resin
e-mail: r.v.resin@worldonline.cz
4.2007

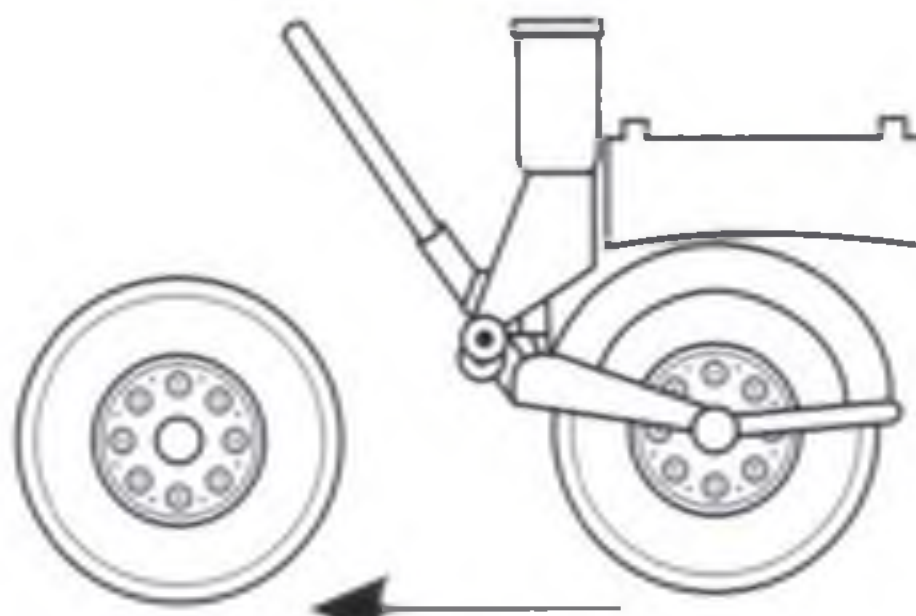
Dvířka přední
podvozk.šachty

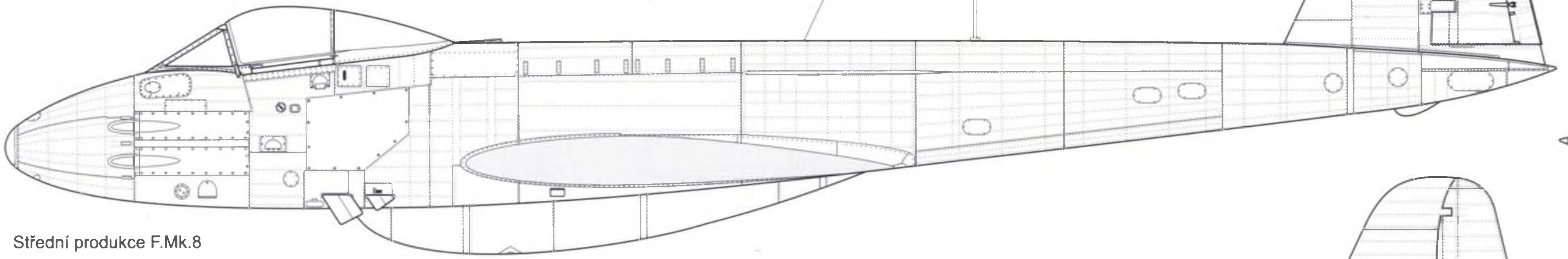
Dvířka hlavního
podvozku

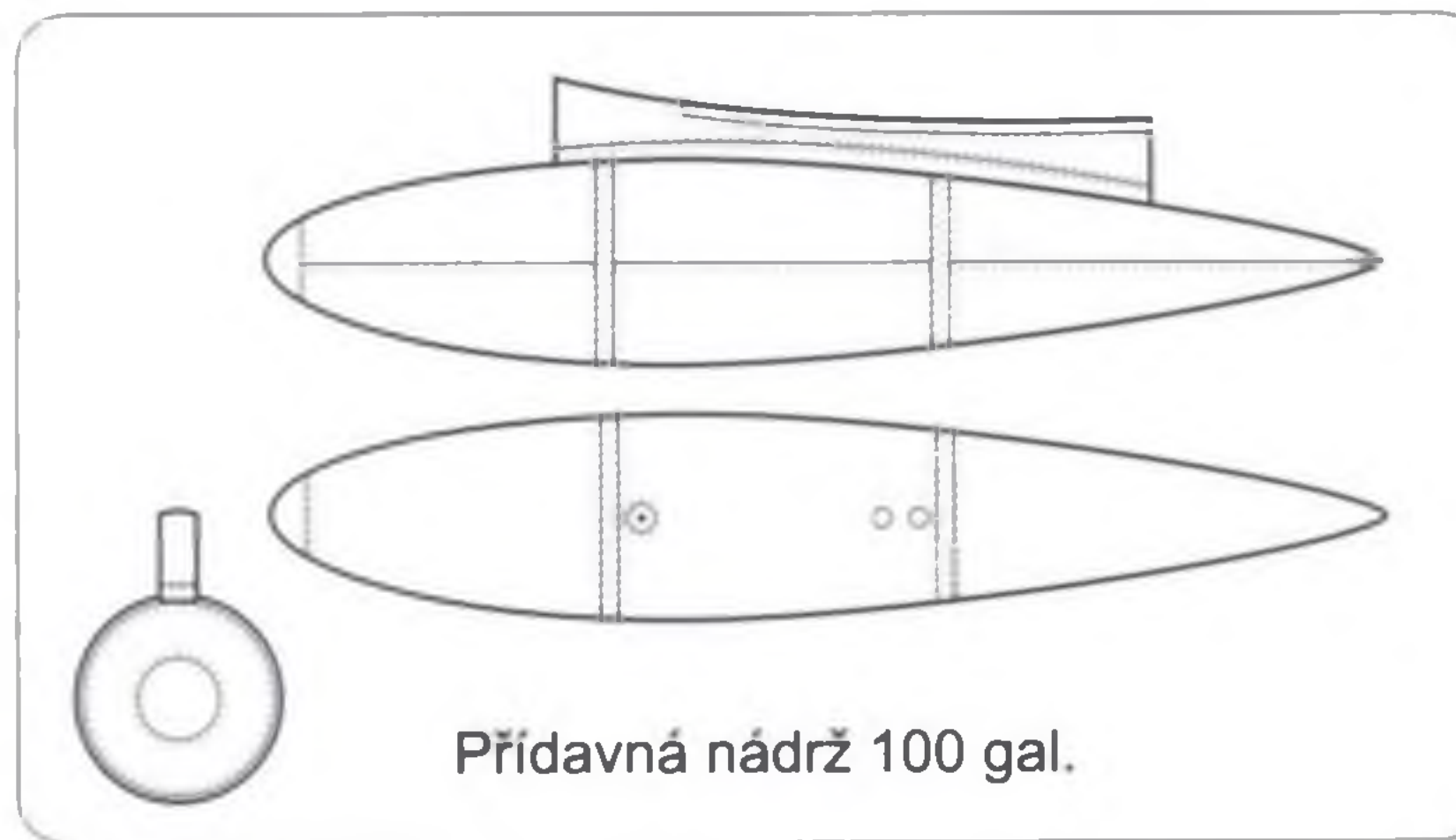
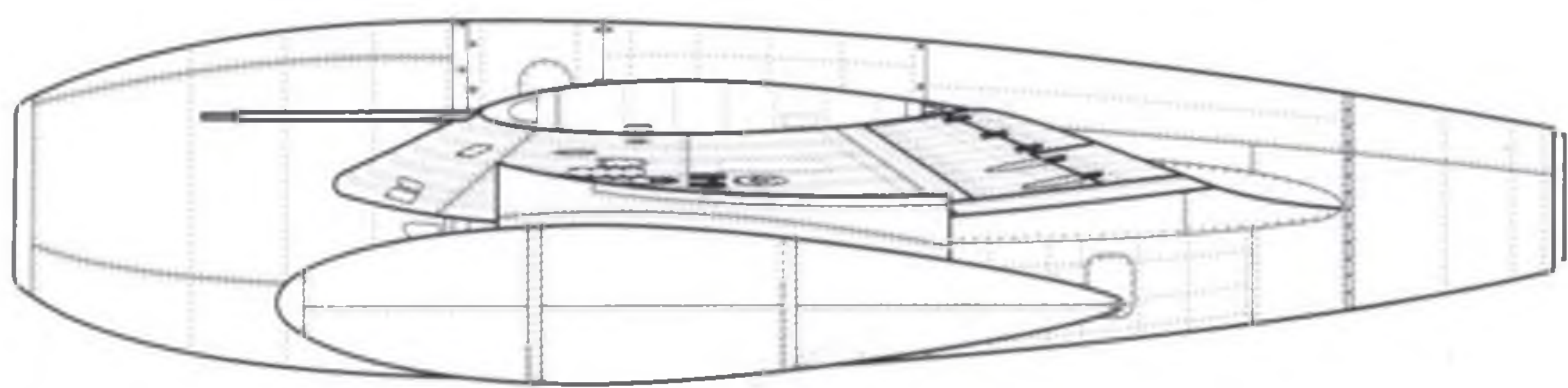
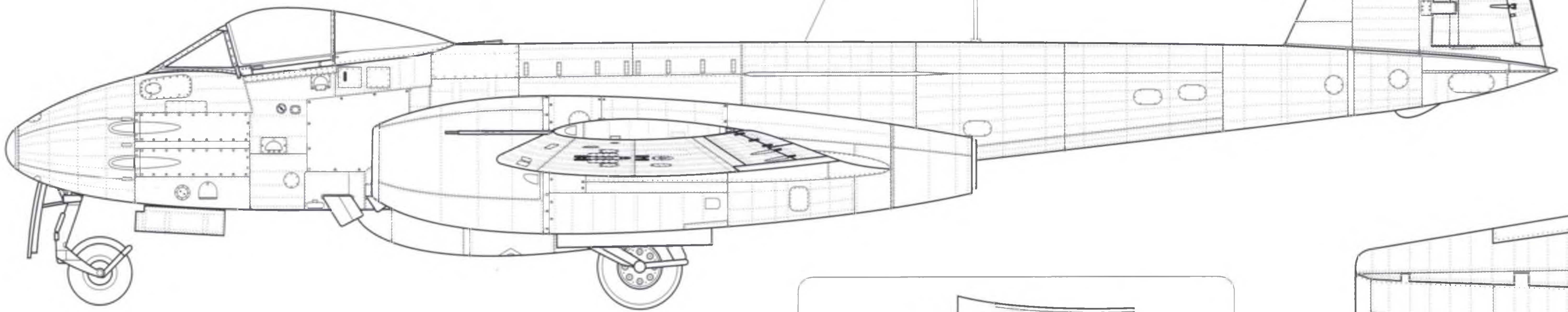
Vnitřní strana kola
hl.podvozku

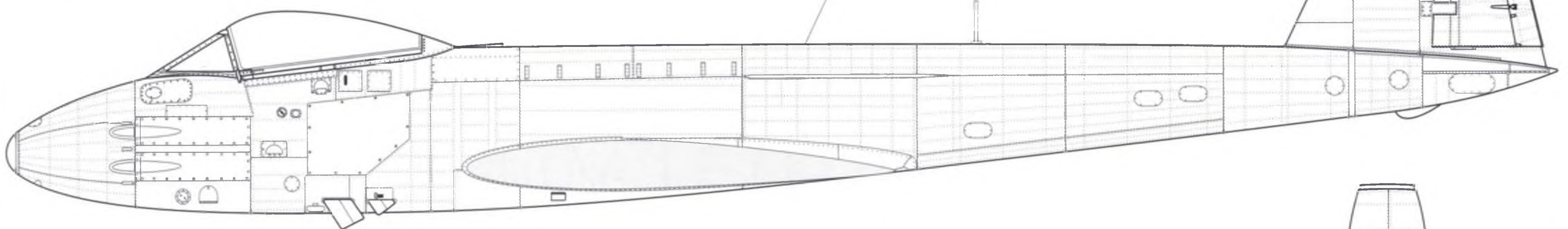
Vnější strana kola

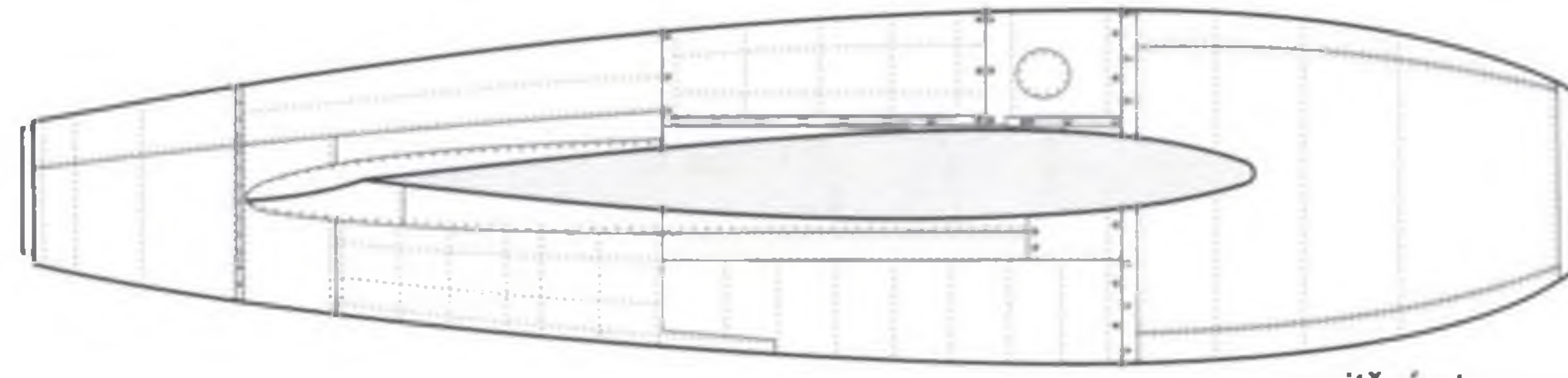
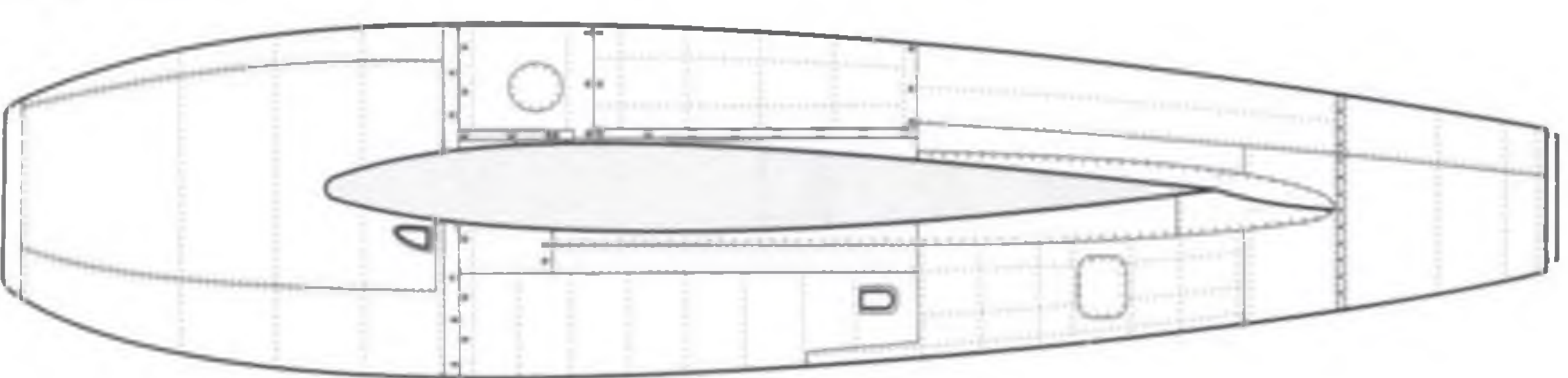
Střední produkce F.Mk.8

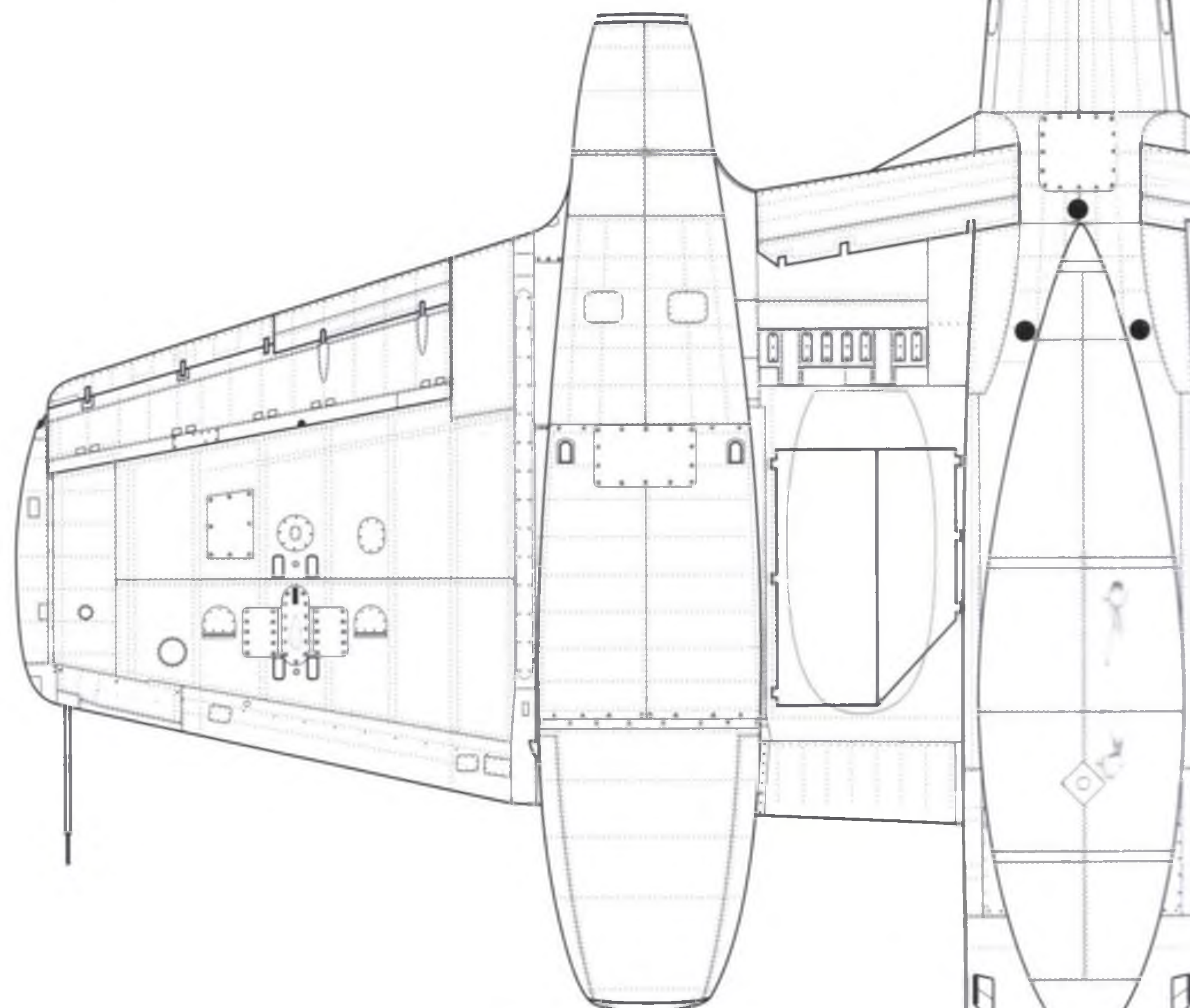
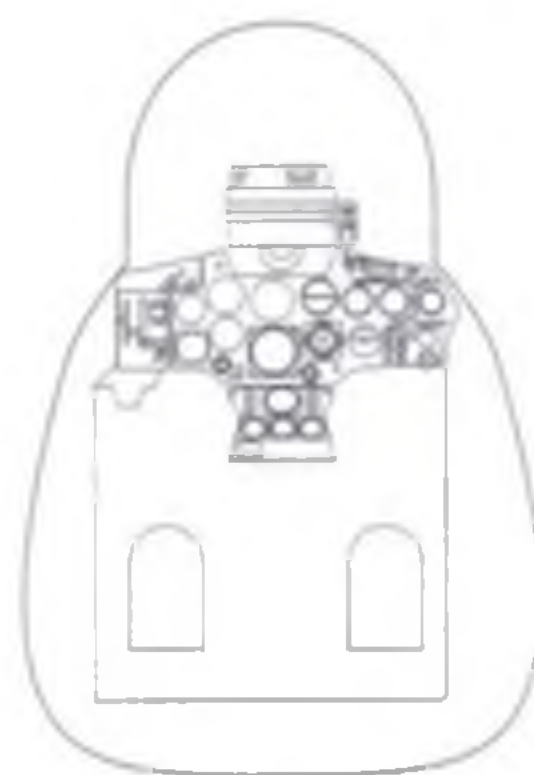
Přídavná nádrž 100 gal.

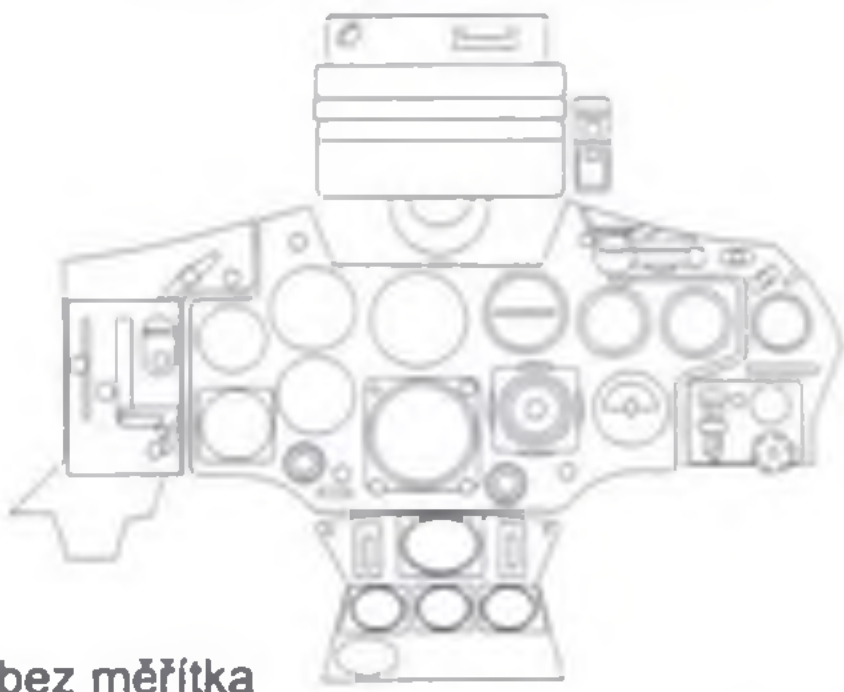
vnější strana

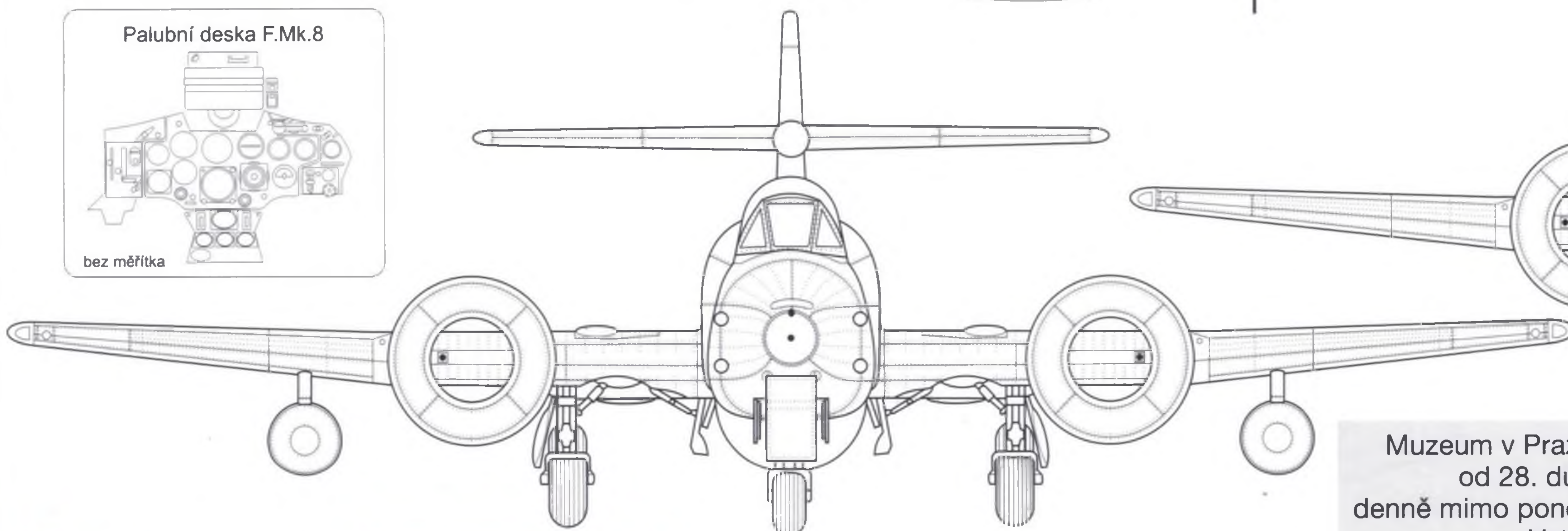
vnitřní strana

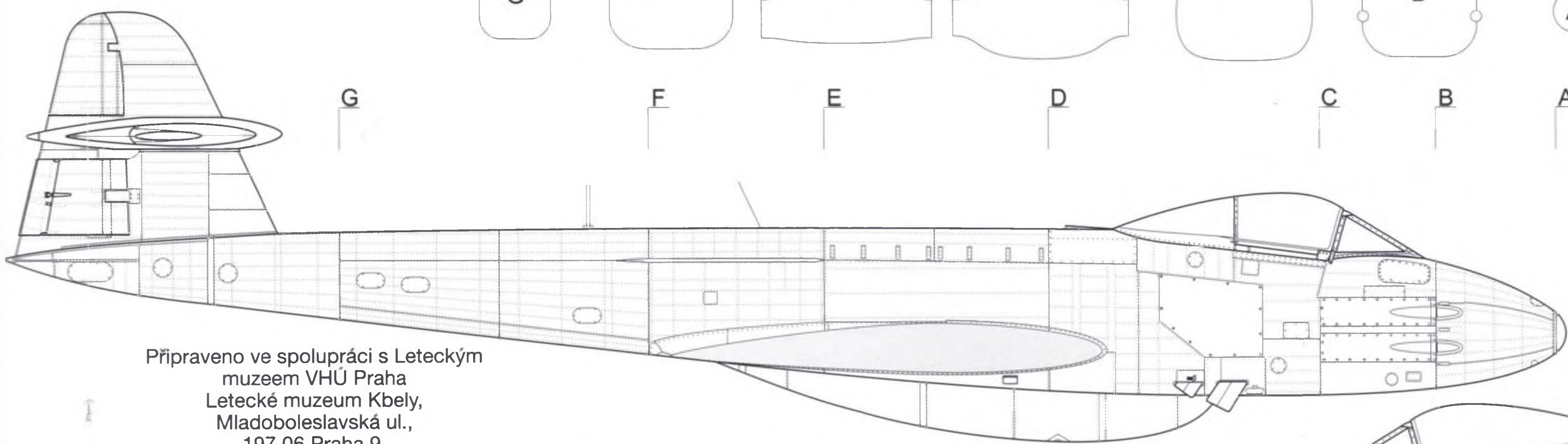
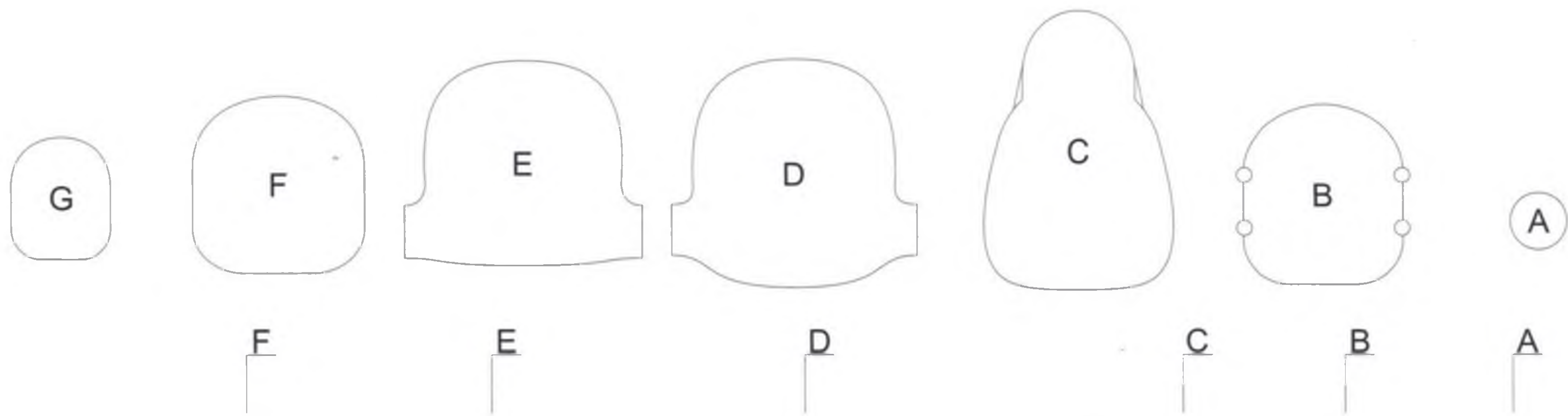
Palubní deska F.Mk.8

bez měřítka

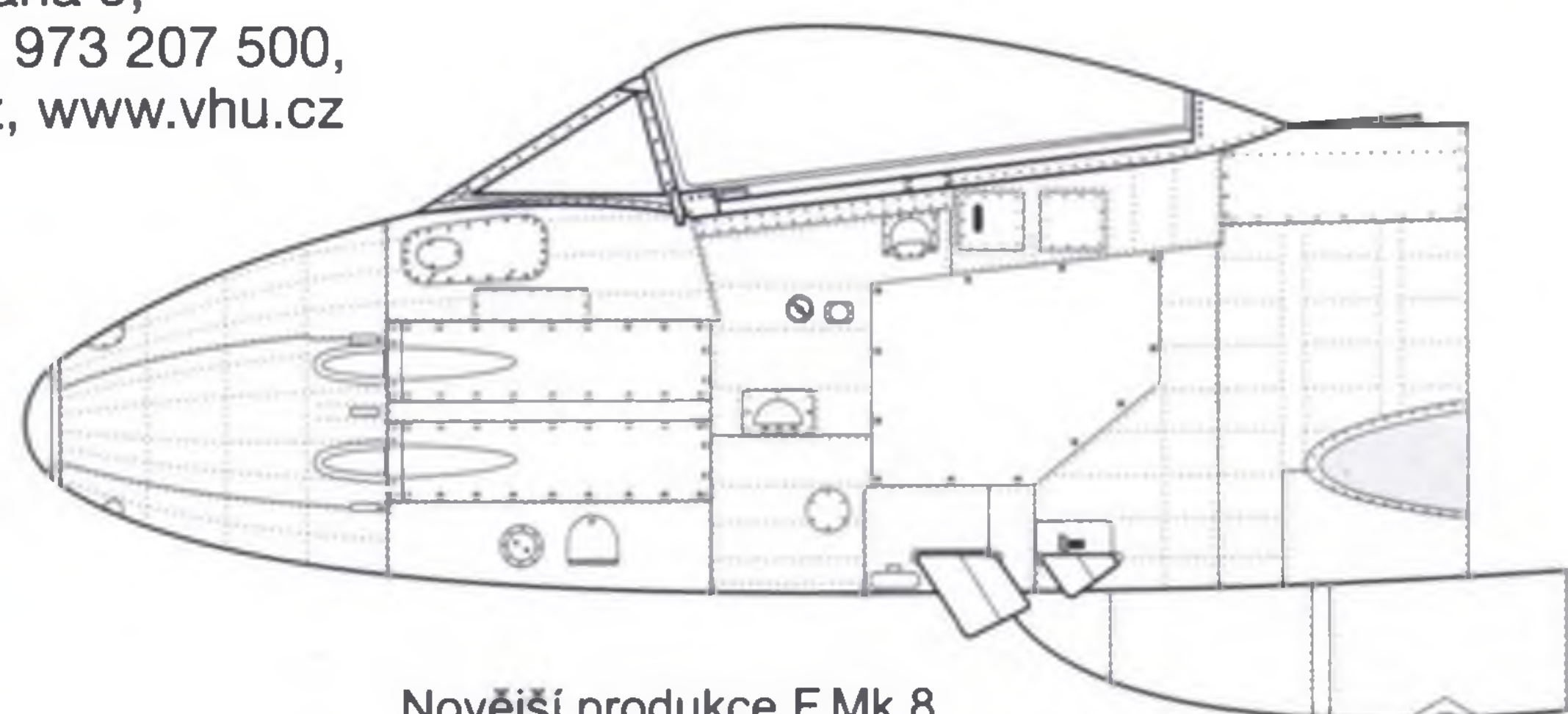
Muzeum v Praze-Kbelích je otevřeno
od 28. dubna do 28. října
denně mimo pondělí od 10.00 do 18.00 h.
Vstup zdarma

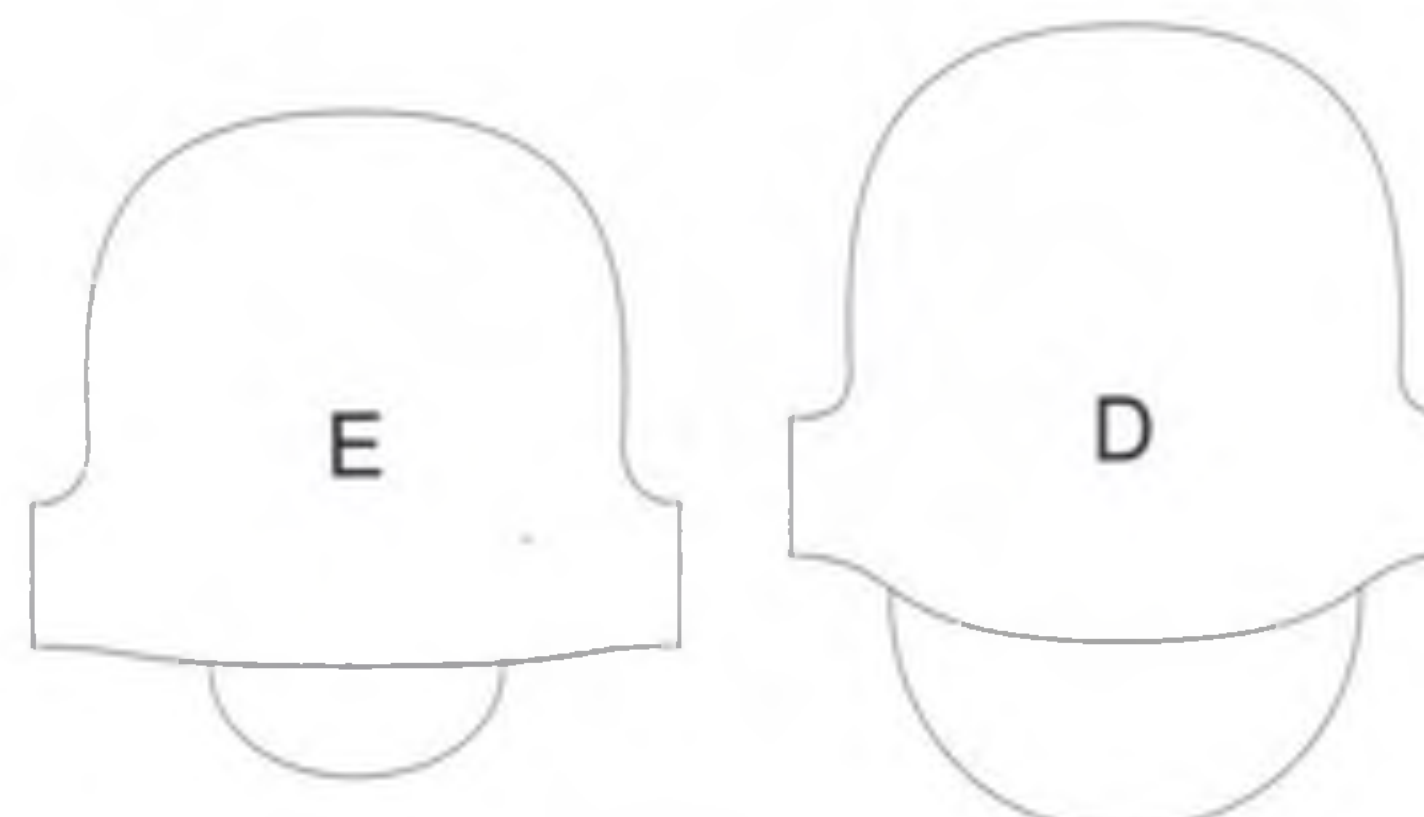
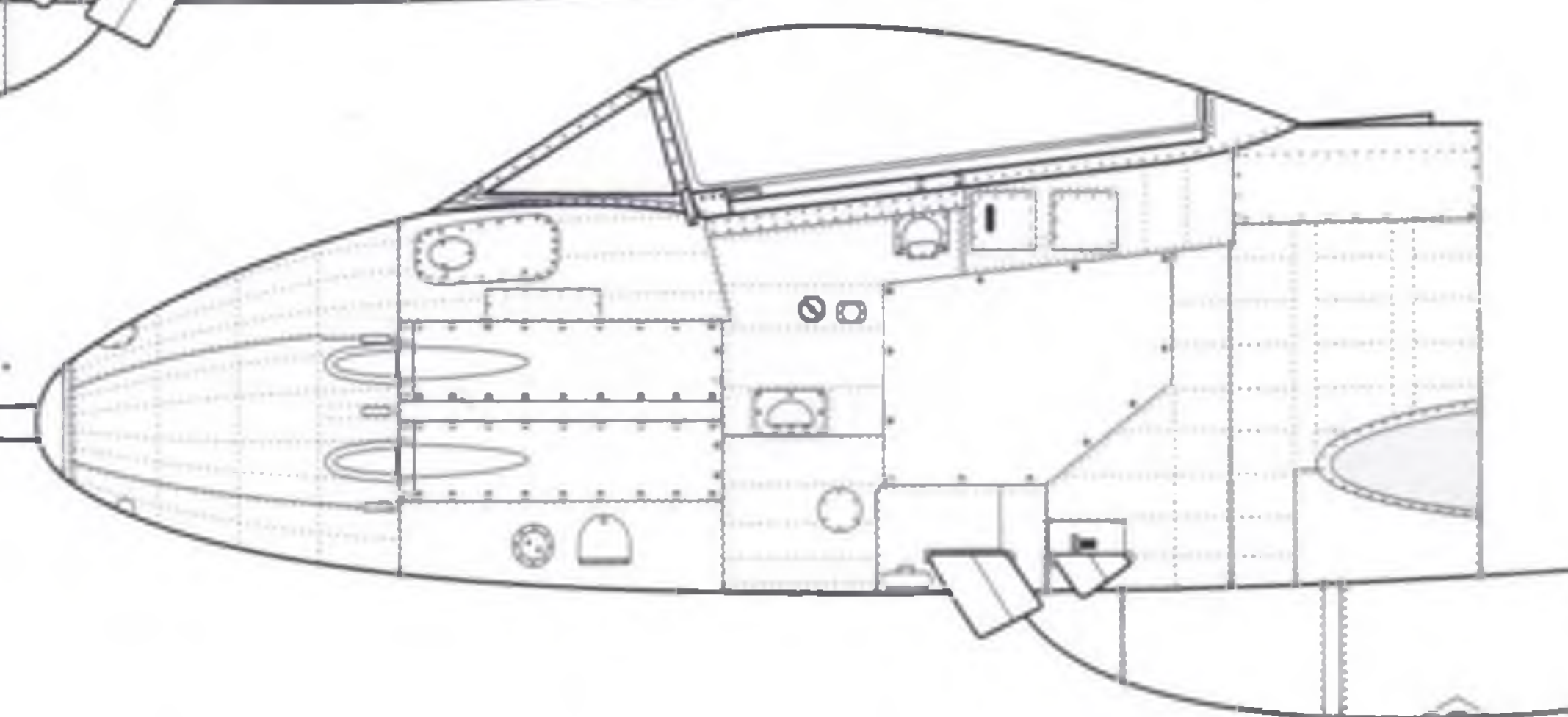
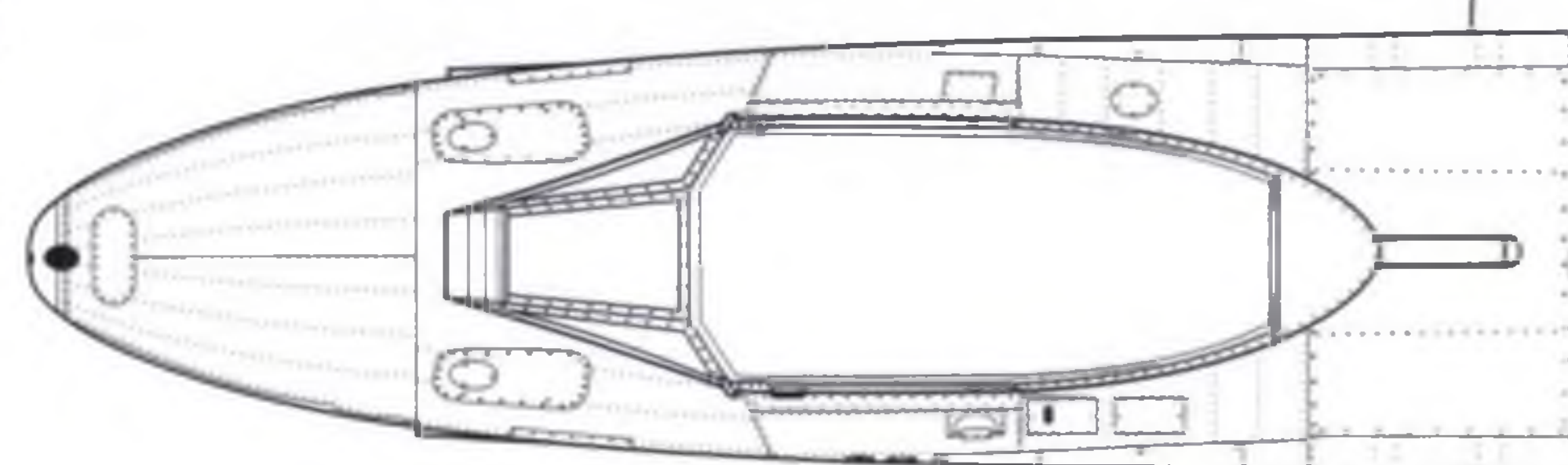
Připraveno ve spolupráci s Leteckým muzeem VHÚ Praha
 Letecké muzeum Kbely,
 Mladoboleslavská ul.,
 197 06 Praha 9,
 tel.: 973 207 504, 973 207 500,
 museum@army.cz, www.vhu.cz

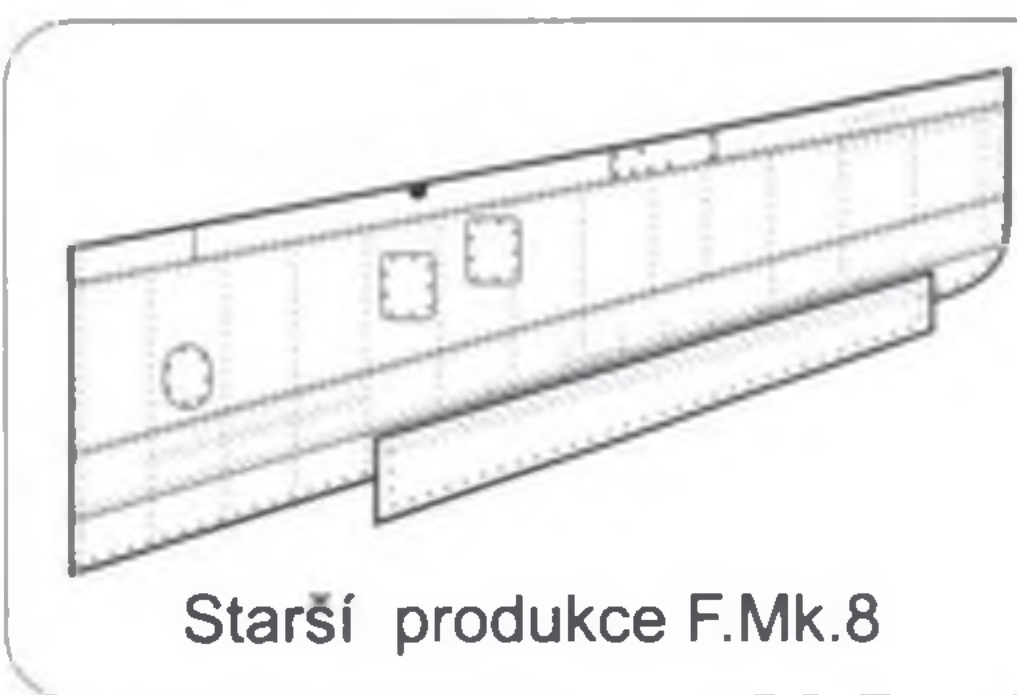
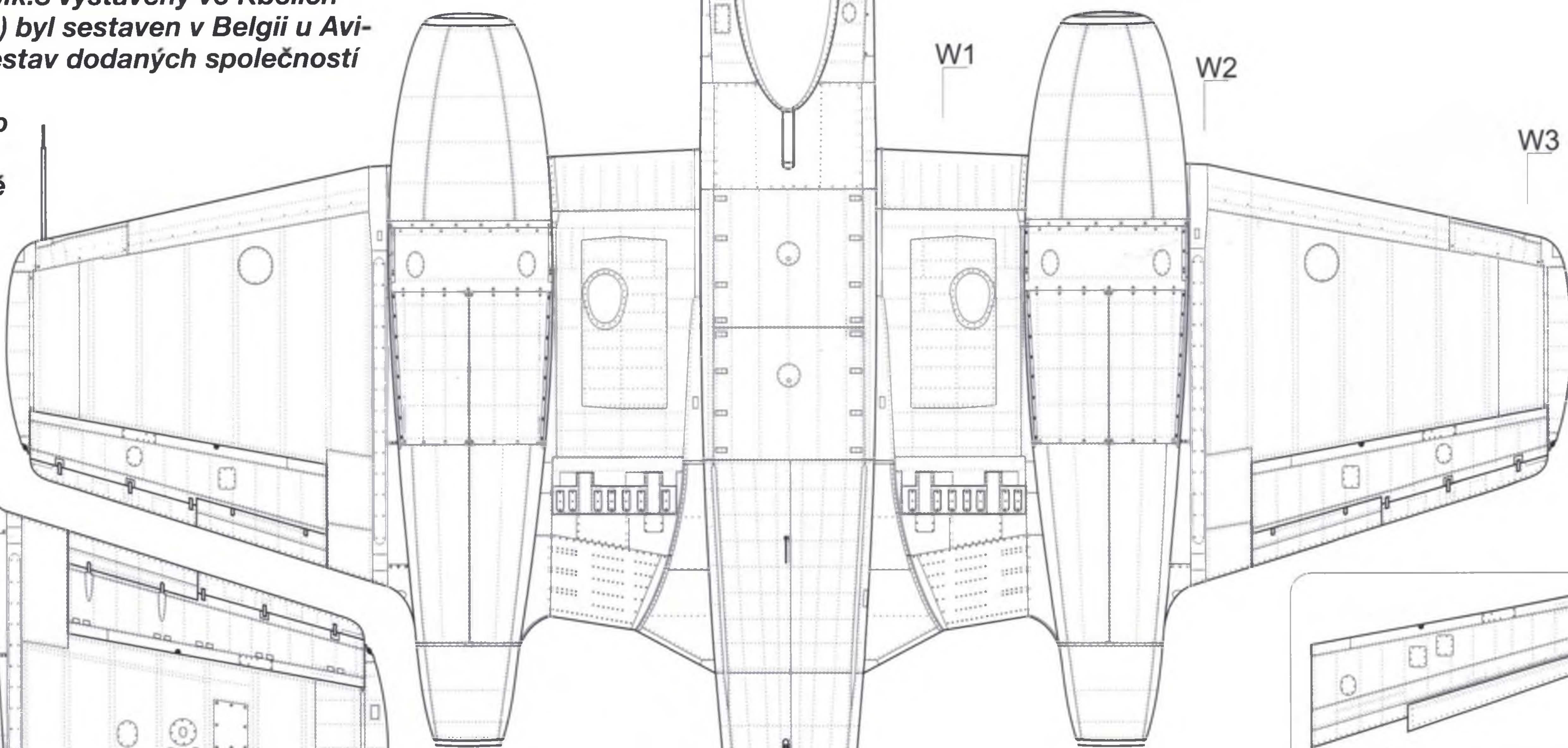
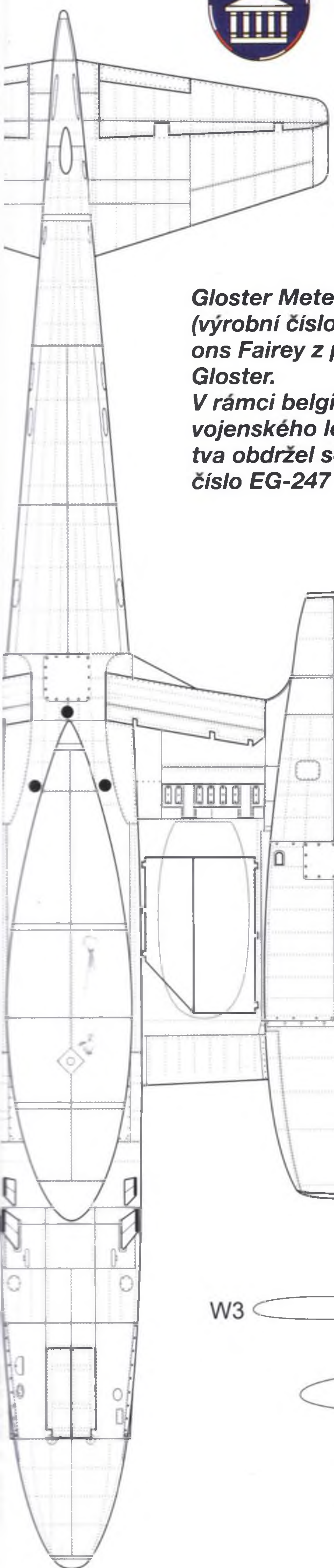
Úprava pro tankování za letu.

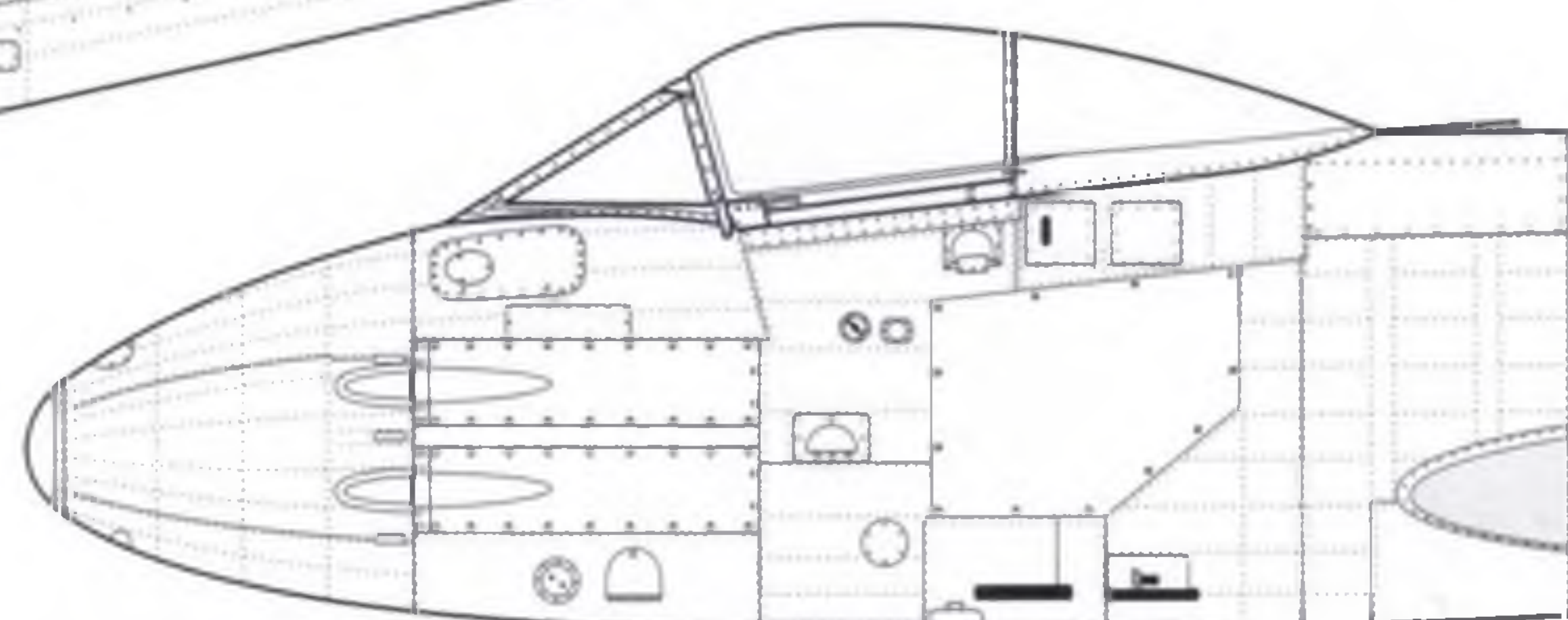
Novější produkce F.Mk.8

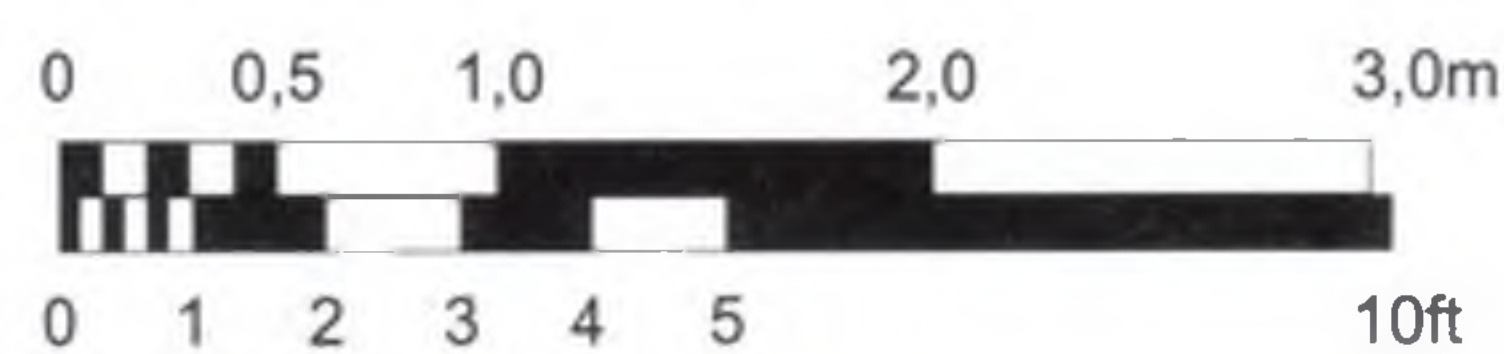
Gloster Meteor F Mk.8 vystavený ve Kbelích (výrobní číslo 7021) byl sestaven v Belgii u Avions Fairey z podsestav dodaných společností Gloster.
 V rámci belgického vojenského letectva obdržel sériové číslo EG-247

Starší produkce F.Mk.8

Starší produkce F.Mk.8

Průzkumný Meatbox

LIBOR JEKL

Britský stíhací letoun Gloster Meteor se stal první operačně nasazeným proudovým stíhacím letadlem Královského letectva (Royal Air Force) a současně i jediným spojeneckým proudovým letounem, který se aktivně zapojil do bojů druhé světové války. V poválečné éře sloužil jako stíhací, noční stíhací, průzkumný, cvičný

či vlečný nejen u RAF, ale také v letectvech prakticky na celém světě, od Jižní Ameriky po Austrálii.

Z historického hlediska je Meteor významným typem, což ovšem výrobci plastických modelů v měřítku 1:72 dlouhá léta ignorovali – poslední klasická stavebnice je stará více než třicet let. Naštěstí, tak jako v mnoha dalších případech, se typu „ujala“ firma MPM a koncem loňského roku se na trhu objevila první vlašťovka v podobě stavebnice stíhací-průzkumné varianty FR.9 určené pro blízký taktický průzkum v malých výškách. Vycházela ze stíhací verze Mk.8, ale při zachování kanónové výzbroje mohla v upravené předí nést kameru F.24 (čímž se současně zvětšila délka trupu přibližně o 23 cm). Průzkumné „Devítky“ RAF sloužily v Evropě (především v Německu), na Blízkém a Středním východě či Kypru až do počátku šedesátých let. Malý počet strojů zakoupila také letectva Ekvádoru, Izraele a Sýrie.

BRIEFING

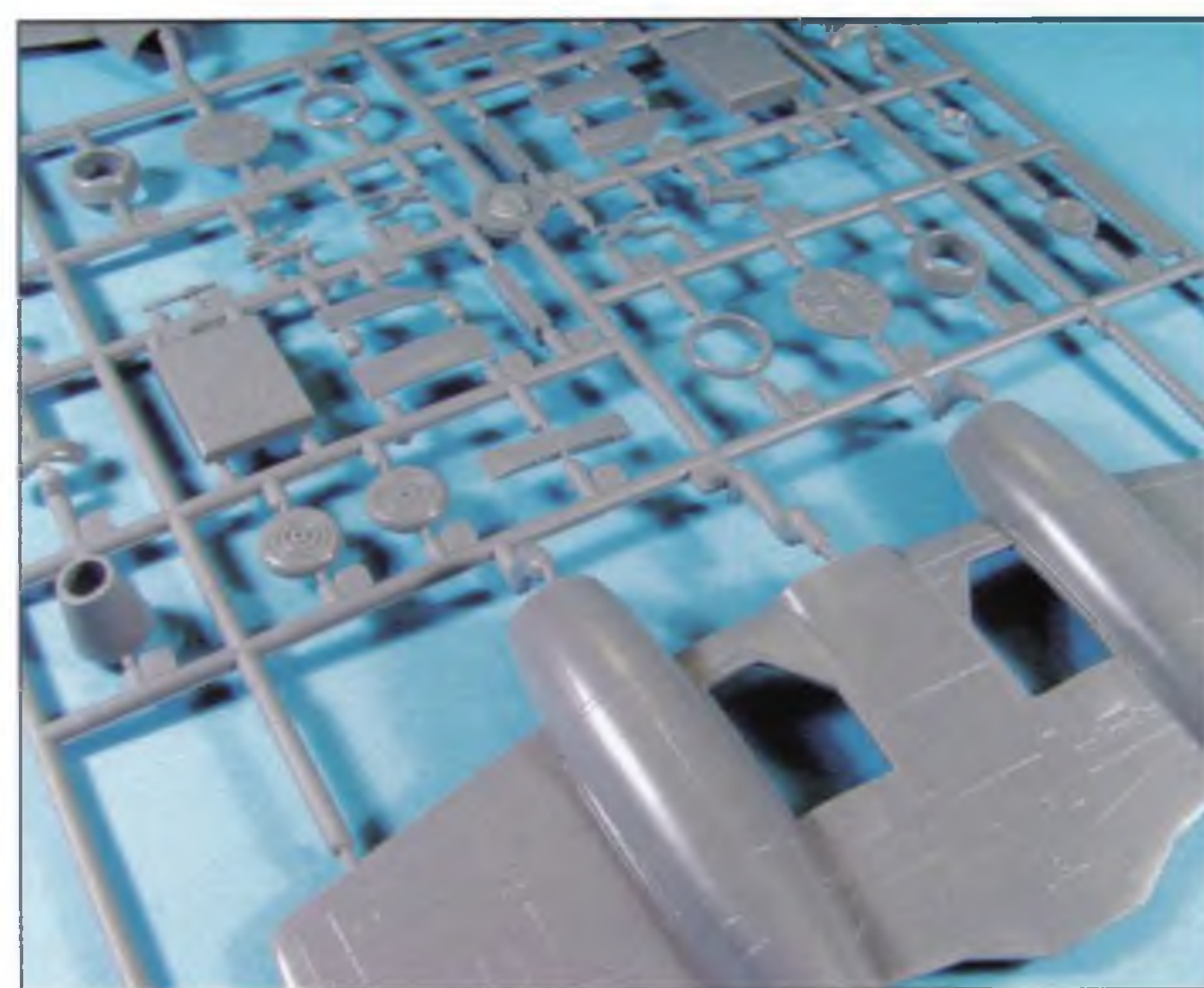
STAVEBNICE	Gloster Meteor FR.9
MĚŘITKO	1:72
VÝROBCE	MPM

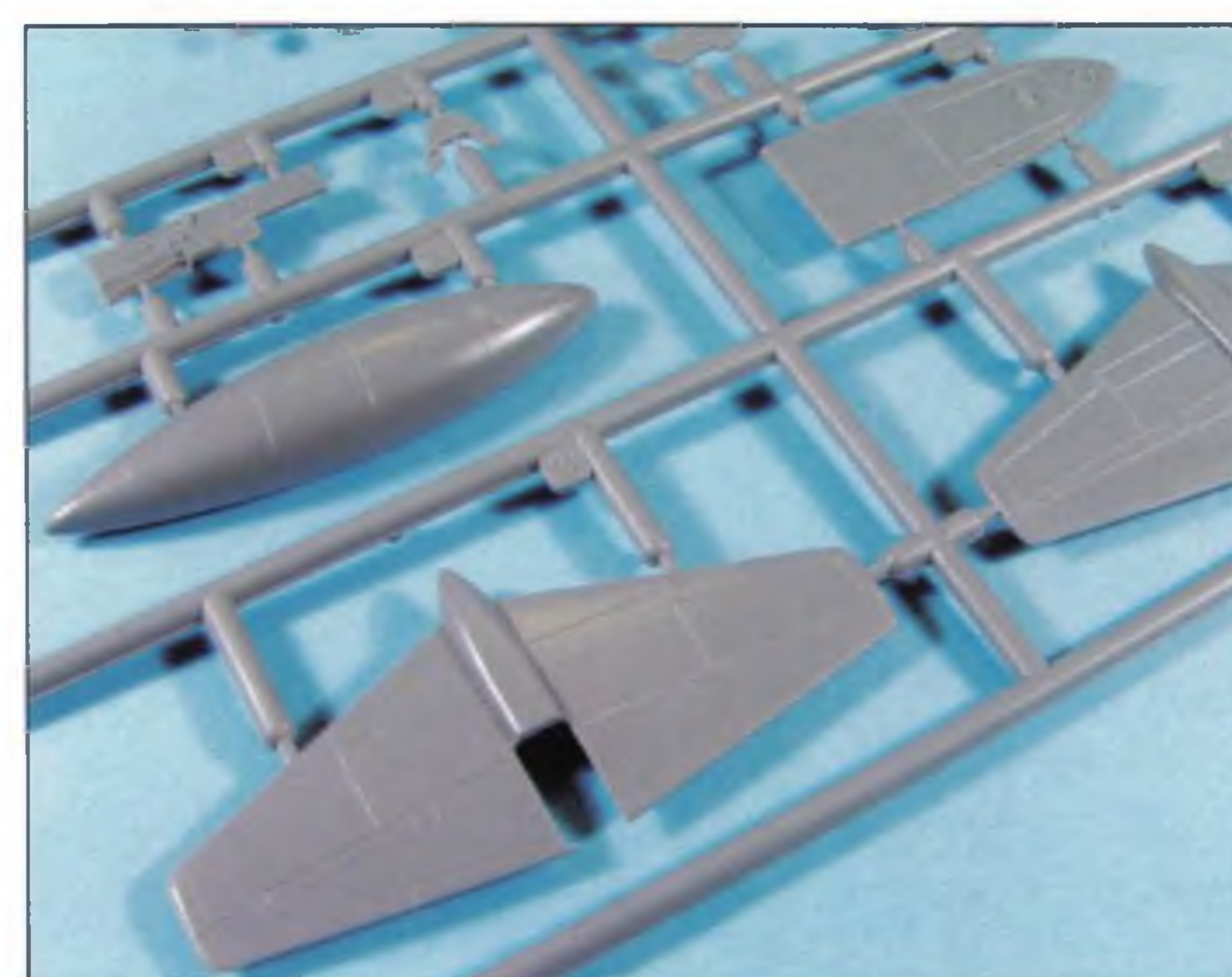
Stavebnice

Stavebnice firmy MPM obsahuje výlisky „standardní“ stíhací verze Mk.8 se zvláště zhotovenou průzkumnou příďí z bezbarvého plastiku. Čiré díly jsou tenké a průzračné, dobrý dojem kazí deformované místo na horní straně překrytu, což doufám, byl jen defekt mé stavebnice. Je také škoda, že překryty (k dispozici jsou dvě varianty - časná a pozdní) nejsou dělené

Kvalita dílů mne příjemně překvapila – otřepy, stopy po dělení formy či jiné povrchové nedostatky se vyskytují v minimálním množství

Vše je podrženo precizním, dostatečně hlubokým rytím a příkladně vyleštěným povrchem

Výjimkou jsou podvozkové nohy, které hyzdí hlubší vtaženiny

Bohužel špatně na tom je vystřelovací sedadlo Martin-Baker, které se nedá nazvat jinak, než karikaturou. Nahradil jsem je odličkem firmy Pavla Models

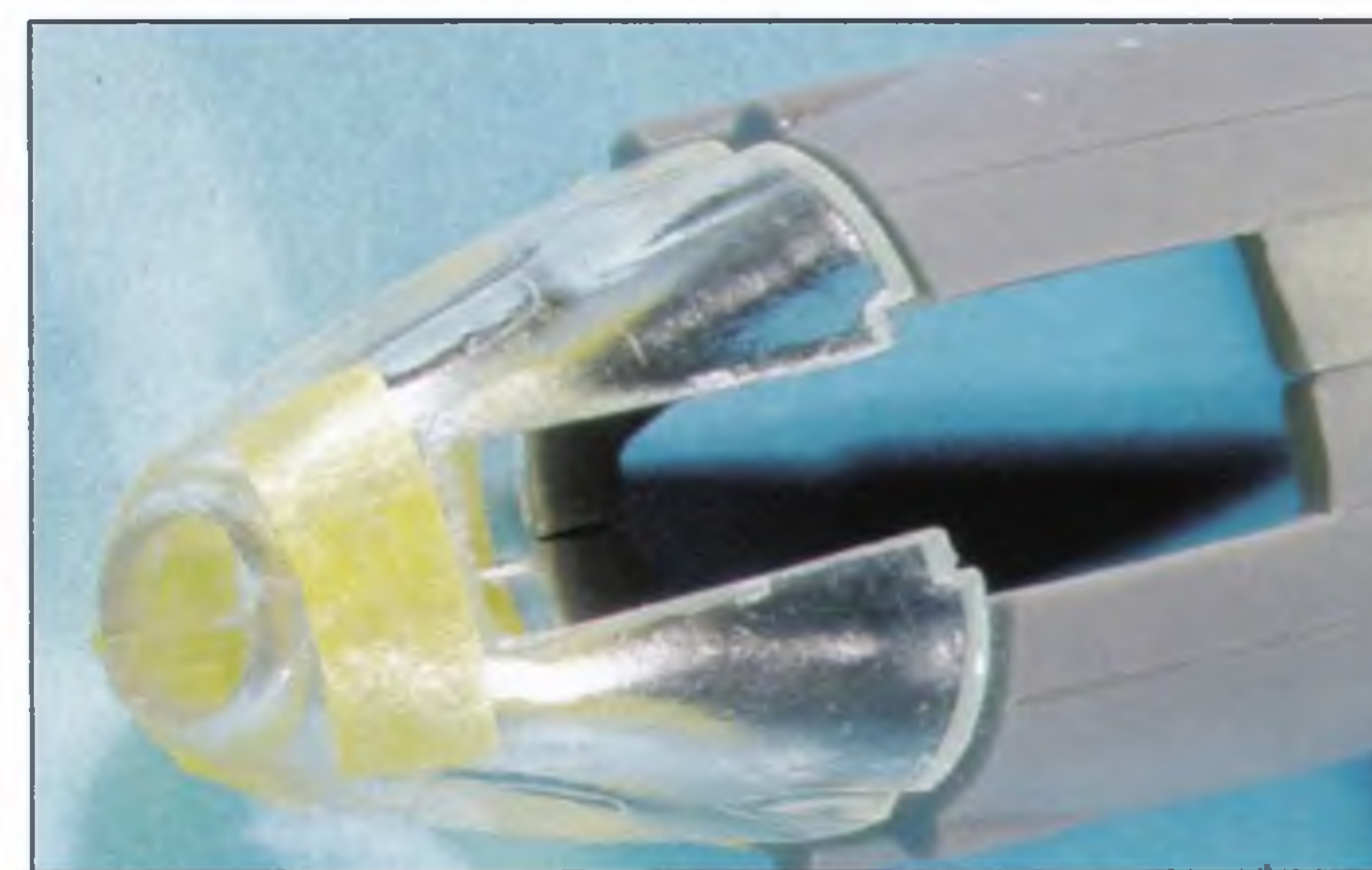

Výlisky doplňuje obtiskový aršík firmy Aviprint; leptané ani odlévané díly stavebnice neobsahuje. Provedení malých dílů a detailů je srovnatelné s „mainstreamovými“ stavebnicemi a například pilotní prostor je složen z více než deseti součástí, včetně pěkně zpracovaných bočních ovládacích pultů a palubní desky. Výrobce nijak neřešil vnitřek průzkumné přídě – sice v něm prakticky nebude nic vidět, bohužel podlahu pilotního prostoru (které současně tvoří dno přídové podvozkové šachty) máme nalepit přes průhledy pro kameru! Nenadchly mě ani nemodelově tlusté odtokové hrany křídla a VOP.

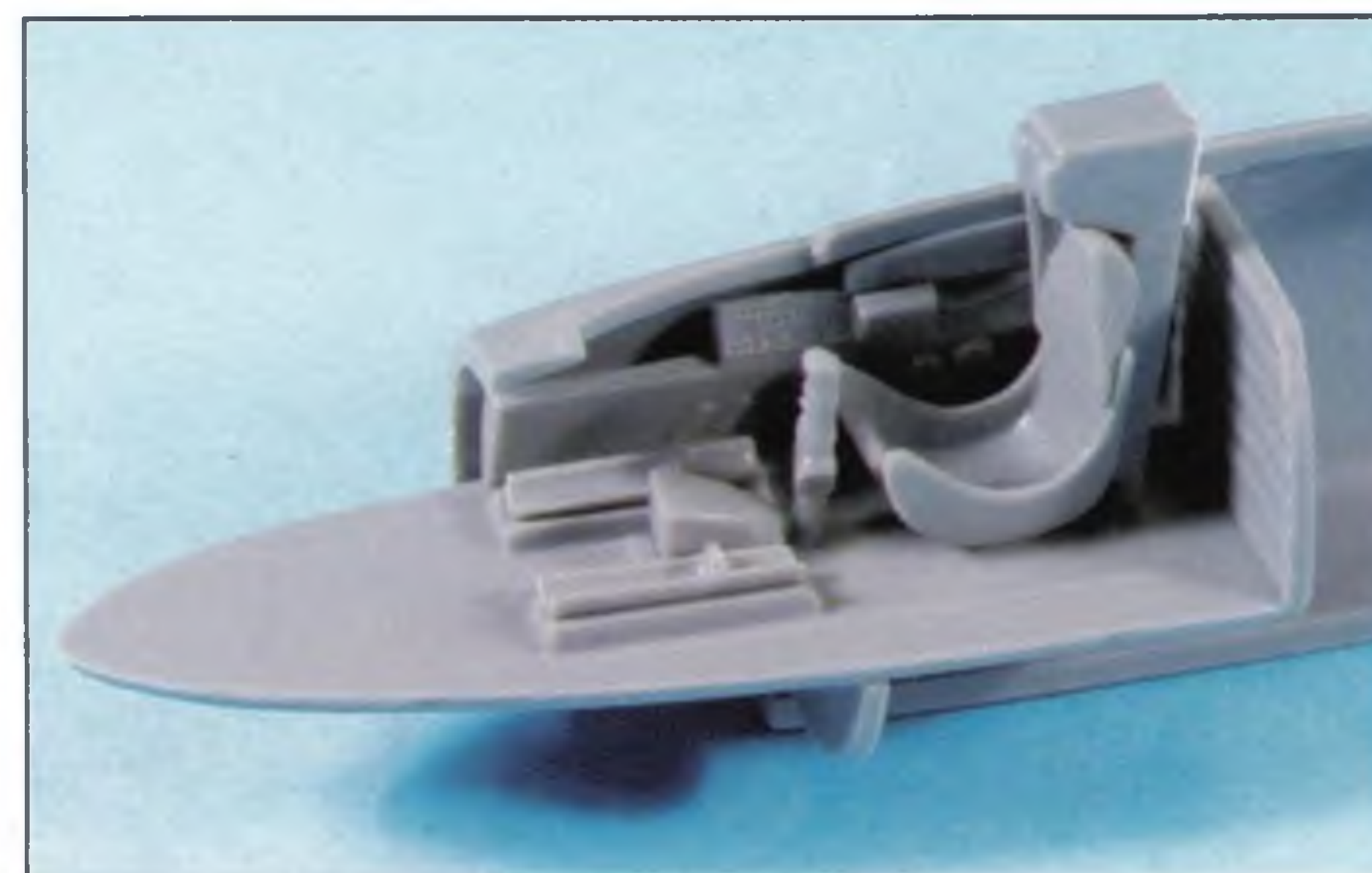
Stavba

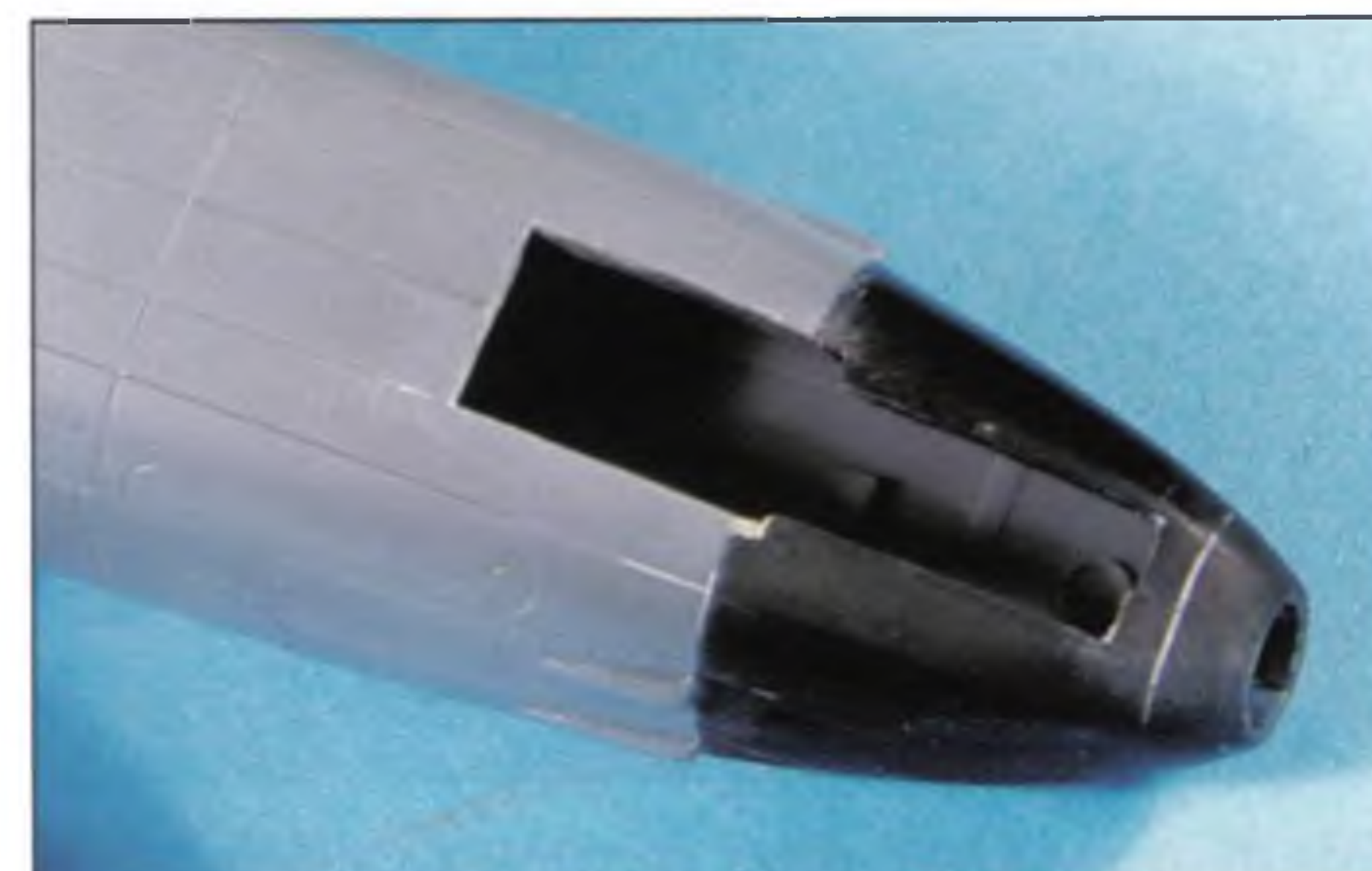
Začal jsem odříznutím plné přídě v místě výstřelných otvorů zbraní. Hlavní díly trupu a křidel jsem sestavil na sucho, abych si udělal představu o celkových proporcích modelu a zkontroloval případnou deformaci dílů i lícování hlavních spojů

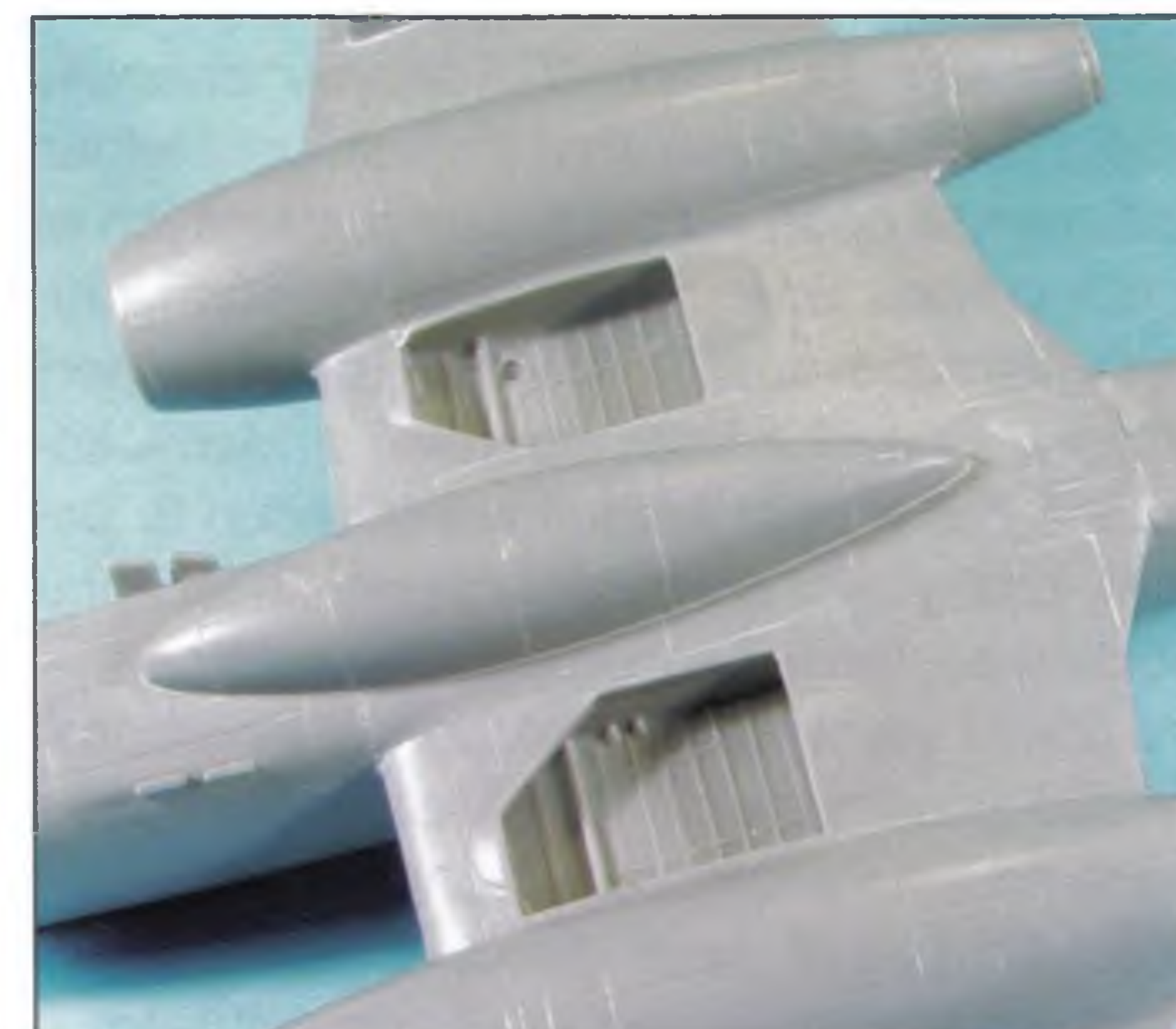
Je zřejmé, že se neobejdeme bez trochy „domácího násilí“ na původních výliscích – nová příď neseděla zcela stoprocentně (samozřejmě vliv mohl mít i můj nedokonalý řez), nejednalo se však o nic zásadního

Sestavený pilotní prostor vypadá vcelku detailně (tedy až na již zmíněné „horké křeslo“), ovšem vezmeme-li v úvahu zavřený překryt a černou barvu interiéru, stejně uvnitř nebude prakticky nic vidět. V interiéru jsem světle šedým dry-brushem zvýraznil hrany, které alespoň trochu dávají tušit detaily uvnitř

Záležitost „prázdné“ přídě jsem vyřešil cestou nejmenšího odporu a vnitřek nastříkal černou barvou, včetně průhledů pro kameru. Při lepení nové přídě jsem se odchýlil od stavebního návodu a k trupu přilepil pouze jednu polovinu, poté jsem trup slepil a slícováním zbývající půlku přídě (předtím jsem samozřejmě dovnitř nalepil tolik rybářských olůvek, kolik se jich vešlo – v každém případě to bylo víc než návodem doporučené 3g). Chybějící desetinky milimetru po obvodu jsem „kompenzoval“ mezerou na horní straně trupu – je to přece jen schůdnější řešení než broušení po obvodu navíc komplikované „boulemi“ zbraní. Vzniklý otvor jsem vyplnil plastickou destičkou a zatmelil

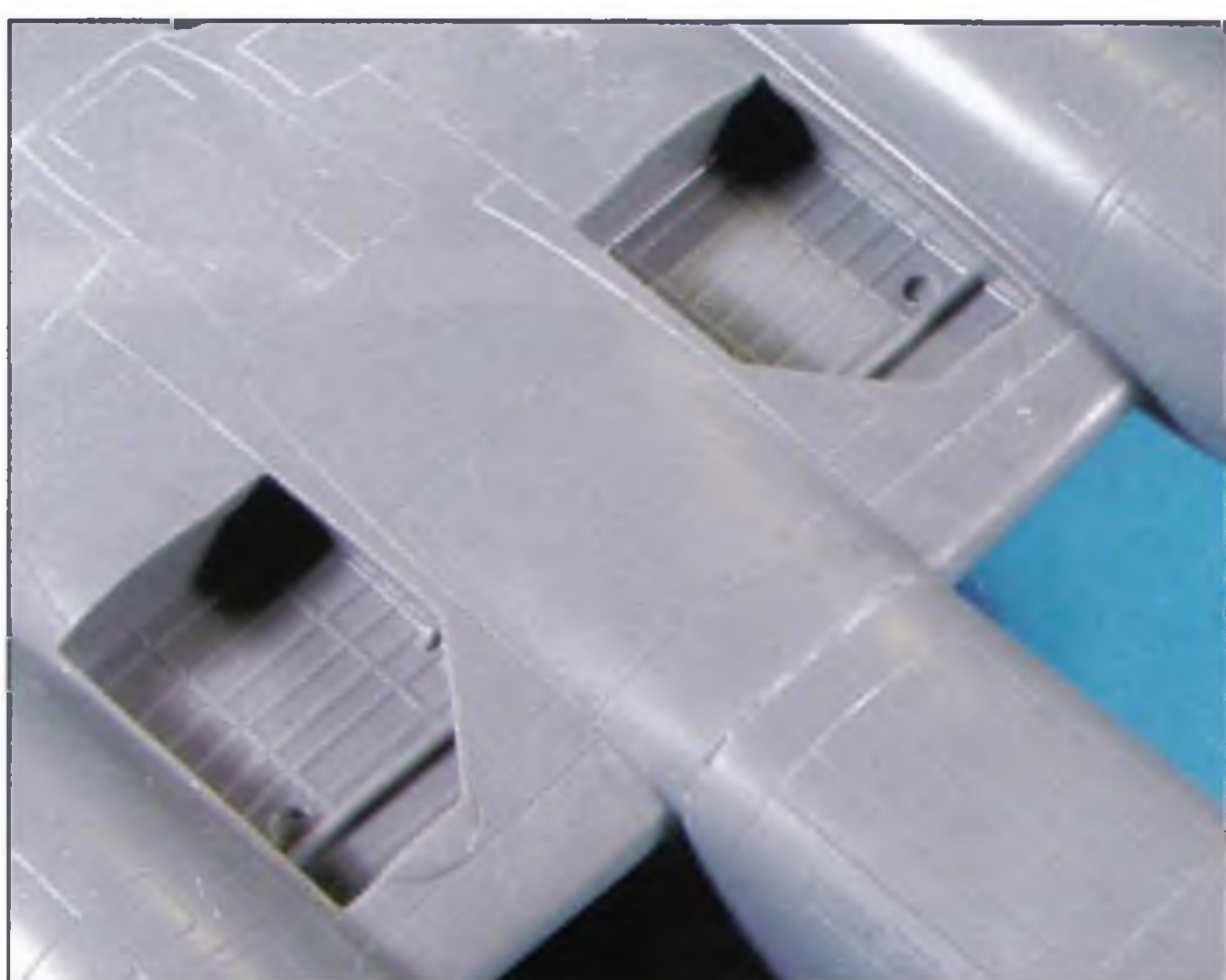

Menší nedostatky se objevily na spodní straně v místě napojení křídla do trupu

Závěr

Ač se nerad opakuji, hodnocení několika posledních stavebnic MPM mi vychází stejně – slušně zhotovená stavebnice atraktivní a opomíjené předlohy lákavě zabalená, ovšem často degradovaná zbytečnými, až nepochopitelnými hrubkami. Stavebnice Meteoru sice zásadní nedostatky nemá, i přes nutné úpravy přídě se staví celkem příjemně a mohu ji tedy bez výhrad doporučit nejen příznivcům RAF či proudové éry. Ovšem nebylo by od věci, kdyby firma MPM napříště věnovala finálnímu produktu více péče a pozornosti, protože nabízené typy jsou často unikátní a na dlouhou dobu asi jedinou volbou klasické stavebnice. O to víc pak mrzí zbytečné chyby a nedodělky.

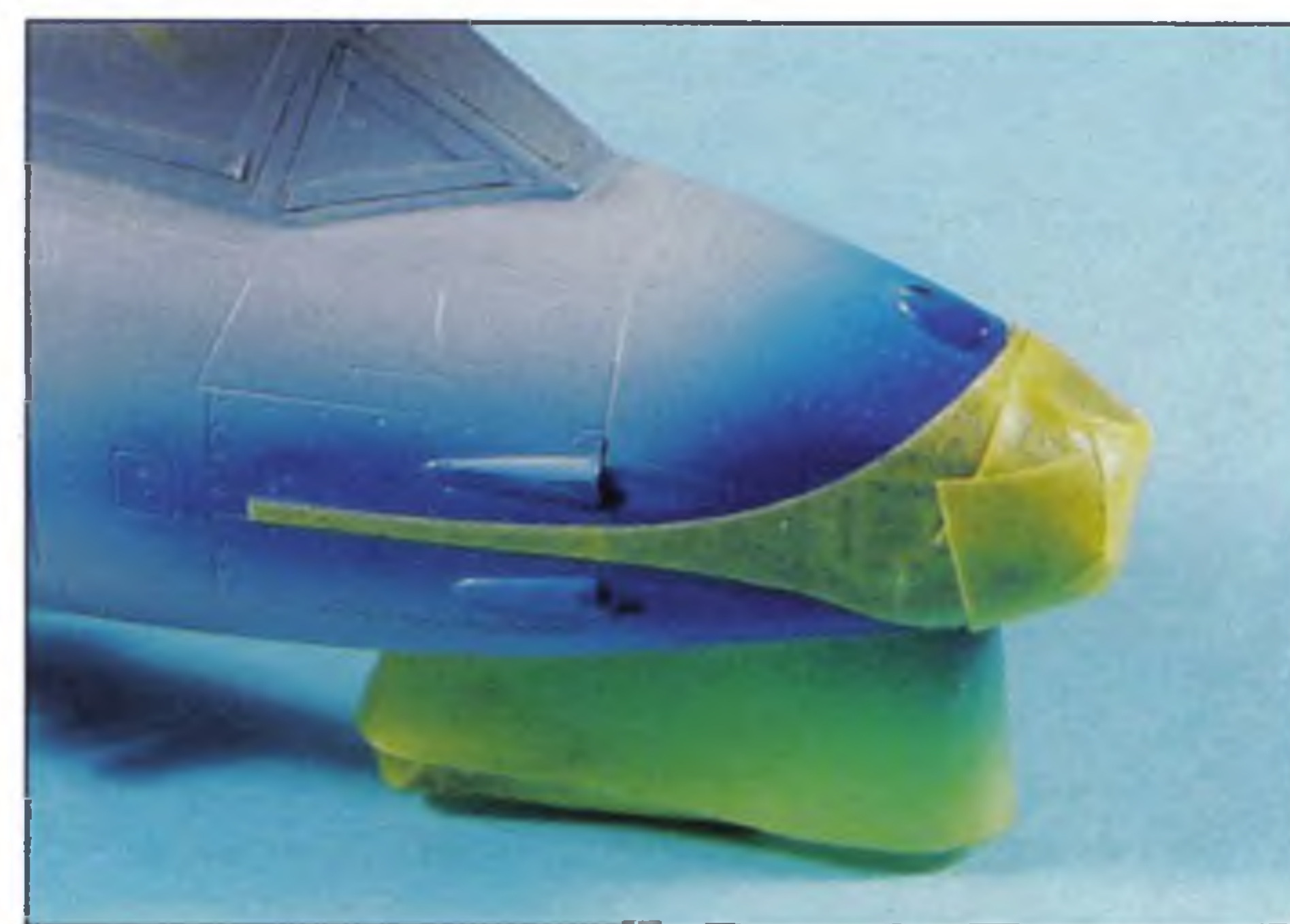
Pěkným reliéfem jsou zpracována čela motorů, odbyté nejsou ani samostatně zhotovené podvozkové šachty. S povděkem kvituji poloviny křídla zhotovené vcelku s motorovými gondolami, což nám ušetří možné zdoluhavé lícování spojů s křídlem; přilepit je potřeba pouze alternativní vstupy vzduchu a výstupní část trysky. Při pečlivém slícování dílů křídla není potřeba nikde tmelit. Problémem jsou tlusté odtokové hrany, je na každém modeláři, jak si s tím poradí. Ani spojení křídla s trupem nepřineslo potíže, spoje po zaschnutí stačilo přebrousit a přešetřit. Nepatrně tmelit bylo třeba napojení části kužele na vodorovné ocasní ploše do výřezu v trupu.

Zbarvení

Stavebnice nabízí tři varianty zbarvení strojů Royal Air Force. Prvním je stříbrný letoun 208. perutě operující počátkem padesátých let z různých základen na Středním východě; druhým kamuflovaný stroj stejné perutě, který v době Suezské krize operoval z Malty, konečně třetím opět kamuflovaný letoun 8. perutě, poskytující koncem padesátých let zpravodajské informace z oblasti Ománu.

Zvolil jsem na britské poměry poměrně pestré schéma letounu z Malty. Kamuflážní schéma tohoto letounu má chybně nakreslen přechod tmavě šedé barvy z horní strany trupu na levý bok před VOP, pomohl jsem si standardním schématem publikovaným v monografii Warpaint.

Jinak k návodu nemám výhrady, vše je přehledné a poskytuje dostatek informací (pouze lituji anglicky mluvící modeláře, protože úroveň použité angličtiny je opravdu tristní). Ke zbarvení svého modelu jsem použil návodem doporučené odstíny Gunze Sangyo Aqueous Hobby Colors, ale se dvěma výjimkami. Reflexní oranžová H98 se totiž po nastříkání na bílý podklad změnila na světle růžovou, proto jsem tyto plochy musel přestříkat hodně zředěnou žlutooranžovou H24, což nakonec vedlo k požadovanému výsledku. Místo odstínu PRU Blue H337 jsem sáhnul po osvědčeném odstínu Aeromaster. Úprava modré přídě s pruhem tak, jak nabízí stavebnice (kombinace obtisku a modré barvy) není nejšťastnější, neboť doporučený modrý odstín Gunze neodpovídá barvě obtisku. Jinak však s obtisky Aviprint mám jen ty nejlepší zkušenosti, což se potvrdilo i v tomto případě – k použitým barvám, soustisku i jejich vlastnostem při nanášení nemám žádné výhrady.

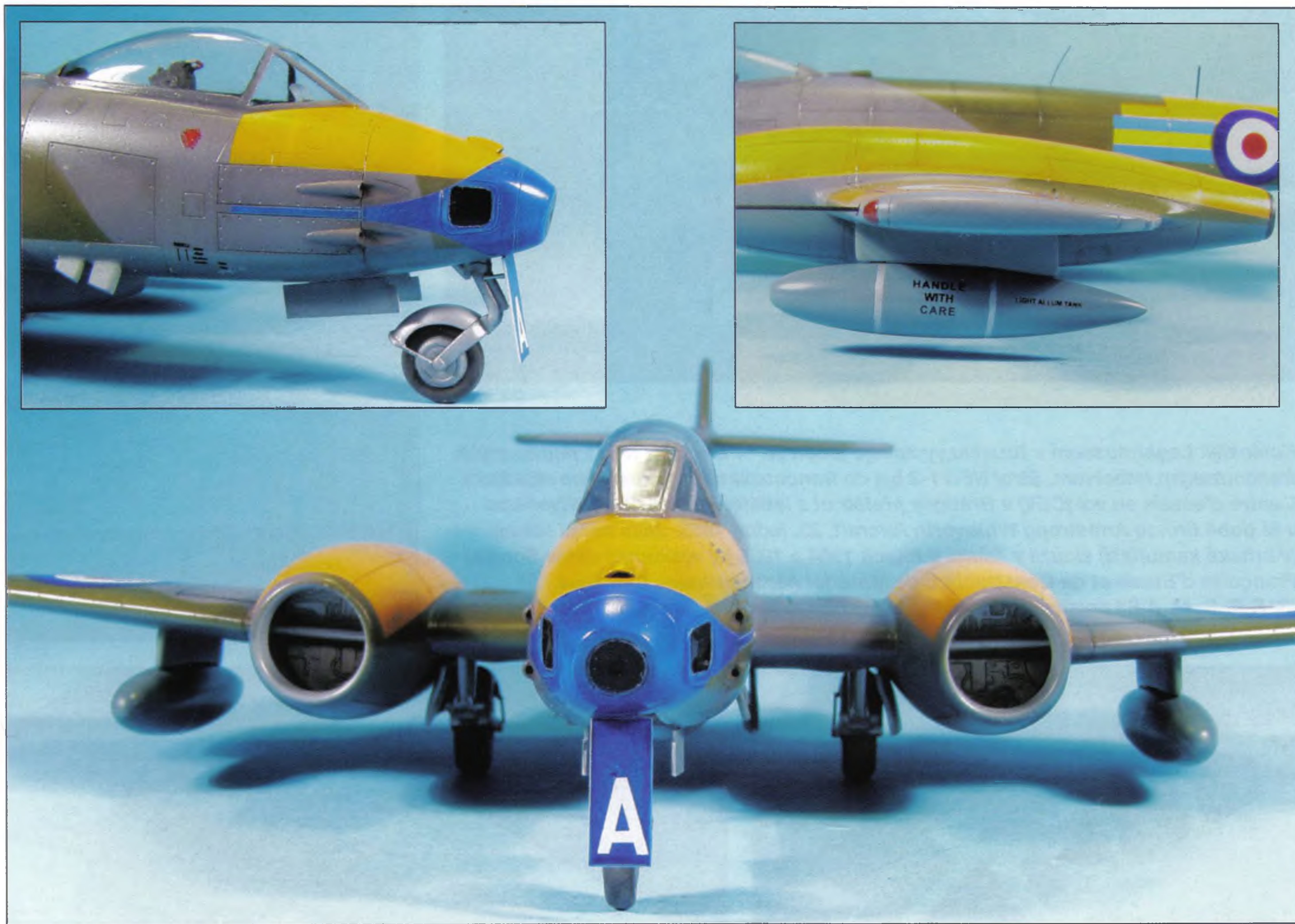

Ornamenty na přídě jsem raději nastříkal pomocí šablony zhotovené podle obřížového obtisku

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Gloster Meteor Datafile No.8, SAM Publications
Gloster Meteor, Warpaint Series, Hall Park Books
Gloster Meteor In Action, Squadron/Signal Publications
Mir Aviacii 1996/01

VÁLKA .CZ

Otevřeno:
Po - Pá 9.00 - 18.00
Sobota 9.00 - 14.00
Neděle 9.00 - 14.00

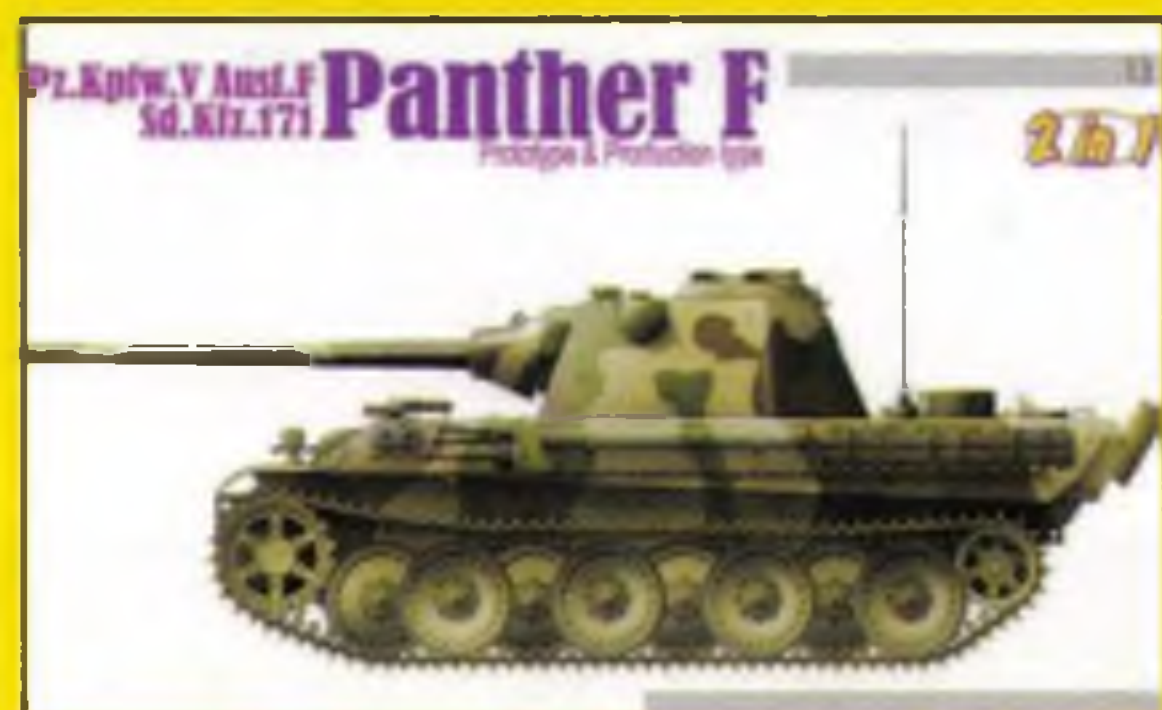
obchod.valka.cz vás zve do kamenné prodejny v Oseku nad Bečvou na hlavní trase E47 mezi Přerovem a Ostravou.

PROČ NÁS NAVŠTÍVIT?

- JSME JEDNA S NEJVĚTŠÍCH KAMENNÝCH PRODEJEN V ČR A SR
- NABÍZÍME NYNÍ PŘES 9000 POLOŽEK SKLADEM;
- JEN STAVEBNIC FIRMY DRAGON MÁME SKLADEM PŘES 350 DRUHŮ

NAJDETE U NÁS

Cyber Hobby Panter F (2 in 1)

Fujimi 1:24
všechna kola skladem

- SPOUSTU V ČR A SR DOSUD NENABÍZENÝCH FIREM
- BEZPROBLÉMOVÉ PARKOVÁNÍ PŘÍMO PŘED PRODEJNOU NEBO SPOJE VLAKEM CCA KAŽDOU HODINU
- U NÁS NAKUPUJETE FORMOU SAMOOBSLUHY, MEZI ZBOŽÍM VOLNĚ CHODÍTE A VYBÍRÁTE
- V KVĚTNU OTEVŘENO I V NEDĚLI 09.00-14.00

Na prodejně mimo jiné nyní nově **SKLADEM** další firmy, které jinde v ČR nenajdete: HungAeroDecals, Hobby Decals, Echelon Fine Details, Bison Decals, Barrel Depot, Tank WorkShop, tanky Fine Molds 1:35, zimmerit Cavaliér

Nové publikace

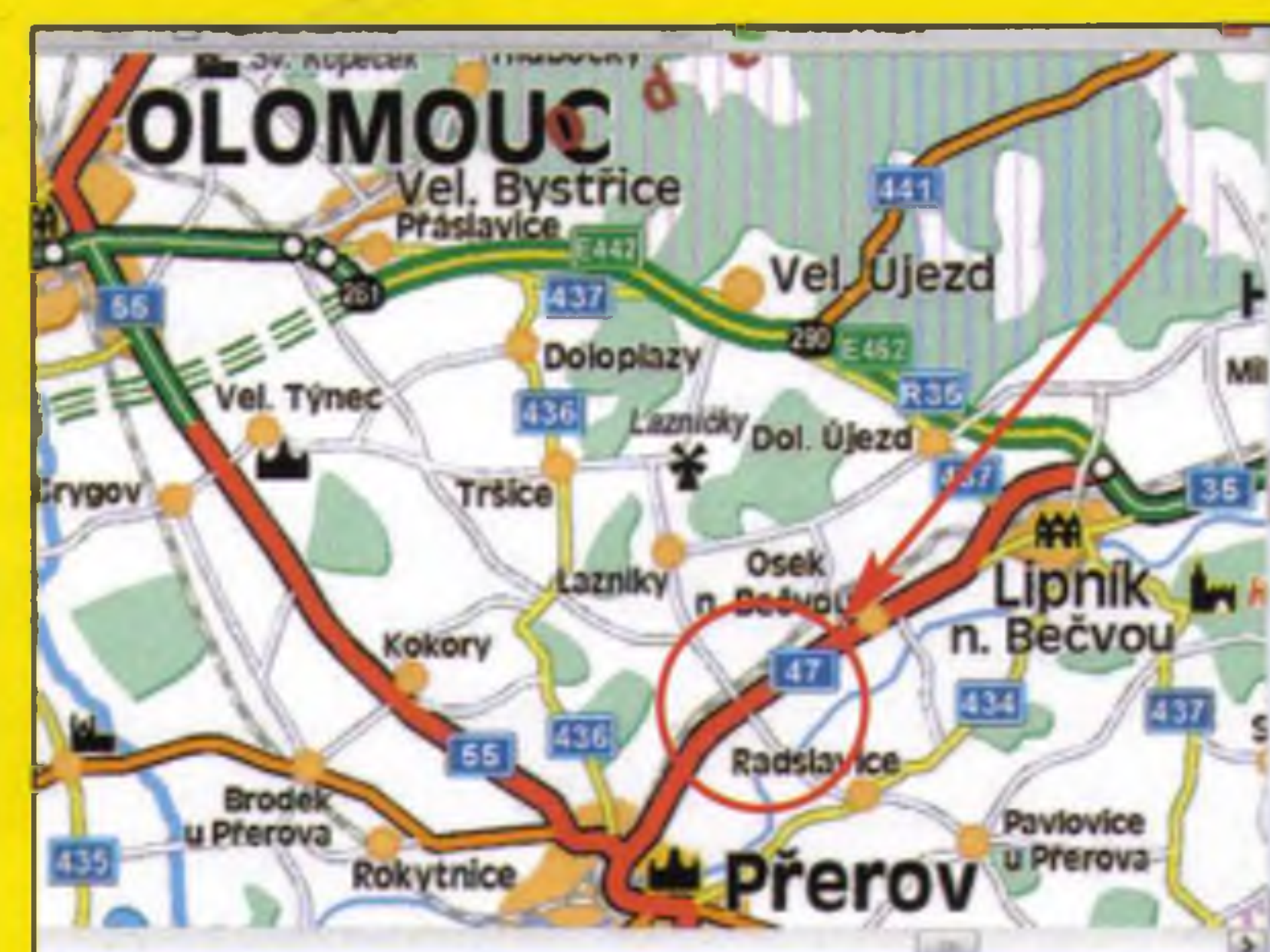
Squadron, Osprey, Bunrin-do, Galileo Publishing

Nyní **NOVĚ** přes 500 raritních stavebnic 1:48 a 1/32 Hasegawa, Revell a dalších...

Částečně skladem doplňky Lion Roar, Voyager, Tank Workshop
Rarity a oldies: Airfix, Frog, Matchbox, Revell, Heller, Hasegawa a mnoho dalších...

mnoho položek nenabízených v internetovém obchodě

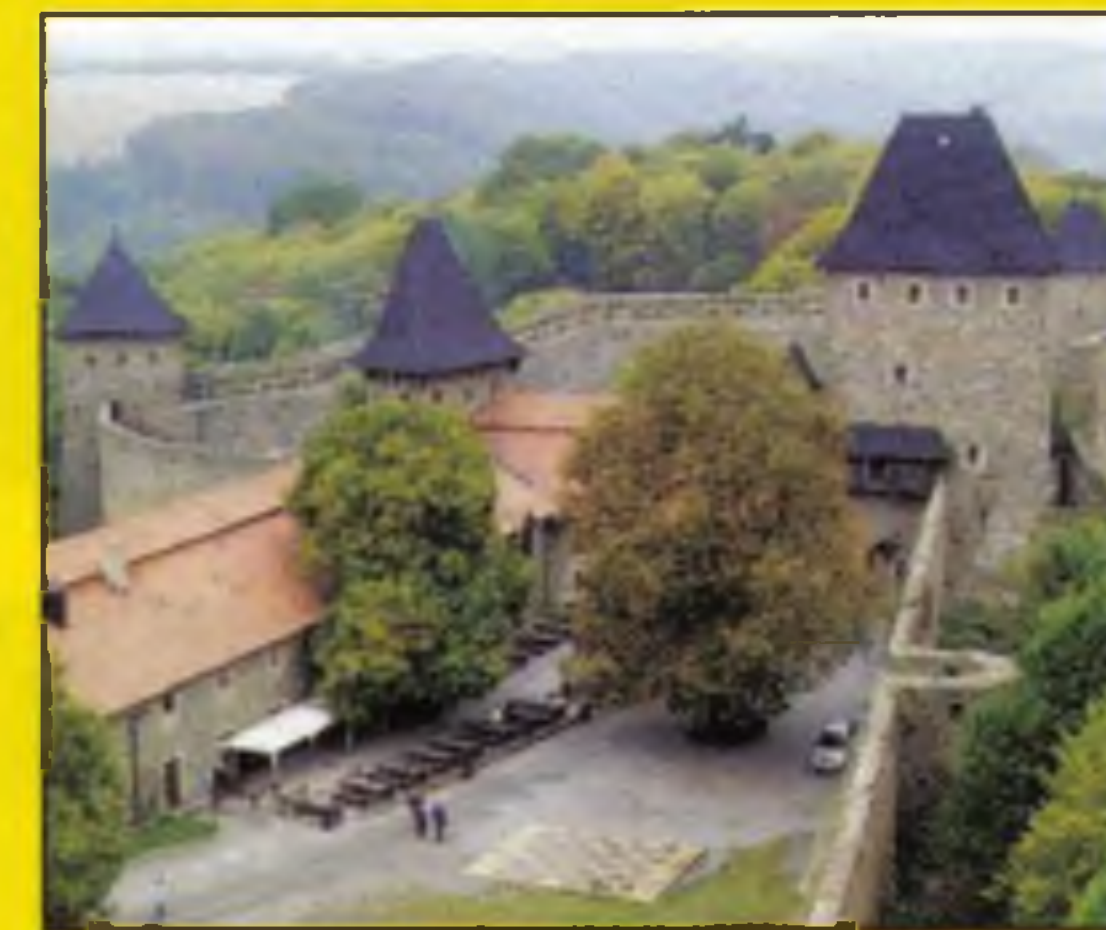
internetový obchod <http://obchod.valka.cz>

Zabijte dvě mouchy jednou ranou, vezměte rodinu na výlet a přijďte se k nám podívat!

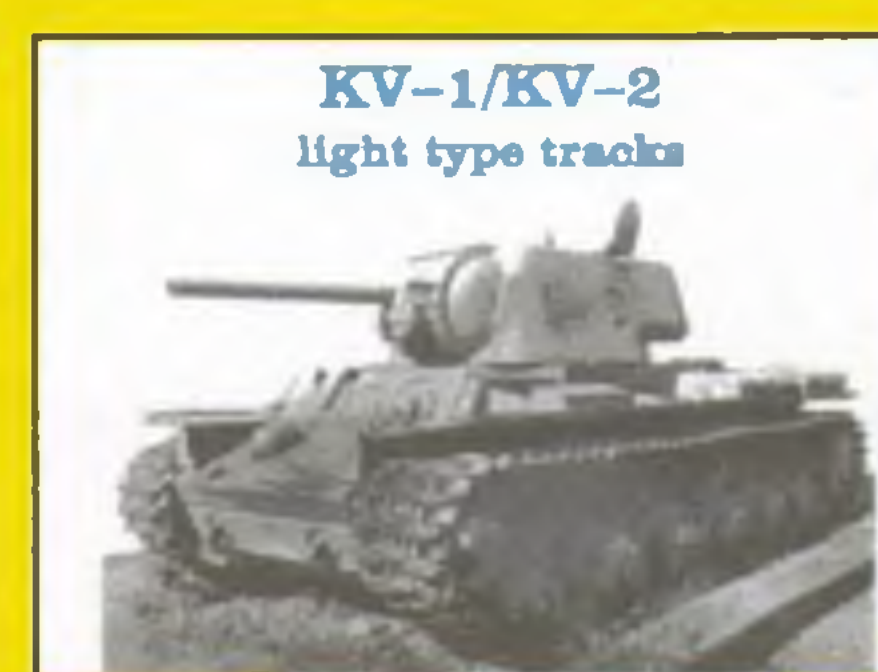
Tipy na výlety:

- Přímou v obci cyklostezka po obou stranách Bečvy včetně dvou restaurací
- Hrad Helfštýn 8 km
- Zbrašovské aragonitové jeskyně
- Lázně Teplice nad Bečvou 19 km

Výrobky si můžete také objednat v internetovém obchodě nebo e-mailem: obchod@valka.cz nebo tel.: 581 110 482

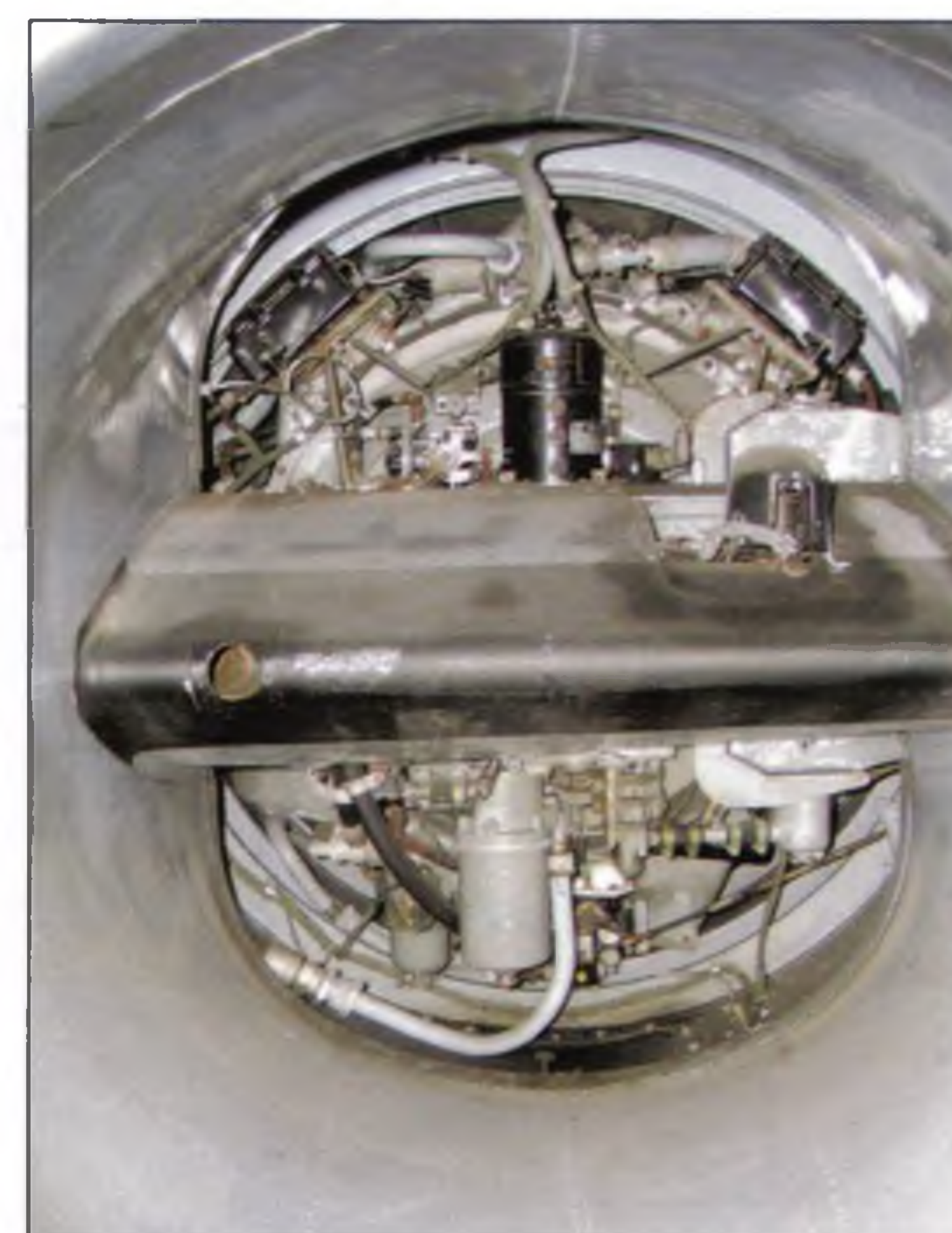
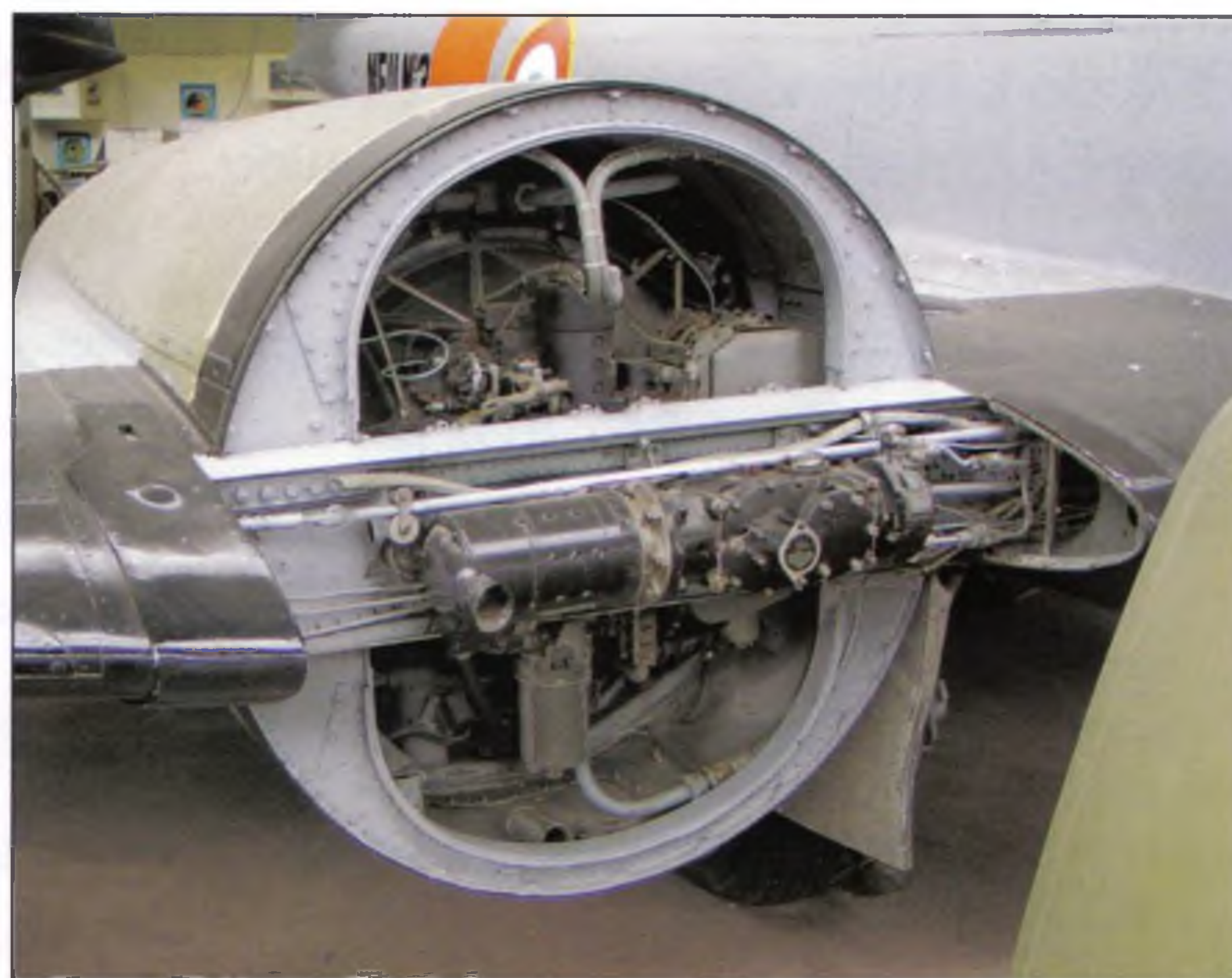
Nyní skladem kompletní sortiment Friul Modelismo

Koninklijk Legermuseum v Bruselu vystavuje jeden ze 14 Meteorů NF.11 používaných francouzským letectvem. Stroj NF-11-3 byl do francouzského výzkumného střediska Centre d'essais en vol (CEV) v Brétigny přelétnut z letiště Bitteswell, používaného v té době firmou Armstrong Whitworth Aircraft, 23. ledna 1953. Jako noční stíhač (v britské kamufláži) sloužil v Tours. V letech 1954 a 1955 jej výzkumný ústav Societé Française d'Etude et de Construction de Matériel Aéronautiques Spéciaux (S. F. E. C. M. A.S.) používal jako létající zkušebnu – nosič náporových motorů

Foto M. Salajka

www.quickboost.net

SCALE
1/48

99,- Kč
QB 48 100
P-61B Black Widow Gun Barrels

135,- Kč
QB 48 102
German WW II Fuel Tank Cart

99,- Kč
QB 48 103
TBM-1/TBM-3 Avenger Exhaust

SCALE
1/72

99,- Kč
QB 72 086
Messerschmitt Bf 110G Propellers

135,- Kč
QB 72 089
B-26B/C Marauder Engine

75,- Kč
QB 72 093
AN-A-4 Radar (for Helldiver, Avenger...)

VLASTNÍ CESTOU A VŽDY O KROK NAPŘED

Generální partner:

MODELLBRNO 2007

Srdečně Vás zveme na Evropské setkání modelářů, Mistrovství České Republiky žáků plastikových modelů, výstavu a veřejnou soutěž.

Koná se dne **23.6.2007** v areálu Veletrhy Brno, a.s. pavilon H

12 kategorií pro děti a juniory - 47 seniorských a další speciální ceny a ceny sponzorů

Čtvrtý ročník speciální soutěže v hodu postaveným modelem do dálky

O nejlepšího modeláře ČR aneb Drsnák roku

V rámci doprovodného programu proběhne 4. Ročník RC Truck show

Generální sponzor:

Mediální partner:

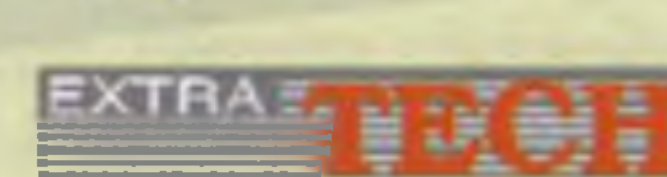
Hlavní sponzor:

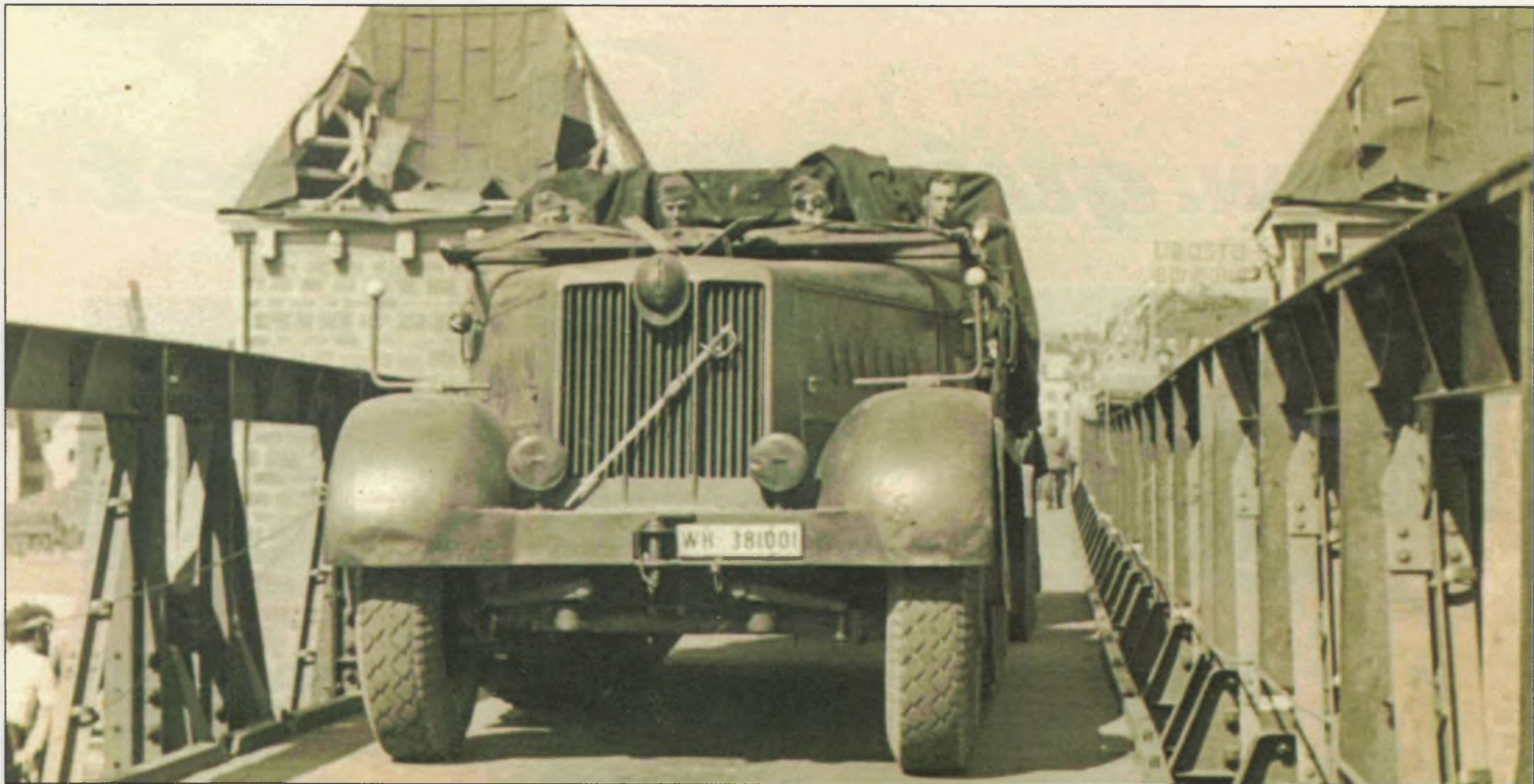

Sponzoři:

Další informace na: www.modellbrno.cz

Blitzkrieg na západě

Otázka, kterou by si měla položit každá země dostatečně debilní na to, aby se spolehnula na Francii, by neměla znít „Můžeme se na Francii spolehnout?“, nýbrž „Jak dlouho bude trvat, než se Francie položí?“.

G. Kilber

Sd. Kfz. 9 Famo na cestě Francií. Za povšimnutí stojí „výzdoba“ francouzskou pěchotní přilbou a důstojnickou šavlí (na horním snímku)

Lehký tank FCM 36 patřil do kategorie vozidel pro přímou podporu pěchoty, ale vzhledem k ceně vyšší, než za Renault R-35, bylo objednáno pouze sto kusů FCM 36. Vyrobené stroje tvořily v roce 1940 výzbroj dvou tankových praporů. Podvozky strojů, které přežily boje o Francii, byly okupanty použity pro výrobu samohybných děl Marder

Belgické samohybné dělo T-13 typ I ráže 47 mm na podvozku Vickers Carden-Lloyd. Kanon byl na korbě ve věži tvořené u T-13 typ I sklopnými pancéřovými deskami. Karetní symbol na boku vozidla naznačuje, že bylo používáno francouzskou armádou (označení 4. čety/sekce 2. roty). Vozidla belgické armády nesla označení kokardou v národních barvách a miniaturou belgické vlajky vedle evidenčního čísla na přídi, každá obrněná jednotka používala svůj vlastní znak

Protiletadlový 40mm Bofors na kolovém podvozku

Raritní fotografie málo vidané konverze schwere gelände Einheits-Personenkraftwagen 4x4 Horch 108. Všimněte si třetích dveří za zadním kolem a spojařského vybavení

Z dopisů šéfredaktorovi Houston Chronicle: „Jít do války bez Francie je totéž, jako vyrazit na jelena bez xylofonu.“

„Neprostupná“ Maginotova linie

Quad gun tractor Britských expedičních sil opuštěný u Dunkerque se sejmutými kryty motorového prostoru ve standardním záprahu s muničním vozíkem a kanonem 25 pdr.

Ustupující vojáci pětadvacetiliberce zničili hlaveň

Fotografie laskavě poskytl Pavel Skupieň, připravil Jezevčík

Šedý univerzál

jede do záhuby

PETR ŠOUREK, KPM JIHLAVA

Normálně stavím letadla v měřítku 1:72, ale poslední dobou si občas odskočím k malé technice. Stavím doplňky k letadlům do diorám a tudíž je mým zájmem všechno „nepásové“. Před nějakou dobou jsem našel v regále místního modelářského obchodu stavebnici mně neznámé firmy z Ukrajiny, která mne svým obsahem uchvátila.

Předloha a podklady

Oficiální název nákladáku, který byl pokusem o vývoj a výrobu jednotného typu nákladního vozu s podvozkem 6x6 pro Wehrmacht, je leichte Einheits-Lastkraftwagen (l. E. Lkw.), ale byl znám jako Einheits-Diesel. Jeho vývoj probíhal v první polovině třicátých let, vyráběn byl od roku 1937 v osmi továrnách. Pro velkou finanční náročnost a komplikovanou konstrukci byla výroba ukončena v roce 1940 po vyprodukování asi 13 tisíc kusů v několika variantách. Hlavní byl klasický nákladní vůz, ale existovala i varianta s uzavřeným prostorem – štábní, radiový, meteorologický atd. A právě skříňovou variantu jsem objevil v obchodě.

Nejprve jsem začal s hledáním podkladů. Nic moc, v polské publikaci o německých vozidlech z druhé světové války (Militaria) jsem našel všehovšudy jednu fotografii a výkres. Další penzum fotografií bylo v knize Truck of Wehrmacht WWII (Schiffer) a zásadní snímky v publikaci Wehrmacht Special – Deutsche Fahrzeugraritäten 2 (Tankograd). Trochu inspirace jsem nabral i ze stavěcího článku

v druhém čísle časopisu Supermodel. Z doplňků jsem použil a vlastně i sehnal pouze leptanou sadu od polského Partu. Je sice určena pro verzi s korbou (z produkce firmy MAC), nicméně dost dílů se hodí i pro konkurenční stavebnici ZV Models.

Stavebnice

Poměrně malá krabice s málo povedenou kresbou na obalu obsahuje výborné výlisky ryté do hloubky (prkna na skříni, velejemná mřížka chladiče), které s jedinou výjimkou perfektně sedí, nemají žádné otřepy a dvě propadliny se jednoduše opraví. Měl jsem pocit, že jsem si koupil Hasegawu. Výborný dojem doplňují kovové hřídele kol a skvělé obtisky.

Výlisky jsou z černé hmoty, kterou klasické tolu-

BRIEFING

STAVEBNICE	Einheits Diesel Kfz.62
MĚŘÍTKO	1:72
VÝROBCE	ZV Models
PODKLADY	lepty Part

enové doma dělané lepidlo, slepí téměř okamžitě. Konzistencí trochu připomíná gumovou hmotu figurek Airfix, ale dá se upravovat.

Achillovou patou stavebnice je návod. Na dvou ministráncích je dost chaotický „rozstřel“ dílů, ze kterého zjistíte všechno. Jenom to, jak model sestavit, tam není. Ještě že jsem měl těch několik fotek. Zbytek je zaplněn popisem umístění dílů (1 stránka) a schémata zbarvení – 3x šedá a jednou evropská žlutá s bílými zimními hady. Taky nic moc. Nakonec jsem nepoužil ani jedno.

Podvozek

Podvozek seděl velmi dobře. Jediný problém byl v sestavení dílů dle „nenávodu“. Prostě zkusíme a ono to nakonec nějak sedne dohromady. Výsledek byl kupodivu výborný, nahradil jsem pouze koncový díl výfuku tlustou injekční jehlou. Tmel byl potřeba jen na propadliny na skříní náhonu zadní nápravy a na tlakové nádobě pneumatických brzd.

Menší problém nastal až při konečném sestavování, ale lze mu předejít. Konzola na uchycení rezervy je součástí podvozku. Pokud není perfektně umístěná, rezerva se nevejde na místo. To se stalo mě. Doporučuji proto konzolu dolepit až v momentě, kdy je již podvozek spojen s karosérií.

Za pozornost stojí kola – detailně provedená s perfektním vzorkem a navíc se vůbec nemusí začišťovat – paráda.

Interiér

Interiér kabiny jsem vylepšil přidáním palubní desky, řadicí páky, brzdy a pedály z leptů. Má to smysl, zejména pokud budeme mít dveře otevřené. To se samo nabízí, protože ve stavebnici jsou skoro všechny dveře otevřené.

Interiér skříně byl výzvou. Ve stavebnici by měly být díly interiéru radiovozu, ale předloze moc neodpovídaly, a tak jsem se rozhodl změnit vozidlo na univerzální štábní vůz. Fotka rozstřeleného vozu v Tankogradu pomohla. Jako základní barvu jsem zvolil bílou Tamiya XF-1. Musíme ji dost ušpinit, jinak nebude reliéf dost výrazný. Lavice, stůl a skříně jsou součástí stavebnice. Doplnil jsem za vstupní dveře poličku na mapy a celkově vybavil interiér (mapy, batohy, bedna, chleba z miliputu, konzervy, obraz Hitlera ze známky a leptů). Celý interiér jsem odřel až na dřevo (Humbrol 110). Také wash a drybrush bylo třeba přehnat, jinak by nebylo nic vidět.

Zevnějšek

Stavba karosérie jde – s velkým rozmyslem, spoustou fotek a chutí experimentovat – vcelku dobře. Všechny díly lícuji a tmel není potřeba. Jelikož jsem nestavěl radiovůz, anténa na zadní stěnu zůstala nepoužita. V této fázi stavby je spousta prostoru pro vylepšování. Lepty Part obsahují spoustu titěrných dílků, které ale vzhled modelu velmi pozved-

nou. Kupodivu v nich nejsou madla za kabinu řidiče, která jsou vidět na všech fotografiích. Za velmi povedené považuji úplné okno včetně fólie a stěračů, které volá po vyklopení – to jsem také poslechl. Do otevřených dveří jsem zalepil skla z fólie ve stažené poloze. Plachtu na střeše jsem polepil papírovým kapesníkem, ale možná to ani nebylo potřeba.

Barvení a patina

Zvolil jsem kamufláž v tankové šedé (typické zbarvení) a z domácích zdrojů vybral obtisky, které nasměrovaly mého drobečka do řad 24. Panzer Divizion na její cestě do záhuby ke Stalingradu v létě 1942. Suché a parné léto ve stepi, všudypřítomný prach...

Po zamaskování oken, vlepení dveří Maskolem a po napíchnutí auta na hroudu Tackitu jsem nastříkal všechny plochy tankovou šedou (Agama akryl N25) a zesvětlil středy ploch šedou RLM 02 (GSI H70). Následoval lesklý lak Tamiya, obtisky a potom wash směsí černé a nějaké hnědé syntetiky v terpentýnu (z výtvarných potřeb na čištění štětců). Potom matný lak GSI a drybrush betonem (Agama 31).

Finiš

Spojit karosérii s podvozkem, nalepit drobné věci a zaprášit. Na tuto fázi jsem použil pigment Světla zemina CMK – nabrat na štětec, naťukat a sfouknout. Je potom sice nepořádek, ale zaprášení je nestejně jako ve skutečnosti. Tento efekt jsem nechtěl potlačit, proto jsem již model nepřestříkal další vrstvou laku. V bílých rukavicích jsem dolepil otevřené dveře, kola a rezervu.

Hodnocení

Stavbu jsem si dost užíval, protože občas popohnat mozkové závity není na škodu. Měl to být první nákladák, který za něco stojí a nebude u letadla v diorámě. Že se povedl, jsem si definitivně uvědomil na letošním Kit Salonu v Nymburce, kde získal 2. místo ve své kategorii.

Pokud stavebnici někde seženete (firma prý již neexistuje), pak po ní skočte. Přes zmíněné velmi mírné nedostatky z ní jde vysochat super model vozidla, které není úplně běžně vidět ani ve vitrínách, natož na soutěžích.

Foto autor

Bratránkův nový kočár

AIRBUS A319

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:144

VÝROBCE Revell

OBTISKY BOA

MARTIN DECARLI

S bratránkem Mírou jsme začali modelařit současně, někdy před třiceti léty. Taky stavebnice jsme vždy dostávali stejné – An-24 se musely koupit dva, Jaky 40 také – a naše dětství a léta budoucí provázala letadla a modely velmi silným poutem. Léta plynula a bratránek se dostal na VVLŠ v Košicích. Jak já mu záviděl! Ale nebyla to „pravá“ závist, tahle byla přející. Léta plynula, modelů přibývalo stejně jako letových hodin na Jednadvacítkách v Mírově deníku. Pak přišel Turbolet, An-26 a tři vojenské mise dokonce i pod RAF.

Když začátkem roku 2007 naše armáda převzala Airbus 319, jedna z prvních posádek je... no jasně, Míra! Těsně před přiletem A319 vydává firma BOA aršík pro stavebnici Revell, a tak v předvečer přistání dokončuji model a druhý den už chystám článek.

Po pravdě, modelů dopravních letadel jsem za ta léta mnoho nepostavil. O to příjemnější bylo setkání se současnými „stočtyřiačtyřicetinami. Na trhu jsou téměř všechny stěžejní typy, bohužel letadla, která do své vlastenecké sbírky „nutně“ potřebuji, jdou mimo zájem světových i našich firem (Jak-40, Tu-104, Il-62). Když nakukuju do krabičky A319, nabývám dojmu že tady není co přeměřovat, ba ani srovnávat s předlohou: čisté výlisky, krásné rytí, pěkné čiré díly, a...a obtisky radost pohledět!

Armádní „Érbasy“ jsou verze CJ (Corporate Jet), což nás coby modeláře malého měřítka nemusí zajímat. Nepředpokládám, že by se někdo pokoušel postavit miniaturní presidentský salonek, do kterého pidiokýnky nebude stejně vidět. Stavebnice neobsahuje ani vybavení kabiny pilotů – kdo chce, ať kutá, ale

vězte, že výsledek stejně nikdo neocení. Samostatně se lepí přední podvozková šachta, která bude stejně zakrytá. Olova do přídě jsem dal víc než dost – podvozkové nohy vypadají bytelně.

Slepením polovin trupu vznikne pouze na hřbetě místo, jež si říká o tmel. Ač to nemám ve zvyku, lepím ihned prosklení pilotního prostoru. Vše „zaleju“ zahuštěným epoxidem NHP, po vytvrzení brousím, leštím... a okna nádherně líčují s trupem. Sice zmizely vystouplé rámy, ale v tomhle měřítku je to spíše klad.

Během přípravy motorů zjišťuji, že stavebnice nabízí dvě možnosti. Ihned listuji v L+K, aháá, náš A319 má motory CFM 56. Tím se dostávám k druhému a zároveň poslednímu místu stavebnice, kde používám špetku tmelu Tamiya Putty (na spodní části spoje).

Křídlo mne potěšilo pěknými šachtami hlavního podvozku. Jsou vybavené a ztvárněné jako u velmi slušné dvaasedmdesátiny. Moc kvituji nechybějící boky, „díry“ do křídla jsou bohužel ještě dnes nečtostí i v daleko větších měřítkách.

A spoj křídlo/trup? Stačí nosné plochy zakápnout vteřínákem a o víc se nestarat! S VOP je to úplně stejné. Tak lícuje snad jen Tamiya!

V této fázi, bez nalepených gondol, začínám s přípravou zbarvení. V Letectví 9/2006 byl popsán vznik konečné fáze návrhu a jeho realizace na skutečném letounu. Celé letadlo bylo nejprve nastříkáno bílou barvou. Činím tak i já a za základ beru bílý matný sprej Tamiya. Dále, dle popisu, stříkám křídlo dvěma odstíny šedé (v návodu obtisků BOA je malá chyba, křídlo má prý být ve světlejší metalíze, která je na spodní části trupu).

Laboruji s dvěma odstíny šedé metalízy, které z našeho Airbusu dělají takového krásavce. Můj recept: základem je akrylová stříbrná BC s příměsí Steel Gunze a černé metalízy Gunze. Zdá se mi, že výsledný odstín je dost blízký předloze. Nastupuje (alespoň pro mne) dost obávaná operace, nanesení tenkých obtisků BOA. Dost sem se bál umístění pruhu se zasklenými okénky, ale kupodivu šlo to nad mé očekávání – klobouk dolů před výrobcem! Po vlastních zkušenostech (rozpadla se mi vlajka na bok trupu) do-

poručuji maximální opatrnost, případně obtisky před nanášením lehce „přefouknout“ lesklým lakem. Podvozky, to je stavba klickklack. Z propracovanosti podvozkových noh by si měli brát příklad nejmenovaní výrobci stavebnic v měřítku 1:72.

Někteří modeláři kritizují na skutečném letadle „nesmyslné“ umístění výsostných znaků na motorových gondolách a velkého lva na SOP. Těm doporučuji zmiňované číslo L+K – vše má své opodstatnění a celý „marketing“ vládního letadla je velká věda.

Závěr

Mám dojem, že stříbrný Airbus je snad zatím úplně v nejhezčí „kamufláži“, jakou jsem na dopravníku viděl! V době, kdy můj model vznikal, bohužel ještě nebyly k dispozici fotografie detailů označení, a tak je možné, že najdete chyby. Snad mi to nejnovější česká miss našeho letectva odpustí....

Foto autor

Avia B.534

prvé dojmy

ZDENO BUGÁŇ

A je to tu! Dlho odkladaná stavebnica Avia B.534, ktorú si českí a slovenskí modelári od firmy Eduard doslova vybavili, konečne uzrela svetlo sveta.

Výrobca sa rozhodol pre vydanie hneď dvoch verzií, preto sa nám dostávajú do rúk modely lietadiel III. aj IV. séria tohto v našich končinách veľmi populárneho dvojplôšnika.

Ak vynecháme úvodnú limitovanú edíciu, ktorá je však v tomto momente už nadobro vypredaná a je zbytočné o nej písať, Eduard prichádza na trh s „normálnou“ edíciou B.534 III. série, stavebnica IV. série bude nasledovať zhruba za mesiac. Mne sa pre recenziu dostali do rúk výlisky oboch verzií a návod bez schém sfarbenia, leptov a obťahčkov, ktoré neboli v dobe písania tejto recenzie ešte hotové. Z návodu som si však dokázal urobiť obraz aj o nich.

Normálna edícia obsahuje štyri plastové rámčeky, z ktorých tri sú zhodné pre obe série. Líšia sa rámiky s trupmi. Kvalita dielov a povrchu je vynikajúca, čo ma najviac príjemne prekvapilo, je absencia, dúfam už bývalej Eduardskej choroby, stop po presadených formách. Tento neduh výrobcu z minulosti už budete hľadať márne, výlisky ktoré som mal k dispozícii sa môžu presnosťou kludne rovnať výliskom firmami Tamiya alebo Hasegawa, v niektorých detailoch ich jemnosťou podľa mňa dokonca tromfnú.

Stavebnica ponúka mnoho stavebných variant: dve vrtule, otvorený aj uzavretý chladič, otvorený aj uzavretý prekryt kabíny IV. série, kapotovaný aj nekapotovaný podvozok. Stavebnica obsahuje dokonca aj lyže, ktoré však sú určené pre špeciálnu slovenskú verziu (bude vydaná v budúcnosti). Rámček s čírymi dielmi pokračuje vo vysokom štandarde, diely sú nádherne číre, bez škra-bancov.

Lepty som nemal k dispozícii, videl som len ich náhľad v návode, predpokladám však vysoký štandard firmy, čiže kvalitatívne by nemali zaostávať za zvyškom. Rámček s leptami je celkove veľký, rieši najmä mnoho de-

tailov interiéru, palubné dosky, popruhy a mriežky chladiča. Obsahuje dokonca aj napaínáky na výplety. K stavebnici bude priložený aj aršík masiek na vymaskovanie kolies, prekrytov kabín a iných detailov.

Kamuflážne schémy ani obťahčky som nemal k dispozícii, jediné, čo som videl, boli farebné bokorisy. V oboch sériách budú štyri schémy – tri české stroje a jeden slovenský.

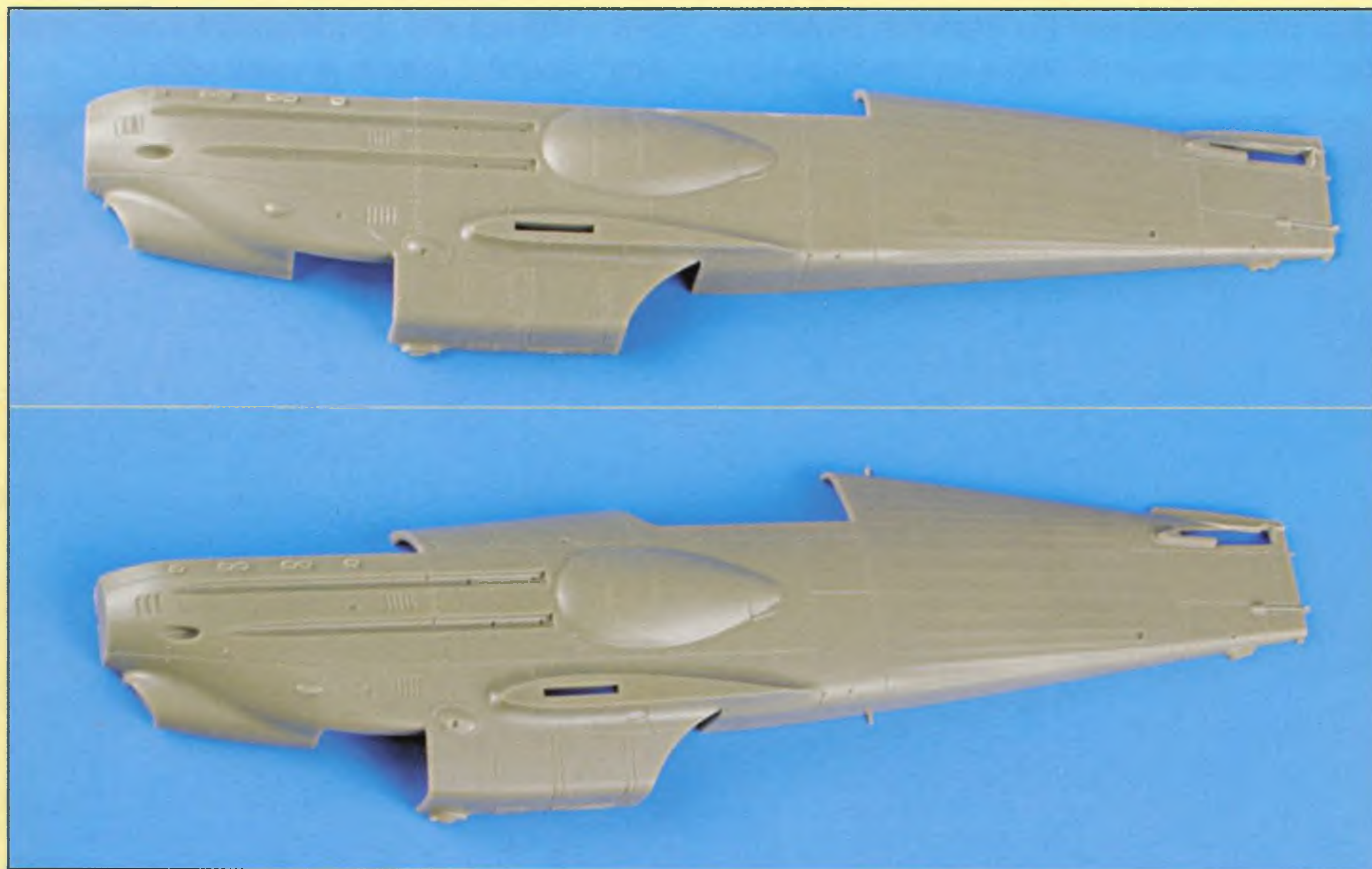
BRIEFING

STAVEBNICA Avia B-534

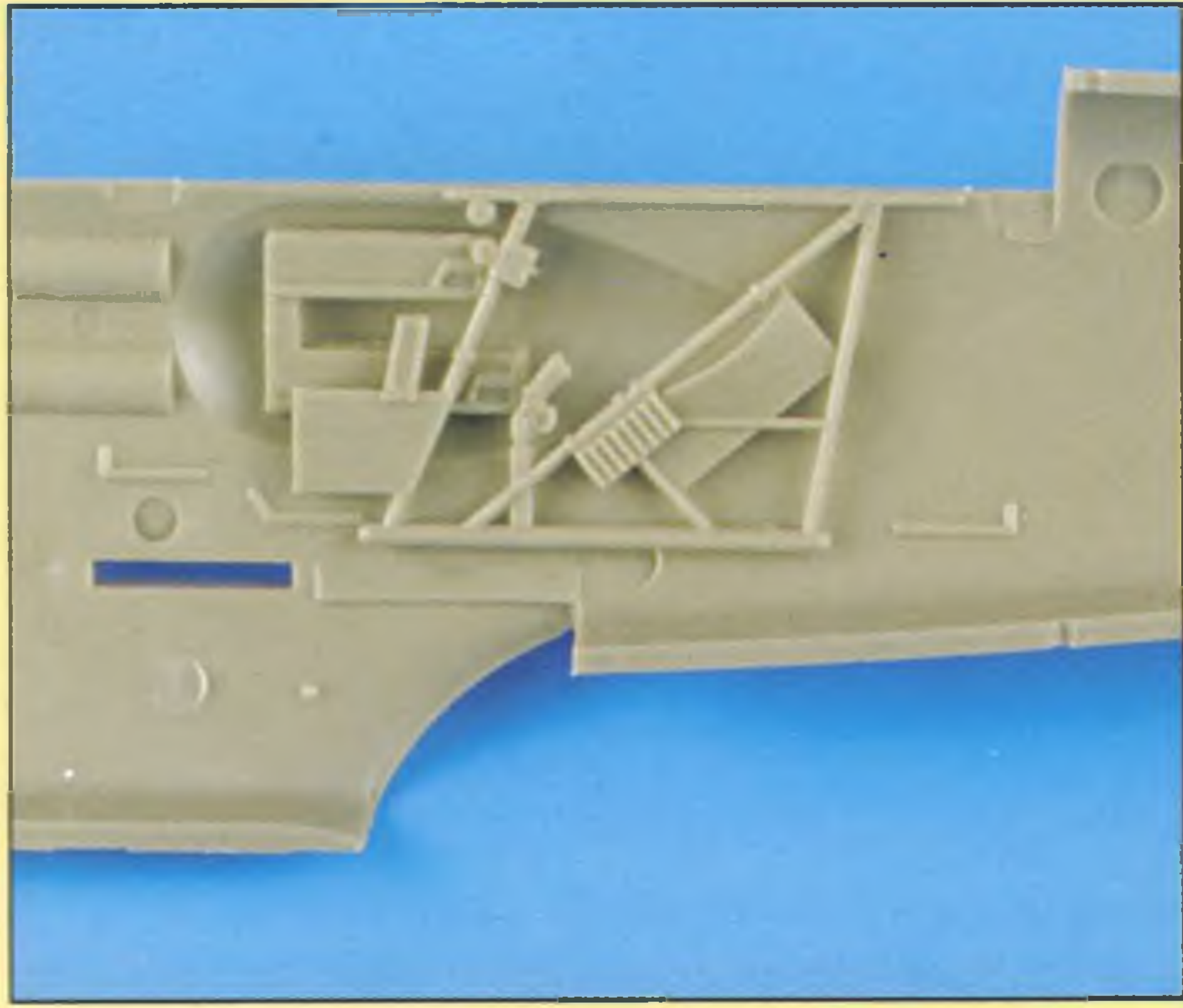
MIERKA 1:18

VÝROBCA Eduard

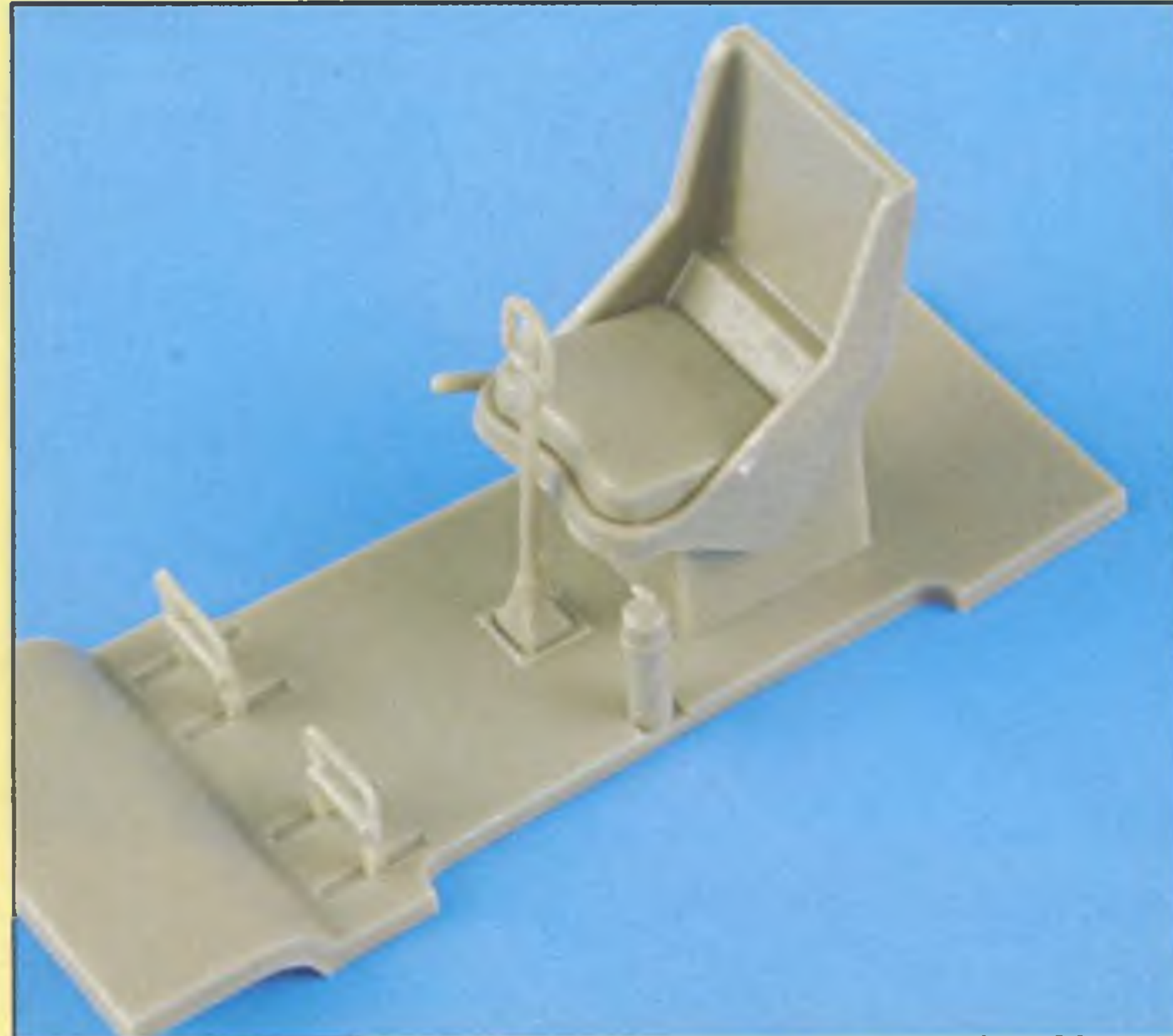
Pán Vladimír Šulc z firmy Eduard sa vo firmnom infe vyjadril, že pri stavbe neboli použité žiadne výkresy z existujúcich publikácií, pretože všetky pokladali za nepresné. Keďže výrobca šiel pri modelovaní svojou cestou, nepovažoval som za potrebné diely modelu porovnávať s existujúcimi výkresmi v publikáciách. Predpokladám však, že nejaká tá rozmerová aféra sa určite zase rozhorí, to tak býva vždy.

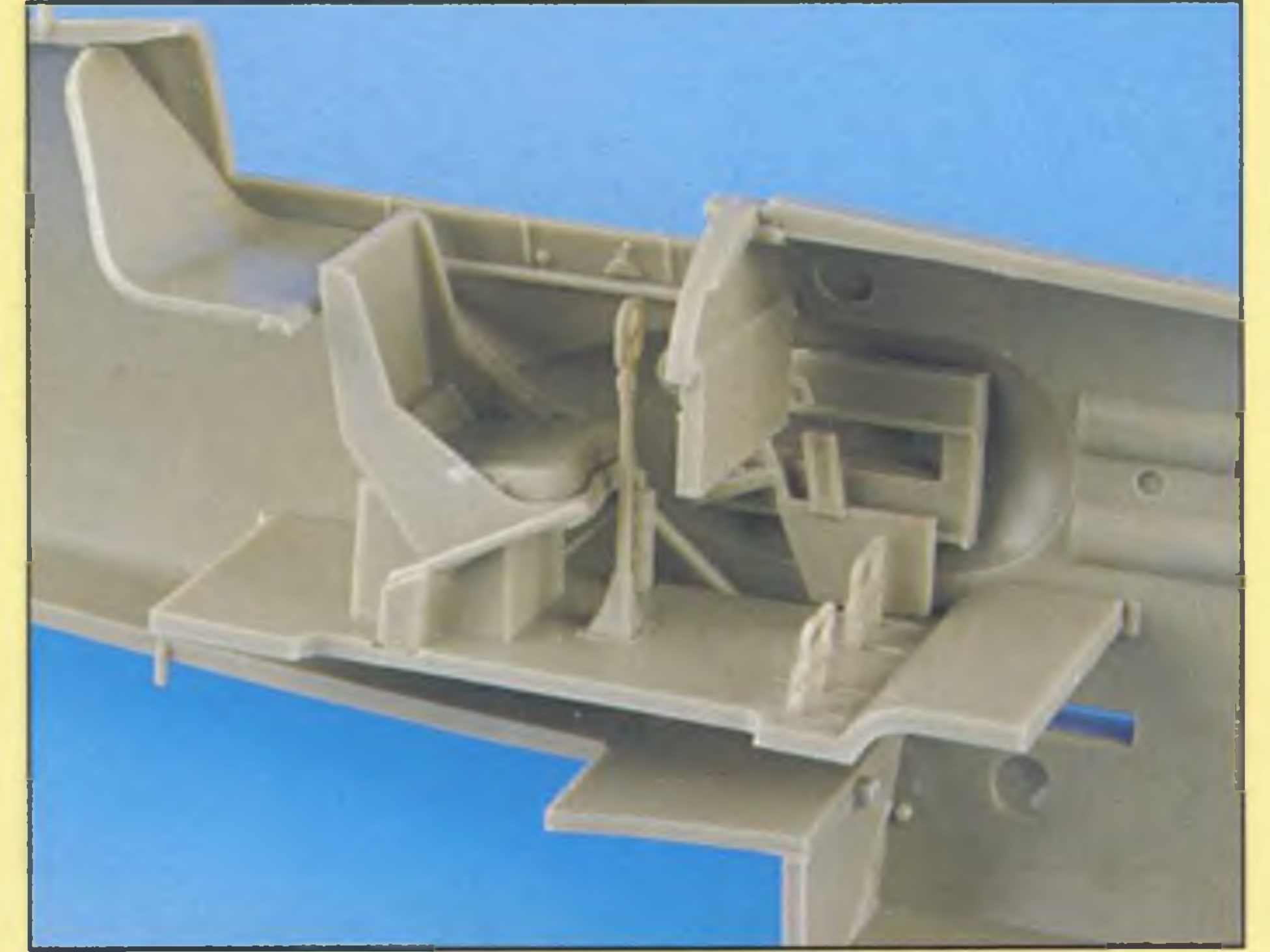
Eduard sa stále drží svojej filozofie a namiesto rozrezania trupu na niekoľko vymeniteľných častí ponúka pre každú verziu samostatný kompletý trup. Rytie povrchu do hĺbky je ideálne tenké a ostré, jemné nitovanie dokonca vystupuje nad povrch ako na skutočnom lietadle. Pekne sú naznačené výstupy výfukov, pedantní modelári si ich ešte pre dojem dokonalosti odvrťajú

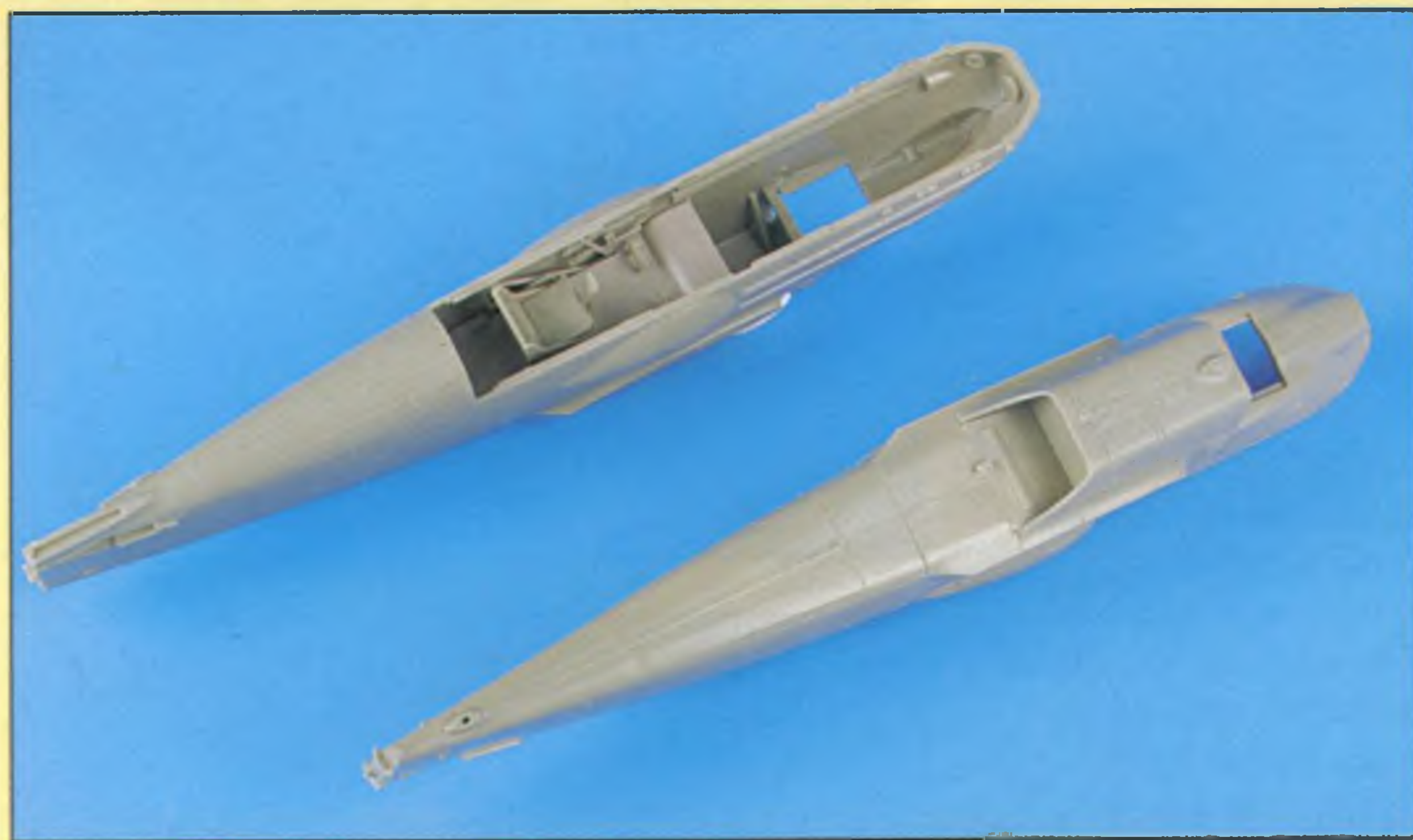
Úroveň detailov v interiéri je vynikajúca, mnohé plastické časti doplnia ešte fotoleptané diely. Na to, že po uzavretí do trupu moc dobre nevidno, interiér detailmi priam prekypuje

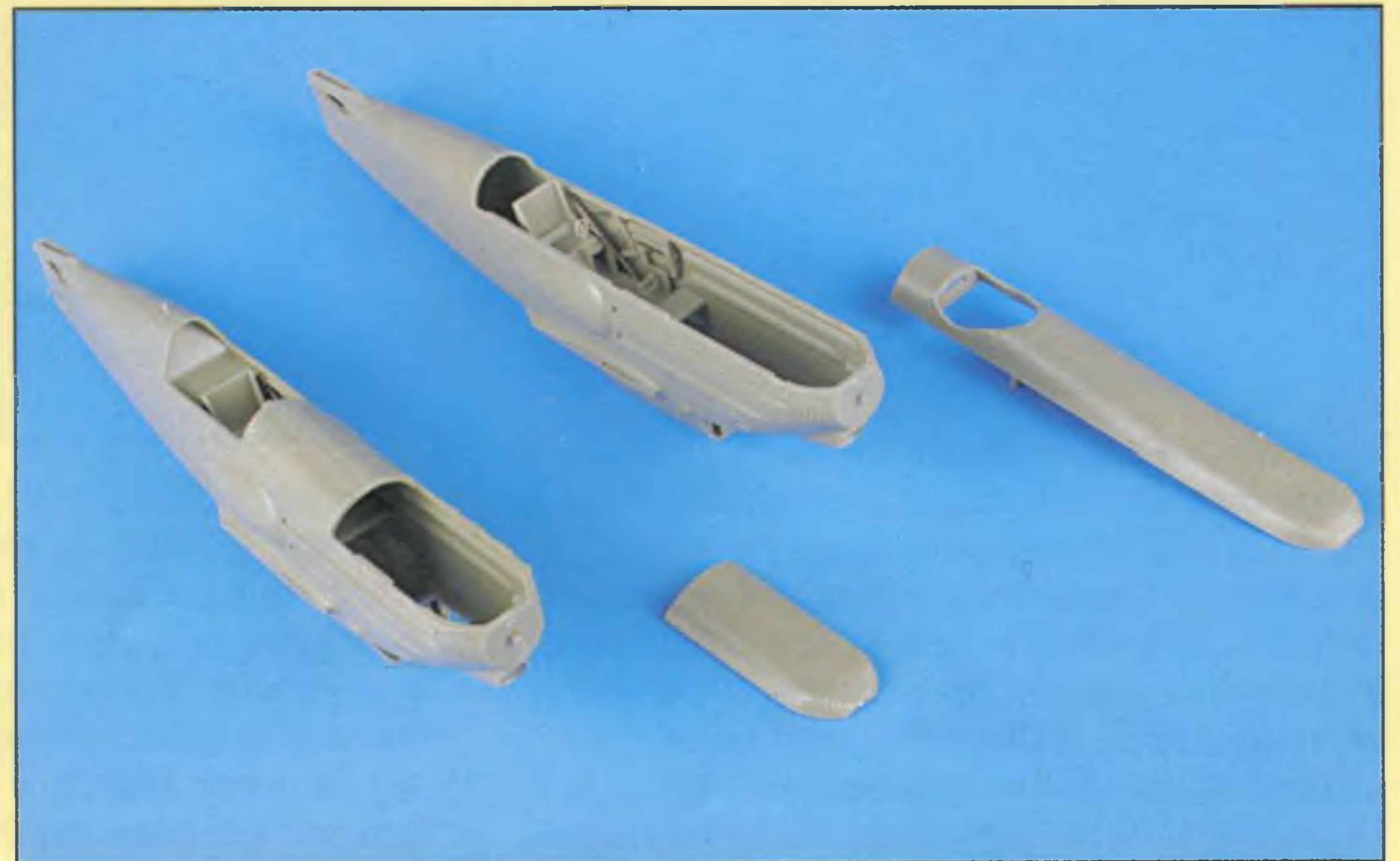
Sedadlo má správny tvar, po zlepení a nafarbení ho ešte doplnia popruhy z farbených leptaných dielov. Lepty pomôžu vyšperkovať aj riadiacu páku

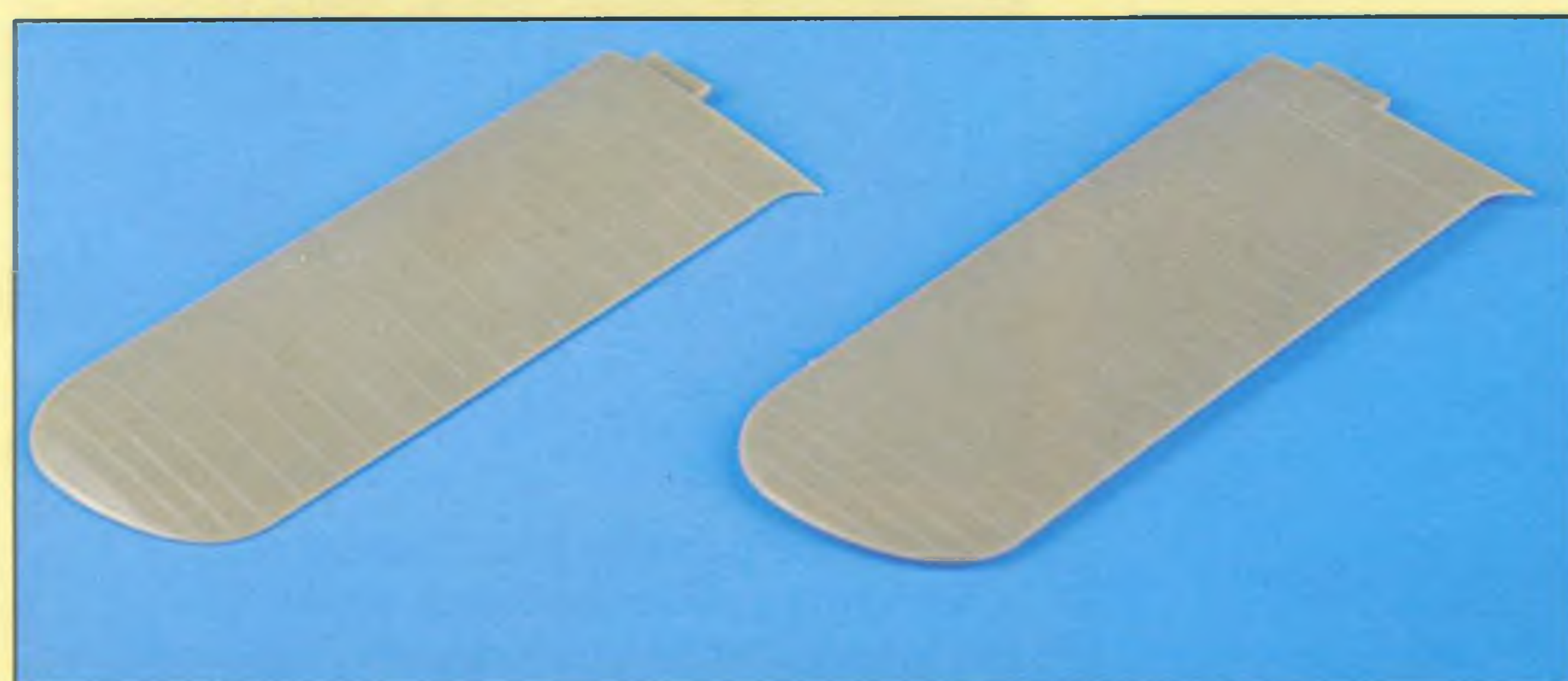
S vsadením vybavenia interiéru do trupu nebol žiadny problém, je dobré si nasucho skúsiť priložiť aj druhú polovicu trupu kvôli správному uhlu medzi podlahou kabíny a trupom. Palubná doska sa pre každú sériu líši, obe verzie sú vo farbených leptoch

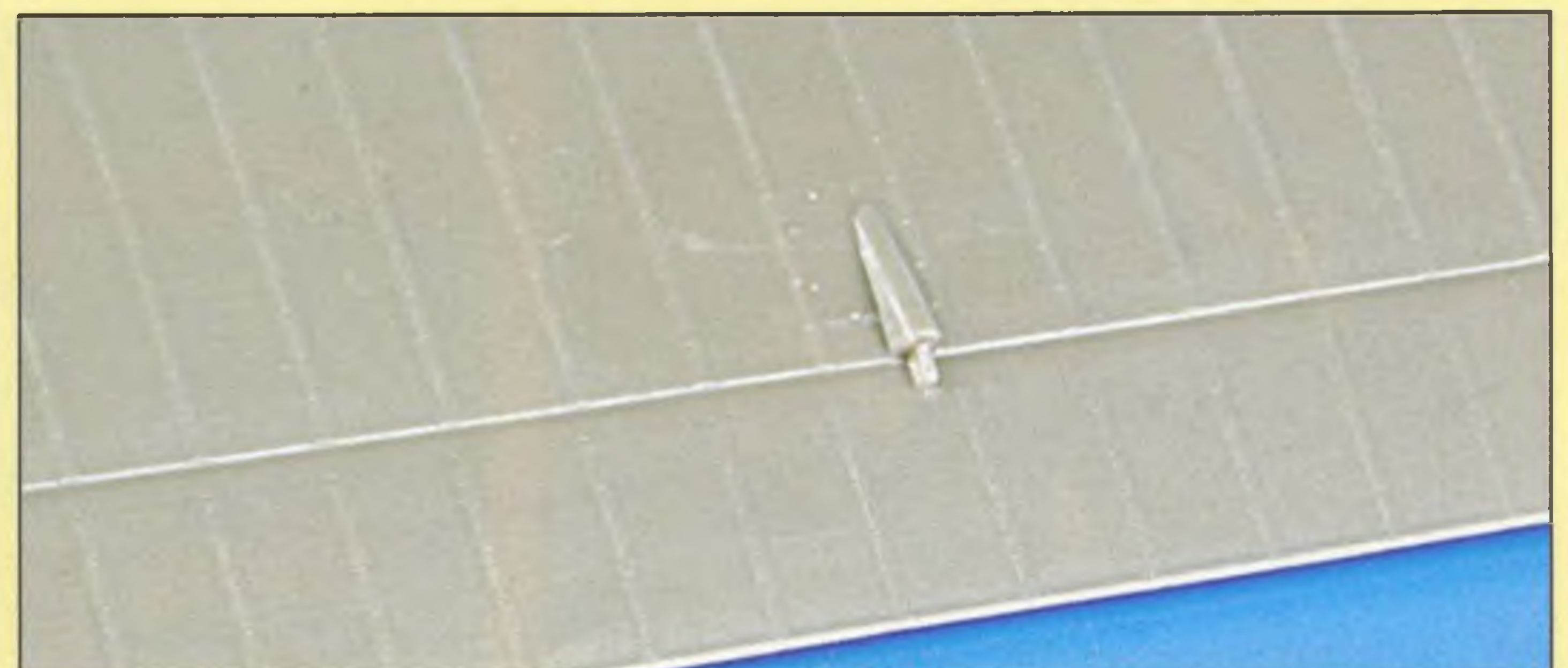
Polovice trupu na seba dosadnú presne, nikde nie je potrebné nič tmeliť ani prerývať. Jediným potrebným krokom je už len jemné preleštenie brúsnym papierom

Zostavenie hornej časti trupu sa líši od každej verzie, horná časť lícuje s trupom dokonale

Krídla sa môžu po dôkladnejšom prehladnutí zdať mierne krivé a skrútené. Áno, je to tak. Eduard totiž myslel aj na vymodelovanie aerodynamického skrútenia profilu, ktorý bolo aj na skutočných strojoch B.534

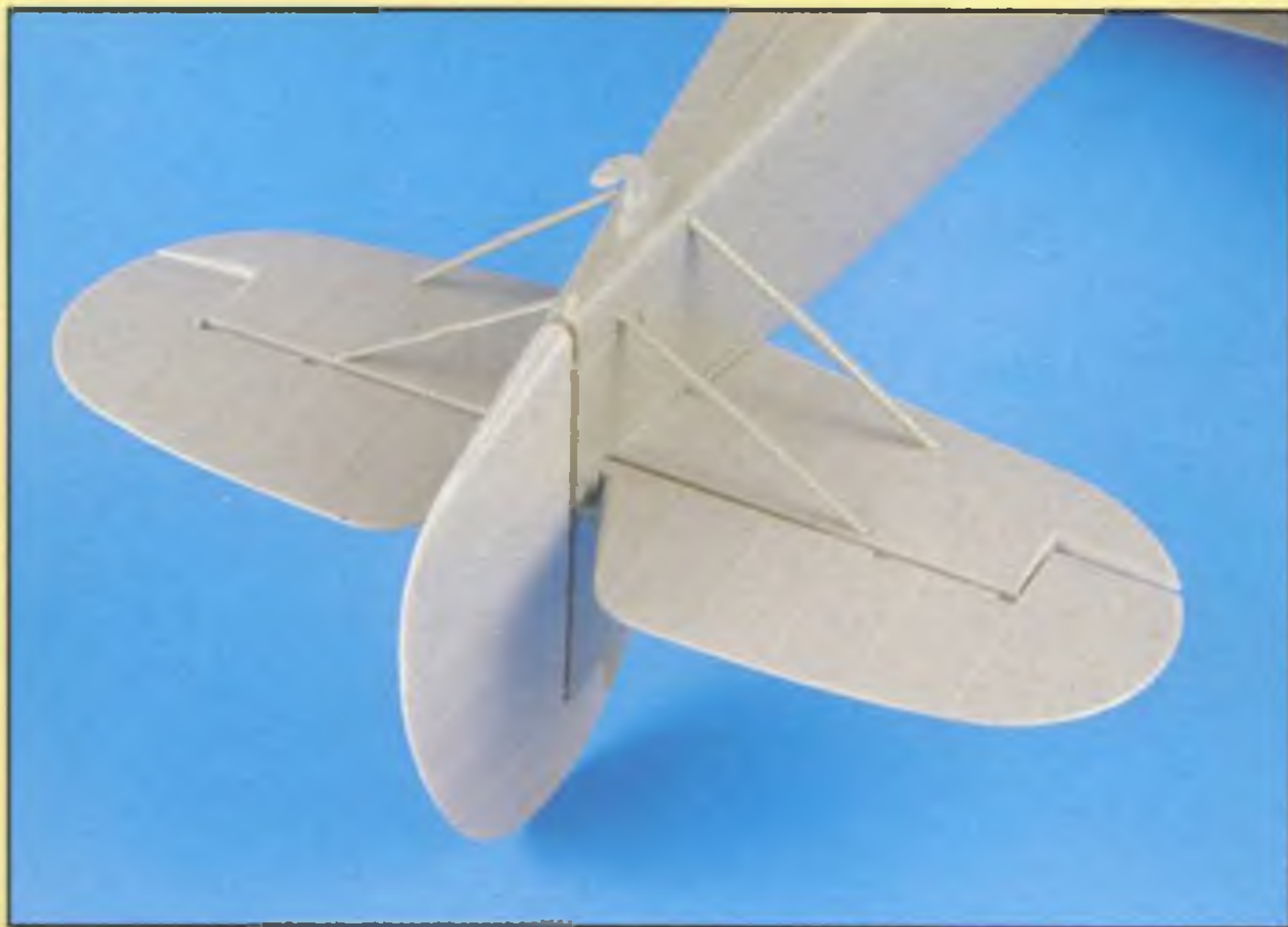
Ako ďalšiu novinku svojej výrobnéj technológie Eduard predstavuje naznačenie šitia plátna na krídle. Jemnosť tohto detailu je tak výnimočná, že bol problém ho nafotiť a nasvietiť, aby bolo na fotke vôbec viditeľné

Jednou s najnáročnejších častí stavby je udržanie správnej geometrie spodného krídla voči trupu. V návode je určené že, keď sa trup dotýka podložky, konce krídla majú byť od nej vo výške 12,9 mm. Na dodržanie tohto kroku som si zhotovil podložky pod konce krídla z polystyrénu a krídlo lepil nie sekundovým lepidlom, ale normálnym modelárskym na plastik

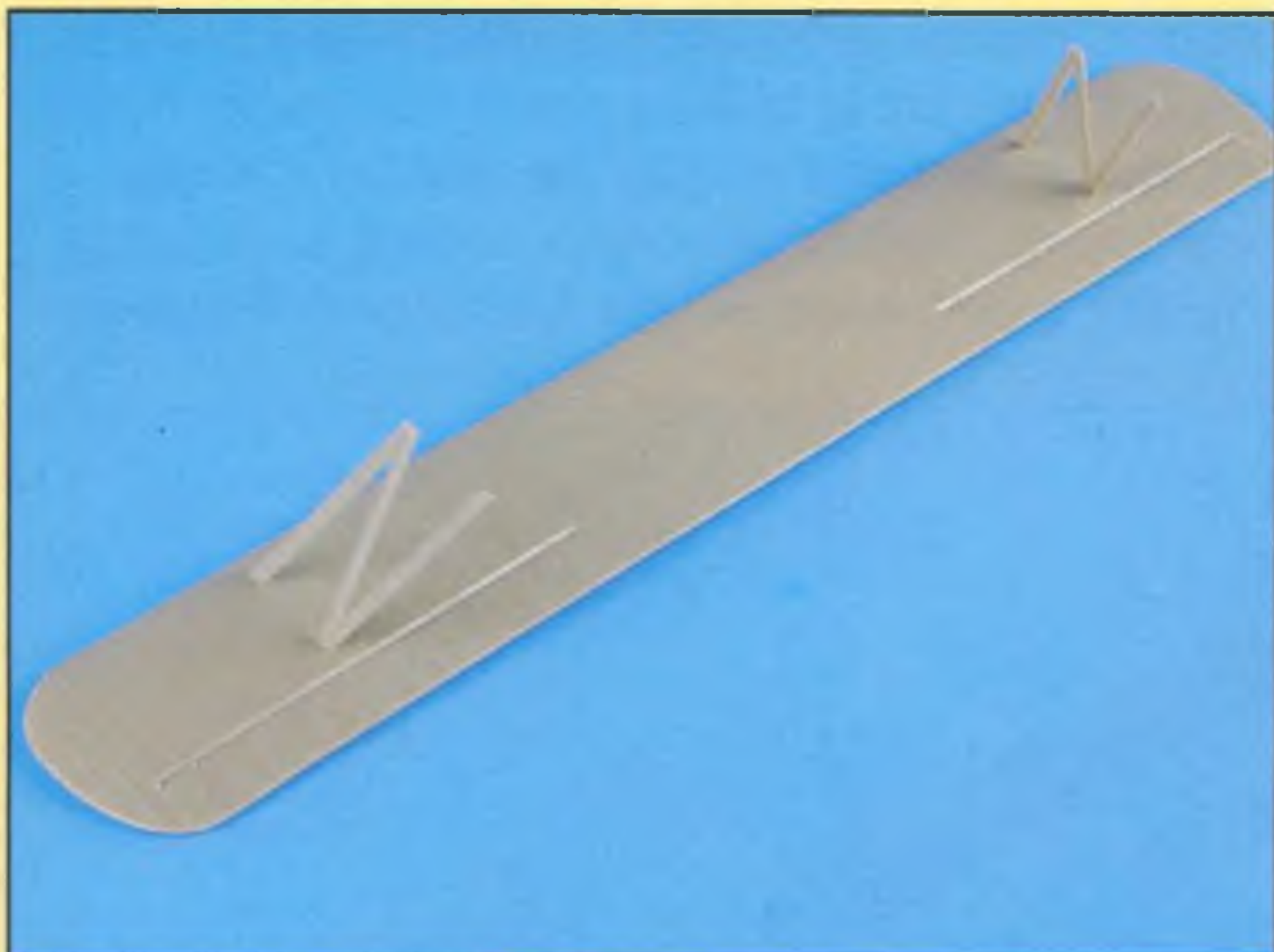
Diely trupu obsahujú jednoduchý systém drážok, ktorý napomáha udržať geometriu VOP. Správny uhol voči trupu určia po nalepení aj vzpery. Jednotlivé plochy sú už v stavebnici oddelené, modelárovi odpadá práca s rezaním, keď má záujem ich „rozpohybovať“

Stavebnica ponúka správne podľa verzií pre III. sériu pevnú ostruhu a pre IV. sériu ostruhové koliesko

Zaujímavým detailom je naznačenie perforácie hlavných trupových guľometov

Zvyčajným problémom, ktorý mnoho modelárov odrádza od stavania dvojplôšníkov, je lepenie a udržanie geometrie horného krídla voči spodnému a trupu. Avia B.534 je taktiež „chmelnica“ ako vyššia a táto časť stavby patrí medzi tie náročnejšie. Keďže mne už pár podobných modelov od Eduarda rukami prešlo, vypracoval som si jednoduchý a pohodlný systém ako postupovať. V prvom kroku prilepím vonkajšie vzpery na horné krídlo lepidlom na plastik, ktoré tvrdne pomalšie ako sekundové

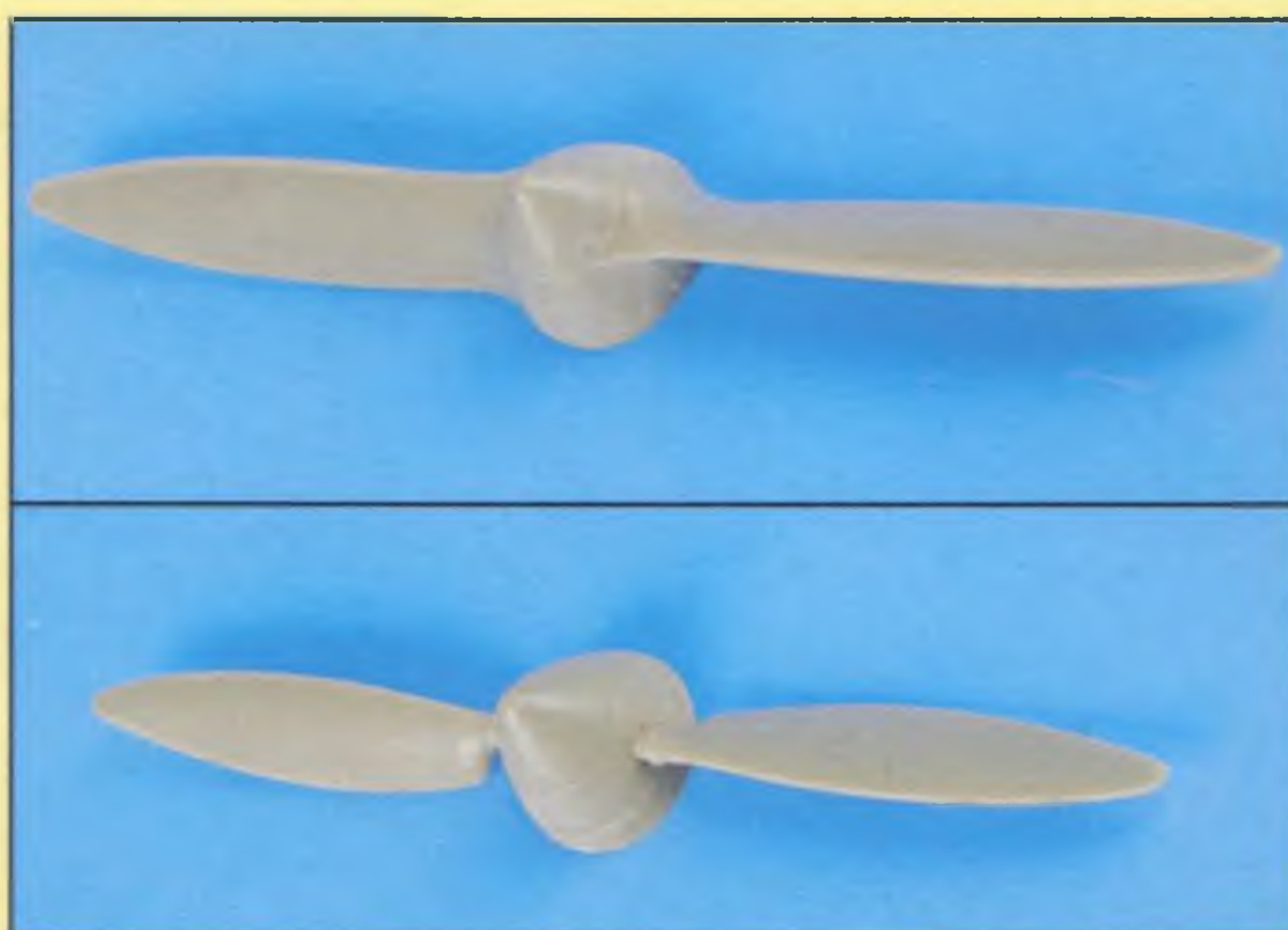
V druhom kroku prilepím vnútorné vzpery na trup, taktiež lepidlom na plastik. Počkám kým lepidlo trochu zatvrdne, ale nie úplne, aby bolo možné ešte so vzperami pohybovať. V následnom kroku prilepím najskôr vnútorné vzpery na horné krídlo lepidlom na plastik a zachytím presnú pozíciu horného krídla voči trupu. Potom všetky spoje vnútorných vzpier zafixujem sekundovým lepidlom. Potom už len dolepím vonkajšie vzpery na spodné krídlo

Stavebnica ponúka kapotované aj nekapotované kolesa. Oba druhy sa vyskytovali na stojoch oboch ponúkaných verzií, kapotáž sa mnohokrát dávala dole kvôli zanášaniam blatom. Na rozdiel od náročného lepenia krídel je zostavenie podvozku úplne pohodlné. Pozor je potrebné dať na použitie správnych dielov pre kapotovaný a nekapotovaný podvozok

Číre diely sú ukážkovo priehľadné, bez škrabancov. Pre IV. sériu stavebnica ponúka otvorený aj uzavretý prekryt kabíny

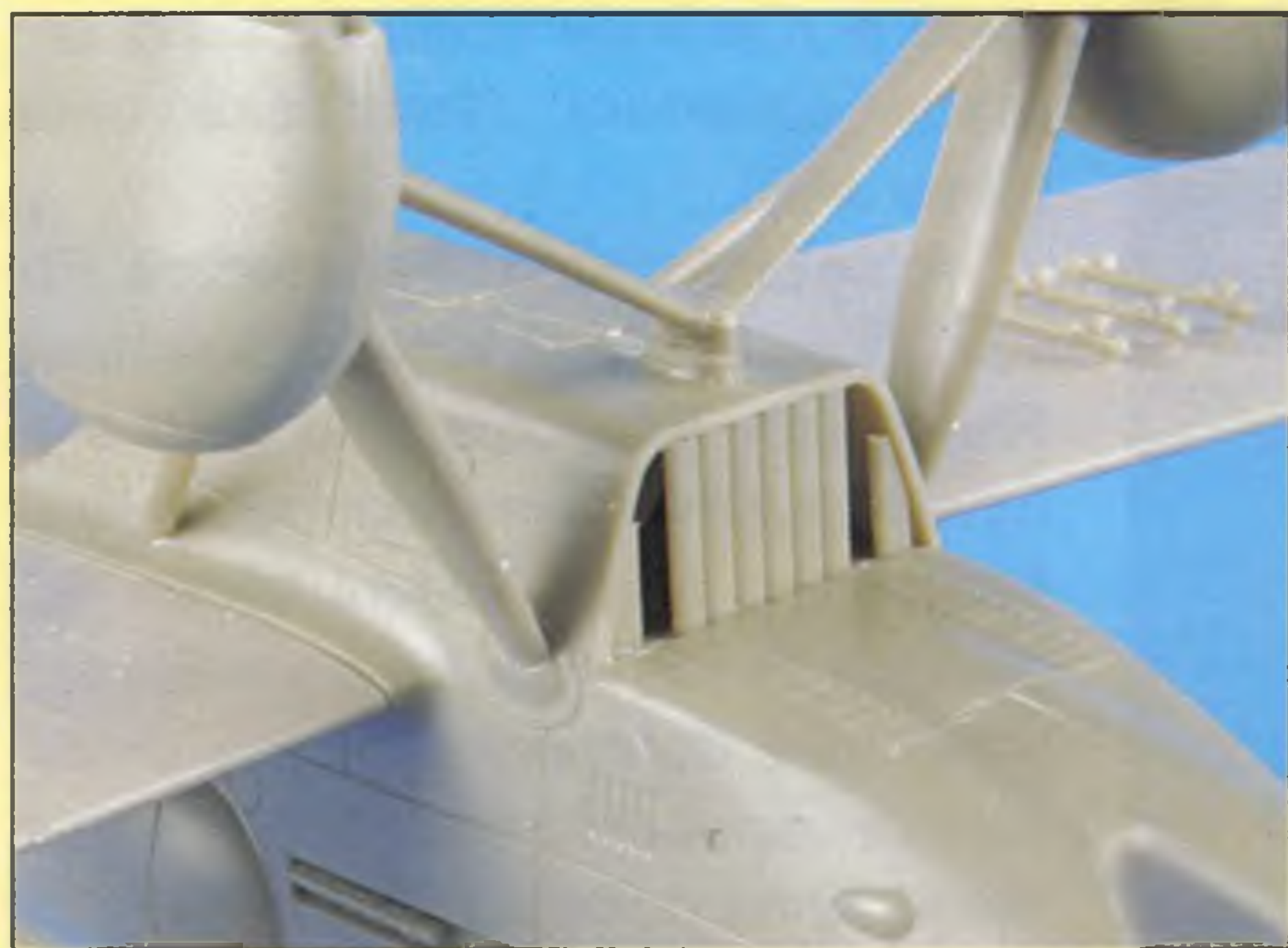

V krabičke nájdeme aj dve vrtule, jedna je pôvodná drevená vrtuľa Avia, typická pre III. sériu, druhá kovová vrtuľa Letov (Hochfeld) Hd-43 pre IV. sériu

Ako bonus vo forme výzbroje Eduard pridal pumy so závesníkmi Pantof. Sú vymodelované veľmi detailne, doplnia ich ešte aj fototepty

Stavebnica ponúka dve podoby vstupu vzduchu do chladiča – v otvorenej a zatvorenej forme. Chladič skrášli aj leptaná mriežka

Firma Eduard kvalitatívne stúpa od stavebnice k stavebnici a na dieloch to vidno. Avia B.534 síce nemá nič „otvorenej“ ako predchádzajúci Focke Wulf, kvalitatívne však za touto stavebnicou určite nezaostáva. Úspech rozhodnutia vydať model vo svete pomerne neznámeho lietadla závisí hlavne od predaja na domácom trhu a toho si je firma Eduard určite vedomá. Už len z tohto dôvodu si firma zaslúži uznanie, že sa do podobného riskantného počinu vôbec pustila.

To, čo my modelári dostávame na trh, je bez preháňania najlepší stavebnica československého lietadla v akejkoľvek miere vôbec, kvalitatívne sa rovnajúca svetovej špičke. Myslím, že ak bude komerčne úspešná, mohli by sme sa od výrobcu dočkať aj ďalších „okrajových“ typov. Ja osobne by som bol napríklad za Letov Š.328.

Z môjho pohľadu nevidím na stavebnici žiadne vážne negatíva, jediným záporom je akurát náročnosť zostavenia vzpier a krídel. To je však typické pre každú „chmelnicu“. Inak na mňa stavebnica zapôsobila len pozitívnym dojmom. Takto má vyzerať kvalitná stavebnica!

PODKLADY:

Avia B.534, MBI Publishing
Avia B.34, B.534 a Bk-534 slovenských pilotov 1939-1944, HT model

Foto autor

Spitfiry pro Rhodesii

Po válce získala Jižní Rhodesie nezávislost, avšak zůstala členem britského Commonwealthu. V zemi však stále vládli bílí kolonisté a udržovali velmi těsnou vazbou na původní metropoli. Přesto byly ozbrojené síly Jižní Rhodesie relativně malé a zůstávaly zcela ve stínu armády sousední Jihoafrické unie (dnes JAR).

To se plně týkalo také letectva. Po válce sice oficiálně vzniklo Southern Rhodesian Air Force, ale jeho síla byla redukována na pouhou jednu pomocnou peruť. Hlavní náplní její činnosti se stal výcvik personálu, ale plnila také dopravní a kurýrní úkoly. Tato neuspokojivá situace se začala měnit až na počátku 50. let.

JAN MÁČE

Letouny Supermarine Spitfire sloužily v celé řadě zemí světa. Jedním z nejvíce exotických uživatelů posledních sériových variant Spitfirů bylo letectvo Jižní Rhodesie.

Letectvo africké kolonie

Od roku 1891 bylo rozsáhlé území na jihu Afriky rozčleněno na Severní Rhodesii (dnes stát Zambie) a Jižní Rhodesii, které byly prohlášeny britským protektorátem. V roce 1923 byl statut protektorátu změněn na kolonii, která obdržela jistou míru autonomie. V jejím rámci byl již v roce 1936 ustaven první formálně samostatný letecký útvar. V roce 1940 byla založena 1. (rhodeská) peruť, která byla začleněna do RAF jako 237. „Rhodesia“ peruť.

Prodělala boje v Severní Africe a v Itálii. Již tehdy začali rhodesští piloti získávat první zkušenosti s letouny Spitfire. Od roku 1943 byla 237. peruť vyzbrojena Spitfiry Mk. VC a od března 1944 létala se Spitfiry F Mk. IX. V rámci poválečné reorganizace RAF byla rhodeská peruť přeznačena v lednu 1946 na 93. squadronu.

„Dvaadvacítka“

Na konci 40. let se velení rhodeských ozbrojených sil rozhodlo pořídit plnohodnotné bojové letouny. Z vcelku pochopitelných důvodů padla volba na Spitfiry a z rezervy RAF bylo pro SRAF získáno 22 strojů Spitfire F.22.

Letouny byly uvolněny ze skladů královského letectva mezi únorem a prosincem 1951. Poté prošly celkovou revizí, při které dostaly zcela nový nátěr. Ten tvořila, na rozdíl od všech ostatních Spitfirů F.22 či F.24, lesklá světle šedá barva (Light Grey) na všech plo-

Nové Spitfiry dostaly u SRAF kódová označení SR58-68 a kokardy na trupu doplnily zelené a žluté pruhy. Ty sice tvořily pouze označení 1. perutě SRAF, ale protože Rhodesie v té době jinou leteckou jednotku neměla, tak fakticky odlišovaly rhodeské stroje od jiných letounů britského společenství.

K přeletu druhé části rhodeských Spitfirů F.22 (stroje s britskými sériovými čísly PK326, 344, 370, 401, 432, 482, 494, 548, 572, 594 a 649) došlo až v prosinci 1951. Již první den přeletu, 7. prosince 1951, se v nízké oblačnosti zřítil u francouzského Hameau d'Auvillers Spitfire PK344. Pilot Lt. O. Love (příslušník RAF) při této katastrofě zhybnul. Druhý Spitfire (PK482) byl ztracen při mezipřistání v Entebe dne 16. prosince 1951. Jeho pilot (Lt. Richards z jihoafrického letectva) byl při nehodě lehce zraněn. Vrak Spitfiru byl nakonec dopraven do Rhodesie, kde posloužil jako zdroj náhradních dílů. Po přeletu do Rhodesie 19. prosince 1951 byly Spitfiry z druhé dodávky označeny SR80-88.

chách. Výsostné označení rhodeského letectva tehdy tvořily standardní britské kokardy tzv. typu D (se stejně širokými mezikružímí) na trupu a obou polovinách křídla, na kýlovce pak obvyklá trikolóra. Individuální označení letounu tvořil černý kód složený z písmen SR (Southern Rhodesia) a dvoumístného pořadového čísla. Tento kód byl na Spitfiry napsán zřejmě až po přeletu do Rhodesie.

Piloti SRAF určení pro přelet první skupiny Spitfirů F.22 prošli v únoru a březnu 1951 přeškolovacím kurzem u 6. MU na základně Brize Norton. Tento kurz zahrnoval také dvacet letových hodin na Spitfiru F.22.

První skupina jedenácti letounů Spitfire F.22 (britská sériová čísla PK330, 350, 355, 408, 506, 514, 575, 576, 625, 663 a 672) uskutečnila odvážný přelet na místo určení mezi 14. a 22. březnem 1951. Trasa letu vedla z Británie s mezipřistáními v Dijonu a Istres (Francie), El Aouina (Tunisko), Castel Benito a El Adem (Libye), Fayid (Egypt), Wadi Halfa, Chartúm, Malakal a Jubu (všechny v Somálsku), Entebe (Uganda), Taboru (Tanganika), Kasamu a Nidolu (obě v Zambii) až do cílového letiště v rhodeském Salisbury (dnes Harare). Spitfire PK576 musel 19. března 1951 nouzově přistát při vzletu ze somálské Jubu pro závadu na chlazení motoru (pilot Lt. Penton), byl demontovaný odeslán do Beiry v Mozambiku k výměně motoru a do Rhodesie přilétl 5. dubna 1951.

Všechny Spitfiry F.22 rhodeského letectva byly zařazeny do stavu 1. peruť SRAF na základně Cranborne u Salisbury. Již krátce po přeletu začal poměrně intenzivní výcvik no-

kladně Bulawayo, poté sloužil jako Gate Guardian na základně Thornhill, aby opět předán leteckému muzeu na základně New Sarum. V 90. letech byl vystavován na základně

muzejní Spitfire znovu přeznačen na R65 a v muzeu dostal i zcela nepůvodní kamufláž.

Druhým rhodeským Spitfirem, který přežil všeobecnou zkázu byl SR64 (ex. PK350), dlouhá léta vystavovaný na základně New Sarum na jakémsi pilíři v letové konfiguraci. I tento letoun byl po vzniku RRAF přeznačen na RRAF64, dostal nové znaky a také kamufláž obvyklou u rhodeských letounů Hunter či Vampire. Tvořila ji nepravidelná pole zelené a hnědé barvy na svrchních plochách a šedomodrá na spodních. Po roce 1970 byly i tento letoun opatřen znaky Rhodesian Air Force. V roce 1978 koupil R64 cpt. Jack Malloch, který jej zrekonstruoval do letuschopného stavu. Prvý let po opravě uskutečnil 29. března 1980. Létal v britském zbarvení jako JM-M, ale již 26. března 1982 havaroval a J. Malloch při katastrofě zahynul. Tak se uzavřela pestrá historie rhodeských Spitfirů.

vých pilotů, zejména letců, kteří měli dosud zkušenosti především s dopravními či spojovacími stroji, a tak nebyla nouze o dramatické okamžiky.

Intenzivní výcvik se samozřejmě projevil na celé řadě mimořádných událostí i leteckých nehod. Při nich byly čtyři rhodeské Spitfiry ztraceny (známy jsou SR59/PK514 dne 28. 3. 1951, SR84/PK649 dne 11. 12. 1953 a SR88 14. 6. 1954). Avšak ani kariéra zbylých „Dvaadvacítek“ netrvala nijak dlouho. Již v polovině roku 1954 byly pro 1. peruť SRAF zakoupeny proudové stíhací letouny De Havilland Vampire a Spitfiry byly postupně vyřazovány. Poslední dolétaly v červnu 1954.

Jedenáct vyřazených Spitfirů (SR58, 59, 61-63, 66-68 a 81-83) bylo od září 1954 šrotováno a na konci roku je mělo následovat všech pět zbylých letounů. Avšak exekuce byla na nějaký čas odložena, protože rhodeská vláda uzavřela 16. března 1955 obchod se Sýrií, které mělo být prodáno sedm draků (některé již procházely demontáží před likvidací!) s náhradními díly. Cena vyřazených stíhaček byla stanovena poměrně vysoká (1200 liber za kus a 2000 liber za sadu náhradních dílů), což zřejmě nakonec vedlo ke stornování zakázky. Osířelé Spitfiry pak byly většinou definitivně sešrotovány.

Zkáze unikly pouze dva rhodeské Spitfiry. Letoun SR65 (původně PK355) byl od roku 1955 vystavován v leteckém muzeu na zá-

kladně Bulawayo, poté sloužil jako Gate Guardian na základně Thornhill, aby opět předán leteckému muzeu na základně New Sarum. V 90. letech byl vystavován na základně muzejní Spitfire znovu přeznačen na R65 a v muzeu dostal i zcela nepůvodní kamufláž.

PRAMENY:

Terbeck H, van der meer H, Sturtivant R.: Spitfire International, Ait-Britain 2006
Supermarine Spitfire (Griffon engined variants) and Seafire, Wings of Fame 16, Aerospace Publ. 1999
Ovčáček M, Susa K.: Vickers-Supermarine Spitfire F Mk.22/24, Mark I 2006

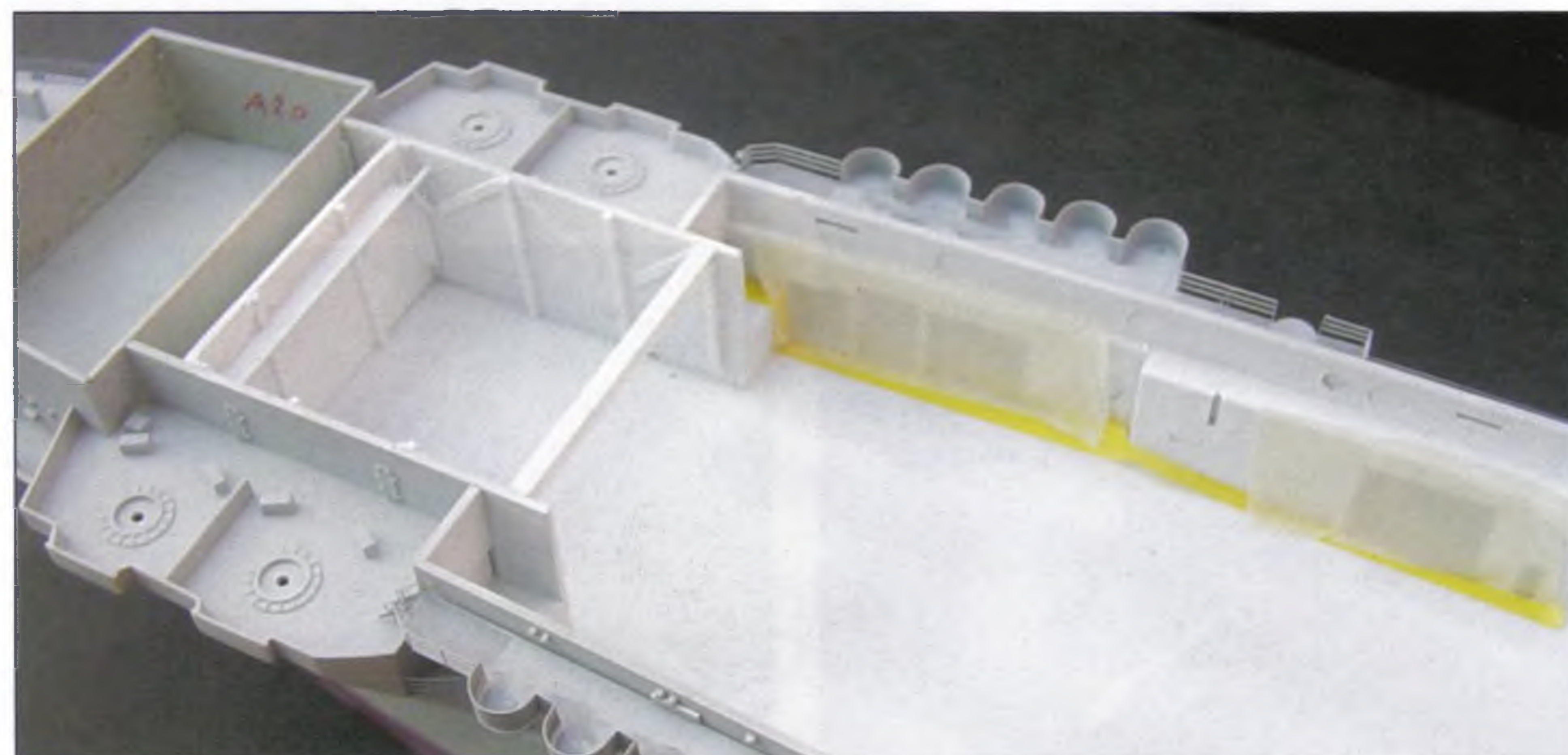
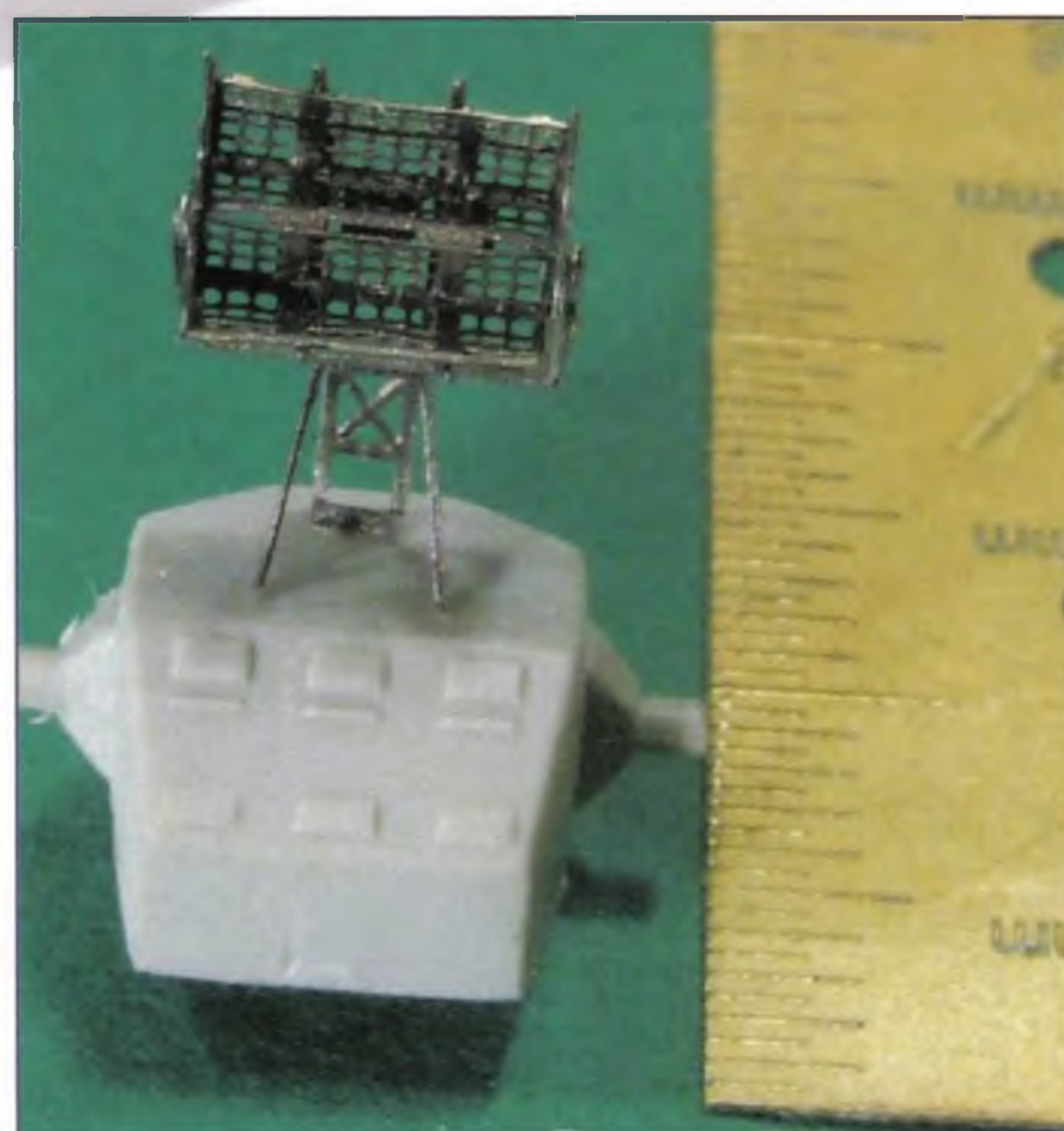
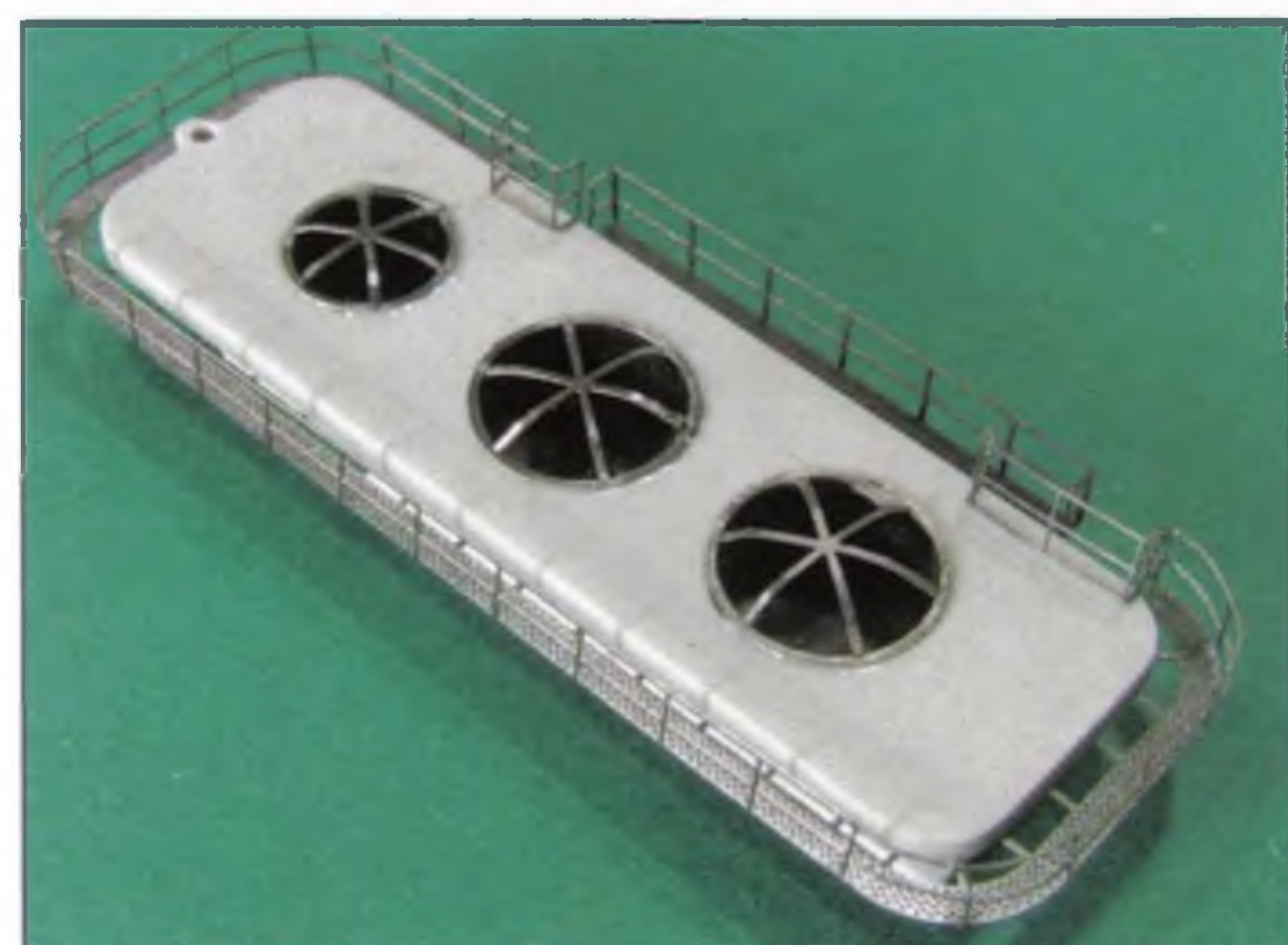
Mořský sršeň

(Dokončení)

ZDENĚK
KRČMÁŘ

Detaily

BRIEFING

STAVEBNICE CV-08 Hornet

MĚŘÍTKO 1:350

VÝROBCE Trumpeter

Páskou Tamiya jsem zevnitř zakryl otevřená vrata, abych mohl nastříkat loď zvenku, také jsem nastříkal horní nástavby. Opět jsem se držel návodu a na trup nastříkaný Dark Gray jsem po zamaskování nastříkal kamuflážní plochy tmavší C 71 Mignight Blue.

Vše je jinak!

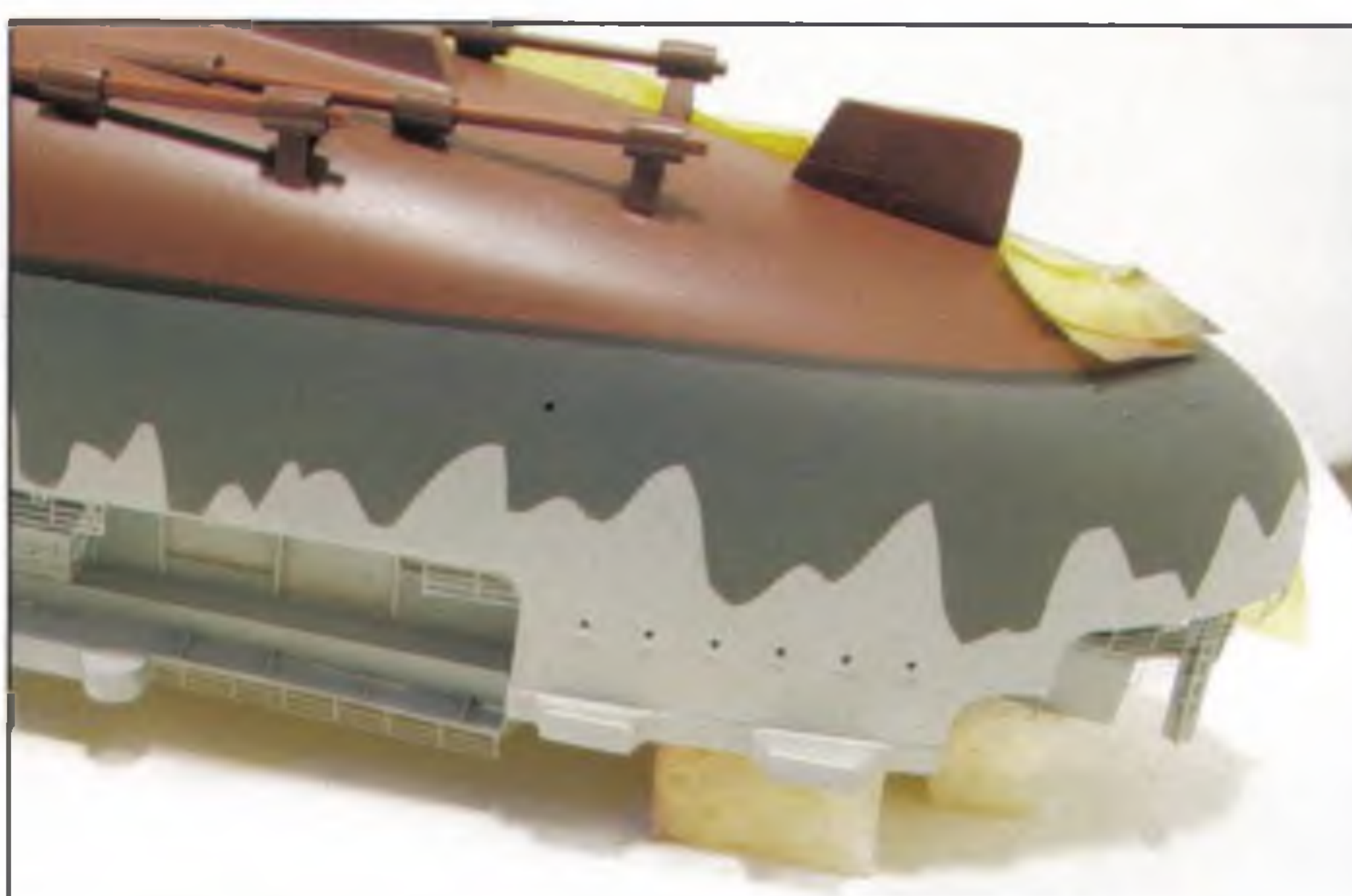
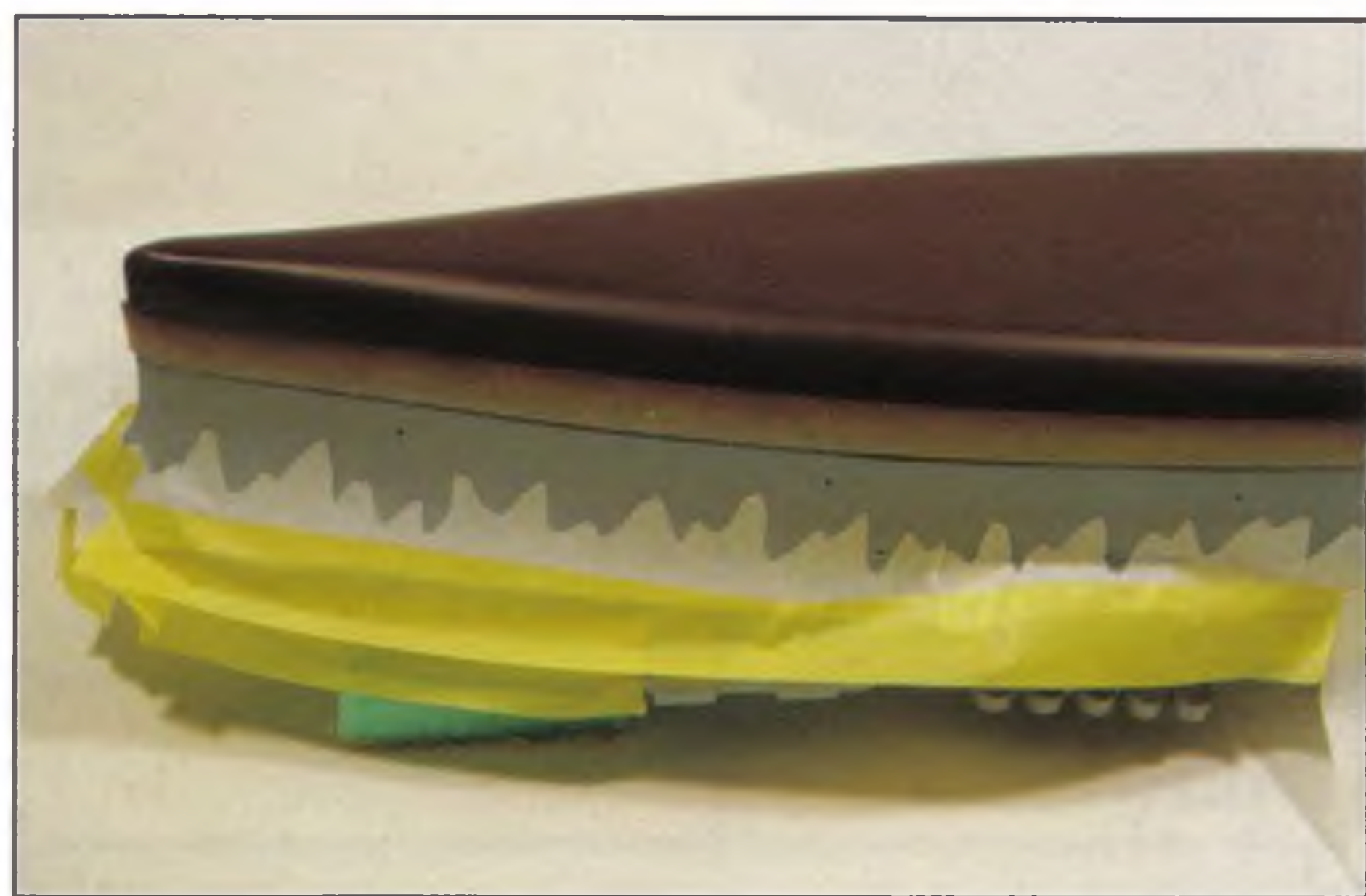
Jak bláhově jsem se domníval, že Trumpeter doporučuje v návodu správné odstíny barev. Když jsem fotografie ze stavby „hrdě“ prezentoval na jednom modelářském fóru, jeden „přítel na netu“ mi v dobrém slova smyslu vysvětlil, že to, co jsem zplodil, je pěkný paskvil, zkrátka, že se mám vrátit k le-tadlům. Na moji prosbu o pomoc se už neo-zval. Naopak reagoval Jirka Lichý a Jirka

Vnitřek podpalubí jsem nastříkl matnou bílou barvou Tamiya, spáry ocelových plátů zvýraznil olejovou barvou. Teď mohly „Kočky“ putovat do podpalubí, jednu jsem umístil do výtahu a jednu zbylou na letovou palubu ▼

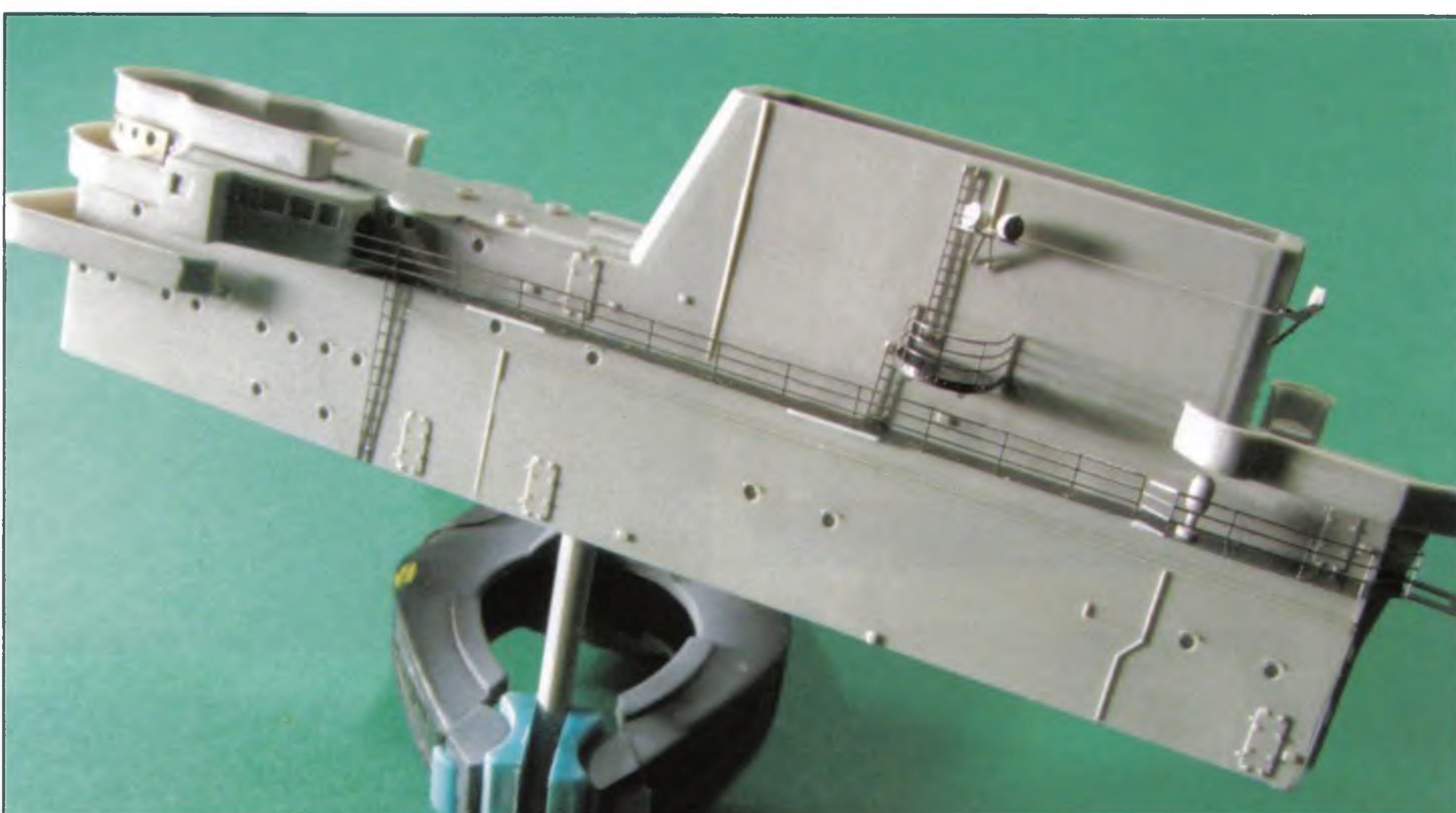
Dvořák, kteří mi velmi pomohli se zbarvením lodě. Doufám, že teď už správným. Zároveň mi poslali docela slušnou řádku fotografií skutečné lodě, které jsem zúročil při barevné úpravě modelu.

Takže znovu!

Trup lodi jsem přestříkal snadno, horší to bylo se zbarvením nástavby, kterou jsem musel umýt ředidlem Gunze. Musel jsem odstranit všechny lepty, jejichž spoje stejně nevydržely nápor Debonderu, který jsem používal k odstranění barvy na houževnatějších plochách. Ředidlo samozřejmě „sežralo“ i tmel, který byl v hojné míře použit na „kvalitní“ spoje stavebnice, takže taky znovu.

Zhruba po týdnu práce jsem měl model znovu nachystaný. Z materiálů, které jsem měl k dispozici jsem se dozvěděl, že loď byla nastříkaná odstínem Ocean Gray (5-0), na kterou byl v dolní polovině trupu nastříkán tmavší odstín Navy Blue (5-N). K oddělení jednotlivých polí jsem použil samolepicí fólii Hansa. Fólii jsem nastříhal na pruhy široké asi 30 mm a podle fotografií jsem se snažil udělat rozhraní barev co nejvíce shodné s předlohou. Tvar polí jsem tužkou nakreslil na pruhy fólie, skalpelem vyříznul a nalepil na model. Jakmile byl obvod trupu hotový, nahřál jsem fólii fénem, aby lépe přilnula k povrchu. Páskou Tamiya jsem ještě zakryl horní část trupu, abych ji nechtěně nezastříkal barvou, a oddělil jsem jí i spodní část trupu v místě čáry ponoru.

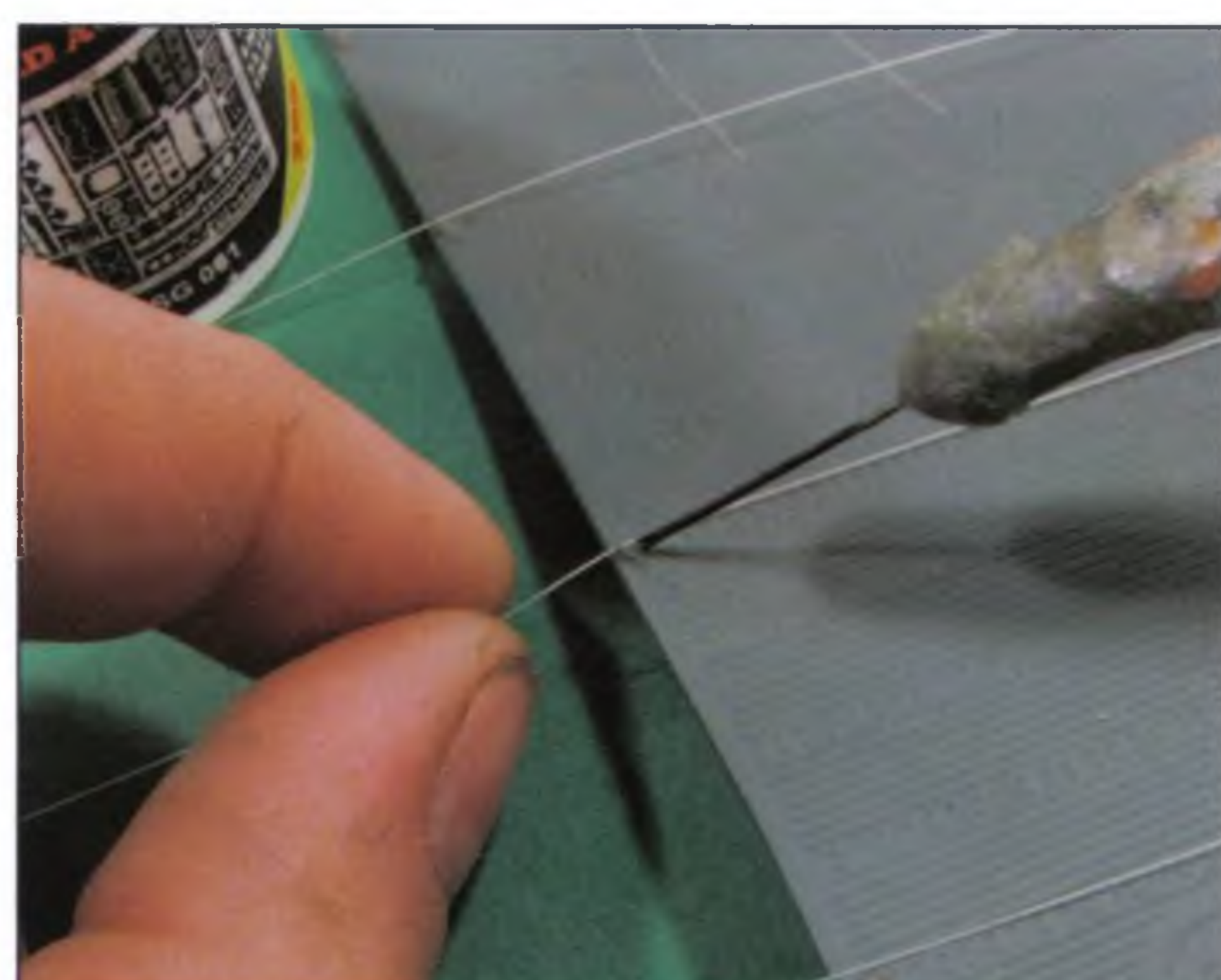
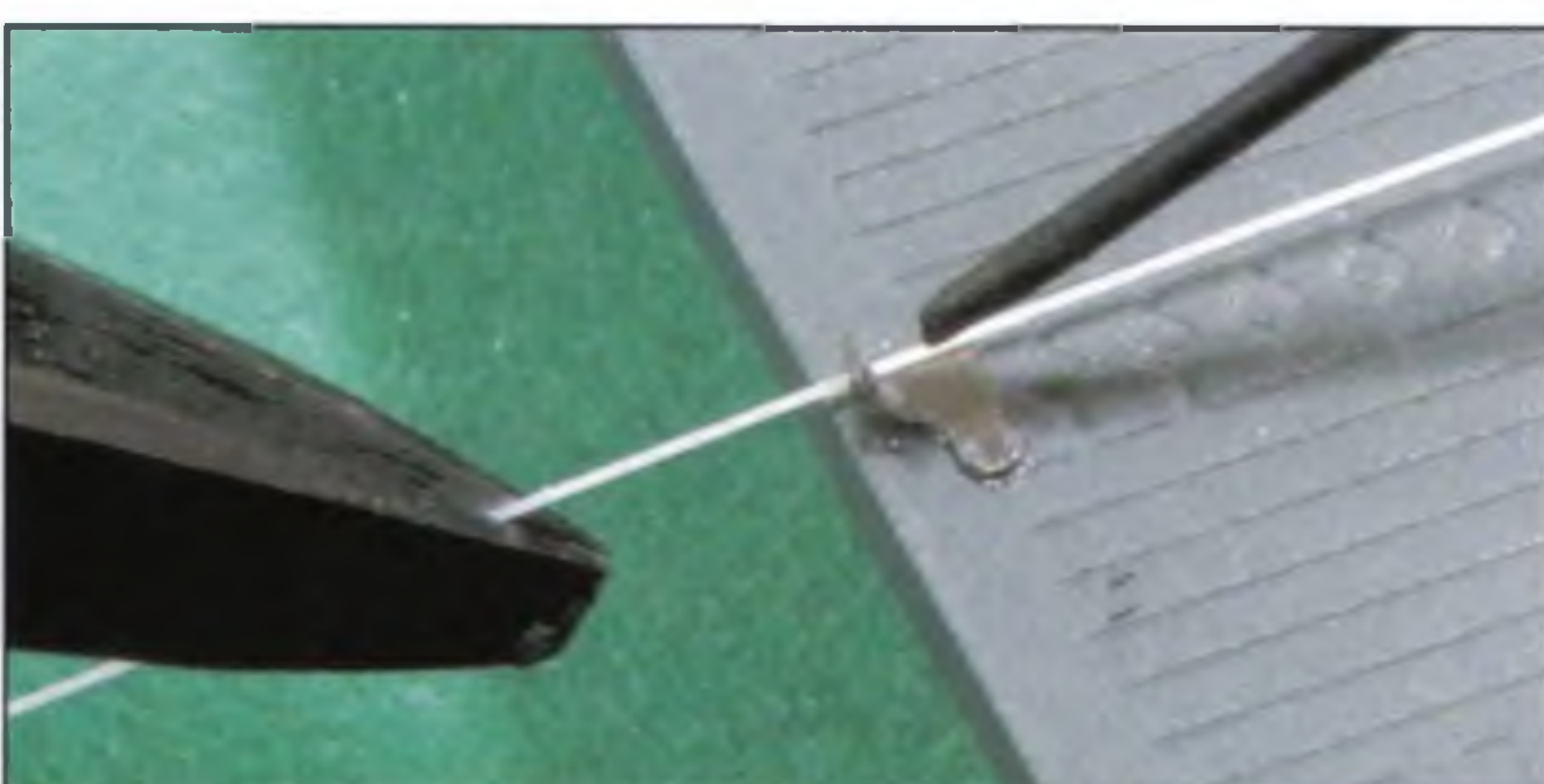
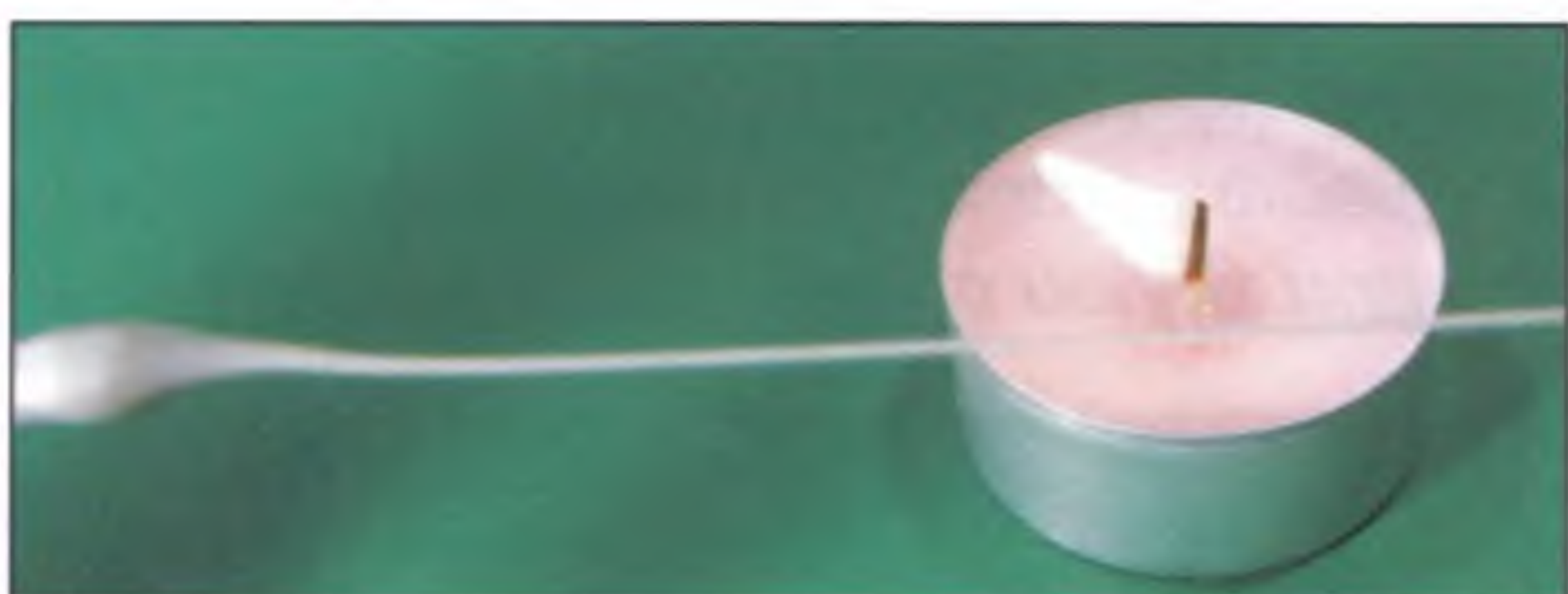

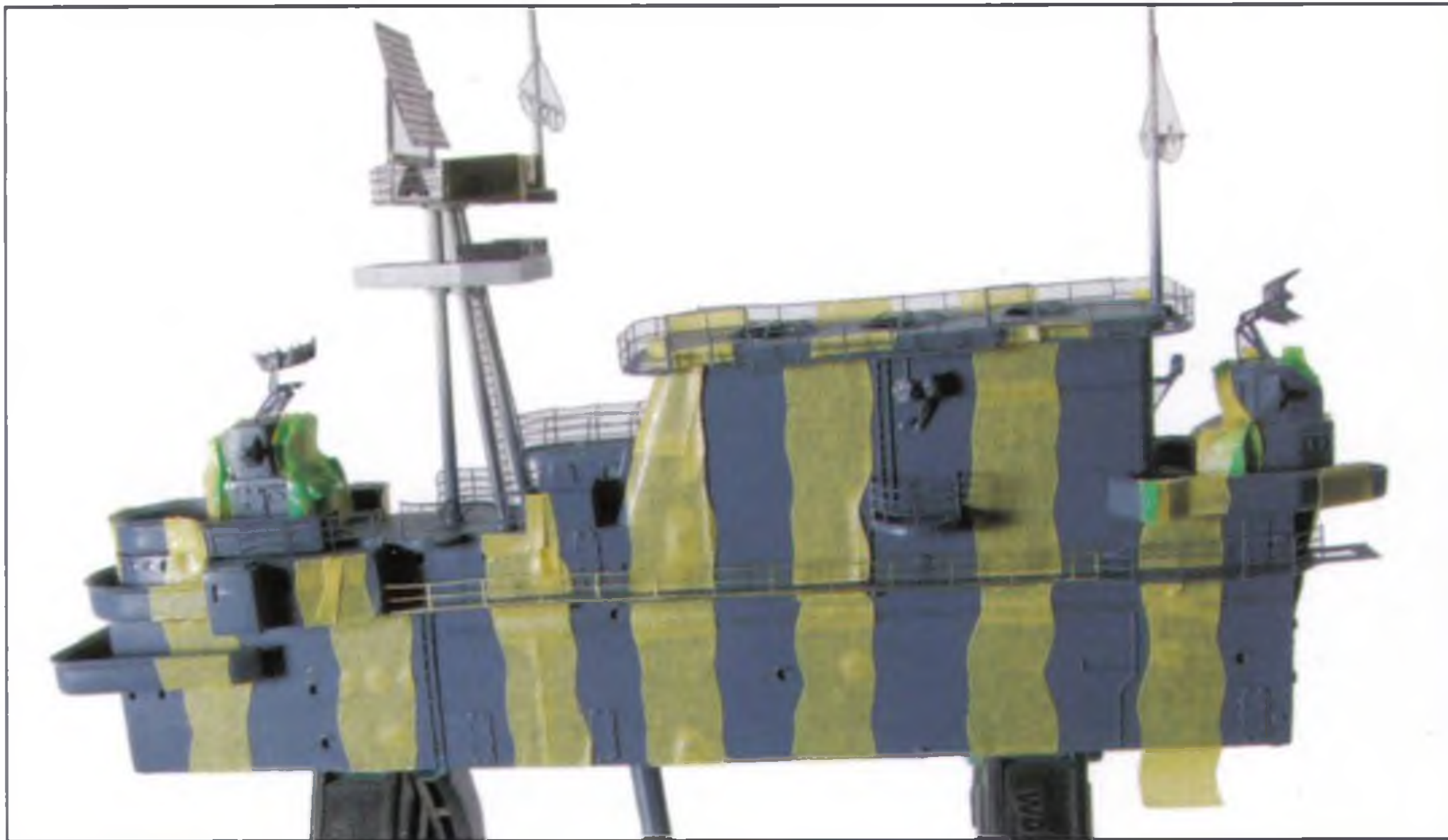
Jinak byly kamuflované horní nástavby – na základ Ocean Gray byl nastříkán světlejší odstín Haze Gray (5-H). Nejprve jsem nastříkal nástavbu světlejším odstínem Haze Gray, na kterém jsem páskou podle fotogra-

fií zakryl kamuflážní pole, vnitřní plochy jsem proti nechtěnému přestříknutí zakryl maskem Agama.. Odstíny barev jsem se snažil namíchat podle vzorníku na internetových strán-

kách http://www.jpmodel.de/main_e.htm. Nastříkání tmavší barvy bylo dílem okamžiku.

Na „výplet“ lodě jsem použil nitě vytažené z rámečku stavebnic. Nejvíce se mi osvědčil plast firmy Hasegawa, který lze nejlépe „táhnout“ a je docela pevný. Lepit tenké nitě na model bylo „zábavné“, několikrát jsem chtěl udělat z lodě letadlo, ovšem nestalo se tak a loď zůstala ve skupenství pevném. Rozžhaveným starým skalpelem jsem ještě výplety vypnul a přetřel tmavě šedou barvou.

Patina

Nevím, jak se patinují modely lodí, ale nechtěl jsem, aby model vypadal moc nově. Použil jsem tedy svou metodu, právě vymyšlenou. Model jsem natřel vodovou barvou rozpuštěnou ve vodě s příměsí malého množství jaru. Po zaschnutí jsem nátěr vlhkou va-

každý spoj jsem musel použít tmel (Surfacer 500). „Skleněné“ díly se také musely upravovat a s tenkými vrtulemi jsem si užil. Ještě, že plast firmy Trumpeter byl pružný, jinak bych asi model nedokončil, nebo bych musel použít lept firmy White Ensign Models, který obsahuje nejen nové vrtule, ale dokonce i lepty k vybavení interiéru B-25. Tak daleko jsem ale nešel.

Horní střelecké věže jsou jenom z šedého plastu, stejně tak prosklený konec trupu. Můžeme se pokusit zhotovit jejich náhražky z čirého plastiku, nebo je věrohodně nabarvit. Já, tvor líný, jsem tyto části zakryl

tovanou tyčinkou stíral shora dolů. Na některých místech, kde mohla voda narušit povrch, jsem pastelkou naznačil rez. Palubu jsem patinoval nastříkáním různých odstínů, vycházejících z původní Deck Blue (20-B).

Z fotografií je patrné, že tmavší odstín Navy Blue se v dolní části trupu lodě odlupoval na spodní barvu Ocean Gray. Snažil jsem se znázornit to maskolem, který jsem v malých „flíčcích“ párátkem nanesl na trup lodě ještě před nastříkáním Navy Blue. Po odstranění maskolu sice byly flíčky „oceánově šedé“, ale moc přesvědčivě nepůsobily. Ostřím skalpelem jsem se tedy snažil opotřebení „dotvořit“.

Doolittleovy stroje

Při stavbě B-25 jsem se taky docela zapotil. Nedá se říct, že by jednotlivé díly lícovaly bez problémů. Naopak, prakticky na

plachtou v podobě hnědé barvy.

Letadla jsem nastříkal zesvětlenou olivovou na horních plochách a střední šedou na spodních plochách. Patinoval jsem pastely. S obtisky byly stejné problémy jako u Wildcatů, je škoda, že na aršíku chybí nápis US ARMY, který skutečné stroje na spodní straně křídla nesly. S palubou jsem letadla spojil gelovým sekundovým lepidlem.

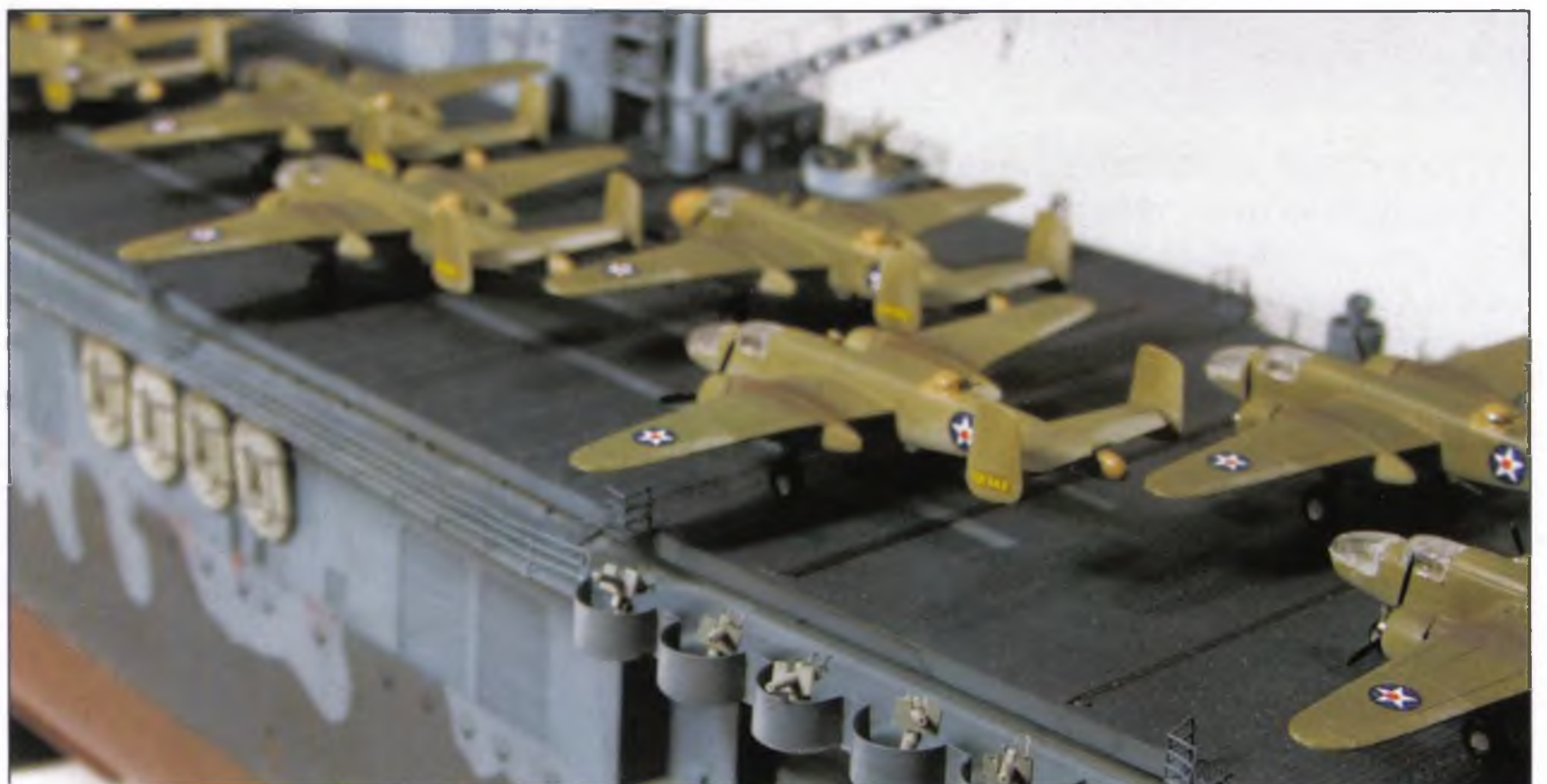
Zhodnocení

Na první pohled vypadala stavebnice velice dobře, i když bylo zřejmé, že některé drobnosti bude nutno tmelem a brusným papírem opravit. Stavba už nebyla tak jednoduchá, jak jsem si myslel. Spotřeboval jsem poměrně dost tmelu. Asi nejhorší byl spoj mezi horní a spodní částí trupu.

V některých detailech se model liší od skutečné lodě. Měl jsem například velké problémy „vlézt se“ do kamuflážních polí na hlavní nástavbě. Lepty Eduard jsou velmi povedené a model velmi dobře a vhodně doplní. Při jejich instalování na model jsem narazil jen na pár malých problémů. Myslím si, že bez těchto doplňků se model neobejde. Horší je, jak model uchopit, aby se drobné díly neznehodnotily, což se mi samozřejmě několikrát stalo.

Kdo by chtěl svůj Hornet dále vylepšovat, může si zakoupit i plechy firmy WEM, obsahující i konstrukci vnitřních ploch hangáru. Na hotovém modelu však mnoho vidět nebude.

*Děkuji Jirkovi Lichému a Jirkovi Dvořákovi za poskytnuté podklady.
Foto autor*

Předloha

Aby se námořnictvo USA vešlo do limitů Washingtonské smlouvy, platných do roku 1936, bylo v letech 1934-35 rozhodnuto postavit dvojici středně velkých lodí-nosičů o výtlačku 20 000 tun – letadlové lodě USS Yorktown a USS Enterprise. Na konci třicátých let se američtí loděři pustili do stavby mírně upravené třetí jednotky této třídy – USS Hornet. Stavba byla zahájena 25. září 1939, loď byla spuštěna na vodu v loděnicích Newport News ve Virginii 14. prosince 1940. V říjnu 1941 byla předána námořnictvu a vydala se zkušební plavbou v Atlantiku.

Rychlá loď, poměrně slušně pancéřovaná a se značnou kapacitou hangárů, měla slabší výzbroj, která musela být za války posílena. Kanonovou výzbroj tvořilo 8 děl ráže 127 mm, použitelných k palbě na námořní i vzdušné cíle, dále 16 protiletadlových kanónů ráže 28 mm a 24 lehčích protiletadlových kanónů ráže 20 mm. Posádku lodi tvořilo 86 důstojníků a 1280 mužů.

Pancéřování tvořil boční pás o tloušťce 63,5 až 102 mm, 25 mm tlustá protitorpédová přepážka uvnitř lodi, 152mm pancíř chránící velitelskou věž, 25 mm tlustý pancíř okolo kormidelního prostoru. Na palubu z pancíře tlustého 76 mm byly položeny trámy z odolného dřeva.

Pohon zajišťovalo 9 kotlů Babcock & Wilcox Express a turbíny, které přenášely na 4 šrouby výkon 120 000 koní. Rychlost se pohybovala na hranici 33 uzlů; akční rádius při rychlosti 15 uzlů činil 12 500 námořních mil.

Ve výzbroji měla loď 90 letadel, jejich start z paluby zajišťovaly dva parní katapulty. Leteckým personálem bylo 141 důstojníků a 710 mužů. Letouny vyvážely na palubu celkem tři výtahy.

Během své roční služby vystřídala loď dvě kamuflážní schémata Measure 12 (říjen 1941) a modifikovanou verzi Measure 12 (únor 1942).

V březnu 1942 byl Hornet převelen do Pacifiku, aby převezl 16 Doolittleových bombardérů B-25 k náletu na japonskou pevninu. Na této akci jej doprovázela letadlová loď USS Enterprise, se kterou vyplouval Hornet do akcí společně.

Test schopnosti startu B-25 z letadlové lodě proběhl 2. února 1942 bez problémů a celé misi byla dána zelená. Po spatření japonských hlídkových člunů byly bombardéry nuceny odstartovat ve větší vzdálenosti, než bylo plánováno.

Navzdory tomu byl nálet úspěšný. Letouny dosáhly Tokia a Osaky, po bombardování pokračovaly do Číny. Nálet nezpůsobil velké materiální škody, ale zapůsobil silně na morálku Japonců a především Američanů.

Po náletu byl Hornet poslán do jižního Pacifiku, aby posílil jednotky v bitvě v Korálovém moři. Než loď dorazila, byla bitva rozhodnuta a Hornet byl povolán zpět, aby se mohl společně s Enterprise v červnu zúčastnit bitvy u ostrova Midway. Z Pearl Harboru vypluly 30. dubna 1942, polohy severovýchodně od ostrova Midway dosáhly 4. června. Krátce nato se k nim připojil i spěšně opravený Yorktown. Během této bitvy, která předznamenala zlom ve válce, se letouny z paluby Hornetu podílely na potopení chlouby japonského námořnictva. Potopily také křižník Mikuma, jenž se pokoušel společně se sesterskou lodí Mogami ostřelovat letiště na Midway.

Dne 17. srpna 1942 se Hornet objevil u Guadalcanalu, aby podpořil vyloděné jednotky, které obsadily Japonci rozestavěné letiště. Během probíhajících bojů byl Hornet jedinou nepoškozenou letadlovou lodí, která mohla být nasazena.

USS Hornet a Enterprise vypluly 24. října 1942 proti japonským silám v oblasti Santa Cruz. Jejich protivníky byly lodě Shokaku a Zuikaku. Letadlová loď Shokaku byla 26. října poškozena letouny Hornetu, stejně jako křižník Chikuma. USS Enterprise byla skryta dešťovou přeháňkou a veškeré letecké útoky tak směřovaly na Hornet. Loď byla zasažena sedmi pumami, dvěma torpédy a dopadly na ni dva poničené bombardéry. Těžce poškozenou loď vzal do vleku těžký křižník Northampton. Krátce nato se japonské letouny objevily znovu. Nehybnou loď zasáhla další torpéda a loď byla opuštěna. Nicméně stále silně nakloněná zůstávala na hladině.

Japonský svaz se pokusil Hornet dovléci na svoji základnu. Americké torpédoborce však dostaly rozkaz Hornet potopit a vystřelily na něj devět torpéd a téměř 400 granátů z 5palcových děl. Krátce potom, co torpédoborce vrak opustily, se u hořícího Hornetu objevily japonské křižníky, které však již loď zachránit a odvléci nedokázaly.

Po dalších zásazích japonských torpéd se 27. října 1942 v 1:40 h letadlová loď USS Hornet potopila.

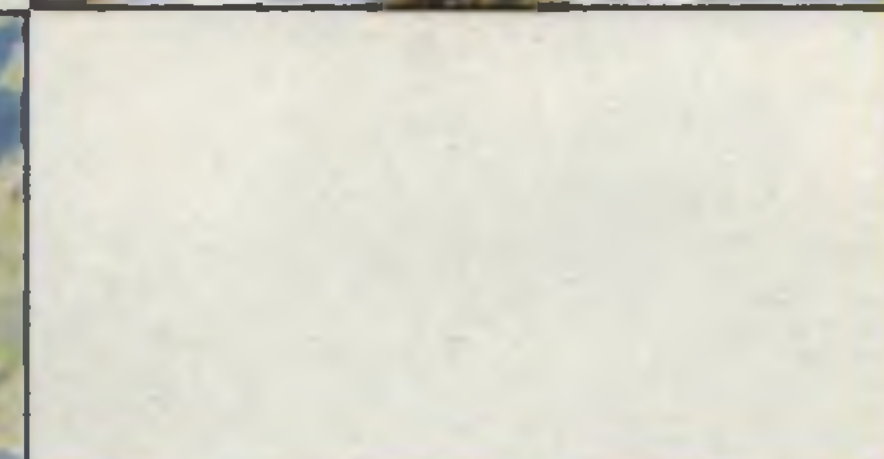
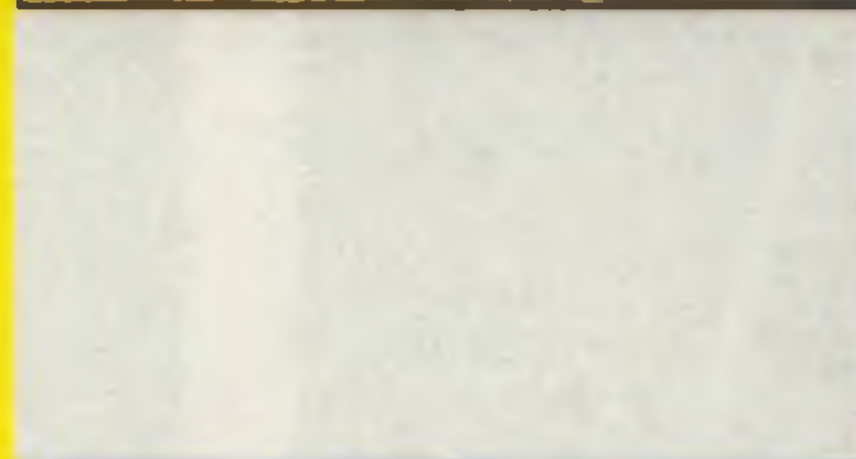
Junek-R, s.r.o.

Výhradní dovozce a distributor firmy
Revell GmbH&Co.KG

Novinky na květen

02527	US Troops Vietnam War	1:72
03063	BTR-70 NVA	1:35
03227	Monty's Caravan	1:76
04212	CL 601 Lufthansa	1:144
04317	Eurofighter Typhoon single	1:72
04405	Mil Mi-24D Hind	1:72
04489	NH90 Natohelicopter	1:72

Tel/fax: 296 376 427, mobil: 775 571 079
e-mail: revell@junek-r.cz, www.junek-r.cz

AIRES

Firma se tento měsíc věnuje proudovým letadlům. Velmi podrobná odlévaná sada 7264

umožňuje postavit v měřítku 1:72 dokonalou maketu motoru **Rolls-Royce Nene**, respektive jeho sovětské kopie **RD-45** a uplatní se tak například při stavbě modelů letadel MiG-15 (že by příprava na novinku Eduard?), Il-28, La-15 nebo MD-450 Ouragan. Ve stejné velikosti pak jsou ještě sady pro moderní letadla – vybavení prostoru pilotů **F-16D Fighting Falcon (7167)** a vý-

stupní trysky F-15C/D (7170). Jak odlévané díly

všech sad, tak jemné leptané doplňky a číselníky přístrojů na čirých fóliích umožňují postavit dokonale vybavené makety. Nejinak tomu je i ve větším měřítku 1:48. V této velikosti byla vydána „menší“ sada s **výstupními tryskami F-15C Eagle pozdní verze (4336)** pro stavebnici firmy Hasegawa. Velmi podrobná je sada 4330, obsa-

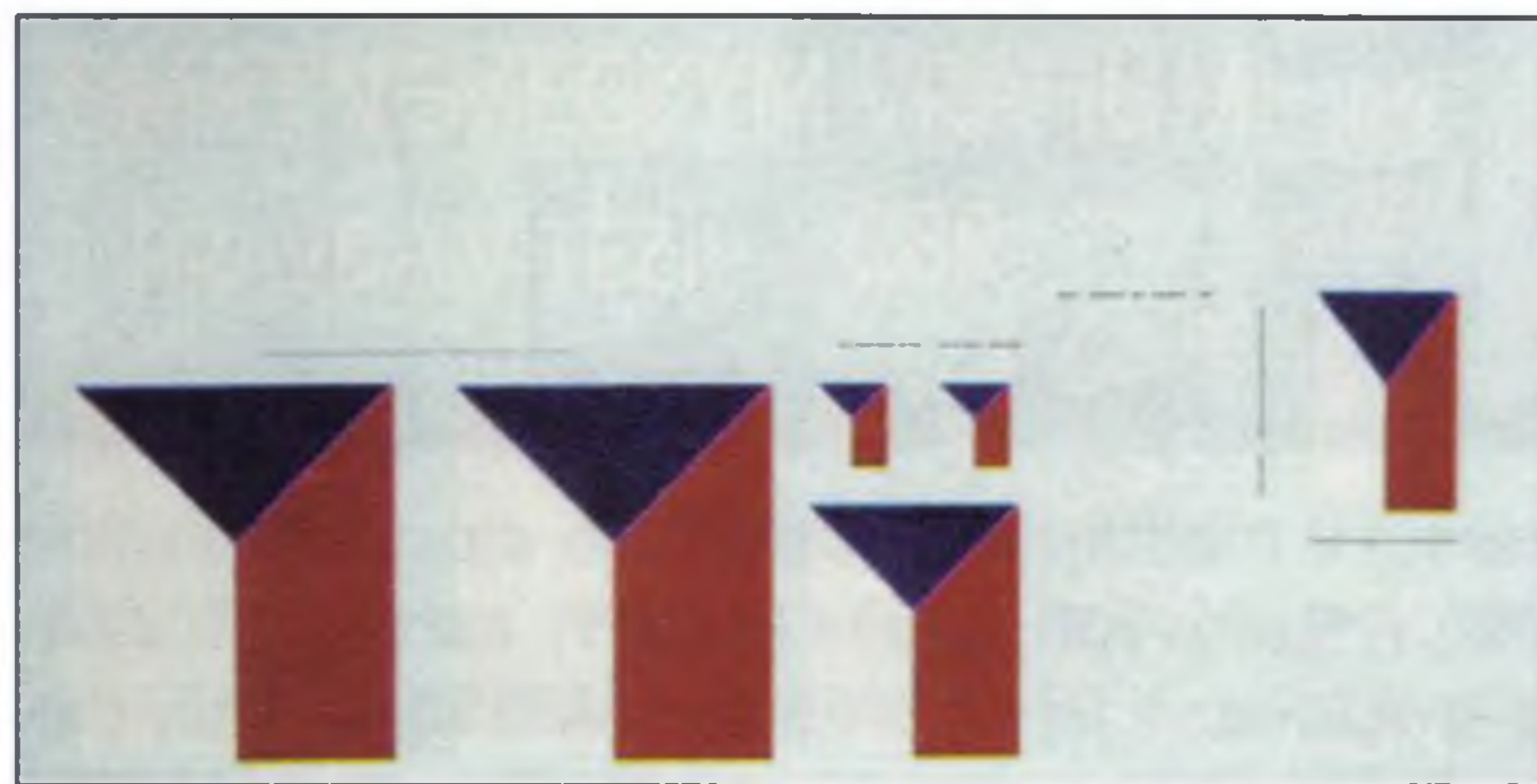

hující jak výstupní trysky motorů, tak především úplně vybavení prostoru osádky, podvozkových šachet a fotoprůzkumné přídě letadla **RF-4B Phantom II** ze stavebnice Hasegawa. Sada podle mne patří k tomu nejlepšímu, co Aires vydal, kromě množ-

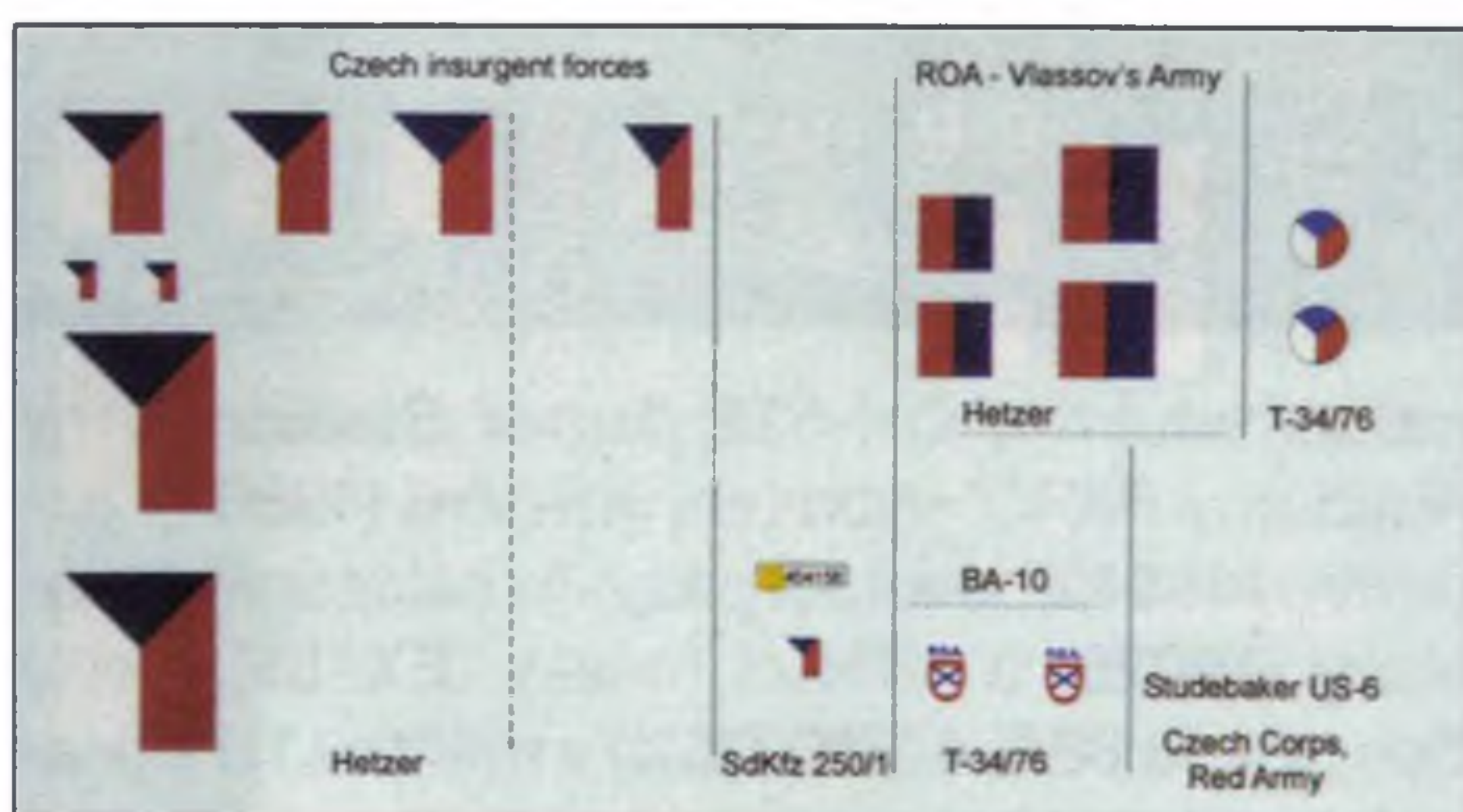
ství dílů odlitých z šedého polyuretanu a spousty leptaných plechových doplňků obsahuje také součástky s okénky na přídě a zaměřovače odlité z čiré hmoty.

BLACK LION DECALS

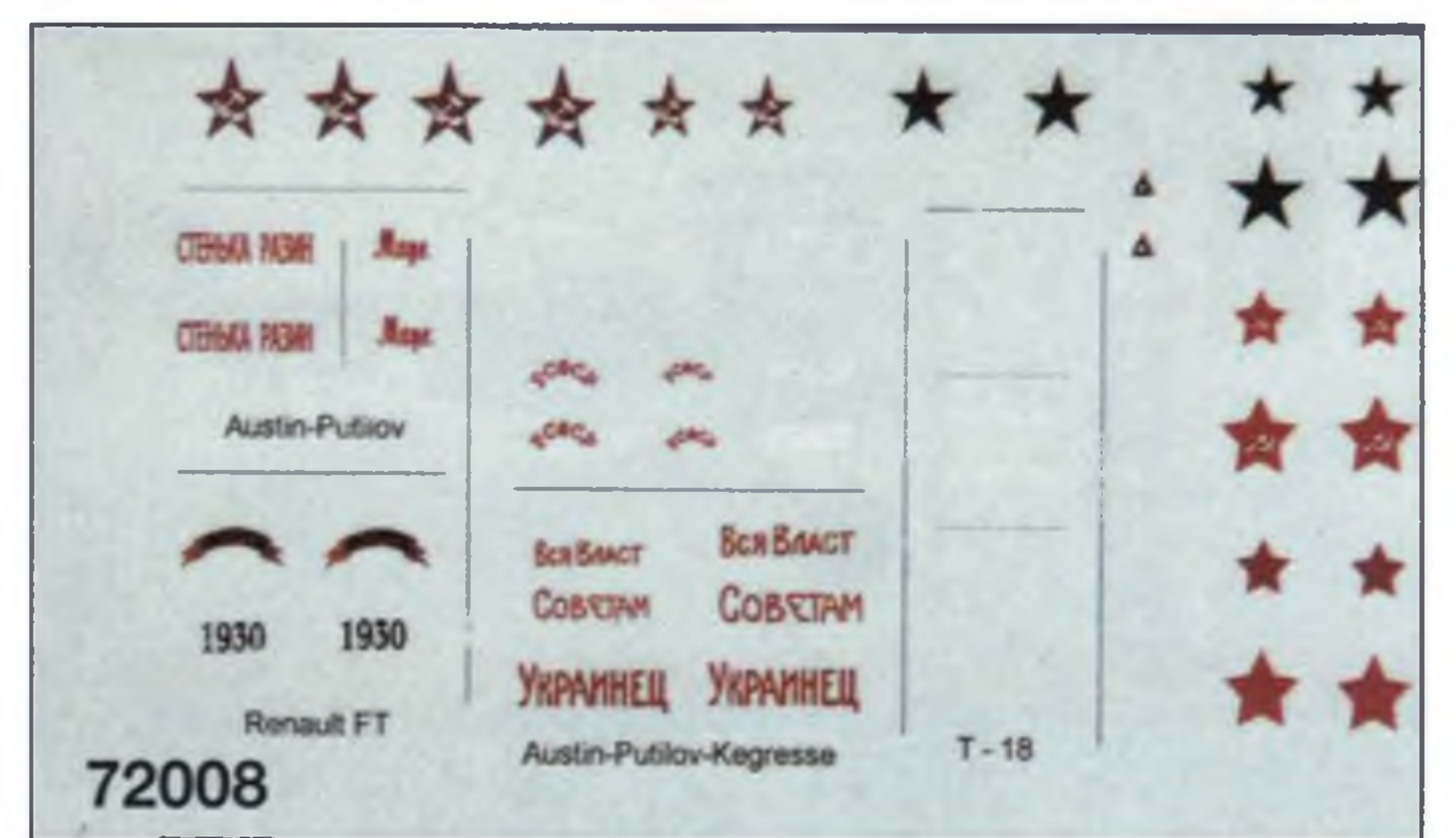
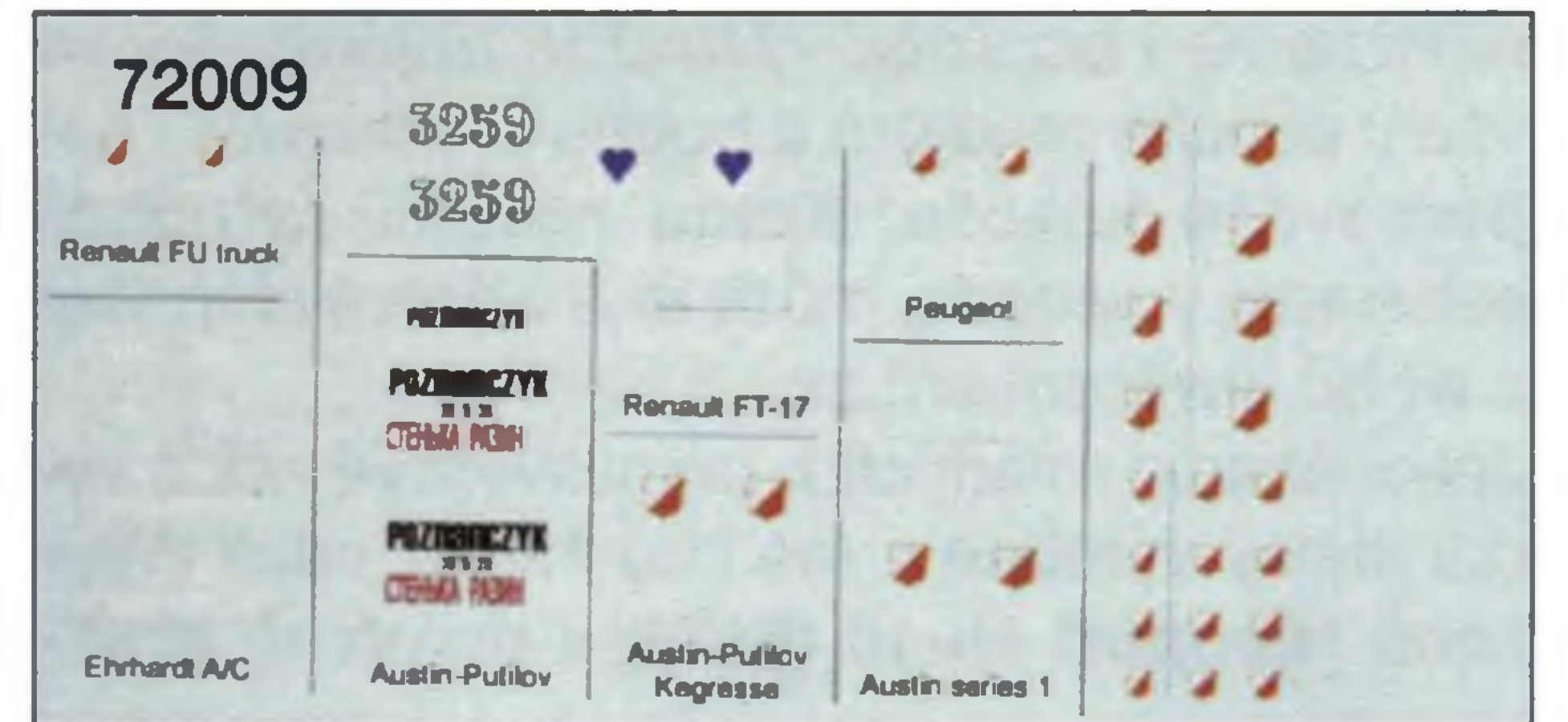
Nizozemská firma specializovaná na výrobu obtisků u nás nepatří k neznámější, ba ani k známých, proto mne velmi překvapily novinky inspirované našimi dějinami. Pod stejným názvem **Liberation of Prague** se objevily dva aršíky. V měřítku 1:35 s dovětkem **Hetzer Czech insurgents (35003)** přináší obtisky znaků na Het-

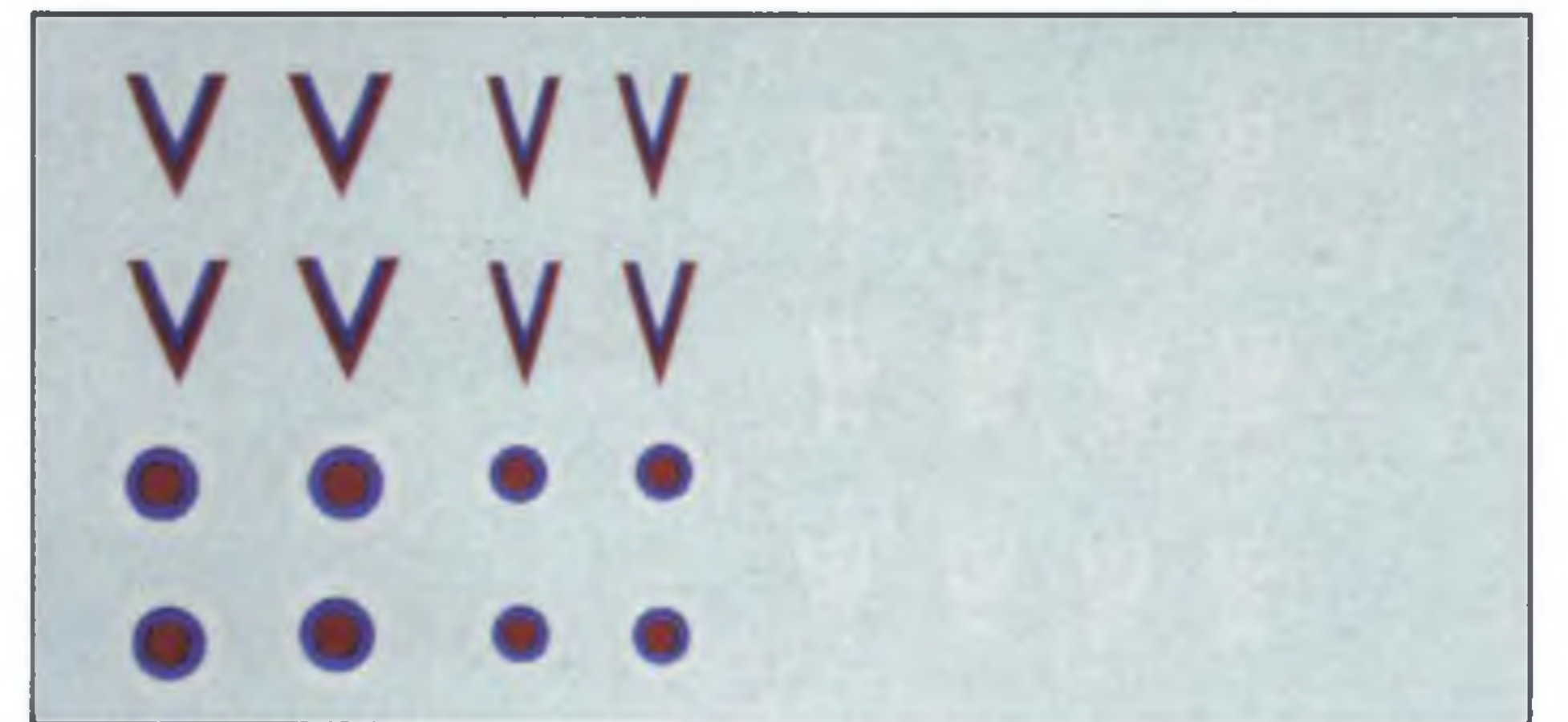
zer z Pražského povstání. Pravda, soutisk a kvalita barevných ploch na vlajkách není ideální, ale bílé nápisy (které na fotografii asi nebudou moc vidět) vypadají dobře. V měřítku 1:72 nabízí aršík **Liberation of Prague 1945 (72014)** více možností, totiž obtisky pro povstalecký Hetzer, ukořistěné vozidlo Sd. Kfz.250/1, tank T-34/76 1. čs. obrněné brigády, Studebaker 1. čs. armádního sboru a označení pro tři vozidla ROA –

T-34/76, BA-10 a Hetzer. Obtisky jsou sice baleny bez jakéhokoliv návodu, ale na webových stránkách výrobce (www.blackliondecals.nl) jsou ke stažení barevné návody s podrobným popisem. To oceníme také u dalších sad, které nabízejí znaky pro vozidla **polské armády 1918-1922 (72009)**, pro Renault FU, Ehrhardt, Renault FT-17, Austin Putilov, Austin Putilov Kegresee, Peugeot a Austin series1) a **Rudé armády 1918-1922 (72008)**, Austin Putilov Kegresee, Austin Putilov, Renault FT, T-18), naopak zcela bez ná-

vodu je **Označení ruské carské a bělogvardějské armády (35002)** v měřítku 1:35.

EDUARD

Jak výrobce sliboval, tak také učinil a po dvoumístné verzi Me 262B uvedl na trh v měřítku 1:144 i jednomístnou **Me 262A**, opět ve verzi **Dual Combo (4420)**. Krabička s povedenou

kresbou na víku a bokorysy nabízených kamufláží obsahuje takřka stejné rámečky, liší se jen polovinou trupu, překryty kabiny a stavebnice neobsahuje leptané doplňky. Jiné jsou pochopitelně i varianty zbarvení. Můžeme se rozhodnout mezi letadlem z titulní kresby, které létalo u Komanda Nowotny v Lechfeldu a velmi podobně kamuflovaným strojem (RLM81/82 dokonce včetně „stříbrné“ přední části levého krytu motoru) od JV44. Dalšími možnostmi je stroj III./EJG 2 s modrou přetaženou ze spodku vysoko na boky a přestříkanou skvrnami RLM74 a 75 a pro našince asi nejlákavější „Švalbína“ s bílou přídí, opuštěná v květnu 1945 v Ruzyni. Díly stavebnice jsou opatřeny velejemným rytím do hloubky, o jakém se nám před pár lety nesnilo ani v větších stavebnicích, a na archu obtisků

nalezneme i popisky, výstražné trojúhelníky ke všem plnicím otvorům a trochu překvapivě i neporcované hákoše. Komu nestačí černobílá schémata v návodu, může si je v barvě stáhnout z webu www.eduard.cz.

Jako lákadlo mladých k první světové válce vydal stejný výrobce v měřítku 1:48 v edici Weekend **Nieuport Ni-16 (8426)** v poměrně atrak-

tivním zbarvení, totiž s horními plochami kamuflovanými zelenou a hnědou. Nevím, zda odstín Mahogany je barva skutečně natřená, nebo jen barva použitého materiálu, ale víkendovým stavitelům je to jedno a znalci se dopátrají. Na bocích trupu nese letadlo pestrobarevné nápisy Max, které jsou asi „vizitkou“ pilota – francouzského esa Maxime Lenoire (11 sestřelů), který byl už na SPADU S.VII sestřelen v říjnu 1916. Výlisky nejsou žhavou novinkou (o Ni-16 psal Marek Mincbergr v 1. Sešitu Modeláře), nicméně se zdá, že jim čas na kvalitě neubral. Na obou rámečcích se součástkami (obsahují i postavu stojícího letce) jsou nápisy Nieuport 11, svědčící o tom, z takého typu „Šestnáctka“ vyšla. Ze všech dílů překvapivě nepoužijeme jenom alternativní kryt motoru, vrutuli a dvě drobné součástky.

Další Nieuport, tentokrát **Ni-17** v měřítku 1:72,

se sice nedávno objevil ve filmové krabičce Flyboys, nicméně je možné jej považovat za novinku a dvěma stavebnicemi a přílohami naplněná krabička řady **Dual Combo! (7071)** jistě prvoválečníky potěší historickými předlohami. Plastikové díly excelentní kvality doplňují masky a lepty, které obsahují především sedadlo, vnitřní konstrukci trupu do pilotního prostoru, pásy, trupovou přepážku za sedadlo, detaily zbraní a několik variant rámečků větrného štítku. Barevné kamufláže v návodu představují zajímavá letadla. Už první představený stroj, na kterém Maurice Boyau zaznamenal deset sestřelů (celkem měl na kontě 14 letadel a 21 pozorovacích balonů, proto kresba na obalu s hořící jitrnicí) nese na bocích velkou kresbu zeleného hada se zlatými šupinami (jsou opravdu vytištěné zlatou barvou!). A tím zajímavosti nekončí, protože poslední možností je sice fádne hliníkovou barvou natřený stroj, ale s červenými kačenkami na trupu a jeho pilotem byl na francouzské straně létající korvetní kapitán japonského císařského námořnictva Onokichi Isobe. Dalšími možnostmi jsou velmi známá letadla G. Guynemera a Ch. Nungessera, která doplňuje ještě neobvykle kamuflovaný Ni-17 P. Pendariése.

Nové plechy Eduard jsme minule získali až po uzávěrce, a tak se nám toho tentokrát sešlo víc. Cenovým lákadlem a důvodem, proč si koupit další stavebnice, jsou tři letecké Big Edy. Sada **BIG4874** pro model Focke-Wulf Fw 190A (i dio-

rámu) v měřítku 1:48 obsahuje stovky titěrných dílů vztlačkových klapek (**48551**), sadu s nářadím a krabicemi k jejich přepravě (**48555**), detaily exteriéru, motoru a podvozkových šachet (**48556**) i barvené výrobní štítky (**FE370**). Ve stejné modelové velikosti jsou pytlíky v sadě **BIG4875** pro

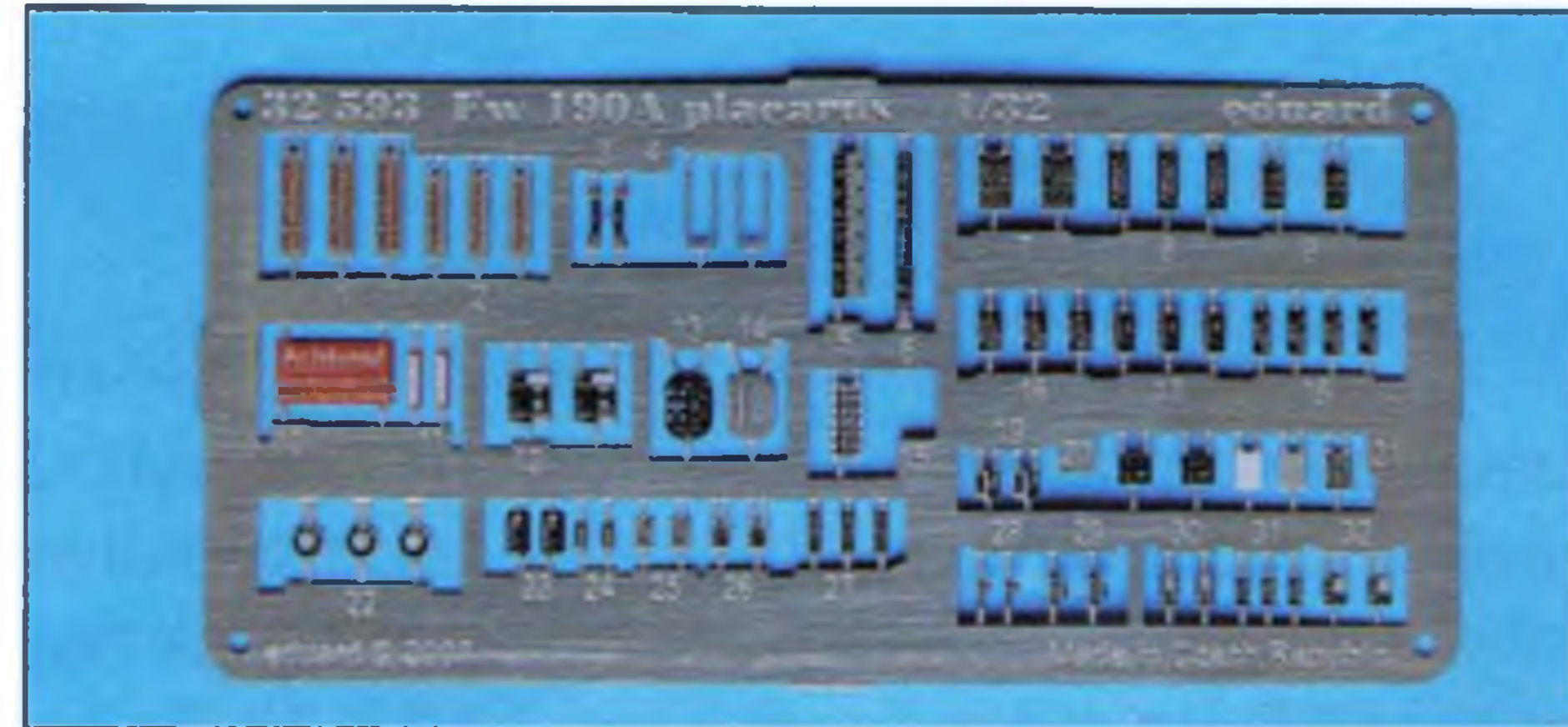
model vrtulníku **CH-53E Super Stallion** firmy Academy /MRC: vybavení interiéru (**49364**), exteriéru (**48542**), poutací pásy do nákladního prostoru (**49026**) a stříkácké masky (**EX185**). Velký Eda pro **Ju 88A-4 (BIG7228)** v měřítku 1:72 (Ha-

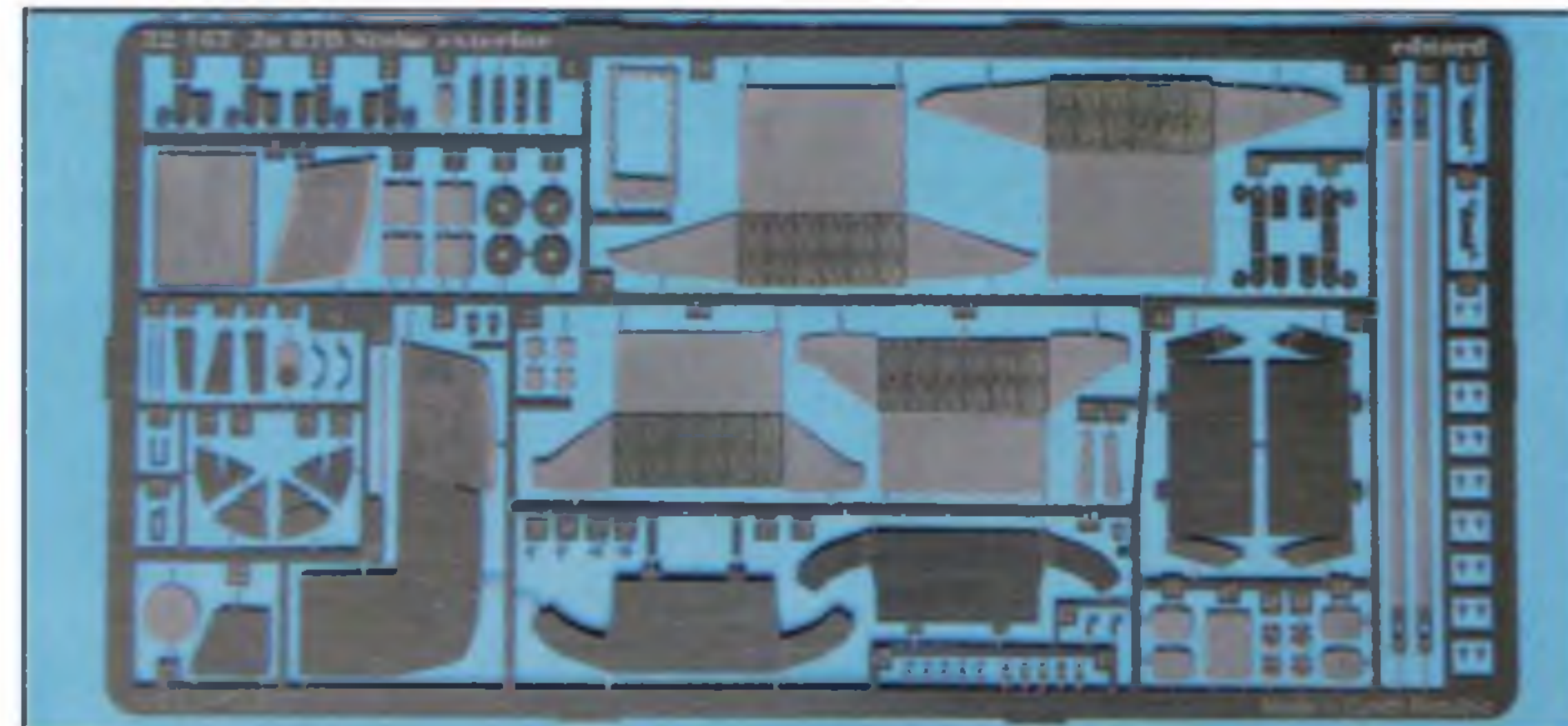
segawa) zahrnuje sady s díly exteriéru (**72459**), interiéru (**73275**) a masky (**CX159**). V měřítku 1:35 je pro stavitele modelů vojenské techniky sada **Příslušenství americké armády (BIG3544)** se sadami Krabice na náradí (**TP022**,

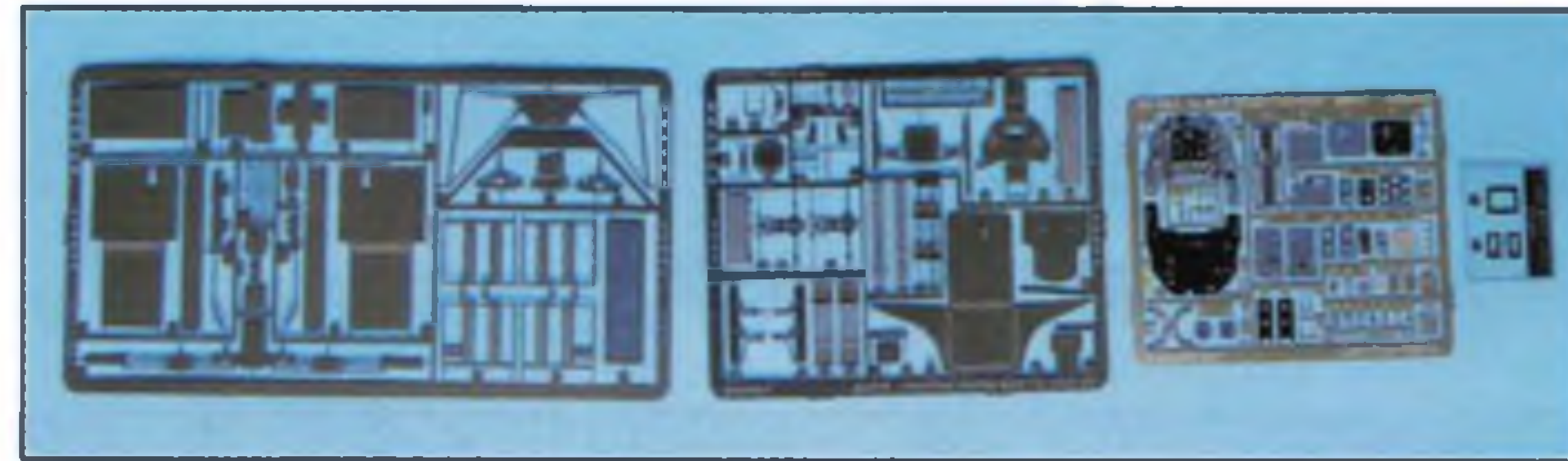
Zrcátka (**TP024**), Řemeny a popruhy (**TP515**) a barvená sada Označení a medaile (**TP515**). Mezi „obyčejnými“ sadami jsou novinkami v měřítku 1:32 sady výrobních štítků pro **Focke-Wulf Fw 190 (32593)**,

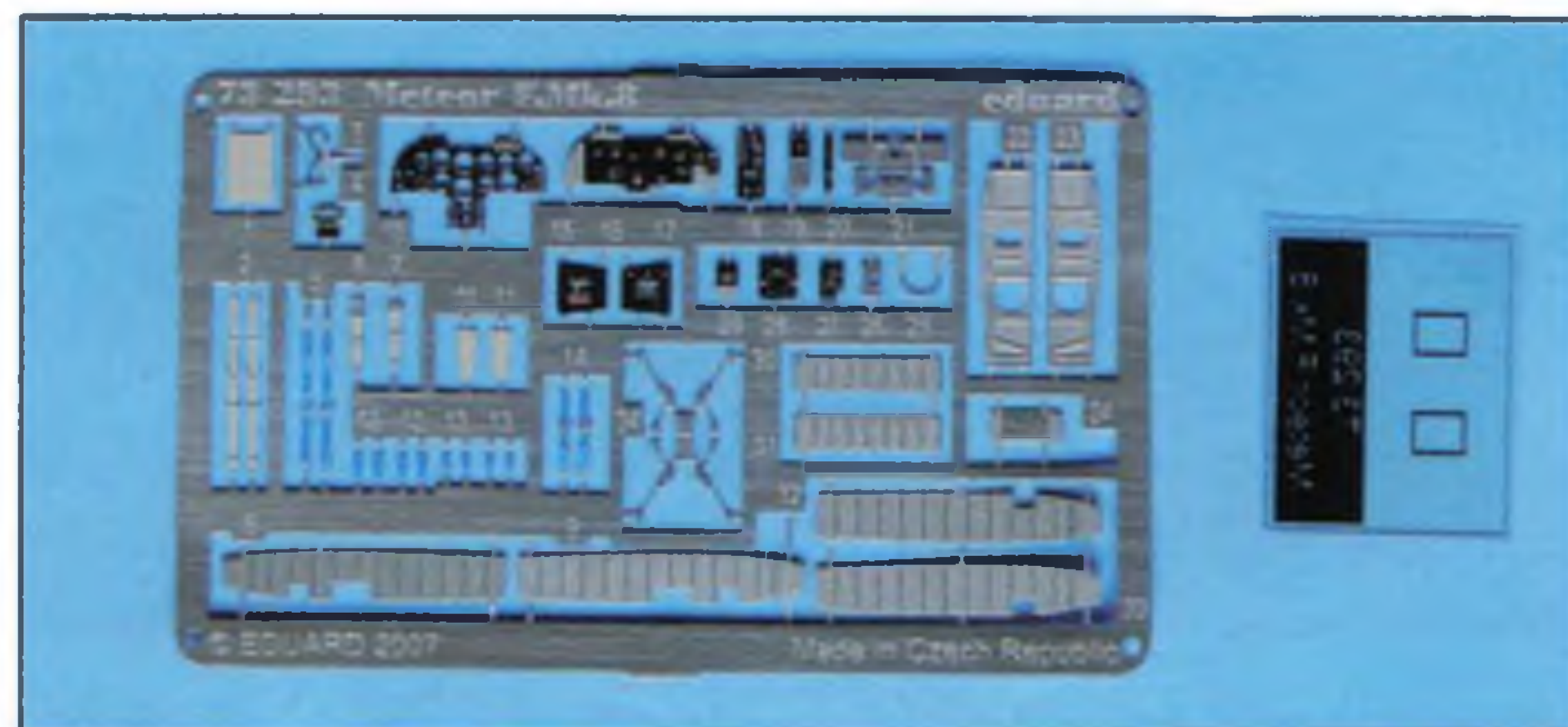
vybavení exteriéru (**32167**)

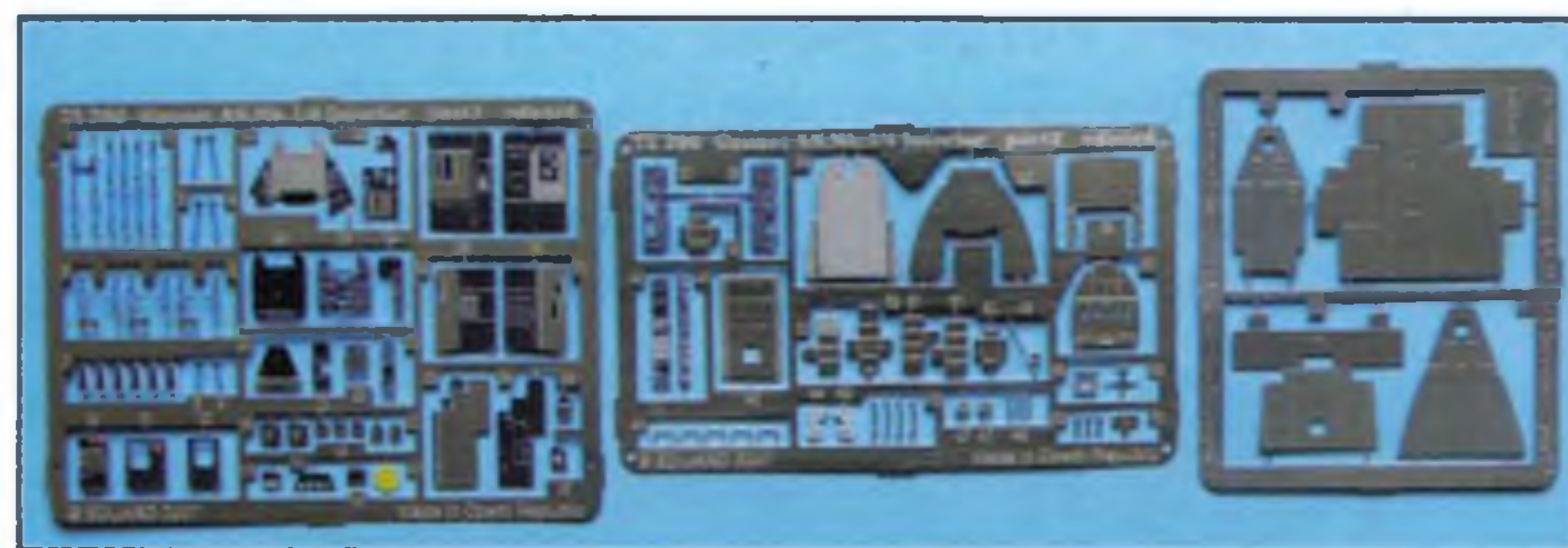
a interiéru (**32594**) modelu letadla **Ju 87D**

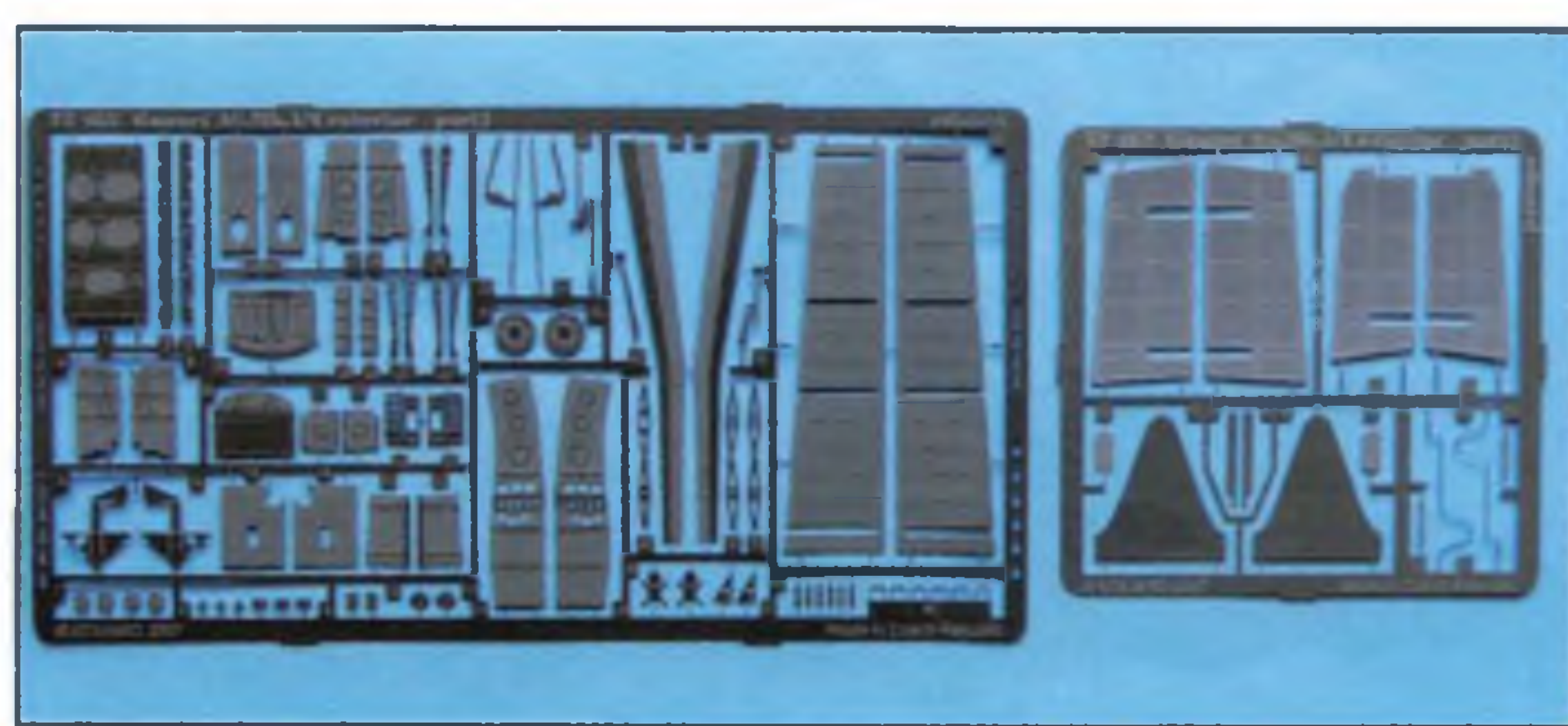
Stuka. V měřítku 1:72 nás zaujala částečně barvená sada pro **Meteor F. Mk.8 (73293)** s vyba-

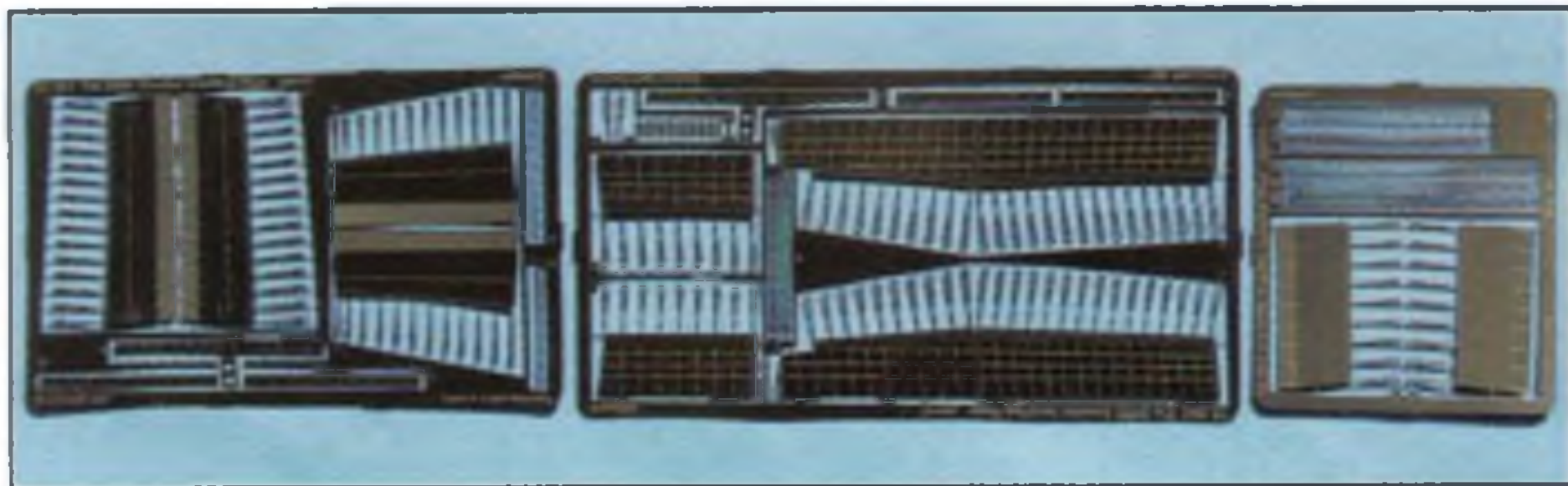
vením pilotního prostoru, bočnicemi šachet podvozku a spoustou užitečných detailů. Dvě sady jsou pro **Fairey Gannet AS.Mk. 1/4** firmy Trumpeter. V první, barevné (**73290**) je velmi po-

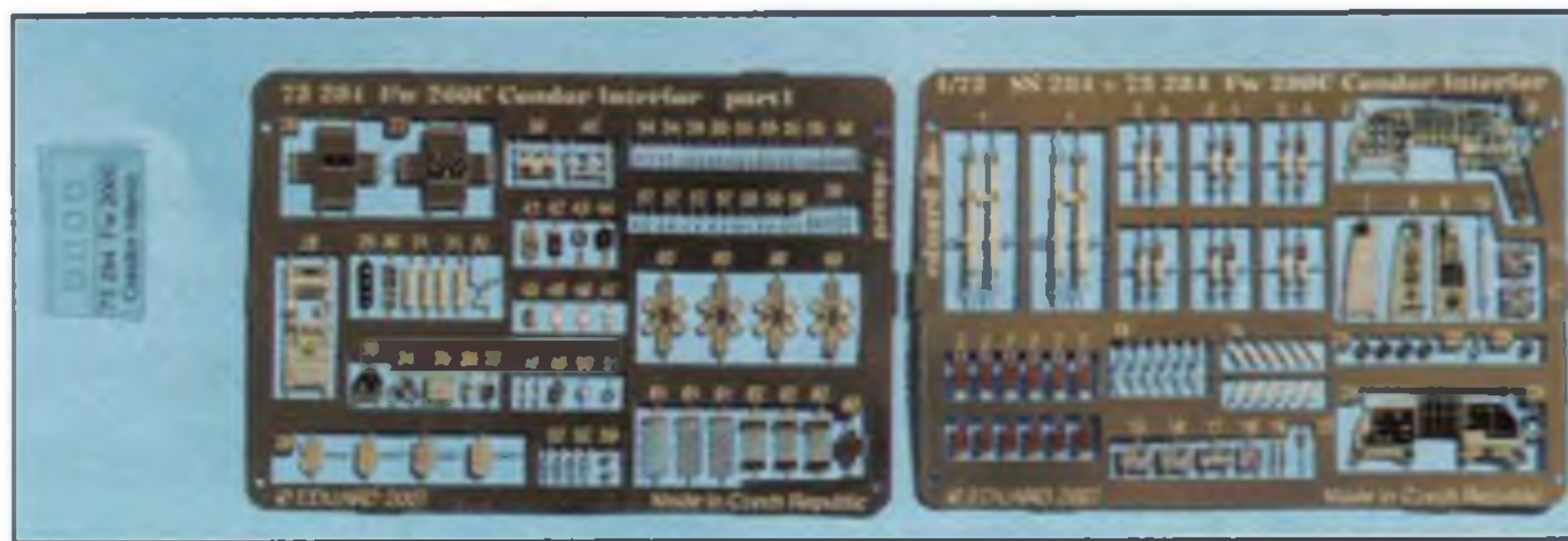
drobné vybavení interiéru, zatímco druhá (**72462**) je určena k vylepšení vnějšku. Tedy,

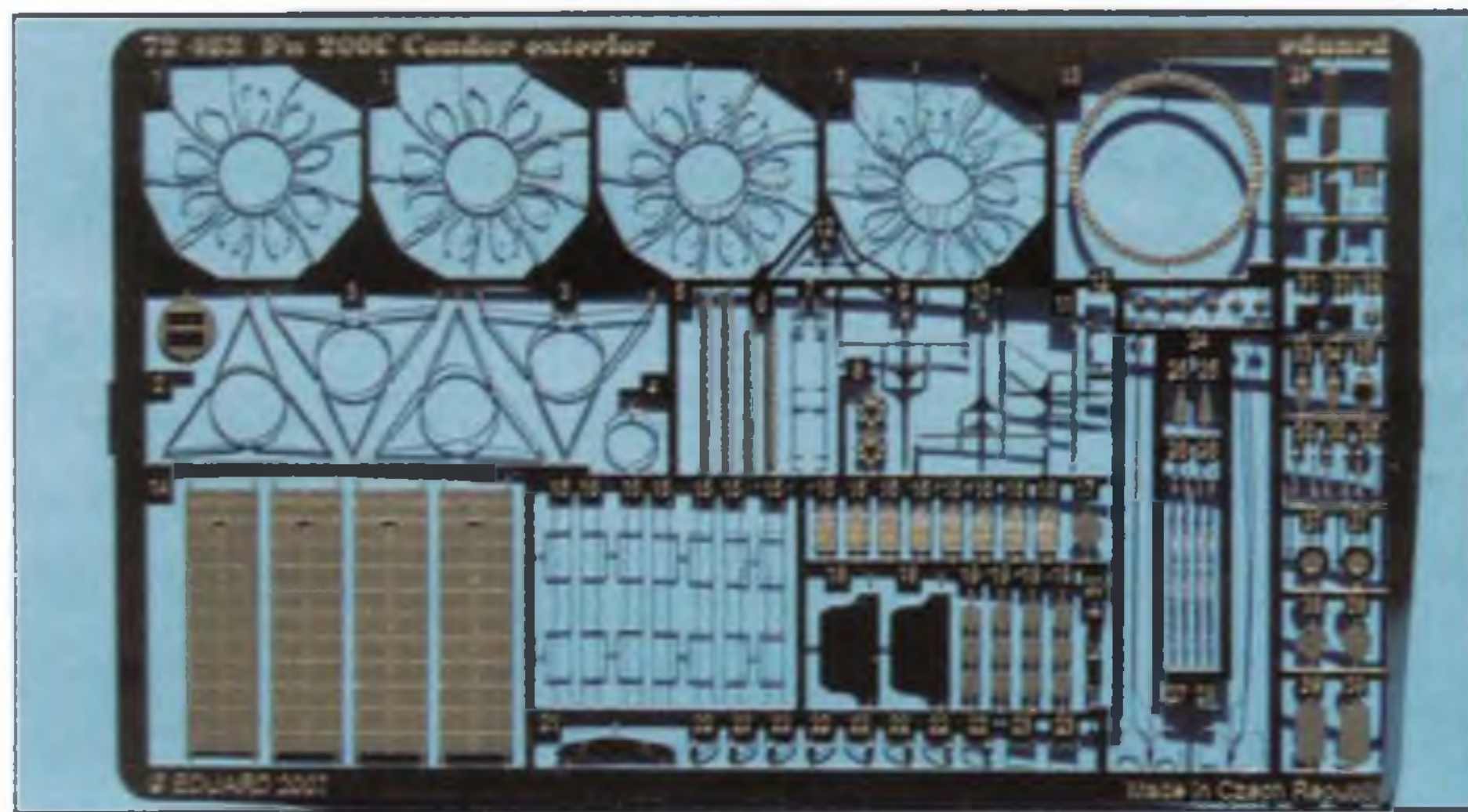
ještě pár kousků plastiku původní stavebnice budeme potřebovat. Podobně je tomu i u sad

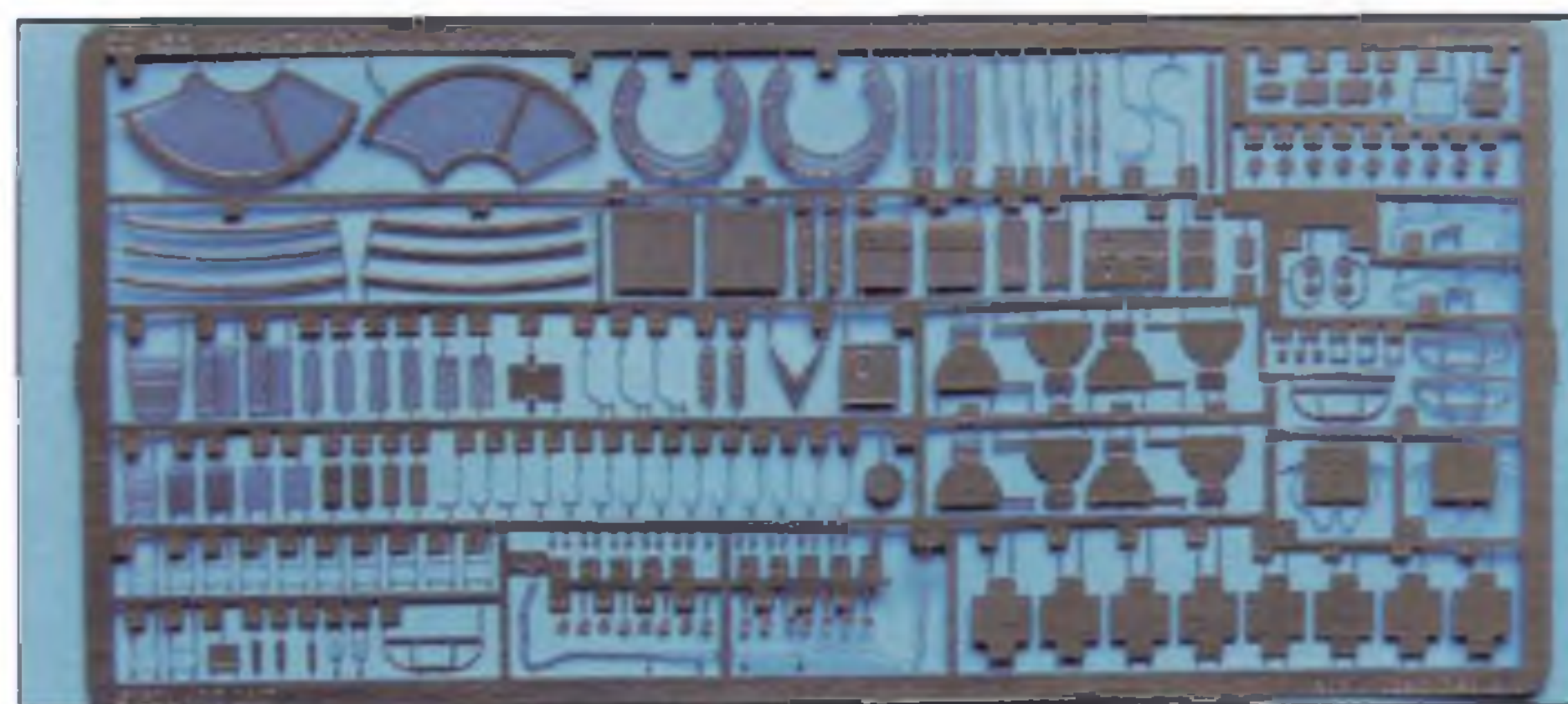
pro Focke-Wulf **Fw 200C Condor**, kde jsou k přeměně plastického modelu na plechový přidány tři sady – **72464** s rozloženými vztlačovacími **klapkami** (a že jsou to nějaké plochy), **73284** s barvenými díly vybavení **prostoru**

osádky a 72463 exterior, obsahující stromečky

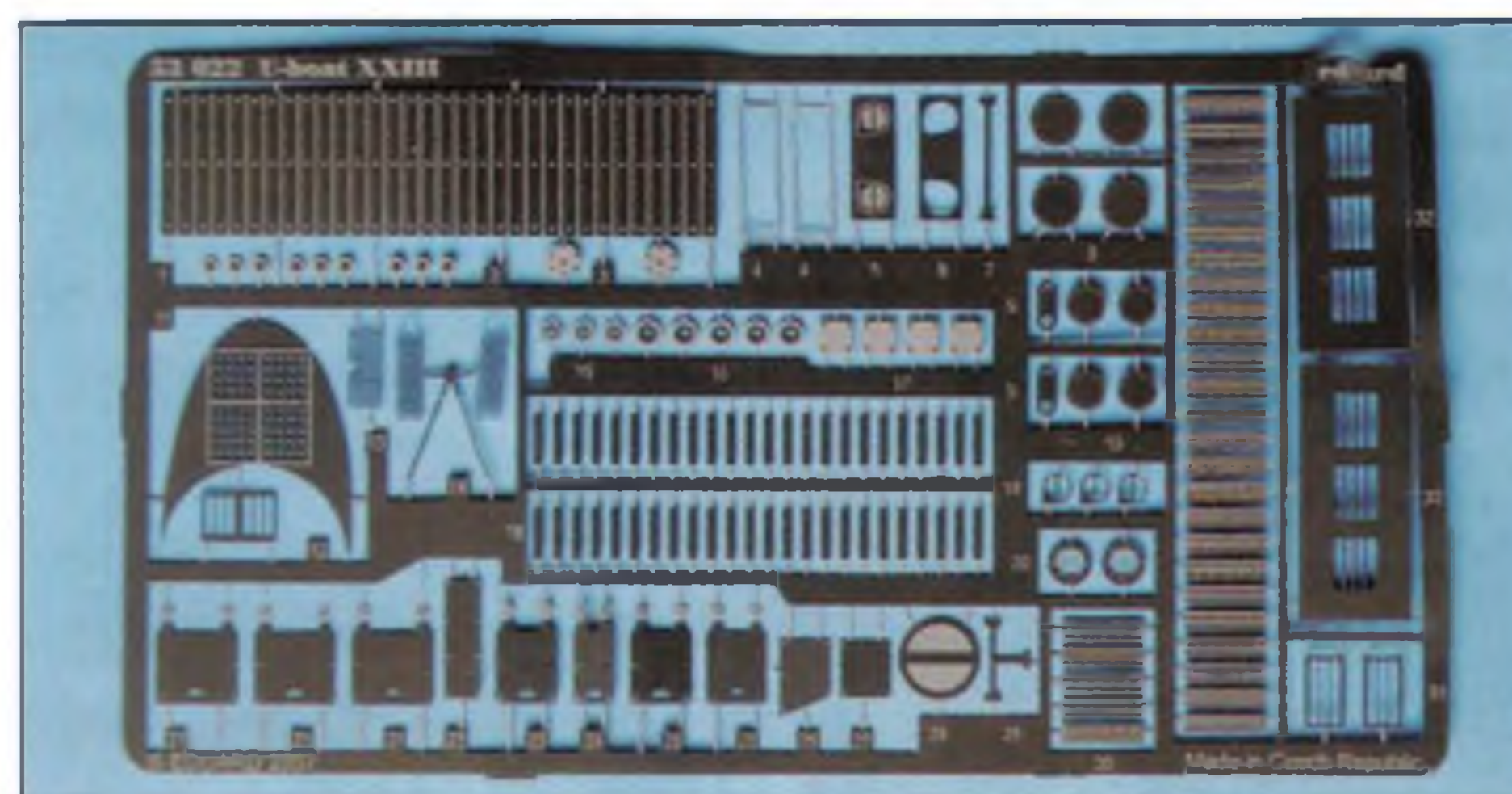
antén, díly k vylepšení motorů, střelišť, krytů podvozkových šachet, zbraní a povrchu vůbec. Pohrát si můžeme i s vrtulníky. K vylepšení vnějšího vzhledu získali modeláři velmi detailní sady **exterior** pro **MH-47E Chinook (72455)**

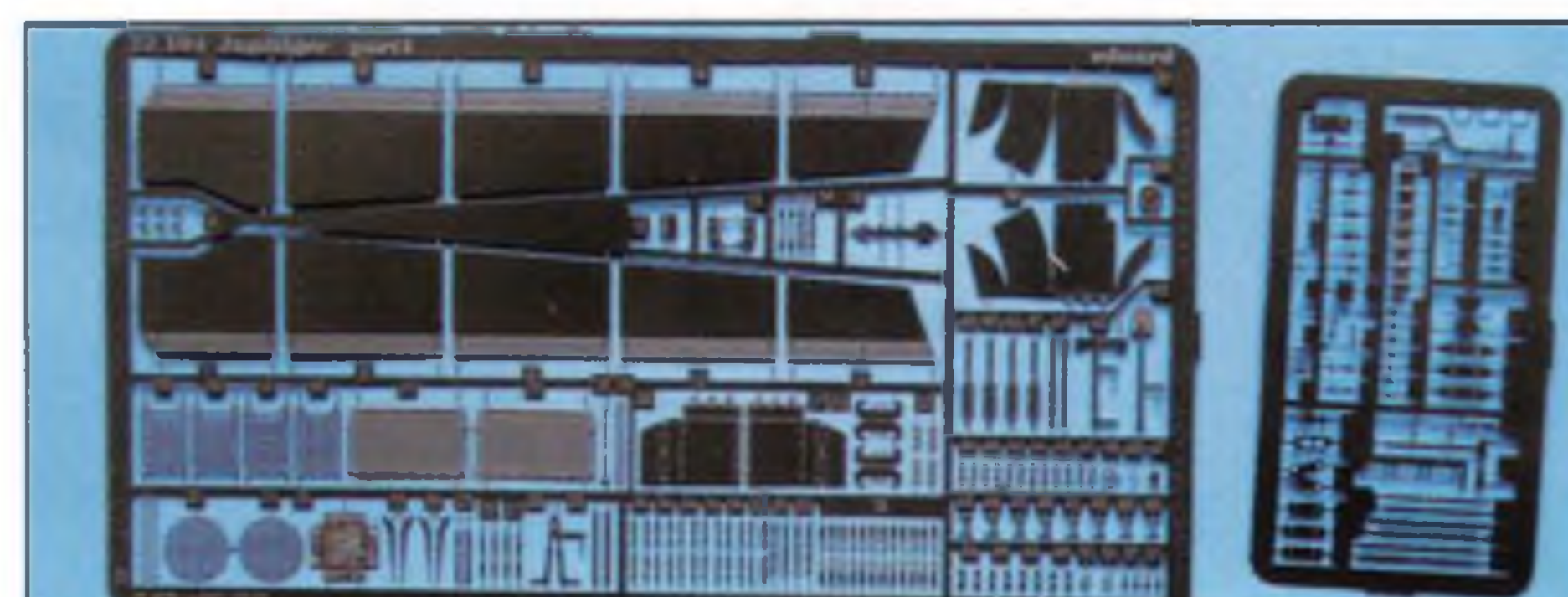
a **MH-53E Sea Dragon (72466)**. Trochu mimo

obvyklý záběr v měřítku **1:72** je sada plechů pro ponorku **U-boat XXIII (53022)** ze stavebnice

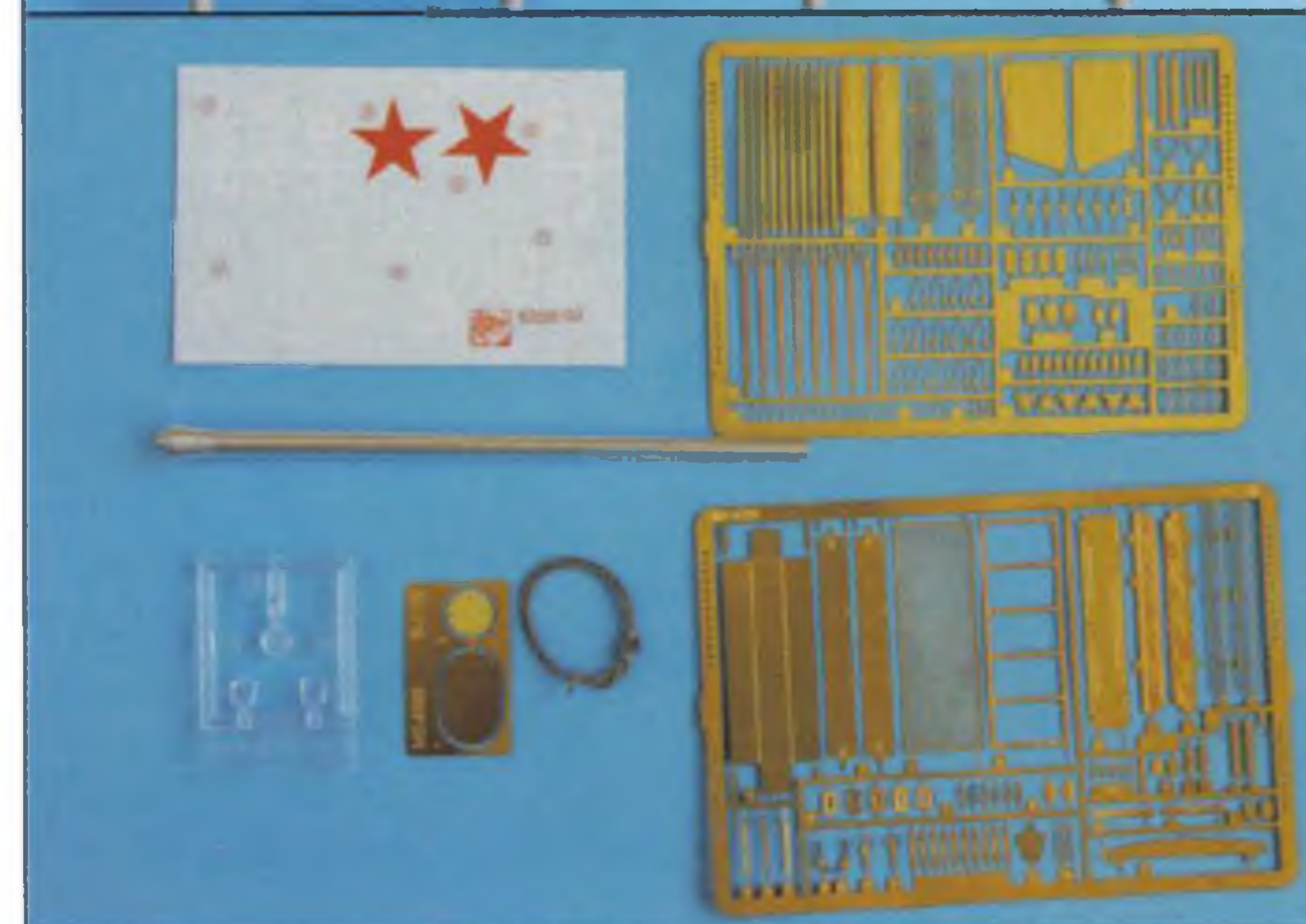
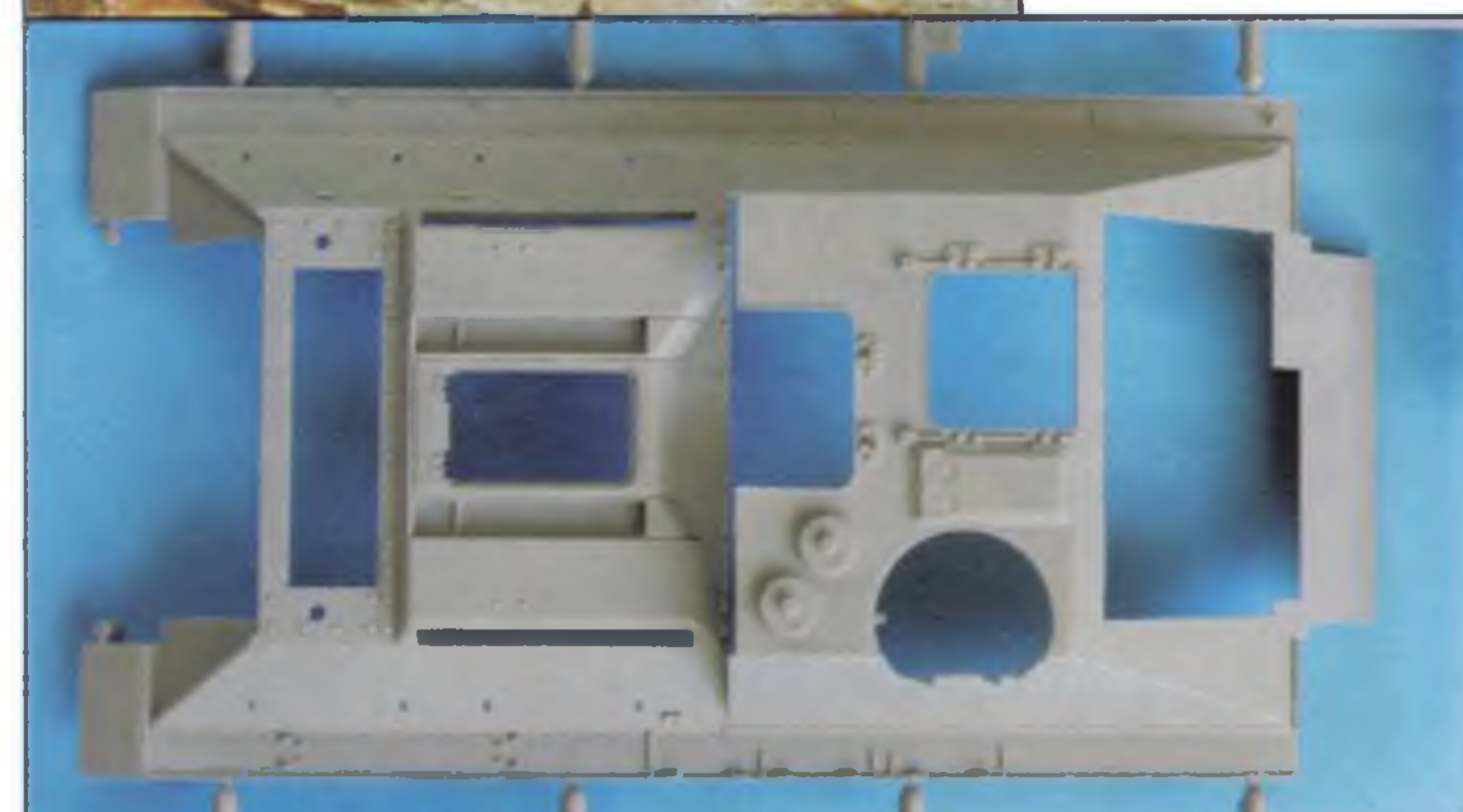

Special Navy, která nabízí různé perforované, mřížkované, nýtované a jinak složité díly v dokonalém plechovém provedení. Ve stejném měřítku je i sada doplňků a vylepšení pro **Jagdtiger (22104)** firmy Dragon, ve které kromě blatníků, nářadí, děrovaných krytů a mříží, několika větších dílů, jež obvykle musíme ohnout, přehnout, nebo zkroutit, najdeme stovky malinkých madel, držáků, závěsů, krytů a čudlíků.

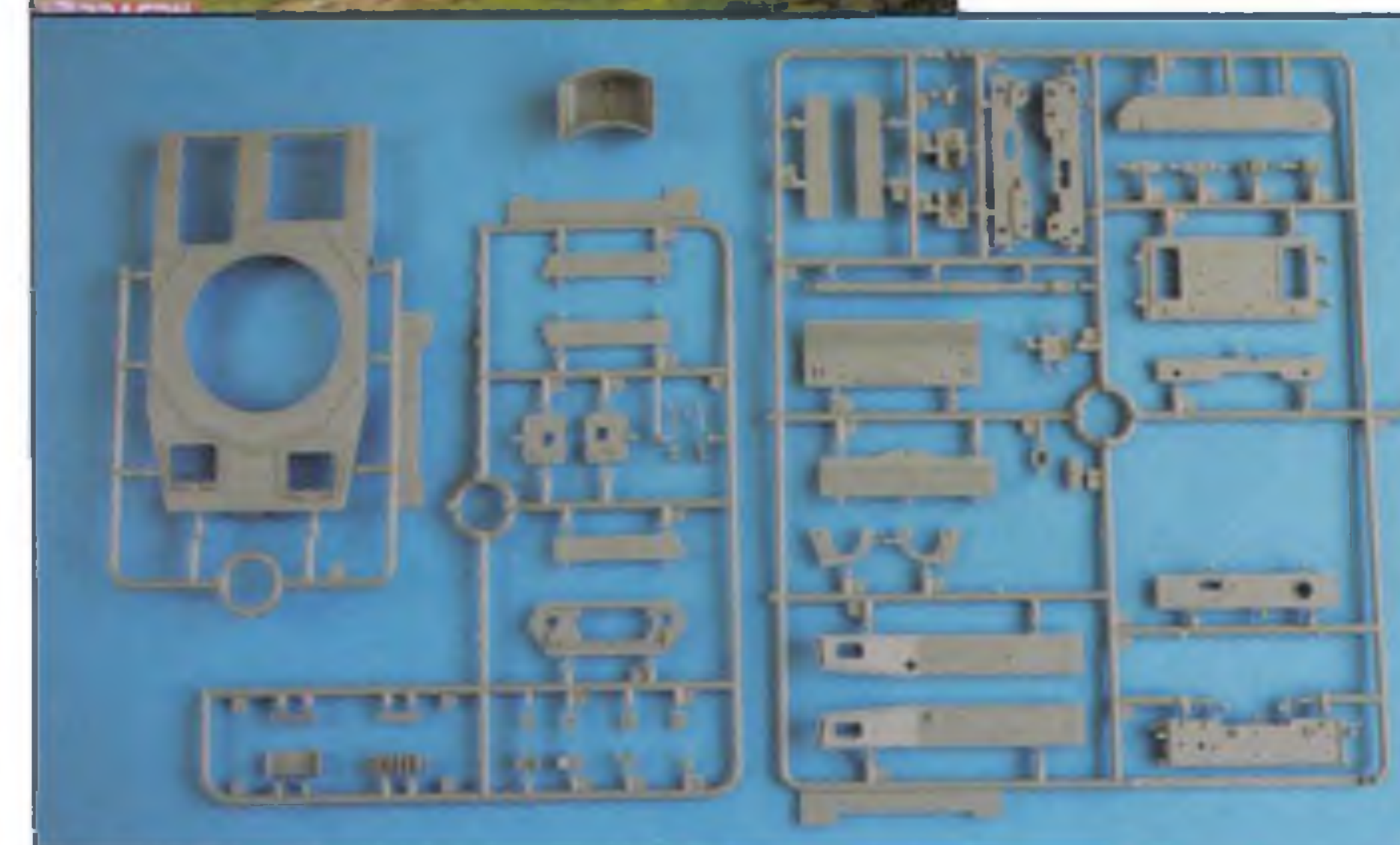
DRAGON

Sovětské samohybné dělo **SU-100** v měřítku **1:35** už sice firma vydala, ale pro repete v edici **Premium (6359)** připravila řadu vylepšení. Mezi

nemusíme slepovat ze dvou polovin (stejně ji asi nepoužijeme, protože je přibalená i soustružená kovová), nově je vyřešen přechod bojového prostoru v motorový, nový je kryt motoru, štít kanonu i kryt prostoru řidiče, ke kterému jsou dodávány periskopy z čírého plastiku. Příjemnou samozřejmostí jsou pásy **Magic track**, velmi mnoho detailů, především síť na motorový prostor, madla, držadla a závěsy obsahují dva velké štítky leptů. V návodu je představeno pět vozidel, z toho dvě s různě smytlým zimním maskováním (obě Maďarsko 1945), sovětská samochodka z Vídně, z Čech (Bohemia 1945) a z Československa (1954).

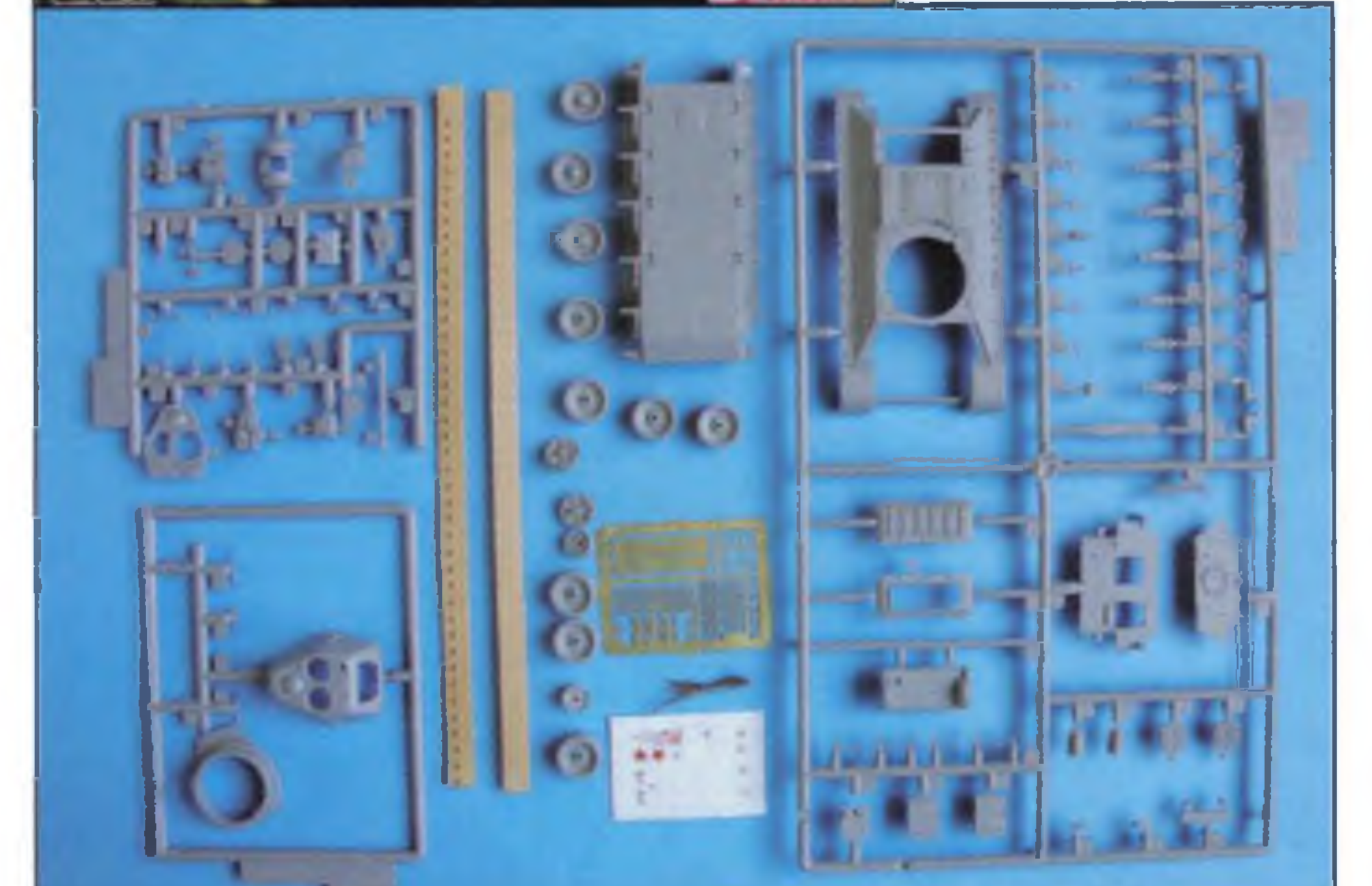
V kolekci **Smart Kit** je rovněž v měřítku **1:35** novinkou uvařenou ze společného (a již představeného) základu **Pz.Kpfw.IV**, tentokrát **Ausf.F2(G)** s katalogovým označením **6360**.

Změny se týkají především věže, která je zhotovená technologií **Slide molds** se všemi otvory otevřenými. Stejnou technologií byl nově zhotoven také spodek korby, který je jednodílný a měl by lépe odpovídat předloze, stejně jako nové tenčí hlatníky. Nový je pocho-pitelně i kanon KwK40 L43 s propracovanou ústřelovou brzdou a alternativními díly. Pásy **Magic Track** doplňuje štítek leptaných krytů a žaluzií,

kovové lano, číré periskopy. Vybrané předlohy postihují nejružnější kamuflážní varianty a nabízejí také různá bojiště, byť převážně jedním směrem. Kromě žlutého tanku z Tunisu a šedého z Francie jsou ostatní vozidla, jednobarevná i kamuflovaná, situována do Ruska či na východní frontu roku 1942 a 1943, nechybí ani uvedení konkrétní jednotky.

V měřítku **1:72** a v edici **Amor Pro** se v dalších variantách objevují dva nejprofláknutější tanky druhé světové války – Sherman a T-34. „Téčko“ je mladší, ve verzi **T-34/76 Mod. 1942 s odlévanou věží (7224)**. Stavební díly jsou opět vyni-

kající kvality a se všemi detaily, a tak jen zmíním inovace spojené s uvedením další verze – věž zhotovená vcelku technologií **Slide molds** s otevřenými poklopy, jednodílný kanon se zahlubněným ústím, všechna kola dodaná jako „dvoumontáž, otevřený či zavřený kryt prostoru řidiče a kryt prostoru motoru buď s plastickou mřížkou, nebo jako rám, do kterého vsadíme síťovinu z leptu. Pásy jsou „gumové“, vcelku. Za předlohu vybraná vozidla opět nabízejí různé varianty barevného provedení – od jednobarevného zeleného přes zelený tank se zbytky zimní bílé až po jednodílně bílý a k tomu dva zelené tanky s hnědými skvrnami, vše z leningradského frontu nebo z „východního frontu“ 1942 až 1944.

Když uvedu, že Sherman (**7304**) je verze **M4A1(76)W VVSS**, znalci mají jasno. K výliskům z ostatních verzí přibýly nově zhotovená horní část korby (ve skutečnosti odlé-

vaná) s otevřenými kryty prostorů osádky, jednoduchý kanon se zahloubením ústí, jeho štít, věž a reflektor výfukových spalín, do detailů je zpracovaný podvozek typu VVSS, tedy Vertical Volute Spring Suspension. Z plechu jsou drobnosti jako chrániče světlometů, a především „nosič“ na zadní stranu tanku, nechybí ocelové lanko. Vybrané kamufláže představují vozidla z období po invazi, kdy – buď v jednobarevném provedení (Olive Drab), nebo navíc s hnědými skvrnami – v roce 1944 bojovala u různých jednotek (včetně polské) ve Francii (3x), Belgii a Holandsku.

Ze světa lodí je poslední nová stavebnice tohoto měsíce, britský torpédoborec (destroyer) **HMS Liverpool** v měřítku **1:700 (7069)**. Firma si za

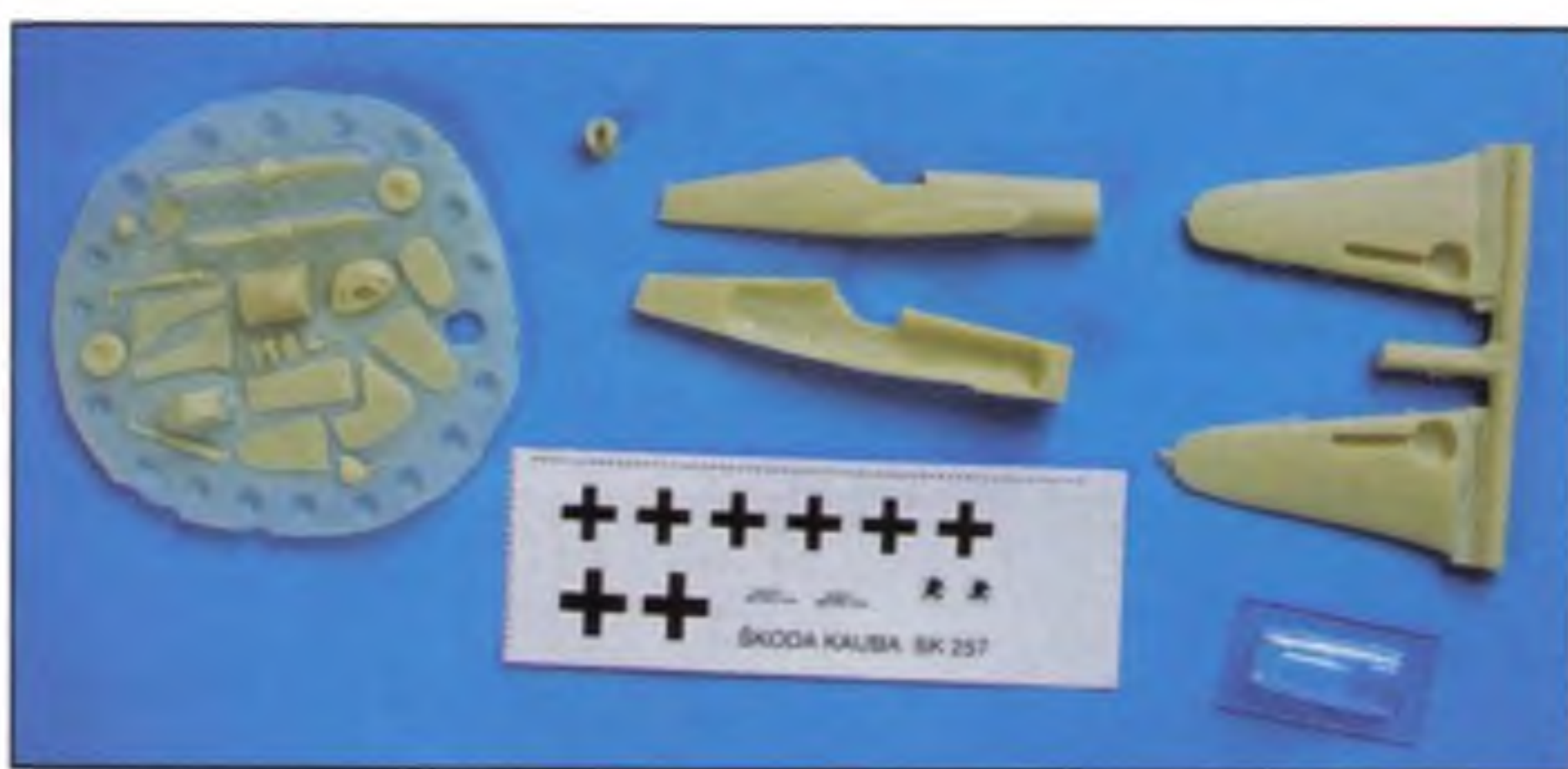
předlohu vybrala loď, která skýtá velmi mnoho možností. Sedmé plavidlo stejného jména britské flotily bylo totiž stavěno od roku 1980 jako desátá ze čtrnácti lodí stejné třídy navržené v roce 1960, což skýtá mnoho možností. Již před několika léty se stavebnice objevila v nabídce jako HMS York a HMS Manchester, asi nejznámějším plavidlem třídy je HMS Sheffield, potopený Argentinci během války o Falklandy 4. května 1985. Tentokrát máme výlisky použít ke stavbě hladinového modelu HMS Liverpool, tedy bez spodní části trupu, který má nahradit ploché dno. Nemáme použít ani desítky dalších drobných dílů, jež zřejmě představují alternativní součástky plavidel různých výrobních řad. Kvalitní plastické díly doplňuje štítek jemných leptů (především zábradlí a antény radarů) a aršík obtisků s označením dalších tří plavidel stejné třídy. Můžeme se tak rozhodnout nejen pro Liverpool, ale také pro Exeter, Southampton či Nottingham, případně – po přeskládání čísel v označení a po prostudování podkladů – i pro další torpédoborce této třídy (třeba Newcastle, Glasgow, Cardiff, Manchester, Gloucester).

HR MODEL

Doménou firmy jsou odlévané stavebnice „okrajových“ typů letadel. Z tohoto soudku je pro květen připravena stavebnice letadélka **Škoda-Kauba S.K. 257 (7368)** v měřítku **1:72**, výroba jehož předlohy byla za války zahájena na Slovensku v Trenčianských Biskupicích (polovina křídla je uchována v muzeu ve Kbelích). Klasická odlévaná stavebnice obsahuje polyuretanové odlitky základních stavebních dílů (trup, křídlo)

a spoustu detailů, včetně vybavení pilotního prostoru, v klasické „placičce“. Když k tomu připočí-

táme jednoduché zbarvení a obtisky, máme náplň pro jeden večer bez přeměřování, rozřezávání a nýtování...

Pro příznivce vojenské techniky a automobilů **International** zvláště firma připravila odlévanou stavebnici nákladního auta **M-5** v měřítku **1:72 (72519)**. Předloha byla po celou dobu americké

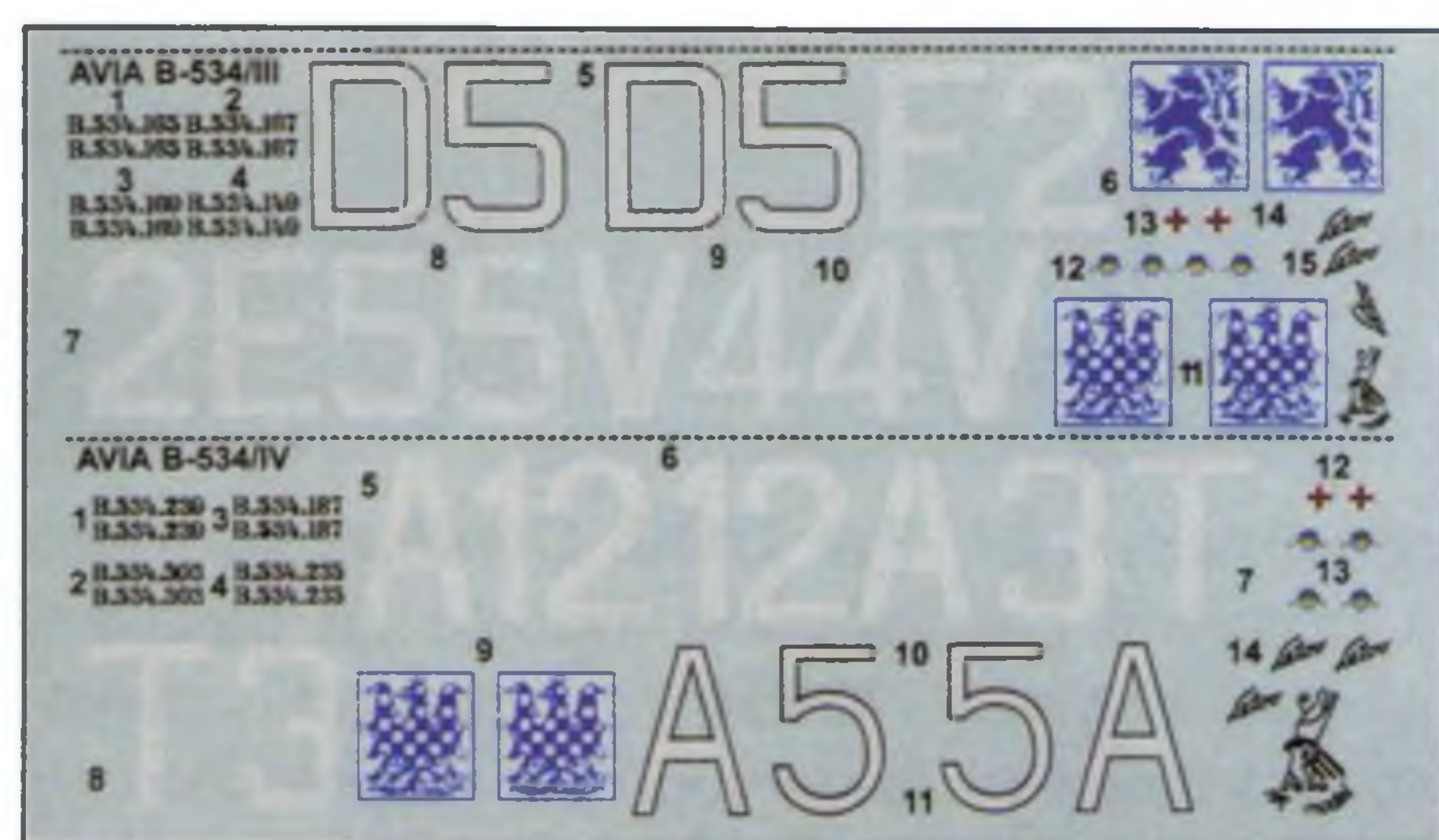

účasti na druhé světové válce dodávána především jednotkám námořnictva a námořní pěchoty v různých verzích. Odlévaných stavebních dílů, většinou v „bláně“, je poměrně hodně a také díky štítku s velejemnými plechovými detaily (žaluzie krytu motoru, čelní maska, mřížky před světlomety, rám okna se stěrači) může vzniknout detailně vybavený model. Překvapením je, že na odlévaných dílech jsou patrné stopy po vyražených (vnitřek plachty, „zástěrky“), které napovídají, že leccos už tu bylo v plastiku. Z plechových dveří, která tentokrát nepoužijeme, zase můžeme odvodit, že budou i jiné verze. Obtiskový aršík skýtá bílé hvězdy, varovné nápisy a čísla označení, schémata v návodu představují vozidlo používané námořní pěchotou na Filipínách v roce 1945 a armádou v Normandii 1944.

V zavíratelném sáčku s papírovou manžetou výrobce nabízí také samostatné archy obtisků. Zřejmě jako příprava na novou stavebnici Eduard jsou námětem dvou sad v měřítku **1:48** letadla **Avia B.534**. Pod označením **4803** je to arch s dodatkem **Czechoslovakia**. Arch s obtisky

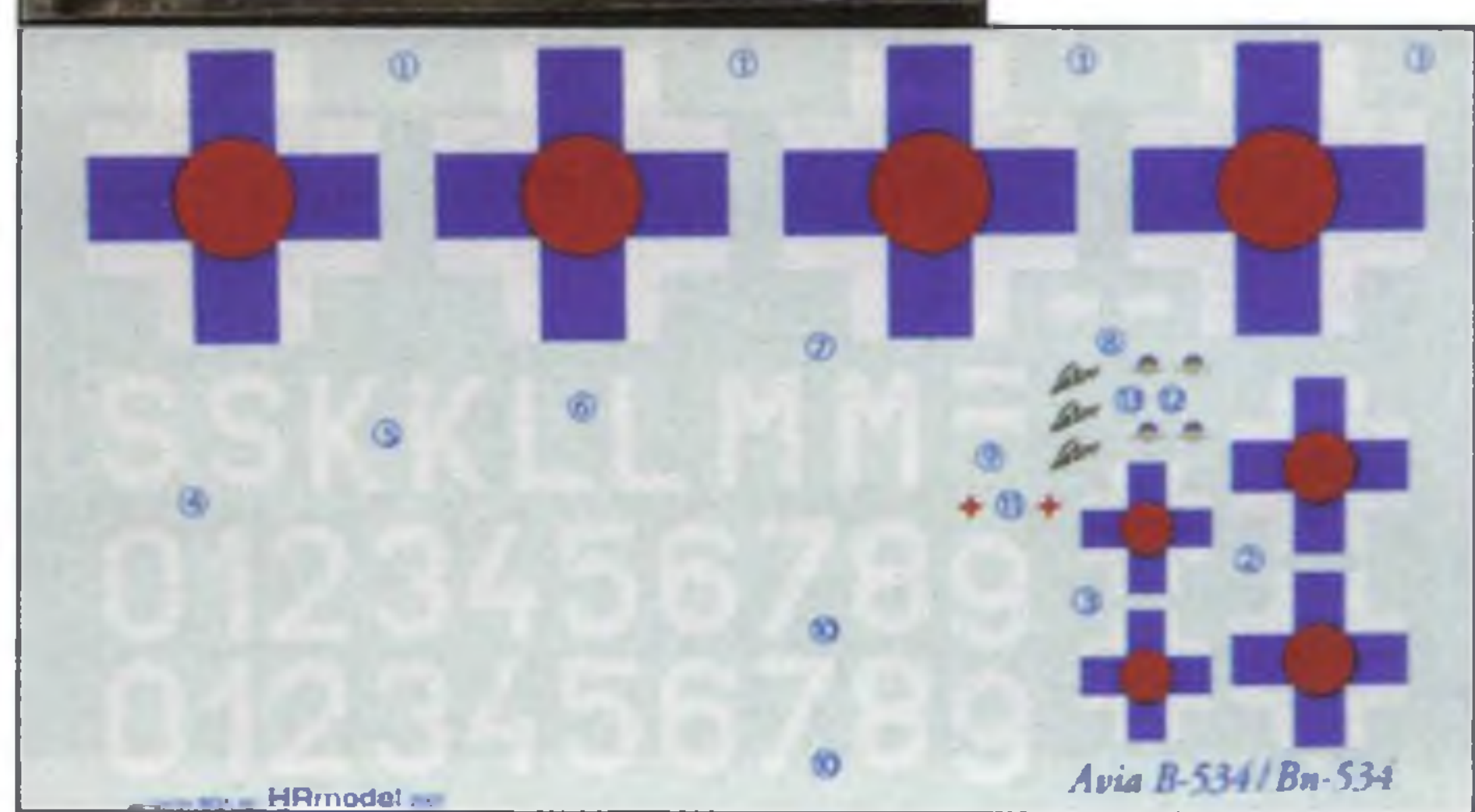
není obrovský, ale nabízí (bez výsostných znaků) označení pro patnáct různých letadel čtyř sérií. Návod je sice jen

namnožený a představuje letadla pouze z jednoho boku, ale zato u každého letadla uvádí také jméno pilota, který s ním lehce havaroval. Na další stránce návodu jsou pak dána všechna jména a čísla do souvislostí a je tam vysvětleno použití plukovních znaků a psaní kódového označení. Jen jsem nepochopil, proč je mezi bokorysy také Bk.534 v jiném měřítku a se znaky zamalovanými během mobilizace. Na model tohoto stroje lze z aršíku použít leda tak znak továrny Avia a označení lékárníčky.

Pro příznivce stejného letadla se slovenským označením je připraven aršík **Avia B.534 Slovakia (4804)**. Na rozdíl od předchozího obsahuje

i výsostné znaky v podobě modrých křížů, dvě řady čísel od 0 po 9 a písmena různých kódových

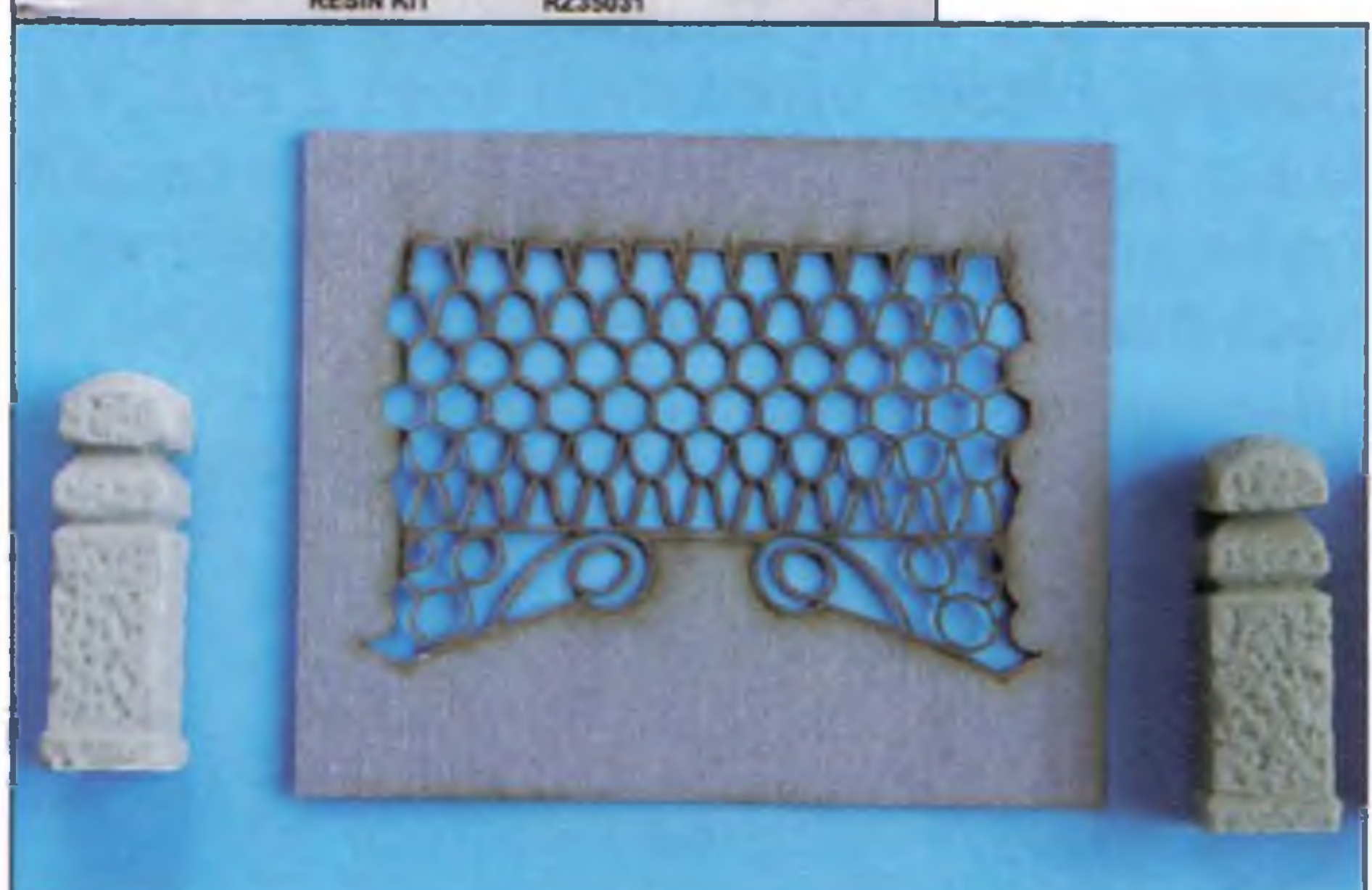
označení. Pokud si nevyberete z letadel představených na bokorysech (od „7“ první série po K-7 na Bk.534), můžete si díky tomu poskládat jiné označení svého oblíbence.

MMK

Sada **Ironwork Railing** v měřítku **1:35 (35031)** je určena modelářům, kterým v diorámě chybí kus plotu s kovovou mříží. Může ho být docela velký kus, protože v tvrdé krabičce jsou zabaleny čtyři odlévané sloupky a tři mříže, zřejmě vypálené laserem ze speciálního papíru.

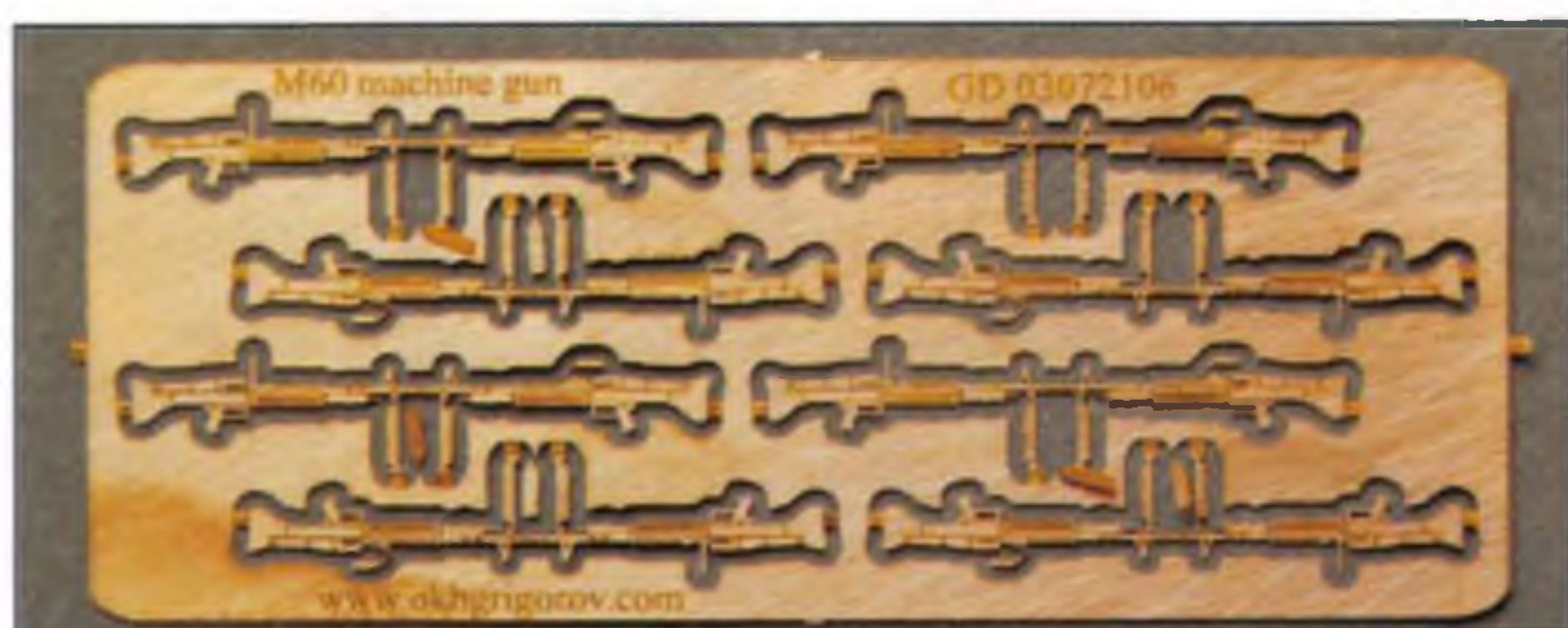

Zajímavá technologie přinesla dokonalý výsledek a po natření „na železo“ použitý materiál nepoznáme.

OKB GRIGOROV

Ve firmě si dobře prohlédli kulometry M60, zavedené do americké armády v roce 1957, a v sadách **M60 machine gun (3072106)**

a **M60E3 machine gun (3072107)** nabízejí jejich

plechové „skládky“ v měřítku **1:72**. Zbraně jednoduše oddělíme z lepty, přeložíme, slepíme, nabarvíme a máme co postavit, položit či jinak umístit na vozidlo nebo do diorámy.

QUICKBOOST

Jedinou novinkou je dokonale odlitá sada **hlavní výzbroje pro B-26C Marauder** v měřítku

1:72 (72088). Obsahuje čtyři kulometry v charakteristických krytech, bez nichž si Marauder ani neumíme představit, a osm hlavních s perforovanými plášti.

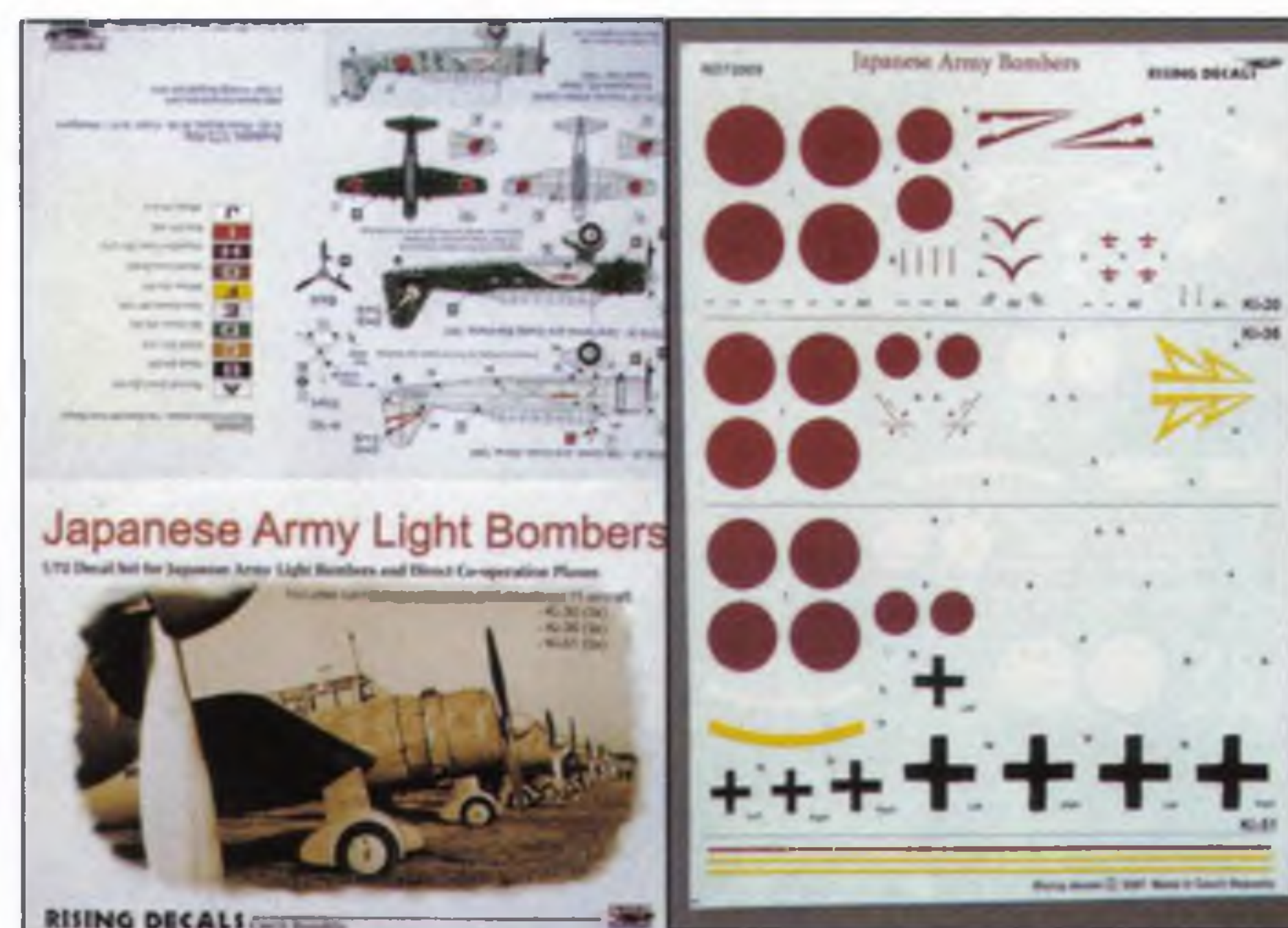
RISING DECAL

Podle označení zřejmě první z několika aršíků na stejné téma je věnován spojeneckým stíhacím letadlům ve Středomoří (**Allied Fighters over Mediterranean, 1:72, 72011**). Obsahuje obtisky pro pět strojů RAF, RAAF a USAF operujících ze základen v Itálii. Jsou to P-51D Mustang, Mustang Mk.III, Spitfire FMk.VIII

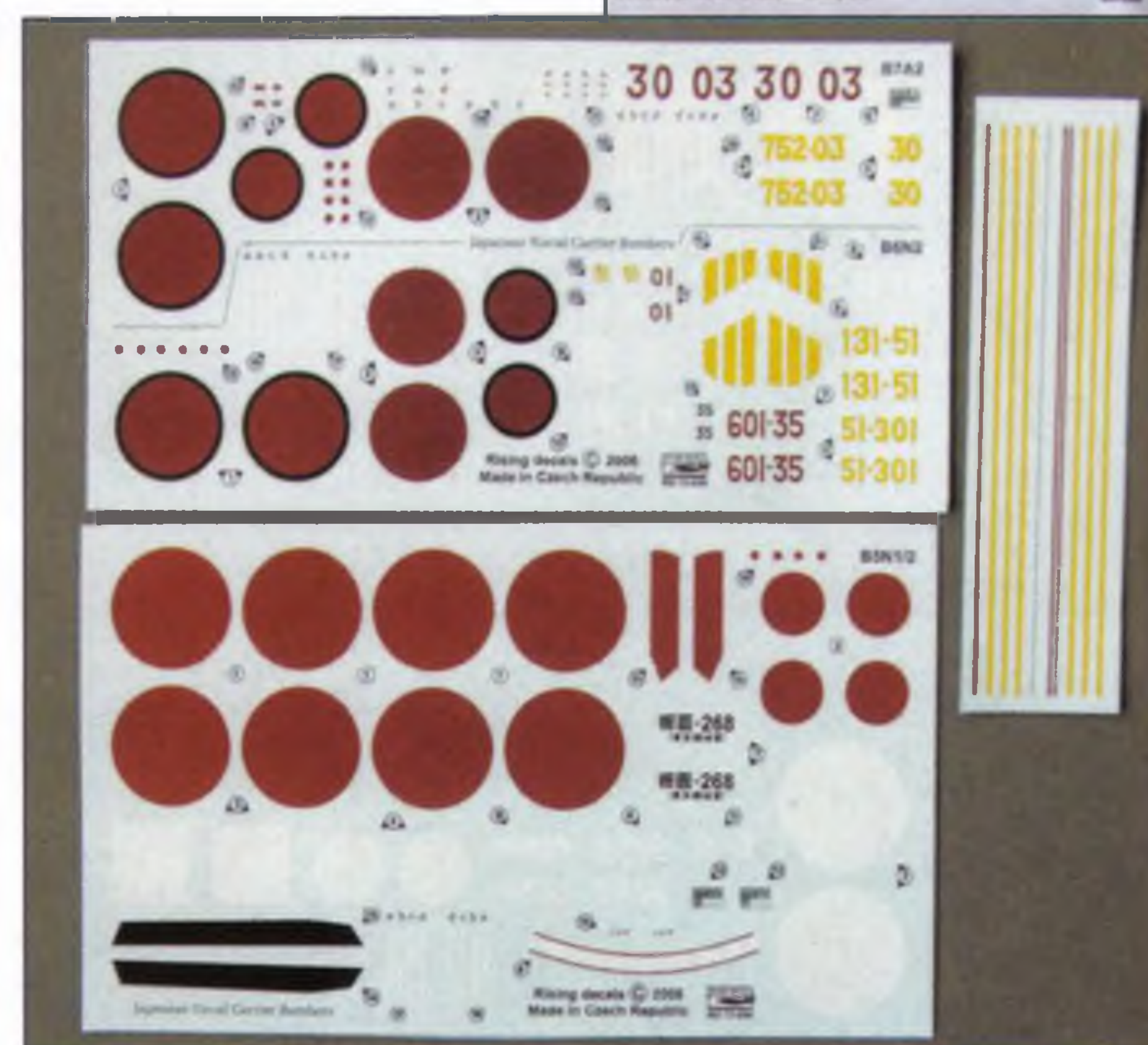
a P-47D ve dvou verzích. Text je pouze v angličtině, nicméně barevná schémata v návodu jsou (až na poslední P-47D s nekommentovanými alternativami barevných doplňků) jednoznačná. Některé znaky musíme poskládat z několika vrstev.

Další dva aršíky v měřítku **1:72** jsou věnované japonskému letectvu. Sada **Japanese Army Light Bombers (72009)** přináší čtyři sady ja-

penských výsostných znaků (včetně kapitulacních zelených křížů) a k tomu konkrétní označení jedenácti letadel (5x Ki-51 a po 3 Ki-30 a Ki-36). Díky kvalitním barevným schématům v návodu máme dobrou představu o kamuflážích, jež jsou tak zajímavé, že si nebudeme umět vybrat. Podobně nerozhodní budeme nad aršíkem **Japanese Naval Carrier Bombers (72008)**, který opět nabízí různé typy „koblih“, pruhů, znaků a nápisů pro devět námořních letadel (4x B5N1 a N2, 3x B6N2 a 2x B7A2).

mas

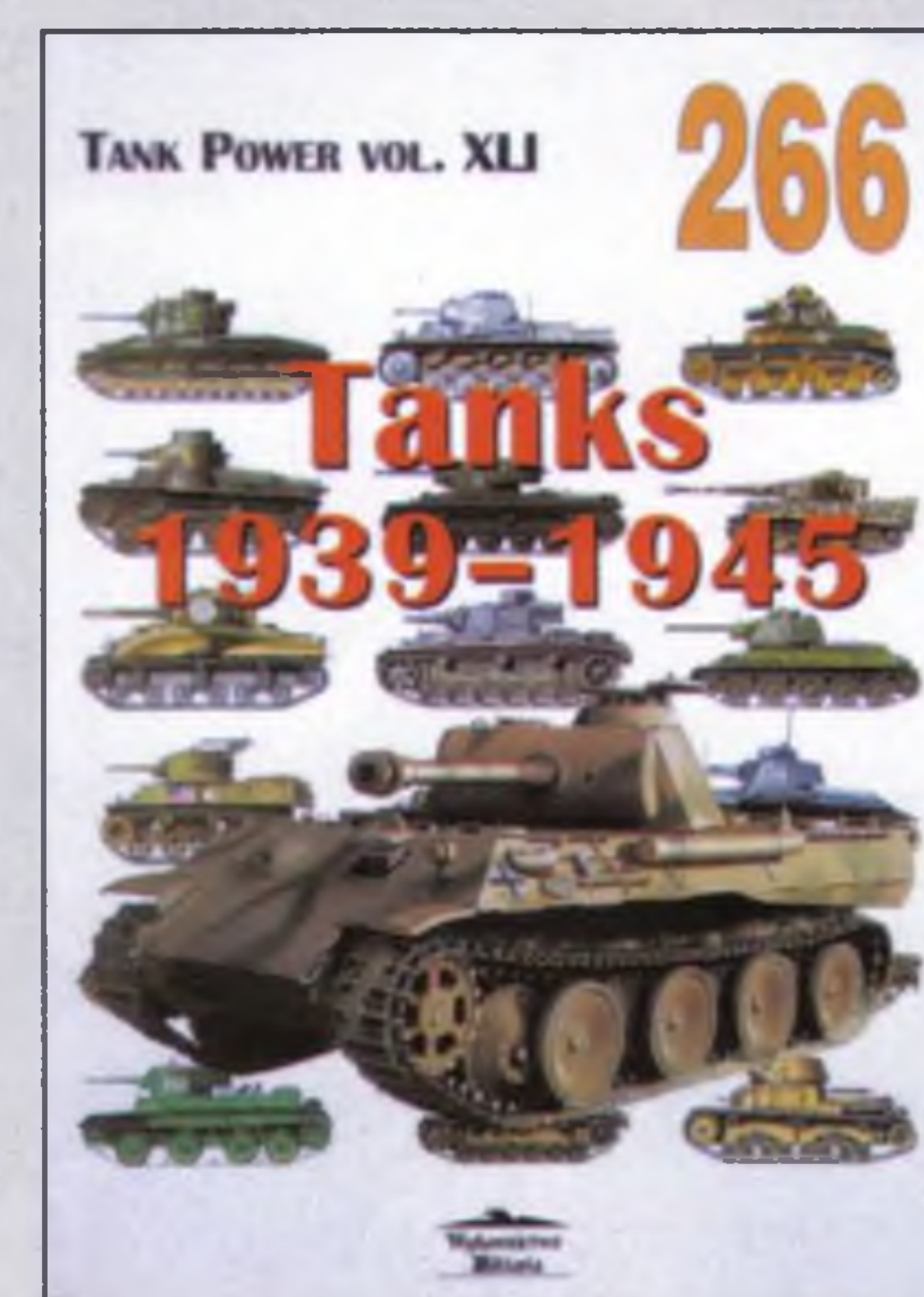
KIT 1/2007

Spakujte se, mizíme (dioráma s Ferdinandem, 1:35); Whippet (Emhar, 1:72); Flakpanzer I Ausf. A (Dragon, 1:35) a dobové fotografie; Slobodka 1944 – dioráma s německým vojákem a částí tanku Tiger I Ausf. E (Tamiya, Hornet, Dragon, 1:35); RAAC Centurion Mk 5/1 (AFV Club, 1:35) **Za poskytnutý vzorek děkujeme Pavlu Šipkovi z prodejny Blue Max**

MILITARIA

Tanky 1939-1945

V anglicky a polsky psané publikaci s minimem textu je na asi 80 nečíslovaných stranách několik set barevných bokorysů (podle rukopisu od několika autorů, jmenován není jediný) známých i méně známých tanků

z období druhé světové války snad ze všech bojujících armád – od Německa přes USA, Francii, Japonsko, SSSR či Maďarsko, až po třeba Jugoslávii, Finsko, Slovensko, Rumunsko či Bulharsko. Oku lahodící publikace, ve které si můžeme před spaním listovat a chytat slinu k další modelařině, má pro modeláře jednu nevýhodu – každé vozidlo je pouze na jednom bokorysu. Při absenci jakéhokoliv popisu zbarvení či označení se ne vždy dopídíme skutečného odstínu použité barvy, dopátráme tvaru kamuflážních polí, ani nezjistíme, zda na druhé straně věže není nějaký další děkovný nápis či jinak napsané označení. Publikaci tak je třeba brát jako úvod do problematiky a když se nám nějaký tank zalíbí, aspoň budeme vědět, po čem pátrat dál.

Za poskytnutý vzorek děkujeme Pavlu Šipkovi z prodejny Blue Max

RK-TECH

777 572 919

info@rk-tech.cz

www.RK-tech.cz

**HLEDÁME
PRODEJCE
PRO ROZŠÍŘENÍ
PRODEJNÍ SÍTĚ**

FENGDA

**kompletní nabídka
airbrush a příslušenství**

**MALOOBCHOD
VELKOOBCHOD**

**• ZAJÍMAVÉ
OBCHODNÍ
PODMÍNKY
• ZBOŽÍ SKLADEM**

Vosa útočí

Tohle jsem nafotil loni v létě, když jsem natíral okna. Je to model z doby, kdy jsem ještě modely nebarvil a bylo mi jedno, jaké obtisky na model patří. Vosa si vybrala zrovna Sabre a po dva dny pilně ucpávala nasávací otvor. Asi po měsíci se z toho něco vyklubalo, radši ani nechci vědět co.

A pak, že největším nebezpečím pro americké Sabry byly ruské MiGy 15. Úplně stačí česká vosa!

Zdeněk Uj

CK PP TOURIST – TEMATICKÉ ZÁJEZDY 2007

2) 21. 4. (sobota) Německo, Aero Friedrichshafen – mezinárodní letecký veletrh	1500 Kč
3) 19. 5. (sobota) Polsko, Krakow – Muzeum lotnictwa	1200 Kč
4) 1. 6. – 7. 6. Sinsheim + Saumur + Normadie – 63. výročí vylodění	7800 Kč
5) 15. 6. – 17. 6. Holandsko, Volkel – letecký den Open Dagen	2100 Kč
6) 20. 6. – 24. 6. Paříž, Le Bourget – 47. Mezinárodní letecký veletrh	5100 Kč
7) 5. 7. – 10. 7. Anglie, Duxford – letecký den - Létající legendy	8100 Kč
8) 12. 7. – 17. 7. Anglie, Portsmouth + RIAT – největší letecký den v Evropě	8100 Kč
9) 19. 7. – 22. 7. Anglie, Beltring – War and Peace – vojenské manévry (letecky)	5400 Kč
10) 22. 8. – 26. 8. Moskva, MAKS 2007 – letecká výstava + letecký den	26 500 Kč
11) 15. 9. (sobota) Německo, Frankfurt am Main – Mezinárodní autosalon	1200 Kč
12) 22. 9. (sobota) Německo, Berlín – Luftwaffenmuseum	1000 Kč
13) 8. 11. – 13. 11. Anglie, Telford – světová modelářská výstava a burza	8100 Kč
14) 26. 5. – 1. 6. Great USA – východ- námořní základna Norfolk	41 500 Kč
15) 23. 7. – 31. 7. Great USA – Oshkosh, největší setkání příznivců letectví	51 500 Kč
16) 8. 10. – 21. 10. Great USA – letecká muzea Východu a Jihu	56 500 Kč
17) 25. 10. – 5. 11. Gret USA – letecká muzea Západu	55 500 Kč

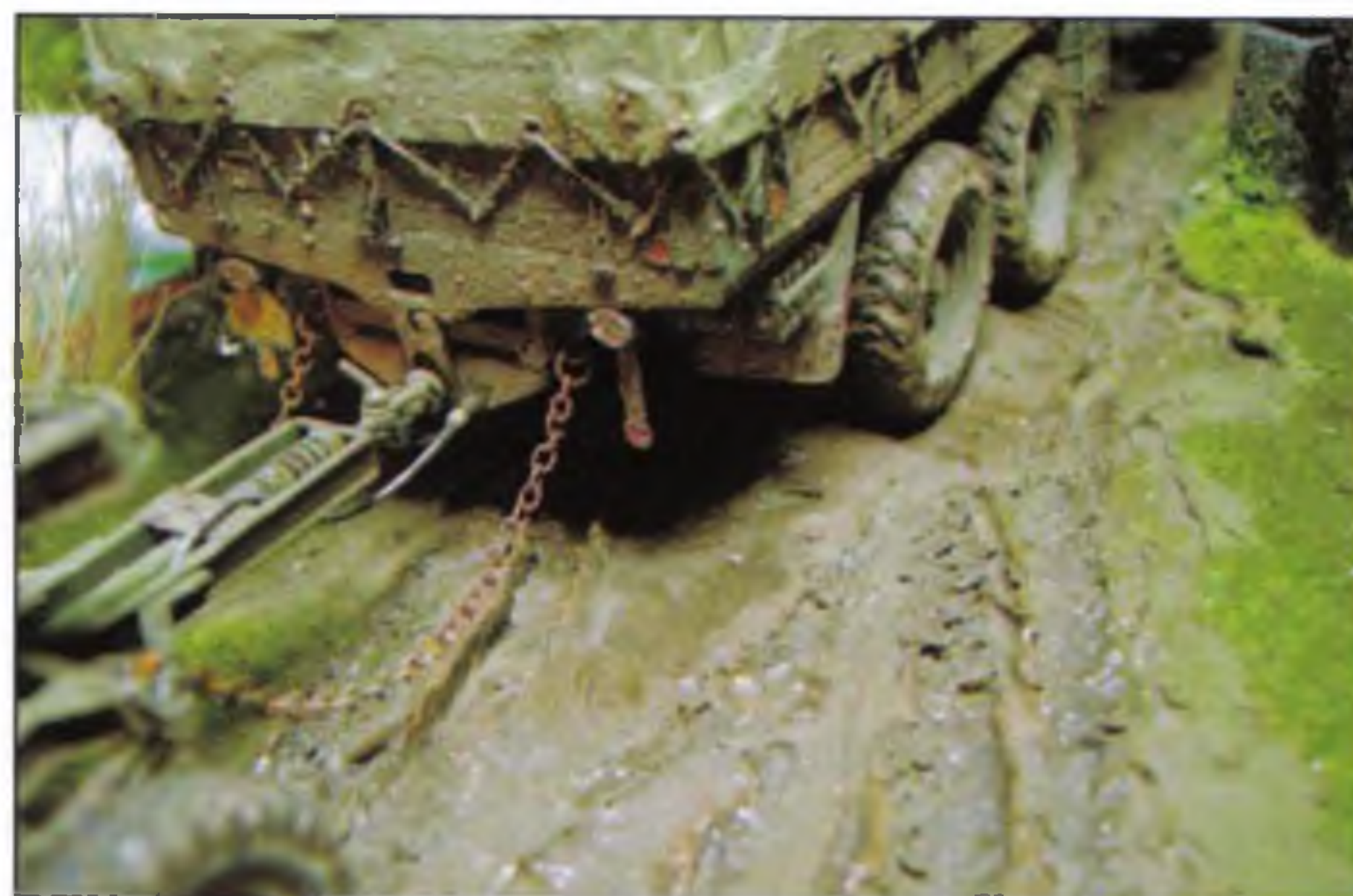
M. Salajka: S CK PP Tourist, Farnborough

**Blíže informace a přihlášky u CK PP TOURIST, Topolová 2915, 106 00 Praha 10
Tel./fax: 272 650 744, mobil: 777 017 478, www. pptourist. cz; e-mail: info@pptourist. cz**

T 138 VN MMK 1:35

Asi jen málokdo nezná Tatra T 138, nákladní automobil, který zahájil poválečnou moderní historii kopřivnické automobilky. Její konstrukce byla proti předchůdkyni T 111 výrazně modernizována včetně na tu dobu převratného designu...

MILAN KRŇÁČ

2A3 KONDENSATOR Novostavba 1:72

V době, kdy co nebylo atomové, nebylo „in“, zkonstruovali v USA 280mm jaderný kanon M-26, zvaný Atomic-Annie. Sovětská odpověď na sebe nenechala dlouho čekat, a tak byl v roce 1954 zahájen vývoj dvou těžkých dělostřeleckých systémů, jejichž primárním posláním měla být střelba jadernou municí...

ŠTĚPÁN LOS

DH-2 Eduard 1:72

Na křídlech je pro výrobce tradičně pěkně naznačené pronesení plátna, nesmiřil jsem se však s tloušťkou odtokové hrany. Obrousil jsem spodní odtokovou část křídla až k dělicí rovině a prohloubil plátno mezi žebry do ztracena k odtokové hraně...

JIŘÍ KUNČÍK

RF-4E PHANTOM Revell 1:72

Stavebnicu som nielenže ihneď po tom, ako som ju zbadal, zakúpil, ale dokonca som vynechal i štandardný pobyt novinky v kitniku a rovno putovala na pracovný stôl...

VLADIMÍR BEGERA

DER ABWASSERKANAL Dragon 1:35

Příběh je jednoduchý, sovětský T-34 propadl chodníkem do pasti v kanalizaci, nastražené místními členy Volksturm v bombardovaném ztenčeném místě ulice. Tankisté jsou teď hluboko, hluboko v průšvihů...

PER OLAV LUND

REGGIANE RE.2000 Classic Airframes 1:48

Říká se, že na všem zlém je něco dobré. Když se před delším časem rozhořela na nymburském fóru plamenná diskuse na téma Reggiane 2000 v měřítku 1:72, inspirovalo mne to k otevření stavebnice stejného typu ve čtvrtce...

PETR DOSPÍŠIL

5 květen 2007 ročník 58

Vydavatel: AEROMEDIA, a. s.
(IČO 25133322)

www.aeromedia.cz, www.letectvi.cz
v licenci Pražské vydavatelské společnosti

Adresa redakce Modelář

Baranova 29, 130 00 Praha 3

Tel.: 222 710 331, mobil: 605 265 696

E-mail: modelar@aeromedia.cz

Šéfredaktor Martin Salajka

(salajka@aeromedia.cz)

Redaktor Jindřich Štěrbaček

(sterbacek@aeromedia.cz)

Obchodní a inzertní oddělení:

Aeromedia, a. s., Baranova 38,
130 00 Praha 3

Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814

E-mail: obchod@aeromedia.cz

Řádkovou inzerci přijímá redakce

Zásilková služba a předplatné: 222 728 090

Objednávky a zvýhodněné předplatné:

Aeromedia, a.s., Baranova 38, 130 00 Praha 3

Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814

E-mail: obchod@aeromedia.cz

Cena časopisu Modelář 2007

Ve volném prodeji 80 Kč / 96 Sk

U smluvních prodejců 75 Kč

Zvýhodněné předplatné

u společnosti Aeromedia, a.s. a MPS:

roční (12 čísel) 890 Kč / 1032 Sk

pololetní (6 čísel) 460 Kč / 526 Sk

Předplatné u společnosti Mediaservis, s.r.o.

roční (12 čísel) 960 Kč

pololetní (6 čísel) 480 Kč

Sešity Modeláře 2007

Cena výtisku 95 Kč/ 115 Sk

Jen ve smluvních prodejnách nebo na předplatné

u Aeromedia, a.s. a MPS

roční (3 čísla) 245 Kč / 294 Sk

Rozšiřuje Aeromedia a.s., společnosti holdingu PNS, a.s.
a ostatní distributoři,

ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s.r.o.,
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava.

Tel./fax: (+421-2) 67 20 1952-3, 67 20 19 10, 20, 30

E-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Velkoodběratelé a prodejci si mohou objednat časopis

Modelář za výhodných podmínek u Aeromedia, a.s..

Informace o předplatném podává a objednávky

přijímá Aeromedia, a.s., doručovatel tisku

a předplatitelské středisko,

ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s.r.o.

Objednávky také přijímá Mediaservis s.r.o.,

Zákaznické centrum, Moravské náměstí 12D,

P.O.Box 351, 659 51 Brno.

Objednávky tel.: 541 23 32 32, fax: 541 61 61 60,

e-mail: abocentrum@mediaservis.cz,

reklamace tel.: 800 171 181

For the foreign subscription please write to:

Aeromedia, a.s., Baranova 38, 130 00 Praha 3,

Czech Republic, Tel./Fax: (+420) 222 718 814,

E-mail: obchod@aeromedia.cz

One year subscription for 2007

for Europe 85 Euro, overseas 130 USD

or PNS Hvoždanská 5-7,

148 31 Praha 4, Czech Republic

Distribuce: Česká pošta, s. p.,

Postservis OZ Přeprava

Předtisková příprava:

Optima Press s.r.o., Baranova 29, Praha 3

E-mail: baroa@iol.cz

Grafická úprava: Iva Bílková

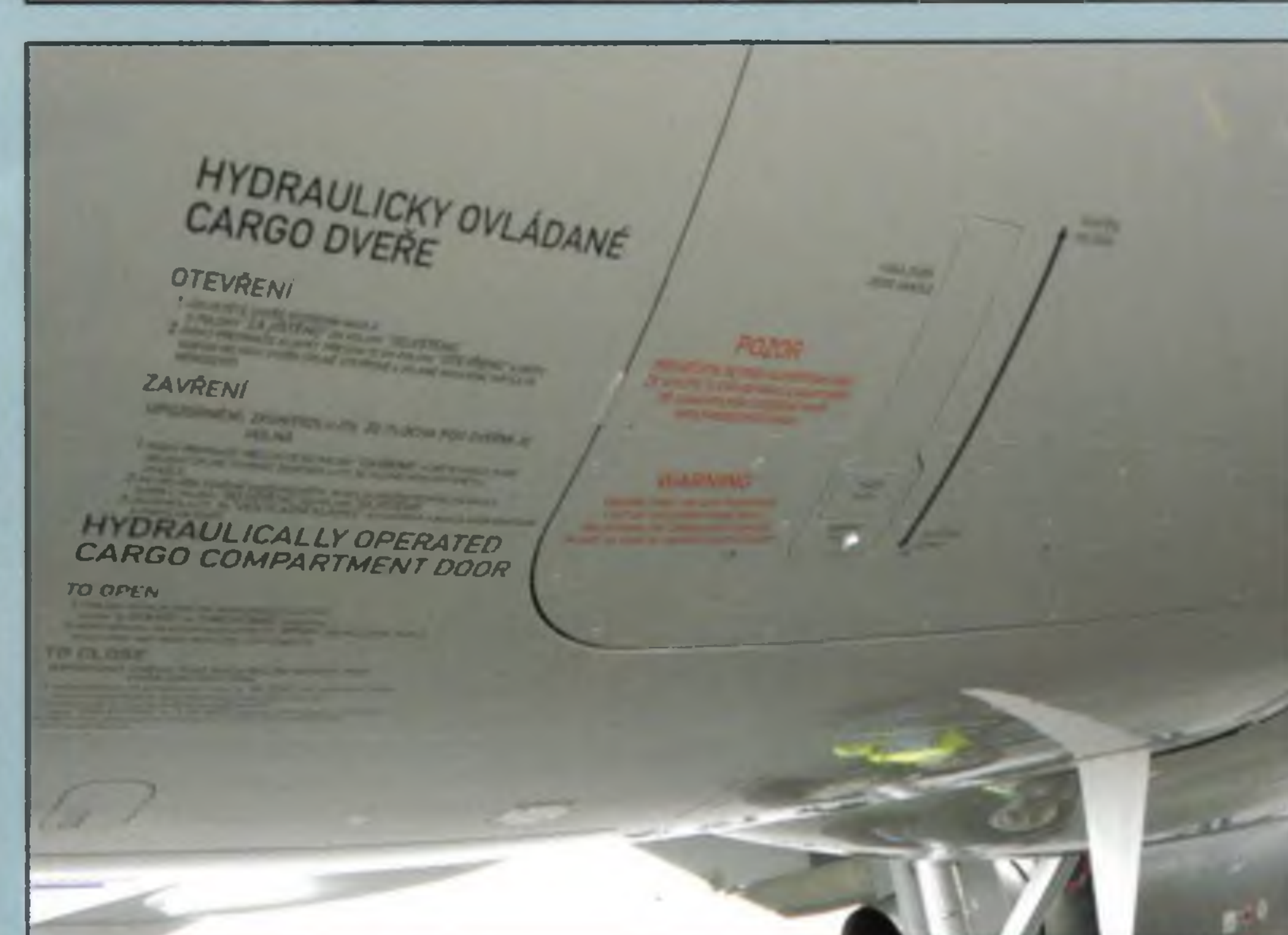
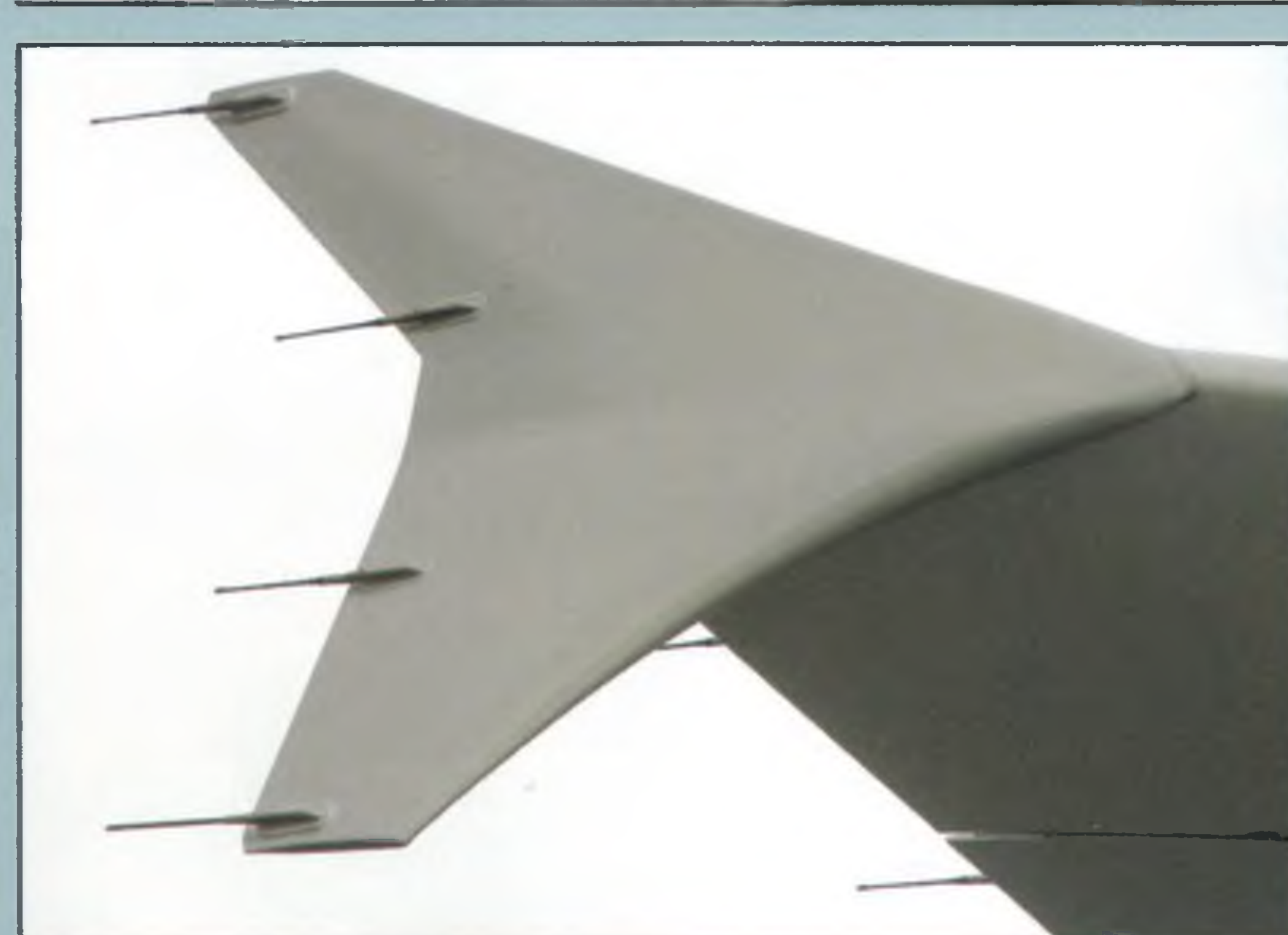
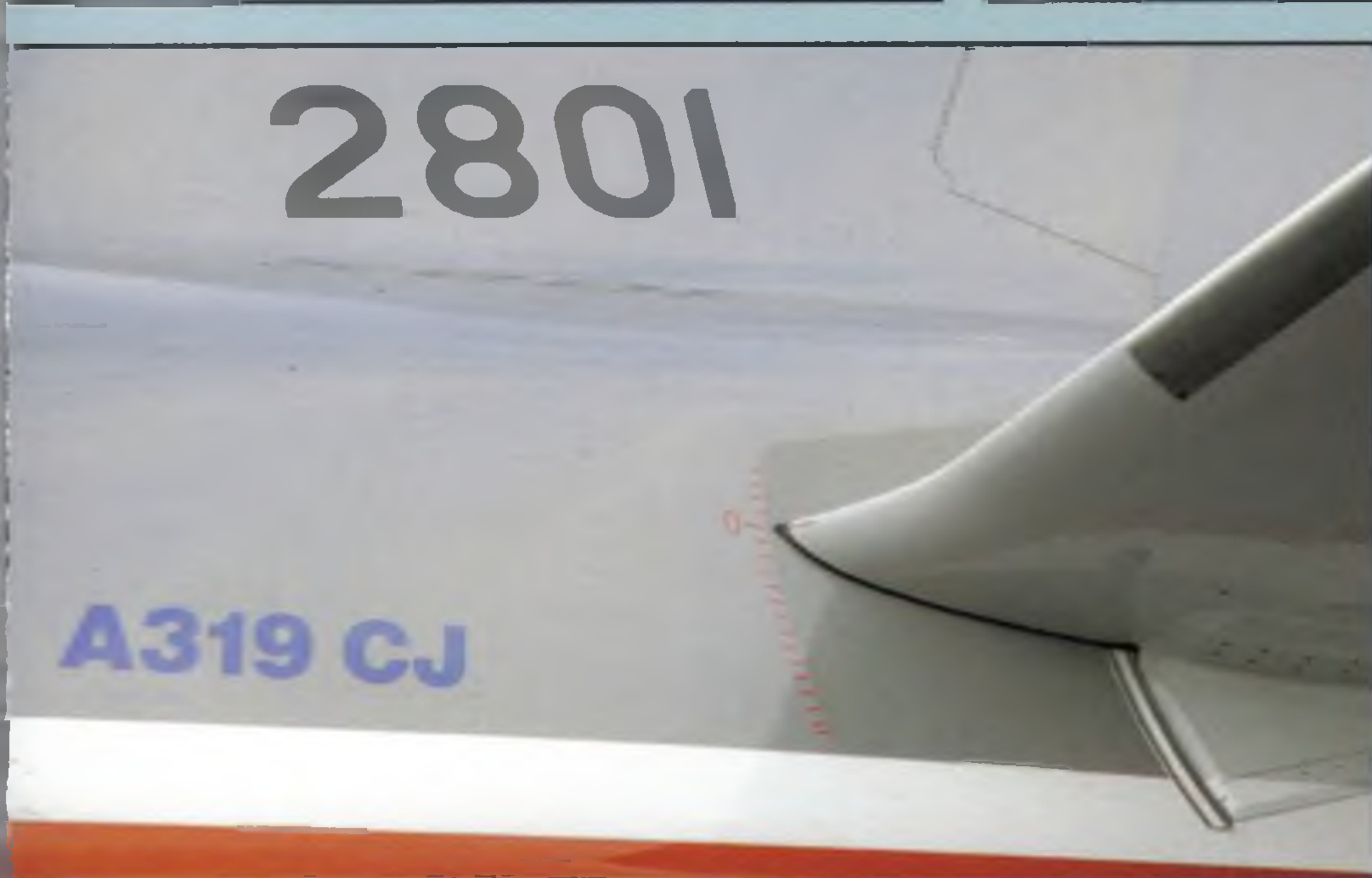
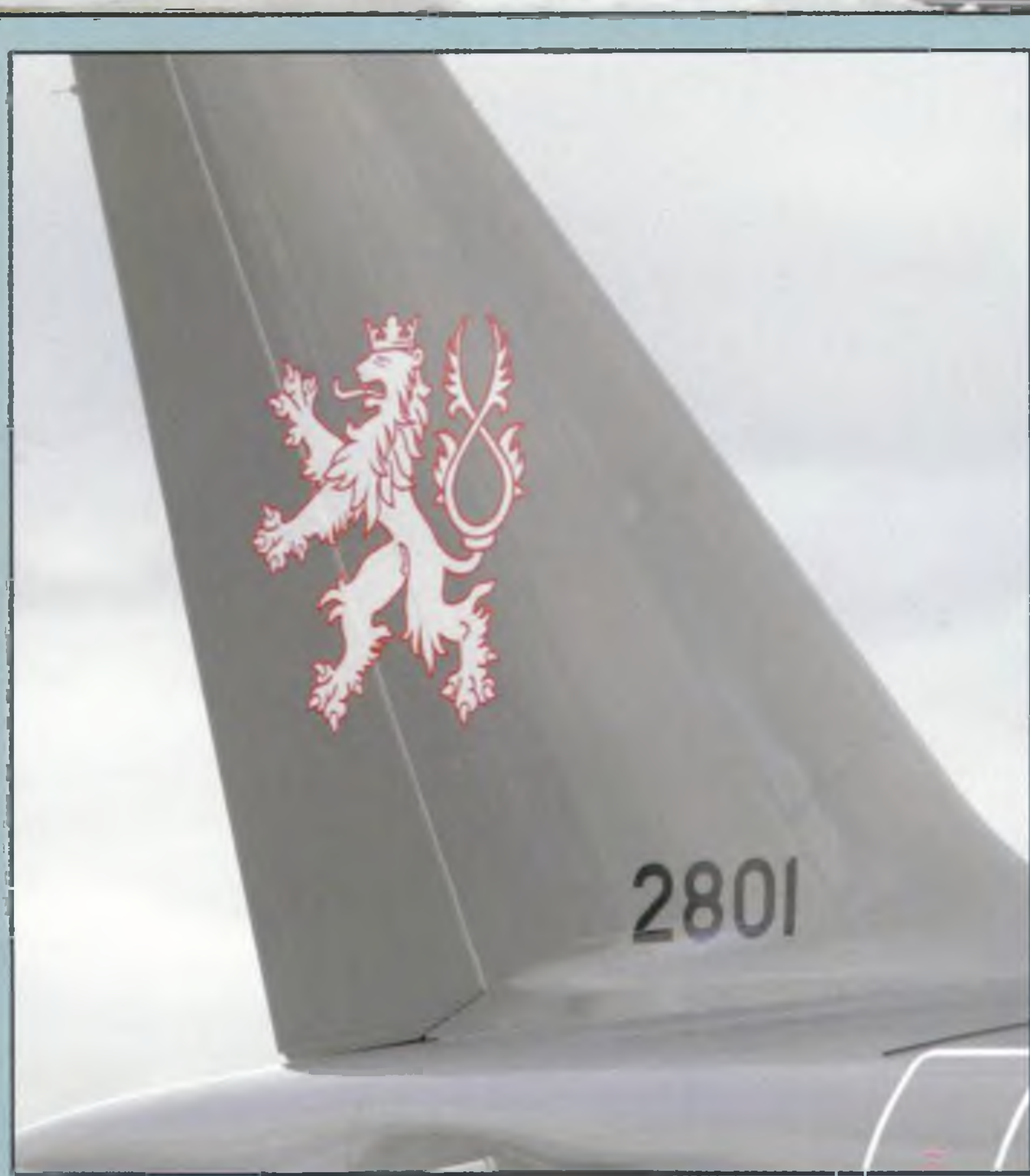
Tisk: Integraf, s.r.o., Náchod

Redakcí nevyžádané příspěvky se nevracejí.

© Aeromedia 2007

ISSN 1214-7842

Registrační značka: MK ČR E 2275

Supermarine Spitfire F.22 a F.24

V roce 1950 zakoupil Egypt v Británii devatenáct letounů Spitfire F.22 z přebytků RAF. Při generální opravě před dodáním byly stroje přestříkány lesklou hliníkovou barvou na všech plochách. Výjimku tvořil pouze malý černý pás proti oslnění před kabinou. Také výsostné znaky i taktická čísla v evropském provedení (680-699) byly na letouny naneseny ještě v Británii. V rámci REAF sloužily Spitfiry F.22 u 2.perutě na základně Helwan až do poloviny 50. let

V poválečném období byly perutě Royal Auxiliary Air Force označeny kódem složeným ze tří písmen, který začínal na RA. Kombinace RAT připadla 613. peruti, která od roku 1948 operovala se Spitfiry F.22 ze základny Ringway. Jedním z jejich strojů byl stroj PK331 RAT-E. Nesl standardní zbarvení stíhacích letadel RAF z doby druhé světové války (kombinace barev Dark Green, Ocean Grey a Medium Sea Grey) s obvyklými identifikačními prvky (vrtulový kužel a pruh na trupu v barvě Sky a žlutá náběžná hrana křídla). Nad trikolórou na kýlovce byl malý znak perutě

V červenci 1949 se zúčastnil soutěže National Air Races Spitfire F.22 PK430 ze stavu 610. perutě. Nesl standardní zbarvení (Dark Green, Ocean Grey a Medium Sea Grey), kód RAQ-G i obvyklé barevné doplňky, které však pro závody doplnilo startovací číslo 3 na bílém poli na několika místech na trupu a SOP

Na konci 40. let byly některé Spitfiry perutí RAuxAF opatřeny jednotným nátěrem lesklou hliníkovou barvou na všech plochách. Příkladem může být Spitfire F.22 PK570 ze stavu 603. perutě. Kokardy typu D doplňovalo pouze individuální písmeno F na kýlovce a barevné pásy na trupu. Ty označovaly perut' a navazovaly tak na tradice „stříbrného období“ RAF mezi válkami

Syrské letectvo získalo v roce 1953 celkem dvacet letounů Spitfire Mk.22. Z Británie byly po revizi dodány v lesklém hliníkovém nátěru s černým pásem proti oslnění před kabinou. Výsostné znaky na křídle, trupu a kýlovce doplňovalo černé číslo (501 až 520, zde 513) nad trikolórou na kýlovce

V pozdějším období zřejmě dostaly přeživší syrské Spitfiry obvyklé maskovací zbarvení, které tvořila nepravidelná pole zelené a pískové barvy na svrchních a bočních plochách a šedomodré spodní plochy. Neoznačený stroj byl vyfotografován již jako vrak kdesi u Damašku na konci 60. let

